

Πρόγραμμα Σπουδών

IO1: Youth2Unite Curriculum

Erasmus+

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

CONTENTS

Introduction	7
Partners	11
Aims	12
Ενότητα 1η Ορισμός της Ρητορικής Μίσους και Αναγνώρισης τέτοιων Περιστατικών	13
Η επιδημία του νέου εγκλήματος μίσους	36
Ενότητα 2η Η συναισθηματική επίδραση των εγκλημάτων μίσους στα θύματα	42
Ενότητα 3η Προκαταλήψεις και διακρίσεις ως υποκείμενες αιτίες των εγκλημάτων μίσους	61
Ενότητα 3Α Πως προκύπτουν οι προκαταλήψεις και η μισαλλοδοξία	62
Ο φάκελός μου	73
Module 3b - Γιατί οι διαφορές μας διαχωρίζουν	82
All that we share	104
Stille Diskussion	108
Ενότητα 4η Ρητορική μίσους	110
Τι είναι η ρητορική μίσους;	115
Ποια είναι η υπόθεσή μου;	120
Οι ρίζες του μίσους	128
Ενότητα 5η Ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης στη διασπορά της ρητορικής μίσους και στην άνοδο των εγκλημάτων μίσους	134
Εγκλήματα μίσους στο Διαδίκτυο ... Τι εννοούμε;	141
Στα βήματα του Όλι ...	147
GR OLI'S CASE 1	151

Καταγγέλλοντας τη ρητορική μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: οδηγίες χρήσης!	159
Μπορώ να σκεφτώ διαφορετικά!	163
Ενότητα 6 - Αναστοχασμός, ακρόαση και σύνδεση για την πρόληψη και την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους	173
Module 6a - Αναστοχασμός αξιών και διαμόρφωση συμπεριφορών	174
Περιστρεφόμενες καρέκλες	176
Η γραμμή της γνώμης/άποψης	180
Ο Ήλιος της Ταυτότητας	184
Module 6b - Δημιουργία συνασπισμών για την προώθηση της κοινωνικής αλλαγής	189
Απίθανη αποστολή - Πιθανή!	191
Καφετέρια χωρίς μίσος	197
Augmented Co-Operation	202
Διάλογος στον δρόμο	206

Κανείς δεν γεννιέται μισώντας ένα άλλο άτομο λόγω του χρώματος του δέρματός του, ή της προέλευσης ή της θρησκείας του . Οι άνθρωποι πρέπει να μάθουν να μισούν, και αν μπορούν να μάθουν να μισούν, μπορούν να διδαχθούν και να αγαπούν, γιατί η αγάπη έρχεται πιο φυσικά στην ανθρώπινη καρδιά από το αντίθετό της.

Nelson Mandela

INTRODUCTION

Τον Νοέμβριο του 2018, ένας άνδρας ξυλοκοπήθηκε στην αγγλική πόλη Chirpenham λόγω της σωματικής του αναπηρίας (BBC News, 22.11.2018). Μεταξύ του 2018 και του 2019, στο Ηνωμένο Βασίλειο, αναφέρθηκαν περισσότερα από 6.000 αντίστοιχα περιστατικά, σχεδόν 12% περισσότερα από το προηγούμενο έτος (BBC News, 09.10.2019). Συνολικά, ο αριθμός των άγνωστων περιπτώσεων εγκλημάτων μίσους κατά ατόμων με αναπηρίες στην ΕΕ είναι πολύ υψηλός, καθώς λίγα μόνο κράτη μέλη συλλέγουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με αυτό.

Τον Σεπτέμβριο του 2018, ο Ζακ Κωστόπουλος, ακτιβιστής της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, οροθετικός, υποστηρικτής του αντιφασιστικού κινήματος και καλλιτέχνης της drag σκηνής, γνωστός με το καλλιτεχνικό όνομα Zackie Oh, δολοφονήθηκε βίαια, σε κοινή θέα, στο κέντρο της Αθήνας. Η δολοφονία υποκινήθηκε από «εξοργισμένους» με την υποτιθέμενη αδιαφορία και αδράνεια των ανδρών της Ελληνικής Αστυνομίας πολίτες (Διεθνής Αμνηστία, 17.05.2019). Τον Μάρτιο του 2019, μια Σομαλή γυναίκα (αιτούσα άσυλο) δέχθηκε βίαια επίθεση από έναν φρουρό ασφαλείας σε ένα από τα γραφεία των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Κύπρου. Μετά από αυτό το περιστατικό, σε μια συνέντευξη με την ΜΚΟ KISA, πολλές Σομαλές γυναίκες κατήγγειλαν ότι υφίστανται συστηματικά και σχεδόν σε κάθε έκφανση της ζωής τους ρατσισμό, έμφυλη βία και εξευτελισμό εξαιτίας του χρώματος του δέρματός τους, της θρησκείας και του νομικού καθεστώτος στο οποίο βρίσκονται (KISA, 09.03.2019).

Τον Οκτώβριο του 2019, ένας βαριά οπλισμένος 27χρονος ακροδεξιός εξτρεμιστής επιτέθηκε στη συναγωγή στη γερμανική πόλη Χάλε (BBC News, 09.10.2019) και μετάδωσε ζωντανά στο διαδίκτυο την πράξη του. Σύμφωνα με έρευνα που διενεργήθηκε σε 12 κράτη-μέλη της Ε.Ε. το 2018, εννέα στους δέκα Ευρωπαίους Εβραίους αισθάνονται ότι ο αντισημιτισμός έχει αυξηθεί τα προηγούμενα πέντε χρόνια. Επίσης, εννέα στους δέκα περιγράφουν τον αντισημιτισμό στο διαδίκτυο ως πρόβλημα (Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2018).

Όλα τα παραπάνω περιστατικά είναι παραδείγματα εγκλημάτων μίσους. Τα εγκλήματα μίσους είναι εγκλήματα που γίνονται εξαιτίας των προκαταλήψεων και του μίσους εναντίον των κοινωνικών ομάδων στις οποίες ανήκουν τα θύματα, υποτιθέμενα ή πραγματικά. Για παράδειγμα, γίνονται εγκλήματα μίσους με αφορμή την εθνική ή κοινωνική προέλευση, το χρώμα του δέρματος, τη θρησκεία, τις πολιτικές απόψεις, τις σωματικές αναπηρίες, το φύλο ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό ενός ατόμου.

Τα περιστατικά αυτά είναι παραδείγματα εγκλημάτων μίσους με τη μορφή σωματικής και λεκτικής βίας. Τα εγκλήματα μίσους είναι εγκλήματα που διαπράττονται βάσει προκατάληψης και μίσους προς την ομάδα στην οποία ανήκει το θύμα (πραγματικά ή υποθετικά), π.χ. σε σχέση με την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, το χρώμα του δέρματος, τη θρησκεία, τις πολιτικές απόψεις, τις σωματικές ικανότητες, το φύλο ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

Ούτε το μίσος, ούτε η βία κατά μιας ομάδας ανθρώπων είναι καινούρια φαινόμενα. Μπορούμε να σκεφτούμε αρκετά παραδείγματα στην παλαιότερη και πιο πρόσφατη ιστορία. Ωστόσο, η αναγνώριση της ύπαρξης των εγκλημάτων μίσους είναι πολύ πρόσφατη και το νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους αναπτύχθηκε μόνο τα τελευταία 40 χρόνια. Το νομοθετικό πλαίσιο γύρω από τα εγκλήματα μίσους εξακολουθεί να διαφέρει από χώρα σε χώρα και διαφέρει εν μέρει ακόμη και για διαφορετικές ομάδες ανθρώπων. Υπάρχουν συνεχείς συζητήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με το κατά πόσον απαιτούνται συνεπείς κατευθυντήριες γραμμές, καθώς οι περιπτώσεις εγκλημάτων μίσους αυξήθηκαν τα τελευταία χρόνια, δείχνοντας, έτσι, την επικαιρότητα του προβλήματος. Ένα μεγάλο ζήτημα είναι ότι το φαινόμενο της ρητορικής μίσους που μπορεί να εξαπλωθεί γρήγορα στο διαδίκτυο – και πέρα από τα εθνικά σύνορα – ειδικά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και αυτό μπορεί να οδηγήσει σε επιθέσεις στην πραγματική ζωή και όχι μόνο στο διαδίκτυο. Αυτό αποδεικνύει ότι είναι σημαντικό να διεξαγάγουμε μια πανευρωπαϊκή συζήτηση σχετικά με την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους.

Η ρητορική μίσους και τα εγκλήματα μίσους είναι ένα σοβαρό πρόβλημα που βρίσκεται βαθιά ριζωμένο στην κοινωνία μας και πρέπει επείγοντως να αντιμετωπιστεί. Το Τμήμα Πολιτικής των Δικαιωμάτων των Πολιτών και Συνταγματικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σημειώνει σε πρόσφατη μελέτη: «Η ρητορική μίσους και τα εγκλήματα μίσους δηλητηριάζουν τις κοινότητες απειλώντας τα ατομικά δικαιώματα, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την ισότητα, ενισχύοντας τις εντάσεις μεταξύ κοινωνικών ομάδων, διαταράσσοντας τη δημόσια ειρήνη και τη δημόσια τάξη και θέτοντας σε κίνδυνο την ειρηνική συνύπαρξη. (...) Διαβρώνουν την κοινωνική συνοχή, την αλληλεγγύη και την εμπιστοσύνη μεταξύ των μελών της κοινωνίας. Η ρητορική μίσους εμποδίζει τη λογική δημόσια συζήτηση, χωρίς την οποία δεν υπάρχει δημοκρατία, και οδηγεί σε κατάχρηση δικαιωμάτων, με αποτέλεσμα να θέτει σε κίνδυνο το κράτος δικαίου. » (Τμήμα Πολιτικής των Δικαιωμάτων των Πολιτών και Συνταγματικών Υποθέσεων, 2020).

Εκτός από μια σειρά από νομικά και πολιτικά μέτρα, όπως η συνεπής και ακριβής συλλογή δεδομένων, η συστηματική δίωξη εγκλημάτων μίσους, καθώς και η παροχή συμβουλευτικής στήριξης στα θύματα, είναι σημαντικό να αντισταθούμε ως κοινωνία. Ως εκ τούτου, η εκπαίδευση, η πρόληψη, η ενδυνάμωση και η υποστήριξη και ενίσχυση του αντι-λόγου και του θάρρους των πολιτών απέναντι σε τέτοια περιστατικά είναι σημαντικά μέτρα για την καταπολέμηση της ρητορικής και των των εγκλημάτων μίσους.

Αυτό αποτελεί το επίκεντρο του παρόντος προγράμματος σπουδών.

Απευθύνεται σε επαγγελματίες του κλάδου της νεολαίας και σε εκπαιδευτικούς που εργάζονται με νέους και θέλουν να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα των διακρίσεων, των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους μέσα από το έργο τους.

Το πρόγραμμα σπουδών δημιουργήθηκε από εταίρους από τη Γαλλία, την Αγγλία, την Ελλάδα, την Κύπρο και τη Γερμανία ως μέρος του έργου "Youth2Unite - Ενδυνάμωση της Νεολαίας για Ένωση και Αντίσταση ενάντια στο Μίσος και τη Βία" που χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Erasmus Plus της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η κατάσταση είναι διαφορετική σε καθεμία από αυτές τις χώρες, ιδίως όσον αφορά τη συλλογή στατιστικών δεδομένων και τη νομική βάση για τη δίωξη εγκλημάτων μίσους. Παρ' όλα αυτά, μια αύξηση στα εγκλήματα μίσους - ειδικά εκείνων που έχουν φυλετικά κίνητρα - μπορεί να παρατηρηθεί παντού. Αυτή η παρατήρηση αποτελεί το υποκείμενο κίνητρο για το παρόν πρόγραμμα σπουδών. Δημιουργήθηκε για να αντισταθμίσει την αύξηση των εγκλημάτων μίσους, να υποστηρίξει τους εκπαιδευτικούς στο έργο τους και να ενθαρρύνει τους νέους να σταθούν ενάντια στο μίσος και τις διακρίσεις και να υποστηρίξουν την ισότητα και την ποικιλομορφία στην Ευρώπη!

Το πρόγραμμα σπουδών περιέχει διαδραστικές ενότητες μάθησης και μεθόδους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εκπαιδευτικό έργο με νέους από την ηλικία των 15 περίπου ετών, σε ευρωπαϊκό επίπεδο - προσαρμοσμένες στο αντίστοιχο πλαίσιο κάθε κράτους μέλους της ΕΕ. Στο επίκεντρο δεν είναι μόνο η απόκτηση γνώσεων, αλλά και ο αναστοχασμός και η ανάπτυξη ενός αισθήματος επάρκειας στην αντιμετώπιση αυτών των φαινομένων. Το πρόγραμμα σπουδών θέτει και προσπαθεί να δώσει απαντήσεις στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς μπορώ να εντοπίσω τα εγκλήματα μίσους; (Ενότητα 1)
- Ποιες επιπτώσεις έχουν τα εγκλήματα μίσους στα θύματα; (Ενότητα 2)
- Πώς προκύπτουν οι προκαταλήψεις και τι είναι διάκριση; (Ενότητα 3)
- Τι είναι η ρητορική μίσους και πώς μπορώ να τη διακρίνω από την ελευθερία της έκφρασης; (Ενότητα 4)
- Ποιο ρόλο διαδραματίζουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης στη διάδοση της ρητορικής του μίσους και στην άνοδο των εγκλημάτων μίσους; (Ενότητα 5)
- Πώς μπορώ να βελτιώσω τη δική μου στάση απέναντι σε αυτά τα φαινόμενα και να αντιμετωπίσω αποτελεσματικά τέτοια περιστατικά; (Ενότητα 6)

Κάθε ενότητα περιλαμβάνει μια σύντομη εισαγωγή στο θέμα και διάφορες διαδραστικές μεθόδους, που συμπληρώνονται από περαιτέρω βιβλιογραφία και συνδέσμους για περαιτέρω μελέτη. Το πρόγραμμα σπουδών συμπληρώνεται από ένα πρωτόκολλο για την αντιμετώπιση περιστατικών μεροληψίας και εγκλημάτων μίσους, καθώς και από επτά σχέδια μαθήματος που δείχνουν πώς οι μέθοδοι μπορούν να αξιοποιηθούν συνδυαστικά σε ένα σεμινάριο / εργαστήριο.

Ελπίζουμε να απολαύσετε την ανάγνωση και την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών, το οποίο ευελπιστούμε ότι θα συμβάλει στη διαμόρφωση ανοιχτών

ευρωπαϊκών κοινωνιών ανοιχτών χωρίς προκαταλήψεις, όπου η δημοκρατία, η πολυμορφία και η αλληλεγγύη γίνονται πράξη στην καθημερινή ζωή.

Ημερομηνία έκδοσης

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

- BBC News (22.11.2018): Man's leg broken in Chippenham 'disability hate crime', available at: <https://www.bbc.com/news/uk-england-wiltshire-46309021>
- BBC News (09.10.2019): Disability hate crime: Number of reports rising, available at: <https://www.bbc.com/news/uk-england-49975697>
- BBC News (09.10.2019): Germany shooting: Gunman kills two after attacking synagogue, available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-49988482>
- European Union Agency for Fundamental Rights (2018): Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU, available at <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/experiences-and-perceptions-antisemitism-second-survey-discrimination-and-hate>
- Human Rights Watch (12.05.2020): Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide, available at: <https://www.hrw.org/news/2020/05/12/covid-19-fueling-anti-asian-racism-and-xenophobia-worldwide>
- Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs (2020): Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches, p. 13, available at: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU\(2020\)655135](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU(2020)655135)

PARTNERS

Το έργο «Youth2Unite - Ενδυνάμωση της Νεολαίας για Ένωση και Αντίσταση στο Μίσος και τη Βία», που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus Plus της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στοχεύει στον περιορισμό των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους. Ακόμη, στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των νέων, ώστε να παρεμβαίνουν με υπευθυνότητα όταν γίνονται παρατηρητές τέτοιων φαινομένων. Αυτοί οι στόχοι του προγράμματος θα επιτευχθούν, παρέχοντας ένα σύνολο από εργαλεία στους εργαζόμενους του κλάδου της νεολαίας και στους ίδιους τους νέους.

Η ρητορική μίσους, τόσο στον πραγματικό κόσμο όσο και στον κόσμο του διαδικτύου, βρίσκεται στον πυρήνα του έργου Youth2Unite καθώς αποδίδει νόημα, πρόθεση και σημασία σε μια συμπαγή και άμεσα αναγνωρίσιμη μορφή λόγου και επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τις προσωπικές και συλλογικές συμπεριφορές.

Το Youth2Unite πραγματοποιείται από μια σύμπραξη ευρωπαϊκών φορέων που συμμετέχουν σε διαφορετικά επίπεδα σε δραστηριότητες για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Η κοινοπραξία αποτελείται από τους: Pistes Solidaires (Γαλλία), ως τον επικεφαλής εταίρο, το Verein Niedersächsischer Bildungsinitiativen e.V. (Γερμανία), το κέντρο έρευνας και εκπαίδευσης Syntesis (Κύπρος), το Athens Lifelong Learning Institute (Ελλάδα), και Merseyside Expanding Horizon (Ηνωμένο Βασίλειο).

Verein Niedersächsischer
BILDUNGSINITIATIVEN e.V.

AIMS

Το Youth2Unite στοχεύει στη(ν) :

- μείωση των διακρίσεων και στη βελτίωση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας,
- ευαισθητοποίηση σχετικά με διαφορετικές ταυτότητες
- αύξηση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών.
- αντιμετώπιση του μίσους και του στιγματισμού συγκεκριμένων εθνικών και θρησκευτικών μειονοτήτων (π.χ. προκατάληψη εναντίον Ρομά και Σίντι, προκατάληψη εναντίον μουσουλμάνων, αντισημιτισμός κ.λπ.).
- πρόληψη και καταπολέμηση συμπεριφορών μίσους, εγκλημάτων μίσους και σοβαρών μορφών ρητορικής μίσους εναντίον της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας.
- προώθηση της ανοχής, της αμοιβαίας κατανόησης, της κοινωνικής συνοχής και της καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καλλιεργώντας την κριτική σκέψη τόσο στους επαγγελματίες του κλάδου της νεότητας όσο και με τους ίδιους τους νέους.
- ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για την υποστήριξη των επαγγελματιών του κλάδου της νεολαίας ώστε να παρέχουν ποιοτική εργασία και την δραστηριοποίηση των νέων.
- παροχή εργαλείων στους επαγγελματίες του κλάδου της νεότητας, ώστε να αναπτύσσουν δράσεις καταπολέμησης των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων και περιστατικών ρητορικής και των εγκλημάτων μίσους.
- καταπολέμηση συμπεριφορών που έχουν ως κίνητρο το μίσος και ενδυνάμωση των νέων να αντιμετωπίζουν τέτοιες συμπεριφορές.
- ενδυνάμωση των νέων και ενίσχυση της κριτικής τους σκέψης για την ανάληψη ευθύνης και δράση, με γνώση όλων των διαθέσιμων επιλογών για παρέμβαση, όταν γίνονται μάρτυρες περιστατικών που υποκινούνται από μίσος.

Περισσότερες Πληροφορίες για το έργο είναι διαθέσιμες στο : <https://www.youth2unite.com/>

IO1: Youth2Unite Curriculum

**Ενότητα 1η Ορισμός της Ρητορικής Μίσους
και Αναγνώρισης τέτοιων Περιστατικών**

Ενότητα 1η Ορισμός της Ρητορικής Μίσους και Αναγνώρισης τέτοιων Περιστατικών

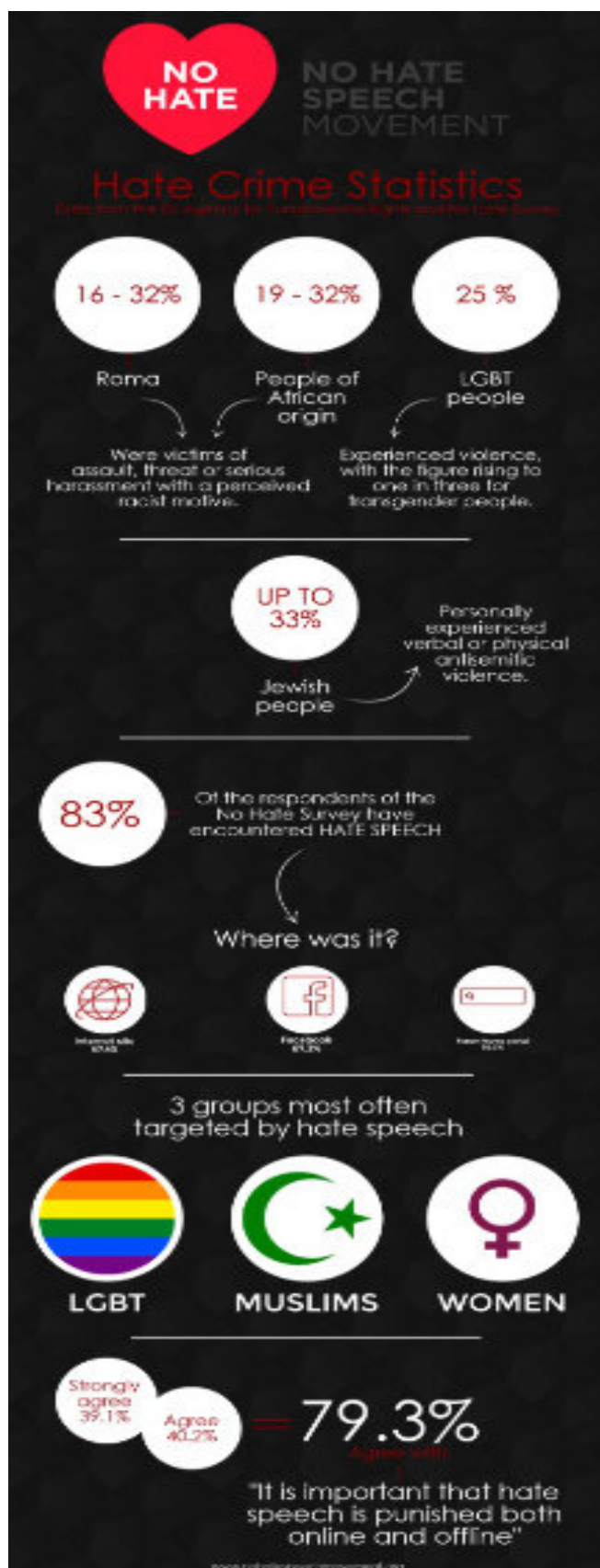
Τον τελευταίο αιώνα σημειώθηκε μεγάλη πρόοδος στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας και των ίσων ευκαιριών. Πολλές ευάλωτες ή μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες έχουν καταφέρει να φέρουν τους αγώνες τους στο προσκήνιο, να διεκδικήσουν για τους εαυτούς τους και να δημιουργήσουν ένα νέο νομικό πλαίσιο που διαφοροποιεί τα γενικά εγκλήματα από τα εγκλήματα με κίνητρο το μίσος. Έτσι, γεννήθηκε η νομική κατηγορία των εγκλημάτων μίσους.

Εξ ορισμού, και λόγω του συνεχώς μεταβαλλόμενου πολιτικού και κοινωνικού τοπίου, ο ορισμός του τι συνιστά έγκλημα μίσους ολοένα και διευρύνεται. Αυτό σημαίνει ότι καθώς οι κοινωνίες προοδεύουν, συνειδητοποιούν και καταργούν παλιές μορφές καταπίεσης και διάκρισης ή δημιουργούν νέες εξαιτίας της μεταλλασόμενης δομής τους ή/και εξαιτίας της τεχνολογικής προόδου.

Δυστυχώς, και παρόλο που η Ευρώπη εξακολουθεί να θεωρείται παγκόσμιος ηγέτης στα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στα θέματα της ισότητας, οι πρόσφατες κοινωνικοπολιτικές αλλαγές έχουν δημιουργήσει ένταση στο εσωτερικό της Ένωσης. Πολλές χώρες κάνουν στροφή σε μορφές προστατευτικής ρητορείας, στο οποίο οι μειονότητες και οι περιθωριοποιημένες ομάδες γίνονται στόχος συστημικών διακρίσεων και περιστατικών με κίνητρο το μίσος (Ασημακόπουλος, Baider & Millar, 2017). Επιπλέον, λόγω της συνεχούς εξέλιξης και εξάπλωσης του Παγκόσμιου Ιστού, τα εγκλήματα μίσους έχουν περάσει στον ψηφιακό κόσμο. Εμφανίζονται σε διάφορες πλατφόρμες, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, φόρουμ και διαδικτυακά ειδησεογραφικά μέσα, δημιουργώντας ένα επισφαλές περιβάλλον που απαιτεί συνεχή επιτήρηση και εγρήγορση, όχι μόνο από το κράτος και τις εταιρείες τεχνολογίας, αλλά και από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ορισμός και το νομικό πλαίσιο του εγκλήματος μίσους

Δεδομένου του σημερινού πλαισίου εγκλημάτων μίσους στην ΕΕ, είναι υποχρεωτικό να δοθεί ένας ορισμός για το τι συνιστά μια τέτοια ενέργεια, προκειμένου οι άνθρωποι να κάνουν διάκριση μεταξύ αβλαβών πράξεων και επικίνδυνων συμπεριφορών υποκινούμενες με κίνητρο μίσος. Υπό αυτήν την έννοια, τα εγκλήματα μίσους ορίζονται ως εγκληματικές πράξεις που υποκινούνται από προκαταλήψεις ή μεροληπτικές απόψεις σχετικά με συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων.

Έτσι, μια πράξη που μπορεί να χαρακτηριστεί ως έγκλημα μίσους πρέπει να τιμωρείται από το νόμο, εκτός από το να υποκινείται από προκατάληψη.

Ένα μεροληπτικό κίνητρο ορίζεται, γενικά, ως αυτό που βασίζεται σε αρνητικές απόψεις, στερεότυπα, μισαλλοδοξία και μίσος, προς μια συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων, όσον αφορά τη φυλή, την εθνικότητα, την ιθαγένεια, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, το φύλο, τη γλώσσα, τη θρησκεία και οποιοδήποτε άλλο θεμελιώδες χαρακτηριστικό (ODIHR, 2019). Αυτές οι πράξεις μπορεί να περιλαμβάνουν σωματική ή ψυχολογική βία, απειλές, υλικές ζημιές, δολοφονίες ή οποιαδήποτε άλλη εγκληματική συμπεριφορά που προκαλείται από τις προαναφερθείσες ιδέες.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η μεταφορά αυτών των ορισμών σε νομικά πλαίσια έχει παρουσιάσει πολλά προβλήματα, που οδηγούν σε άνιση προστασία ομάδων θυμάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη, κάτι που απαιτεί αλλαγή στην προσέγγιση που ακολουθεί η Ε.Ε. (Garland & Chakraborti, 2012).

Ποιοι είναι οι άνθρωποι που είναι πιο πιθανό να αποτελέσουν θύματα εγκλημάτων μίσους;

Στην Έρευνα για τις Μειονότητες και τις Διακρίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2008 (EU-MIDIS), ένα στα τέσσερα άτομα που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες ανέφερε ότι έχουν υπάρξει θύματα εγκλημάτων μίσους. Πιο συχνά γίνονται θύματα άτομα με καταγωγή από τους πληθυσμούς Ρομά, την Υποσαχάρια και τη Βόρεια Αφρική, την Τουρκία, τη Ρωσία, την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Επιπλέον, λόγω της πρόσφατης εισροής προσφύγων στην Ευρώπη, ο κατάλογος επεκτάθηκε ώστε να συμπεριλάβει τους Σύριους, τους Ιρακινούς και άλλες εθνικότητες από τη Μέση

Ανατολή. Τέλος, άτομα σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου που διαφέρουν από αυτά που κατηγοριοποιούνται ή θεωρούνται ως «συνηθισμένα» (ετεροφυλόφυλα με σαφή ανδρική ή γυναικεία ταυτότητα φύλου που αντιστοιχεί στην εμφάνιση του ατόμου) δέχονται επίσης επιθέσεις, ειδικά σε χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Ορισμένοι φορείς – όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – έχουν πρόσφατα διερευνήσει εκτενώς τα φαινόμενα της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους και μας έχουν παράσχει ολοκληρωμένα δεδομένα σχετικά με την έκταση των φαινομένων, τις ομάδες που πιο εύκολα και συχνά αποτελούν θύματα ρητορικής και εγκλημάτων μίσους και τους – διαδικτυακούς και εκτός σύνδεσης – τόπους όπου αυτά τα φαινόμενα παρατηρήθηκαν πιο συχνά.

Ο Matel Zhradnik, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής προς τους Νέους έχει συγκεντρώσει τις πληροφορίες από τις στατιστικές έρευνες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής και την Ευρωπαϊκή Διαδικτυακή Έρευνα για τη Ρητορική Μίσους το 2015, στο διπλανό εικονόγραμμα. Σε αυτό παρουσιάζονται συγκλονιστικά ευρήματα:

- 19 - 32% των Ρομά
- 19-32 % of των ανθρώπων Αφρικανικής καταγωγής και
- 25% μελών της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας

που πήραν μέρος στην έρευνα ανέφεραν ότι έχουν αποτελέσει θύματα επίθεσης, απειλών ή σοβαρής παρενόχλησης, υποκινούμενη από το μίσος. Παρόμοια, περίπου το 33% των Εβραίων που ζουν στην Ευρώπη και πήραν μέρος στην έρευνα ανέφεραν ότι έχουν δεχθεί λεκτική ή σωματική αντισημιτική βία.

Ένα ακόμη εύρημα είναι ότι οι τρεις ομάδες πληθυσμών που πλήττονται πιο συχνά από τη ρητορική μίσους είναι τα μέλη της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, οι Μουσουλμάνοι και οι γυναίκες. Ενώ, από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το Facebook φαίνεται να είναι η πλατφόρμα όπου η ρητορική μίσους – ως μια

έκφραση των εγκλημάτων μίσους - απαντάται συχνότερα (67,3%).

Τι ξέρουμε για τους θύτες:

Φυσικά οι αυτουργοί εγκλημάτων μίσους δεν έχουν ένα και μοναδικό προφίλ. Ωστόσο, στατιστικές και μελέτες για τα κίνητρα των θυτών που διαπράττουν εγκλήματα μίσους δείχνουν ότι υπάρχουν κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους. Τα χαρακτηριστικά αυτά παρουσιάζονται παρακάτω.

Μια πρόσφατη έκθεση της Κυβέρνησης της Ουαλίας (2013), κατηγοριοποιεί τους θύτες στις παρακάτω τέσσερις κατηγορίες που σχετίζονται με τα κίνητρά τους για να διαπράξουν το έγκλημα μίσους:

- 1) **«Περιπετειώδεις» θύτες** – είναι αυτοί που διαπράττουν εγκλήματα μίσους λόγω του ενθουσιασμού που τους προκαλεί η ίδια η πράξη του εγκλήματος ή επειδή βρίσκονται σε κατάσταση ανίας. Κάποιοι άλλοι παράγοντες που σχετίζονται με αυτόν τον τύπο θυτών είναι η κοινωνική αλληλεπίδραση και πίεση που ασκείται στις παρέες συνομηλίκων, το αλκοόλ, και ο τοξικός ανδρισμός. Ένα παράδειγμα εγκλήματος από τέτοιου τύπου θύτες είναι μια ομοφοβική επίθεση στο κέντρο της πόλης από ομάδα ανδρών που παρακινούν ο ένας τον άλλο να φτάσουν τη βία στα άκρα.
- 2) **«Αμυντικοί» θύτες** – είναι αυτοί που νομίζουν ότι προστατεύουν τη χώρα και τα εδάφη της από άλλες «νεότερες» κοινότητες. Μια πολύ κοινή αντίληψη αυτών των θυτών είναι ότι απειλείται η κοινωνικοοικονομική σταθερότητα και ασφάλεια της κοινωνίας τους. Σε πολλές περιπτώσεις, ο θυμός και η εσωτερικευμένη ντροπή οδηγούν αυτού του τύπου τους θύτες σε εγκλήματα μίσους. Παραδείγματα εγκλημάτων μίσους που διαπράττονται από αυτούς τους θύτες είναι η βία κατά των μεταναστών και των πληθυσμών Ρομά. Γενικότερα, οι «αμυντικοί» θύτες εκδηλώνουν επιθετική συμπεριφορά κατά ατόμων που εγκαθίστανται για πρώτη φορά σε μια περιοχή.
- 3) **Θύτες με «αποστολή»** – είναι αυτοί που θεωρούν ότι σκοπός της ζωής τους είναι να «απαλλάξουν» την κοινωνία από συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων που θεωρούν κατώτερους ή κακούς. Αυτοί οι άνθρωποι αναζητούν την εξουσία και συνδέονται με εξτρεμιστικές οργανώσεις. Παραδείγματα εγκλημάτων μίσους από αυτούς τους θύτες είναι οι οργανωμένες, βίαιες, ρατσιστικές επιθέσεις των Νέο-Ναζί ή οι οργανωμένες πορείες με σκοπό τη σωματική και λεκτική επίθεση σε Μουσουλμάνους.

4) «Εκδικητικοί» θύτες – είναι αυτοί που νομίζουν ότι υπηρετούν τη δικαιοσύνη, εκδικούμενοι υποτιθέμενες επιθέσεις στις αξίες τους από μειονεκτούσες κοινωνικά ομάδες. Αναζητούν εκδίκηση για μια υποτιθέμενη απειλή ή αλλαγή στο κοινωνικό και πολιτισμικό καθεστώς. Παραδείγματα εγκλημάτων μίσους που διαπράττονται από αυτού του είδους τους δράστες συνήθως κατά των μουσουλμάνων και των Εβραίων και η πρόκληση καταστροφών σε Τζαμιά και Συναγωγές.

Όσον αφορά το προφίλ των ατόμων που διαπράττουν εγκλήματα μίσους, πολλές πρόσφατες μελέτες έχουν δείξει ότι οι περισσότερες επιθέσεις που σχετίζονται με το μίσος πραγματοποιούνται από νεότερους ανθρώπους, ειδικά νέοι ηλικίας από 16 έως 25 ετών και συνήθως άνδρες (Bra, 2009; Dauvergne, Scrim & Brennan, 2008). Πράγματι, μια πρόσφατη μελέτη στη Σουηδία έδειξε ότι το 40% των ύποπτων δραστών ήταν κάτω των 20 ετών και άνδρες (Bra, 2009). Ομοίως, σύμφωνα με έκθεση της Εισαγγελικής Υπηρεσίας του Στέμματος στη Βρετανία (2012), αναφέρεται ότι το 73,7% των δραστών εγκλημάτων υποκινήμενων από το μίσος ήταν λευκοί, Βρετανικής υπηκοότητας άνδρες. Όσον αφορά την κοινωνικοοικονομική κατάσταση των δραστών, τα δεδομένα από το Ηνωμένο Βασίλειο δείχνουν ότι κατά μέσο όρο το 40% ήταν άνεργοι ή εν γένει εκτός εργασίας (Iganski and Smith, 2011). Τέλος, ο μύθος ότι οι ξένοι είναι αυτοί που διαπράττουν συνήθως εγκλήματα μίσους έχει καταρριφθεί, με μελέτες να καταδεικνύουν ότι συνήθως ο δράστης είναι γνωστός με το θύμα (το αντίθετο όμως δεν ισχύει απαραίτητα): είναι γείτονες, φοιτούν στο ίδιο σχολείο, δουλεύουν στο ίδιο μέρος και ούτω καθεξής (Mason, 2005).

Οι δράστες εγκλημάτων μίσους συνήθως ανήκουν στην εθνική πλειονότητα της χώρας στην οποία ζουν, ή γενικά, στην κυρίαρχη κοινωνική ομάδα που απολαμβάνει τα περισσότερα προνόμια σε οποιοδήποτε δεδομένο πλαίσιο. Μερικά μέλη αυτής της ομάδας αισθάνονται ότι η θέση και οι ταυτότητές τους διακυβεύονται από την ύπαρξη, την παρουσία ή τους αγώνες των περιθωριοποιημένων ή/και ευάλωτων κοινωνικά ομάδων. Αυτό το συναίσθημα, στο πιο θεμελιώδες επίπεδο, πηγάζει από την ανθρώπινη γνωστική διαδικασία της κατηγοριοποίησης, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την επεξεργασία και την κατανόηση του περιβάλλοντος γύρω μας, οδηγώντας στη δημιουργία ξεχωριστών κατηγοριών για διαφορετικές έννοιες, ιδέες, φυσικά χαρακτηριστικά, αντικείμενα, κοινωνικές ομάδες και ούτω καθεξής. Όταν αυτή η διαδικασία λειτουργεί ως

Παραπομπές

Assimakopoulos, S., Baider, F. H., & Millar, S. (2017). Online Hate Speech in the European Union. Cham: Springer International Publishing. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1007/978-3-319-72604-5>

Bra (2009) Polisanmalningar där det i motivbilden ingår etnisk bakgrund, religion, tro, sexuell läggning eller konsoverskridande identitet eller uttryck. Report No, 2009: 10 English Summary. Stockholm: Swedish National Council for Crime Prevention.

Crown Prosecution Service (2012). Hate Crime and Crimes Against Older People Report 2010-2011. Crown Prosecution Service.

Dauvergne, M. K. Scrim, and S. Brennan (2008). *Hate Crime in Canada, 2006*. Ottawa: Canadian Centre for Justice Statistics.

European Union Agency for Fundamental Rights (2008). European Union Minorities and Discrimination Survey. <https://fra.europa.eu/en/project/2011/european-union-minorities-and-discrimination-survey>

Garland, Jon & Chakraborti, Neil. (2012). Divided by a common concept? Assessing the implications of different conceptualizations of hate crime in the European Union. *European Journal of Criminology - EUR J CRIMINOL*. 9. 38-51. 10.1177/1477370811421645.

Iganksi, P. and Smith, D. (2011). Rehabilitation of Hate Crime Offenders. Equality and Human Rights Commission (Scotland).

Mason, G. (2005). "Hate crime and the image of the stranger", *British Journal of Criminology* 45: 837-59.

Office for Democratic Institutions and Human Rights (2019). 2019 Hate Crime Data: Frequently Asked Questions. Organisation for Security and Co-operation in Europe. Retrieved from <https://hatecrime.osce.org/infocus/2019-hate-crime-data-frequently-asked-questions>

Office for Democratic Institutions and Human Rights (2019). What is Hate Crime. Organisation for Security and Co-operation in Europe.

Roberts, C. et al. (2013) Understanding who commits hate crime and why they do it. Welsh Government Social Research.

Walters, M. A.; Brown, R.; Wiedlitzka, S. (2016): Causes and motivations of hate crime, Equality and Human Rights Commission Research Report 102, p. 24, available at: <https://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/research-report-102-causes-and-motivations-of-hate-crime.pdf>

Zhradnik, M. (2015). No Hate Movement. Retrieved from <http://blog.nohatespeechmovement.org/infographic-hate-crimes-in-europe/>

**Κωδικός Εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M1A1

Τι είναι το έγκλημα μίσους;

Στόχοι

- Να γίνει εισαγωγή στο θέμα των εγκλημάτων μίσους
- Να γίνει επεξεργασία ενός ορισμού των εγκλημάτων μίσους
- Να αποκτηθεί αυξημένη γνώση σχετικά με το τι συνιστά έγκλημα μίσους.

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: Χαρτοπίνακας, στυλό και μολύβια, υπολογιστής, προβολέας, βίντεο «Τι είναι το έγκλημα μίσους;» (βλ. Παραπομπές)
- Διάρκεια: 40 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: μέχρι 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Εξηγήστε ότι σε αυτή τη δραστηριότητα οι συμμετέχοντες ασχολούνται με το θέμα του εγκλήματος μίσους και ότι συνεργάζονται για να καταλήξουν σε έναν ορισμό.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δύο μικρές ομάδες. Μία από τις μικρές ομάδες θα λάβει ένα φύλλο χαρτιού στο οποίο γράφεται ο όρος "Μίσος". Η άλλη ομάδα λαμβάνει ένα φύλλο χαρτιού με τη λέξη "Εγκλημα" γραμμένο πάνω του. Τώρα οι μικρές ομάδες έχουν χρόνο να γράψουν τις σκέψεις τους σχετικά με τον όρο στο φύλλο.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συγκεντρωθούν στη μεγάλη ομάδα, να βάλουν τα δύο φύλλα χαρτιού δίπλα δίπλα και αφήστε τις μικρές ομάδες να παρουσιάσουν τα αποτελέσματά τους μεταξύ τους. Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να δουν και τα δύο φύλλα και να σκεφτούν πώς να ορίσουν το Έγκλημα Μίσους. Γράψτε τις λέξεις-κλειδιά στον χαρτοπίνακα. Παραδείγματα εγκλημάτων μίσους μπορούν επίσης να δοθούν και να καταγραφούν. Δείξτε το βίντεο "Τι είναι το έγκλημα μίσους;" στους συμμετέχοντες (ανατρέξτε στις Παραπομπές).
- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες για τις σκέψεις τους για το βίντεο. Άκουσαν κάτι καινούργιο στο βίντεο; Γνώριζαν τις διαφορετικές πτυχές των εγκλημάτων μίσους; Έμαθαν κάτι νέο για το έγκλημα μίσους;
- - Προσθέστε τις απαντήσεις ως βασικά σημεία στον χαρτοπίνακα και συνοψίστε τον ορισμό του εγκλήματος μίσους που δημιουργήθηκε από κοινού στο τέλος.

Συμβουλές για τον Διαμεσολαβητή/Υπεύθυνο

Τα ακόλουθα ζητήματα μπορούν να ληφθούν υπόψη, για παράδειγμα:

Έγκλημα μίσους:

Τα εγκλήματα μίσους ορίζονται ως εγκληματικές πράξεις που υποκινούνται από προκαταλήψεις ή προκατειλημμένες απόψεις σχετικά με συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων (π.χ. λόγω της: αναπηρίας, φυλής, θρησκείας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή της τρανσέξουαλ ταυτότητας φύλου).

A Crime + Motivation For Committing The Crime Based on Bias = Hate Crime

Παραδείγματα των εγκλημάτων μίσους:

- Λεκτική κακοποίηση, αστεία στο δρόμο, στο λεωφορείο κ.λπ.
- Παρενόχληση, όπως συνεχή χτυπήματα στην πόρτα ή ρίψη αυγών στα παράθυρα.
- Μπούλινγκ ή εκφοβισμός παιδιών, ενηλίκων, γειτόνων ή αγνώστων.
- Σωματική επίθεση σε ένα άτομο – χτυπήματα, γροθιές, μπουνιές, σπρώξιμο, φτύσιμο, βίαιες λέξεις.
- Φάρσες, υβριστικά τηλεφωνήματα ή γραπτά μηνύματα.
- Προσβλητικά ή υποτιμητικά διαδικτυακά σχόλια (π.χ. μέσω Facebook, Twitter, WhatsApp κ.λπ.).
- Καταστροφή ή ζημιά στο σπίτι, το κατοικίδιο ζώο, το όχημα, κέντρο κοινότητας ή τόπο λατρείας κ.λπ.
- Γκράφιτι, εμπρησμός, απειλές βίας.

Προβολή ή διακίνηση κειμένων που υποστηρίζουν τις διακρίσεις.

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

Κανείς μπορεί να διαλέξει την τελευταία φράση του βίντεο «Είμαστε όλοι διαφορετικοί και αυτό είναι το κοινό μας στοιχείο» και να ζητήσει σχόλια από τους συμμετέχοντες.
Το βίντεο παρέχει την ευκαιρία για περαιτέρω συζητήσεις σχετικά με το θέμα του εγκλήματος μίσους. Μερικές περαιτέρω ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι:
Ποιος είναι ο σκοπός αυτού του βίντεο;
Υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το τι πρέπει να κάνετε σε περίπτωση εγκλήματος μίσους;
Γιατί επιλέχθηκαν διαφορετικά άτομα για να συμμετάσχουν στο βίντεο;
Ποια είναι η έννοια του hashtag #NoPlaceForHate;

Παραπομπές/Περαιτέρω Ανάγνωση

University of Lincoln (2019): "What is hate crime?", διαθέσιμο στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση: https://www.youtube.com/watch?v=qkCIPni0EBg&ab_channel=UniversityofLincolnStudentLife
Το ακόλουθο βίντεο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά του πρώτου ή θα μπορούσε να προβληθεί συμπληρωματικά (μόνο με την προβολή των εικόνων και χωρίς κανένα σχόλιο):
Northumbria Police (2010): "Hate crime" διαθέσιμο στην ακόλουθη διεύθυνση: https://www.youtube.com/watch?v=4VOtUTIQMRg&ab_channel=NorthumbriaPolice

**Κωδικός Εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M1A2

Δεν είναι απλά προσβλητικό. Είναι επίθεση.

Στόχοι

- Να καθοριστεί και να γίνει κατανοητό τι είναι το έγκλημα μίσους
- Να γίνει αντιληπτή η σχέση μεταξύ ρατσισμού, διακρίσεων και εγκλημάτων μίσους
- Να υπάρξει συνειδητοποίηση της διαφοράς μεταξύ μιας επιθετικής συμπεριφοράς και ενός αδικήματος
- Να γίνει αντιληπτή η ποικιλία των ομάδων που αποτελούν τον συνηθισμένο στόχο εγκλημάτων μίσους και συμπεριφορών μίσους
- Να προκληθεί σκέψη και συζήτηση σχετικά με τον ρόλο των παρευρισκόμενων ή των μαρτύρων εγκλημάτων και συμπεριφορών μίσους

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: υπολογιστής, προτζέκτορας, χαρτοπίνακας, Βίντεο: "Έγκλημα Μίσους- Εθνική Καμπάνια" (Ανάτρεξε στις Παραπομπές)
- Διάρκεια: 30 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: μέχρι 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Προκαλέστε το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων και ξεκινήστε μια σύντομη συζήτηση θέτοντας ερωτήσεις όπως:
- Ποια είναι η διαφορά μεταξύ μιας προσβλητικής συμπεριφοράς και ενός αδικήματος;
- Ποιες συμπεριφορές ή ενέργειες θα θεωρούσατε προσβλητικές;
- Ποιες συμπεριφορές ή ενέργειες θα θεωρούσατε αδικήμα;
- Συνοψίστε τις ιδέες που προήλθαν μέσα από τα σχόλια και τη συζήτηση και παρουσιάστε έναν ορισμό.
- Δείξτε το διαφημιστικό για την εθνική εκστρατεία κατά του εγκλήματος μίσους στο Ηνωμένο Βασίλειο με στόχο την περαιτέρω ευαισθητοποίηση και κατανόησης του τι συνιστά ένα έγκλημα μίσους (ανατρέξτε στις Παραπομπές).
- Αφού το παρακολουθήσετε, διαιρέστε το φύλλο χαρτιού του πίνακα σε δύο στήλες: Θύματα και συμπεριφορές. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να πουν ποιες ήταν οι ταυτότητες των θυμάτων (π.χ. μια γυναίκα που φορούσε hijab (μαντίλα), ένα άτομο με αναπηρία, λεσβίες, αλλοδαποί) και τις λέξεις και τις συμπεριφορές που στοχεύουν σε αυτά τα θύματα (π.χ. φωνές, κοροϊδία, απειλές, γκράφιτι στο μαγαζί). Γράψτε τις απαντήσεις στο φύλλο χαρτί. Διευκολύνετε τη γενίκευση σχετικά με τις ταυτότητες των θυμάτων με το να εντοπίσετε ορισμένα πιθανά χαρακτηριστικά (π.χ. θρησκεία, φυλή, αναπηρία, σεξουαλικός προσανατολισμός) τα οποία αποτέλεσαν αφορμή για την εκδήλωση τέτοιων συμπεριφορών. Το συμπέρασμα είναι να συνειδητοποιήσουν οι συμμετέχοντες τα διαφορετικά στοιχεία στην ταυτότητα ή την εμφάνιση κάποιου που συνδέονται με τις συμπεριφορές και με τα εγκλήματα μίσους.

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

Προσέξτε την ορολογία για να κατευθύνετε τη συζήτηση αναλόγως:

- - Έγκλημα μίσους: έγκλημα που προκαλείται από προκατάληψη κατά φυλής, χρώματος, θρησκείας, εθνικής καταγωγής, σεξουαλικού προσανατολισμού, φύλου, ταυτότητας φύλου ή αναπηρίας.
- Περιστατικό μεροληψίας ή μίσους: πράξεις προκατάληψης που δεν είναι εγκλήματα και δεν περιλαμβάνουν βία, απειλές ή υλικές ζημιές.
- Η προσβολή/επίθεση περιγράφει αγενή συμπεριφορά που πληγώνει τα θύματα. Η προσβολή μπορεί να σημαίνει όχι μόνο επίθεση σε κάποιον ή κάτι, αλλά κακοποίηση, προσβολή ανθρώπων, ή διαφορετικά μη σεβασμό των κοινών κανόνων συμπεριφοράς.
- Το αδίκημα είναι παράνομη πράξη, έγκλημα.
-

Απολογισμός/Ενημέρωση

Οι ακόλουθες ερωτήσεις μπορούν να καθοδηγήσουν την τελική συζήτηση:

- Πώς ένιωσες ενώ παρακολουθούσες την ταινία;
- Γιατί νομίζετε ότι οι δράστες φορούσαν μάσκες; Τι μας λέει αυτό για την ταυτότητα των δραστών;
- Γιατί σκηνοθετήθηκε έτσι η τελική σκηνή; (ένας πατέρας που πλένει το αυτοκίνητο με τα παιδιά του ενώ η αστυνομία πλησιάζει για να του πει «θα θέλαμε να σας μιλήσουμε για ένα πρόσφατο συμβάν»). Λέει κάτι αυτό το περιστατικό σχετικά με την ταυτότητα των δραστών;
- Παρατηρήσατε τι έκαναν οι άλλοι παρευρισκόμενοι στα συμβάντα που παρουσιάστηκαν (στο λεωφορείο, στην παμπ, στο δρόμο); Τι μας λέει αυτό για τους ανθρώπους που γίνονται μάρτυρες τέτοιων συμπεριφορών και εγκλημάτων; Πώς νιώθουν; Γιατί δεν έκαναν κάτι για να σταματήσουν αυτή τη συμπεριφορά; Τι θα μπορούσαν να κάνουν;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

Ανάλογα με το επίπεδο των συμμετεχόντων, κατευθύνετε τη συζήτηση για το ακόλουθο θέμα της ταινίας: Πάρτε για παράδειγμα το περιστατικό με τη γυναίκα στο δρόμο με άντρες που της φωνάζουν «βγάλε αυτό το ηλίθιο πράγμα από το κεφάλι σου» Τι θα συνέβαινε εάν ο στόχος ήταν μια λευκή Ευρωπαία γυναίκα ή ένας λευκός Ευρωπαίος άντρας ή ένα παιδί ή ένας μουσουλμάνος. Θα υπήρχε κάποια διαφορά; Θα το λέγαμε ακόμα ρητορική μίσους /διάκριση; Αυτή η συζήτηση θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να συνειδητοποιήσουν τη σημασία του πλαισίου σε αυτές τις συμπεριφορές.

Literatur & Links

Home Office, government of the UK (2018): Hate Crime – Nationwide Campaign, video available at: https://www.youtube.com/watch?v=tdUUD7jcMV8&feature=emb_logo&ab_channel=HomeOffice
 - Craig-Henderson, K.; Waldo, C. (1996). "So, what's a hate crime anyway?" Young adults' perceptions of hate crimes, victims, and perpetrators, In: Law and Human Behavior 20 (2), p. 113-129.

Κωδικός Εργαλείου Μάθησης	Τίτλος
------------------------------	--------

M1A3

**Οι βασικοί τύποι «καθημερινών» εγκλημάτων/
περιστατικών μίσους**

Στόχοι

- Η απόκτηση μιας βαθύτερης γνώση σχετικά με τους διαφορετικούς τύπους «καθημερινών» εγκλημάτων / περιστατικών μίσους
- Ανάπτυξη κριτικής κατανόησης και αναλυτικών δεξιοτήτων
- Κατανόηση της περίπλοκης φύσης και των πολλαπλών και διασταυρούμενων παραγόντων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διαφορετικούς τύπους εγκλημάτων / περιστατικών μίσους
- Ενίσχυση ανθεκτικότητας απέναντι σε εγκλήματα / περιστατικά μίσους

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- ο Υλικά: χαρτοπίνακας, μαρκαδόροι
- ο Διάρκεια: 60 – 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 10 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

Πείτε στους συμμετέχοντες ότι σύμφωνα με μια έκθεση του EHRC (βλ. Πίνακα στις Παραπομπές), υπάρχουν 3 διαδεδομένοι τύποι εγκλημάτων/περιστατικών μίσους: (α). τα περιστατικά που αποτελούν μέρος μιας διαπροσωπικής σύγκρουσης, (β). η επίμονη, στοχευμένη κακοποίηση/προσβολή, (γ). επιθέσεις που συμβαίνουν μόνο μια φορά και δεν έχουν συνέχεια. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε τρεις ομάδες και αντιστοιχίστε έναν τύπο εγκλήματος / περιστατικού μίσους σε κάθε ομάδα.

Ζητήστε από τα μέλη της ομάδας να συζητήσουν και να γράψουν στο φύλλο χαρτιού του πίνακα τη γνώμη τους σχετικά με τις ακόλουθες κατηγορίες ανάλυσης:

Τι χαρακτηρίζει αυτό το είδος εγκλήματος / περιστατικού μίσους;

Ποιοι είναι οι βασικοί κοινωνικοί παράγοντες αυτού του τύπου;

Ποια είναι η σχέση θύματος / δράστη;

Ποια είναι η σχέση μεταξύ επιπέδου προκατάληψης / αιτιώδους σύνδεσης;

Μετά την ολοκλήρωση τους ομαδικής ανάλυστους, κάθε ομάδα παρουσιάζει τα αποτελτουσατά της στην ολομέλεια και στη συνέχεια ακολουθεί μια συζήτηση ολομέλειας στουςκά με τους διαφορετικούς τύπους εγκλημάτων/περιστατικών μίσους.

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

- Μην παρεμβαίνετε σε μεγάλο βαθμό στη συζήτηση κάθε ομάδας, αλλά να είστε καλά προετοιμασμένοι για να βοηθήσετε στην ανασκόπηση χρησιμοποιώντας τον Πίνακα Αναφοράς στο Παράρτημα της Δραστηριότητας.
- Να γνωρίζετε ότι τα εγκλήματα μίσους δεν προκαλούνται πάντοτε από έναν μόνο τύπο προκατάληψης. Τα περιστατικά μπορούν συχνά να αποτελούν μέρος μιας διαδικασίας συνεχιζόμενης θυματοποίησης και ότι πολλοί κοινωνικοί και περιστασιακοί παράγοντες είναι πιθανό να αποτελέσουν το υπόβαθρο ενός εγκλήματος μίσους.

Απολογισμός/Ενημέρωση

Στην τελική συζήτηση μπορείτε να κάνετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες:

- Σας άρεσε η δραστηριότητα;
- Είναι εύκολο να κατανοήσουμε τα διαφορετικά επίπεδα, κίνητρα, συμπεριφορές κ.λπ. που βρίσκονται πίσω από τα εγκλήματα/περιστατικά μίσους; Είναι ορατά; Τι είδους ικανότητες πρέπει να αναπτύξουμε για να κατανοήσουμε όλα αυτά τα επίπεδα;
- Με ποιο τρόπο είναι χρήσιμη αυτή η δραστηριότητα για να κατανοήσετε καλύτερα τις συμπεριφορές και τις στάσεις που εμπλέκονται σε εγκλήματα/περιστατικά μίσους;

Παραπομπές/ περαιτέρω ανάγνωση

Walters, M. A.; Brown, R.; Wiedlitzka, S. (2016): Causes and motivations of hate crime, Equality and Human Rights Commission Research Research report 102, available at:

<https://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/research-report-102-causes-and-motivations-of-hate-crime.pdf>

Walters, M. A.; Brown, R.; Wiedlitzka, S. (2016): Causes and motivations of hate crime, Equality and Human Rights Commission Research Research report 102, p. 24, διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

<https://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/research-report-102-causes-and-motivations-of-hate-crime.pdf>

Τύπος εγκλήματος/ περιστατικού μίσους	Χαρακτηρισμός	Κοινοί κοινωνικοί παράγοντες	Σχέση θύματος / δράστη	Επίπεδο προκατά- ληψης / αιτιώδης σύνδεση
Μορφή περιστατικών που αποτελούν μέρος μιας διαπροσωπικής σύγκρουσης	Οι συγκρούσεις κλιμακώνονται για παρατεταμένες χρονικές περιόδους που κορυφώνονται με την εκδήλωση περιστατικού, συχνά σημαντικού όπου γίνεται, για παράδειγμα, χρήση λόγου ρατσιστικού, ομοφοβικού, τρανσφοβικού, αντιθρησκευτικού ή κατά των απόρων με ειδικές ανάγκες	Μπορεί να συμβεί μέσα και γύρω από την κοινωνική στέγαση; διαπληκτισμός γείτονων · Η κατάχρηση του αλκοόλ και τα ναρκωτικά τροφοδοτούν πολλαπλές συγκρούσεις..	Γνωστοί, συνήθως γείτονες	Χαμηλό- μεσαίο/ μεσαίο
Επίμονη Στοχευμένη Κακοποίηση	Επίμονη και συνεχής στοχευμένη κακοποίηση θυμάτων που συμβαίνει για παρατεταμένες χρονικές περιόδους	Μέσα και γύρω από την κοινωνική στέγαση, Αλκοόλ/ κατάχρηση ναρκωτικών.	Γνωστοί, γείτονες ή μέλη της τοπικής κοινότητας	Μεσαίο-Υψηλό
«Επιθέσεις της μίας φοράς»	Συνήθως τα περιστατικά που συμβαίνουν μία μόνο φορά διαδραματίζονται σε δημόσιους χώρους.	«Επιθέσεις της μίας φοράς» Συνήθως τα περιστατικά που συμβαίνουν μία μόνο φορά διαδραματίζονται σε δημόσιους χώρους. Περιστατικά που συμβαίνουν συχνά κατά τη διάρκεια των καθημερινών δραστηριοτήτων των ανθρώπων. Τα αδικήματα συμβαίνουν συχνά αργά την νύχτα, κατά την διάρκεια εμπορικών συναλλαγών, όπως κατά την παραλαβή φαγητού σε πακέτο από καταστήματα. Η ανάρμοστη συμπεριφορά λόγω κατάχρησης αλκοόλ είναι συχνή.	Στο παρελθόν άγνωστοι (ξένοι- άγνωστοι); Τα άτομα έρχονται σε επαφή μέσω εμπορικής σχέσης μεταξύ προμηθευτή αγαθών / υπηρεσιών και πελάτη.	Μεσαία-χαμηλή/ μεσαία

**Κωδικός Εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M1A4

Στα δικά του/της παπούτσια!

Στόχοι

- Η ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ενσυναίσθηση (δηλαδή, την κατανόηση των συναισθημάτων, των σκέψεων, των ιδεών και των δυσκολιών των άλλων ανθρώπων) και οι υποθέσεις σχετικά με το τι μπορεί να σκέφτεται ή αισθάνεται κάποιος άλλος
- Βίωση του κόσμου από την οπτική γωνία ενός άλλου, όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες και εμπόδια
- Συνειδητοποίηση της επίδρασης της ρητορικής μίσους / συμπεριφορών μίσους στα θύματα

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: 2 ζευγάρια παπουτσιών (Τακούνια σε νούμερο 43, και σαγιονάρες σε νούμερο 37), χαρτοπίνακας
- Διάρκεια: 40 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: μέχρι 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Χωρίστε την ομάδα σε 2 υποομάδες, ανάλογα με το μέγεθος των παπουτσιών τους. Οι συμμετέχοντες της πρώτης ομάδας φορούν συνήθως παπούτσια με μεγέθη από 35-40 και οι συμμετέχοντες της δεύτερης ομάδας συνήθως φορούν παπούτσια από 40 και άνω.
- Διανείμετε ένα ζευγάρι με ψηλά τακούνια μεγέθους 43 στο πρώτο γκρουπ και ένα ζευγάρι με σαγιονάρες μεγέθους 37 στο δεύτερο γκρουπ.
- Κάθε μέλος κάθε ομάδας πρέπει να τρέχει μέσα στο δωμάτιο με το αντιστοιχισμένο ζευγάρι παπούτσια χωρίς να τα βγάλει. Η ομάδα της οποίας τα μέλη κάνουν τον λιγότερο χρόνο κερδίζει.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μαζεψτούν για να ξεκινήσουν μια συζήτηση όλοι μαζί και να σημειώσουν τις εμπειρίες τους και να γράψουν σχόλια πάνω στον πίνακα παρουσιάσεων.

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

- Είναι πιθανό οι συμμετέχοντες να αρχίσουν να γελούν ή να πειράζουν τους άλλους ενώ τρέχουν σε αυτά τα παπούτσια. Λάβετε υπόψη τα σχόλια και τα αναφέρετέ τα για να τροφοδοτήσετε τη συζήτηση μετά τη δραστηριότητα. (Πιθανές ερωτήσεις: Γιατί γελάσατε; Ήταν ενοχλητικό; Γιατί πειράξατε το άτομο που τρέχει; Πώς ένιωσες όταν προσπαθούσες να τρέξεις, ενώ άλλοι σε κοροϊδεύουν;) Το γέλιο και το πείραγμα αναμένονται σε αυτήν τη δραστηριότητα. Ο διαμεσολαβητής θα πρέπει να το διατηρήσει εντός των ορίων και να το χρησιμοποιήσει για να παρακινήσει περαιτέρω συζήτηση.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

Οι ακόλουθες ερωτήσεις μπορούν να καθοδηγήσουν τη συζήτηση:

- Πώς αισθανθήκατε; Τι σκεφτόσασταν τρέχοντας σε αυτά τα παπούτσια;
- Πώς αισθανθήκατε; Τι σκεφτόσασταν παρακολουθώντας άλλους να τρέχουν σε αυτά τα παπούτσια;
- Ποιο ήταν το πιο δύσκολο μέρος της δραστηριότητας;
- Τι μάθατε από αυτήν τη δραστηριότητα - για τον εαυτό σας και για τους άλλους;
- Τα παπούτσια ήταν απλώς μια μεταφορά. Ας εφαρμόσουμε αυτό που νιώσαμε και σκεφτήκαμε σε άλλες περιπτώσεις. Μπορείτε να φανταστείτε τι αισθάνεται κάποιος σε άλλες δυσάρεστες ή απειλητικές καταστάσεις; Για παράδειγμα, όταν κάποιος τους βρίζει ενώ περπατά στον δρόμο (π.χ. "αδερφή", "χοντρή", "πίθηκε" κ.λπ.) ή όταν λαμβάνουν μηνύματα μίσους και απειλές;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

Εξηγήστε τους ακόλουθους όρους:

Ευαισθητοποίηση αντί πληροφόρησης: Η ευαισθητοποίηση είναι να αντιλαμβάνεσαι, γνωρίζεις, αισθάνεσαι, να έχεις συνείδηση των γεγονότων, αντικειμένων, σκέψεων, συναισθημάτων, αισθητηριακών μοτίβων. Η πληροφόρηση είναι γεγονότα, πληροφορίες και δεξιότητες που αποκτήθηκαν μέσω εμπειρίας ή εκπαίδευσης.

Ενσυναίσθηση αντί συμπάθειας: Το 1909, ο ψυχολόγος Edward Titchener μετέφρασε το γερμανικό *Einfühlung* («συναίσθημα σε βάθος») στα αγγλικά ως «ενσυναίσθηση». Η ενσυναίσθηση μπορεί να οριστεί ως η ικανότητα ενός ατόμου να αναγνωρίζει και να μοιράζεται τα συναισθήματα ενός άλλου ατόμου. Περιλαμβάνει, πρώτον, τη δυνατότητα να βλέπει την κατάσταση κάποιου άλλου από τη σκοπιά του και, δεύτερον, να μοιράζεται τα συναισθήματά του, συμπεριλαμβανομένης, εάν υπάρχει, της αγωνίας του. Η συμπάθεια («συναίσθημα συναδελφικότητας», «ενότητα στο συναίσθημα») είναι ένα συναίσθημα φροντίδας και ανησυχίας για κάποιον/κάποια, που συχνά είναι κοντά μας. Το συναίσθημα αυτό συνοδεύεται από

επιθυμία να δούμε το άτομο καλύτερα ή πιο ευτυχισμένο.

Η δραστηριότητα θα μπορούσε να επεκταθεί στην ταυτότητα και στους ρόλους των δύο φύλων. Ανάλογα με το κοινό, οι διαμεσολαβητές μπορούν επίσης να συζητήσουν πώς το φύλο διασταυρώνεται με αρνητικά συναισθήματα και συμπεριφορές.

3. Αυτή η δραστηριότητα θα μπορούσε επίσης να δώσει την ευκαιρία συζήτησης της ενεργητικής ακρόασης, ως μέρους της ενσυναίσθησης προς τους άλλους.

Παραπομπές/Περαιτέρω ανάγνωση

Lukianoff, G.; Haidt, J. (2019): The coddling of the American mind. What good intentions and bad ideas are setting up a generation for failure. Penguin Books. (in englischer Sprache)

Healy, J. (2015): Why don't we recognize Disability Hate Crime for what it is?, verfügbar in englischer Sprache unter: <https://internationalhatestudies.com/dont-recognise-disability-hate-crime/>

**Κωδικός Εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M1A5

Η επιδημία του νέου εγκλήματος μίσους

Στόχοι

- Κατανόηση της σχέσης μεταξύ ξενοφοβίας και εγκλήματος μίσους
- Συνειδητοποίηση της ποικιλίας των συμπεριφορών που θεωρούνται εγκλήματα μίσους
- Εύρεση τρόπων αντιμετώπισης τέτοιων εγκλημάτων μίσους μέσα σε μια κοινωνία
- Κατανόηση του ρόλου των πολιτικών όσον αφορά την άνοδο ή / και την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους
- Κατανόηση του τι νιώθουν τα θύματα ή τα πιθανά θύματα εγκλημάτων μίσους

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: υπολογιστής, προτζέκτορας, χαρτοπίνακας, φυλλάδιο (Βλέπε Παράρτημα), βίντεο «Η επιδημία του μίσους: Ξενοφοβία κατά των Ασιατών κατά την πανδημία Κορονοϊού» (Βλέπε Παράρτημα)
- Διάρκεια: 40 λεπτά
- Αριθμός ομάδας: μέχρι 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

Για να προετοιμάσετε τους συμμετέχοντες για το βίντεο, ξεκινήστε τη δραστηριότητα κάνοντας τους ερωτήσεις όπως:

- Ποιες είναι οι κοινωνικές ομάδες που είναι συνήθως θύματα εγκλημάτων μίσους;
- Με βάση τις γνώσεις και τις εμπειρίες σας, αυτές οι κοινωνικές ομάδες ήταν πάντα οι ίδιες στο χρόνο και την ιστορία, ή αλλάζουν με το χρόνο;
- Θα φανταζόσασταν κάποια κοινωνική ομάδα να γίνεται στόχος εγκλημάτων μίσους στην τρέχουσα εποχή με το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19; Υπήρξαν κοινωνικές ομάδες που θεωρήθηκαν υπεύθυνες για την αύξηση της πανδημίας στη χώρα σας; Υπήρξαν περιστατικά, τα οποία θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως εγκλήματα μίσους προς αυτές τις ομάδες;–

Κάντε μια σύντομη εισαγωγή στο βίντεο, εξηγώντας τι δείχνει ότι συνέβη στις ΗΠΑ. Στη συνέχεια, δώστε σε όλους τους συμμετέχοντες το φυλλάδιο (ανατρέξτε στο Παράρτημα) και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν τις σχετικές πληροφορίες στα κενά, αφού έχουν παρακολουθήσει το βίντεο.

- Προβάλετε το βίντεο «Μια επιδημία μίσους: εγκλήματα μίσους κατά Ασιατών εν μέσω της πανδημίας του Κορονοϊού».
- Αφού παρακολουθήσετε το βίντεο, δώστε στους συμμετέχοντες πέντε λεπτά για να συμπληρώσουν το φυλλάδιο τους. Στη συνέχεια, γράψτε τις απαντήσεις τους για κάθε ερώτηση στο φύλλο του πίνακα. Σε περίπτωση που ορισμένες πληροφορίες δεν καταγράφηκαν από τους συμμετέχοντες, μπορείτε να τις προσθέσετε (ανατρέξτε στο Παράρτημα: για τους εκπαιδευτές).
- Ξεκινήστε μια συζήτηση σχετικά με τις πληροφορίες που αναγράφονται στον πίνακα, σχετικά με τις αιτίες των εγκλημάτων μίσους, τις συνέπειες στα θύματα και την κοινωνία, καθώς και σχετικά με τους τρόπους αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών.

Επιλέξτε μερικές λέξεις και φράσεις από το βίντεο και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να τις σχολιάσουν. Τέτοιες λέξεις και φράσεις μπορεί να είναι: «ξеноφοβία», «οι δημοσιεύσεις των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι απίστευτα σημαντικές», «διαίρεση της

χώρας», «τα θύματα θα το αγνοήσουν», «διογκώνοντας έναν πολιτικό πόλεμο», «το δίπολο εμείς εναντίον αυτών», «μπορεί να επιδεινωθεί». Οι καθοδηγητικές ερωτήσεις για τη συζήτηση μπορεί να είναι:

Συμβουλές για τους επιμορφωτές/εκπαιδευτές

- Παρακολουθήστε το βίντεο πολύ προσεκτικά προτού το δείξετε στην τάξη, για να αποκτήσετε μια σαφή ιδέα σχετικά με τις ερωτήσεις που έγιναν στους συμμετέχοντες και τις απαντήσεις τους.
- -Μπορεί να έχει νόημα να προβάλετε το βίντεο δύο φορές, έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να συγκρατήσουν περισσότερα.
- Να είστε προσεκτικοί κατά τη διάρκεια των συζητήσεων και να τους κατευθύνετε στους στόχους της δραστηριότητας. Ο κορονοϊός είναι ένα πολύ επίκαιρο ζήτημα και μπορεί να προκαλέσει συζητήσεις, οι οποίες δεν σχετίζονται με το ζήτημα των εγκλημάτων μίσους. Καθοδηγήστε τη συζήτηση ανάλογα.
- Όταν δίνετε στους συμμετέχοντες τα φυλλάδια, εξηγήστε ότι δεν πρόκειται για άσκηση για να δείξουν «ποιος γράφει περισσότερα» και ότι δεν υπάρχουν σωστές και λανθασμένες απαντήσεις.
- Μπορείτε επίσης να εισαγάγετε στη συζήτηση πληροφορίες που αφορούν συγκεκριμένα τη χώρα σας. Σε ορισμένες χώρες οι νέοι κατηγορήθηκαν για την εξάπλωση του ιού, σε άλλες κατηγορήθηκαν οι Ρομά, ή οι μετανάστες. Κάντε την αφήγηση σχετική με αυτά που γνωρίζουν, έχουν βιώσει και κατανοούν οι συμμετέχοντες.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

Οι ερωτήσεις για έναν τελικό προβληματισμό θα μπορούσαν να είναι:

- Πώς ένιωσες με το βίντεο;
- Έμαθες κάτι νέο;
- Θα δημοσιεύατε αυτό το βίντεο στο προφίλ σας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Γιατί ναι; Γιατί όχι?

Παραπομπές/Περαιτέρω ανάγνωση

Los Angeles Times (2020): Epidemic of hate. Asian xenophobia amid coronavirus, το βίντεο είναι διαθέσιμο στο: <https://www.youtube.com/watch?v=7nlenypkMww>

Ruiz, N. G.; Horowitz, J. M.; Tamir, C. (2020): Many Black and Asian Americans Say They Have Experienced Discrimination Amid the COVID-19 Outbreak, article from Pew Research Center, available at: <https://www.pewsocialtrends.org/2020/07/01/many-black-and-asian-americans-say-they-have-experienced-discrimination-amid-the-covid-19-outbreak/>

Coste, V.; Amiel, S. (2020): Coronavirus: France faces 'epidemic' of anti-Asian racism. #JeNeSuisPasUnVirus, article from euronews, το βίντεο είναι διαθέσιμο στο: <https://www.euronews.com/2020/02/03/coronavirus-france-faces-epidemic-of-anti-asian-racism>

Wikipedia: List of incidents of xenophobia and racism related to the COVID-19 pandemic, το βίντεο είναι διαθέσιμο στο: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_incidents_of_xenophobia_and_racism_related_to_the_COVID-19_pandemic#cite_note-11-196

Balvaneda, B.; Roemer, L.; Hayes-Skelton, S.; Yang, A.; Ying, A. (2020): Responding to Anti-Asian Racism During the COVID-19 Outbreak, article from the Anxiety and Depression Association of America, το βίντεο είναι διαθέσιμο στο: <https://adaa.org/learn-from-us/from-the-experts/blog-posts/consumer/responding-anti-asian-racism-during-covid-19>

Παράρτημα

Φυλλάδιο

Με βάση το βίντεο «Επιδημία του Μίσους», συμπληρώστε τα πλαίσια με σχετικές πληροφορίες όπως παρουσιάζονται σε αυτό:

Στο βίντεο «Επιδημία του Μίσους»

Ποιες συμπεριφορές θεωρήθηκαν εγκλήματα μίσους;

Πώς ένιωσαν και / ή αντέδρασαν τα θύματα τέτοιων συμπεριφορών μίσους;

Ποιοι ήταν οι λόγοι για αυτά τα εγκλήματα / συμπεριφορές υποκινούμενες από το μίσος;

Ποιες ήταν μερικές από τις απαντήσεις στα εγκλήματα μίσους που διαπράχθηκαν;

Φυλλάδιο για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

Ποιες συμπεριφορές θεωρήθηκαν ως εγκλήματα μίσους;

- ξενοφοβικές αντιδράσεις σε ένα βίντεο κλιπ κατά τα γυρίσματα του
- οικογένεια στο Τέξας, που κατάγεται από τη Βιρμανία, δέχτηκε επίθεση επειδή θεωρούνταν Κινέζοι (ο θύτης είπε «ο κορονοϊός συνέβη εξαιτίας σου»)
- θόρυβος βήχα / φτέρνισμα, δείχνοντας κάποιον
- γελοιοποίηση
- βήχας και φτύσιμο στους Ασιάτες
- μπλοκτάρισμα ασιατικών επιχειρήσεων
- διάκριση μεταξύ «εμείς» και «εκείνοι»
- "εσυ φταίς- όχι εγώ"

Πώς ένιωσαν και / ή αντέδρασαν θύματα τέτοιων συμπεριφορών μίσους;

- αίσθημα άγχους και νευρικότητα
- φόβος
- αγωνία για την οικονομική επιβίωση
- αντίληψη ότι το γεγονός είναι «ένα μεμονωμένο περιστατικό»,
- άρνηση αναγνώρισης του προβλήματος
- ανησυχία
- κατάθλιψη
- απομόνωση

Ποιοι ήταν οι λόγοι για αυτά τα εγκλήματα / συμπεριφορές μίσους; -

- μακρά ιστορία ρατσισμού
- παράνοια και άγνοια
- παραπληροφόρηση
- θυμός και φόβος

Ποιες ήταν μερικές από τις απαντήσεις στα εγκλήματα μίσους που διαπράχθηκαν;

- ομάδες μέσων κοινωνικών δικτύωσης εξέλεξαν υπεύθυνους
- το FBI αναγνώρισε την αύξηση των εγκλημάτων μίσους κατά της ομάδας των Ασιατών Αμερικανών
- ένα τραγούδι για την αύξηση των εγκλημάτων μίσους κατά των Ασιατών
- εκστρατεία μέσω κοινωνικής δικτύωσης
- παρακολούθηση σχετικών δεδομένων για αυτά τα περιστατικά
- οργανωμένες απαντήσεις της κοινότητας
- η ρητορική μίσους κατά των Ασιατών πρέπει να σταματήσει (μέσα ενημέρωσης και πολιτικοί)
- Οι Αμερικανοί Ασιάτες πρέπει να αναφέρουν αυτά τα περιστατικά
- Erfassung relevanter Daten zu diesen Übergriffen

IO1: Youth2Unite Curriculum

Ενότητα 2η Η συναισθηματική επίδραση των εγκλημάτων μίσους στα θύματα

Ενότητα 2η Η συναισθηματική επίδραση των εγκλημάτων μίσους στα θύματα

Η καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους συνεπάγεται, καταρχάς, την αναγνώρισή τους. Διάφορα σημάδια μπορούν να μας βοηθήσουν στην αναγνώρισή τους, συμπεριλαμβανομένων των συναισθημάτων που αισθάνονται τα θύματα - είτε αυτά εκφράζονται είτε όχι.

Τι είναι ένα συναίσθημα;

Το συναίσθημα είναι η έκφραση μιας αναγκών – είτε αυτή έχει ικανοποιηθεί είτε όχι - που προκαλείται από μια συγκεκριμένη πραγματικότητα. Οι σωματικές αισθήσεις και τα μηνύματα από το σώμα - όπως και τα συναισθήματα (σχετικά σύντομα) και τα αισθήματα (με περισσότερη διάρκεια) - είναι όλοι δείκτες, εξωτερικά σημάδια που αποκαλύπτουν τις ανάγκες ενός ατόμου.

Η συζήτηση γύρω από τα αισθήματα, συναισθήματα και σωματικές ανάγκες, έχει πολλές αντιστοιχίες και με τη λειτουργία ενός αυτοκινήτου. Ένα αυτοκίνητο έχει διάφορες ανάγκες, για να μπορέσει κανείς να το οδηγήσει καλά και με ασφάλεια. Εάν κάποια από αυτές τις ανάγκες (νερό, λάδι, βενζίνη, υγρό φρένων) δεν ικανοποιηθεί, το αυτοκίνητο σύντομα θα χαλάσει. Στον πίνακα οργάνων, οι ενδεικτικές λυχνίες λένε στον οδηγό τι συμβαίνει κάτω από το καπό του αυτοκινήτου. Μπορούμε να συγκρίνουμε τα συναισθήματα με τα προειδοποιητικά φώτα που μας δίνουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των ζωτικών μας αναγκών. Όπως και στο αυτοκίνητο, το φως "βενζίνης" μου λέει μόνο για την κατάσταση του ρεζερβουάρ βενζίνης μου, έτσι ένα συγκεκριμένο συναίσθημα μου λέει για την κατάσταση μιας συγκεκριμένης ανάγκης.

Προκειμένου το συναίσθημα να γίνει κινητήρια δύναμη για επαρκή δράση, είναι επομένως απαραίτητο να το συνδέσουμε με τις ανάγκες μας και να προχωρήσουμε σε μια ουδέτερη και αντικειμενική παρατήρηση των γεγονότων που προκαλούνται από το ίδιο συναίσθημα. Η κατανόηση των συναισθημάτων ως αναπόσπαστο μέρος αυτής της συνολικής διαδικασίας θα καταστήσει δυνατή την αποκωδικοποίηση με ακόμη μεγαλύτερη λεπτότητα και ακρίβεια των συναισθημάτων και των εξωτερικών ενδείξεων των ανθρώπων που είναι θύματα εγκλημάτων μίσους. Αυτό θα είναι το επίκεντρο ορισμένων από τις δραστηριότητες αυτής της ενότητας.

Ποιες είναι οι συναισθηματικές επιπτώσεις των εγκλημάτων μίσους στα θύματά τους;

Το πείραμα του Κεμπέκ που διεξήχθη το 2006 "La leçon de discrimination" (το μάθημα της διάκρισης) συνίστατο στην τεχνητή δημιουργία μιας κατάστασης διακρίσεων για 2 συνεχόμενες ημέρες σε ένα σχολικό περιβάλλον για να παρατηρηθούν οι επιπτώσεις στους μαθητές. Συγκεκριμένα, ο δάσκαλος διαίρεσε την τάξη σε 2 ομάδες, η μία αξιολογήθηκε θετικά - η άλλη αξιολογήθηκε αρνητικά με βάση το σωματικό μέγεθος των μαθητών. Αυτή η εμπειρία - που ήταν το αντικείμενο μιας ταινίας ντοκιμαντέρ - έδειξε ότι ενώ τα σώματα και η συμπεριφορά επηρεάζονται από εγκλήματα μίσους που διαπράττονται σε αυτό το περιβάλλον, οι συναισθηματικές αντιδράσεις είναι αυτές που μας εκπλήσσουν περισσότερο. Τα πρόσωπα σηματοδοτούν θλίψη και μετά απογοήτευση. Ο Μικαέλ, ένας μαθητής από την ομάδα που αξιολογήθηκε αρνητικά και στη συνέχεια κλήθηκε στον πίνακα, δεν κατάφερε να λύσει την άσκηση. Οι ώμοι του άρχισαν να γέρνουν και το βλέμμα του ήταν χαμένο, σημάδια που έδειχναν την απογοήτευσή του. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης μετά το πείραμα, ο ίδιος ο μαθητής ανέλυσε τα συναισθήματά του εκείνης της στιγμής: «Ήμουν πιο χάλια από πριν ... γιατί ήμουν λιγότερο συγκεντρωμένος, γιατί ήξερα ότι ο κόσμος θα γελούσε μαζί μου». (Joëlle Magar-Braeuner, 2018). Η εσωτερίκευση της κατωτερότητας που συνδέεται με την κατηγοριοποίηση του δασκάλου επηρεάζει τις γνωστικές δυνατότητες και τη δυνατότητα συγκέντρωσης και προσοχής του Μικαέλ που εκ των προτέρων ανέμενε την αρνητική κριτική για την απόδοση του από τους συμμαθητές του. Αυτά τα συναισθήματα είναι εμφανή στις ζωγραφιές των μαθητών, όταν καλούνται να εκφράσουν πώς βίωσαν το πείραμα: "Νιώθω άσχημα γιατί δεν είναι δίκαιο, δεν είναι πραγματικά δίκαιο ... είμαι θυμωμένος με τους άλλους που τους υποστηρίζουν και για εμένα δεν κάνουν τίποτα... είμαι λυπημένος". Αυτό το πείραμα από μόνο του έδειξε ότι τα εγκλήματα μίσους μειώνουν την ικανότητα της ομάδας που αξιολογείται ως κατώτερη να δράσει και ενισχύει τις άλλες ομάδες, και προκαλούν αρνητικά συναισθήματα και επιθετικότητα στις σχέσεις μεταξύ των ομάδων, αλλά και την αλληλοκατανόηση ανάμεσα στα μέλη της μειονεκτούσας ομάδας.

Σε γενικές γραμμές, τα εγκλήματα μίσους (συμπεριλαμβανομένων της ρητορικής μίσους ως μιας μορφής) μπορεί να προκαλέσουν άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στην ψυχολογική ισορροπία των ατόμων, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Πιο συγκεκριμένα, τα θύματα εγκλημάτων μίσους μπορεί να έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση, να αισθάνονται μόνα ή απομονωμένα, να υποφέρουν από διαταραχές του ύπνου, αυξημένο άγχος και συναισθήματα φόβου και ανασφάλειας. Η

αξιοπρέπεια τους μπορεί να καταπατηθεί και να μην βλέπουν πλέον τους εαυτούς τους ως καλούς και εναρμονισμένους στο κοινωνικό-πολιτισμικό πλαίσιο.

Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι οι συνέπειες των εγκλημάτων μίσους είναι παρόμοιες σε μορφή (αλλά μερικές φορές όχι σε ένταση) με τις επιπτώσεις που βιώνουν τα άτομα που έχουν ζήσει τραυματικές εμπειρίες. Με αυτό σαν δεδομένο, οι απαντήσεις θα αντανakλούν τις προηγούμενες εμπειρίες, τη ψυχολογική και σωματική δύναμη, τις διαθέσιμες πηγές υποστήριξης και ούτω καθεξής (SELMA 2019, σελ. 32). Πράγματι, έρευνες στην Αμερική και την Ευρώπη επιβεβαιώνουν ότι αυτή η ψυχολογική δυσφορία βιώνεται πιο έντονα από τα παιδιά παρά από τους ενήλικες. Αυτοί έχουν μάθει από την εμπειρία τους να προστατεύονται καλύτερα από τα τραύματα που προκαλεί ο κοινωνικός στιγματισμός και οι διακρίσεις. Γενικά, οι αρνητικές συναισθηματικές επιπτώσεις των εγκλημάτων μίσους είναι πιο έντονες για τα μέλη των μειονεκτούντων ομάδων από ό, τι για τα μέλη της κυρίαρχης ομάδας. Αυτές οι ομάδες μπορούν να προστατεύσουν καλύτερα τον εαυτό τους, επειδή έχουν, μεταξύ άλλων, τους οικονομικούς πόρους για να λάβουν υπηρεσίες ψυχολογικής και σωματικής υποστήριξης για την αντιμετώπιση αυτών των τραυμάτων που έχουν υποστεί. Αν και περιστατικά υποκινούμενα από το μίσους βιώνονται άσχημα από τις εθνοτικές μειονότητες, οι συνέπειες αυτών των περιστατικών είναι πολύ πιο έντονες για άτομα με ψυχικές ασθένειες, άτομα με σωματικές αναπηρίες, παχύσαρκα άτομα και άτομα της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας*. Τα θύματα τέτοιου στιγματισμού συχνά αισθάνονται αδύναμα και απομωνώνται ελλείψει ενός αλληλέγγυου και υποστηρικτικού δικτύου που προσφέρει συνήθως η εθνοτική ή/και θρησκευτική κοινότητα των ατόμων που προέρχονται από εθνοτικές μειονότητες. Η έρευνα δείχνει ότι οι αρνητικές συναισθηματικές επιπτώσεις των εγκλημάτων μίσους και ο στιγματισμός είναι πιο έντονες για τα μέλη των μειονοτήτων που υφίστανται συστηματική διάκριση από ό, τι για άτομα που σπάνια υφίστανται διακρίσεις.

Οι δραστηριότητες που προτείνονται σε αυτήν την ενότητα θα επιτρέψουν την κατανόηση του τι είναι τα συναισθήματα γενικά και πώς εκδηλώνονται όταν εγκλήματα μίσους λαμβάνουν χώρα, ώστε να είναι σε θέση τα άτομα να τα αναγνωρίσουν καλύτερα στους εαυτούς του και σε άλλους.

Παραπομπές

Pascale Turbide and Lucie Payeur (2006): La leçon de discrimination (documentary), available at:

<https://www.youtube.com/watch?v=zPpS1Rvy0QM>

Joëlle Magar-Braeuner (25th July 2018): The Lesson of The Discrimination's Lesson, available at: <https://id.erudit.org/iderudit/1050659ar>

SELMA Hacking Hate (2019): Hacking Online Hate – Building an Evidence Base for Educators, p. 32, available at:

<https://hackinghate.eu/assets/documents/hacking-online-hate-research-report-1.pdf>

Curio.ca (2016): La leçon de discrimination 10 ans plus tard – Guide d'animation secondaire; available at https://media.curio.ca/filer_public/64/c1/64c14797-7998-49b7-8321-dcf0b7f1d8c8/20161102-015_lecon-discrimination-10-ans-plus-tard_guide_animation_secondaire_corr_of_ei.pdf

**Κωδικός Εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M2A1

Όταν το σώμα μιλάει για σένα...

Στόχοι

- Αναγνώρισης της ποικιλομορφίας και των λεπτών αποχρώσεων των συναισθημάτων
- Ανάπτυξη του λεξικού πεδίου των συναισθημάτων για να τα γνωρίζουμε καλύτερα και έμμεσα να ενεργήσουμε με τον κατάλληλο τρόπο
- Αναγνώριση των σωματικών ενδείξεων των συναισθημάτων
- Ορισμός της έννοιας του συναισθήματος και αναγνώρισης της σχέσης των συναισθημάτων και με τις ανάγκες των ατόμων.

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: Για κάθε μικρή ομάδα περίπου 20 (πλαστικοποιημένες) φωτογραφίες που αντιπροσωπεύουν διάφορα συναισθήματα (ανατρέξτε για διάφορα παραδείγματα στο Παράρτημα 2) και τα ονόματα των αντίστοιχων συναισθημάτων (1 συναίσθημα = γραμμένο σε 1 φύλλο χαρτιού), αυτοκόλλητα χαρτάκια σημειώσεων, κόλλα σε αυτοκόλλητο ή ταινία διπλής όψης.
- Διάρκεια: 50 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 4 - 25 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Εισαγάγετε τη δραστηριότητα με ένα σύννεφο λέξεων που ρωτά τους συμμετέχοντες τι πιστεύουν ότι είναι ένα «συναίσθημα». Μπορείτε να ζητήσετε από κάθε συμμετέχοντα να γράψει σε μια αυτοκόλλητη σημείωση μία ή περισσότερες λέξεις για να καθορίσει τι είναι ένα συναίσθημα. Στη συνέχεια, συγκεντρώστε όλες τις ιδέες και προσπαθήστε να καταλήξετε σε έναν κοινό ορισμό του συναισθήματος.
- Αναδείξτε το γεγονός ότι τα συναισθήματα εκδηλώνονται, μεταξύ άλλων, με φυσικά σημάδια και ρωτήστε τους συμμετέχοντες εάν ξέρουν πώς να αποκωδικοποιούν τα συναισθήματα μέσω σωματικών ενδείξεων.
- Ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων, δημιουργήστε ομάδες. Διανείμετε σε κάθε μία από αυτές τις ομάδες τις φωτογραφίες (ανατρέξτε στο Παράρτημα 2), καθώς και τα χαρτιά με τα αντίστοιχα συναισθήματα και ζητήστε από τις ομάδες να αντιστοιχίσουν κάθε συναίσθημα με μια φωτογραφία. Η δραστηριότητα σταματά μόλις τελειώσει μία από τις ομάδες.

Συμβουλές για τους επιμορφωτές/εκπαιδευτές

- Εάν δυσκολεύεστε να δείξετε κατά το πρώτο στάδιο ότι τα συναισθήματα εκδηλώνονται μέσω σωματικών εκδηλώσεων, τότε ρωτήστε τους συμμετέχοντες πολύ συγκεκριμένα "Πώς - για παράδειγμα - αναγνωρίζετε ότι κάποιος είναι θυμωμένος;"
- - Ανάλογα με τη δυναμική της ομάδας η δραστηριότητα μπορεί να διενεργηθεί είτε με πολλές μικρότερες ομάδες είτε με μια μεγάλη ομάδα.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

- Συζήτηση με όλους τους συμμετέχοντες σχετικά με τις απαντήσεις και, στη συνέχεια, σχετικά με τις δυσκολίες στη διάκριση των συναισθημάτων.
- Ερώτηση των συμμετεχόντων σχετικά με το γιατί είναι σημαντικό να μην κάνουν λάθη στον προσδιορισμό των συναισθημάτων. Το συλλογικό συμπέρασμα αναμένεται να δώσει έμφαση στη σχέση μεταξύ συναισθημάτων και αναγκών και στο γεγονός ότι όσο πιο ακριβείς είμαστε στον εντοπισμό των συναισθημάτων μέσω των σωματικών ενδείξεων και επομένως των σχετικών αναγκών, τόσο περισσότερο θα είμαστε σε θέση να αντιδράσουμε κατάλληλα.
- - Ως συμπέρασμα για τη δραστηριότητα, μπορείτε να γίνει αναδρομή στο σύννεφο λέξεων που δημιουργήθηκε στην αρχή της δραστηριότητας και να προστεθούν από τους συμμετέχοντες οι λέξεις και οι πρόσθετες γνώσεις που αναπτύχθηκαν μέσω της δραστηριότητας.

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ομάδες (διαφορετικές από το παιχνίδι). Οι ομάδες θα πρέπει να τραβήξουν μερικές φωτογραφίες από τα μέλη της ομάδας, με συγκεκριμένα συναισθήματα, για να κάνουν την υπόλοιπη ομάδα να μαντέψει. Αυτό μπορεί να είναι βοηθήσει τους μαθητές να χαλαρώσουν και να συμβάλλει στην ως προετοιμασία για την επόμενη δραστηριότητα. Μπορείτε επίσης να συλλέξετε τις φωτογραφίες εκ των προτέρων και να κάνετε ένα διαδικτυακό κουίζ (για παράδειγμα ανατρέξτε στο Παράρτημα 1).

Παραπομπές/περαιτέρω ανάγνωση

ENABLE (Empower Children, Eliminate Bullying): διαθέσιμα στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση: http://enable.eun.org/implementing_enable

Λίστα συναισθημάτων που σχετίζονται με εκπληρωμένες ή ανεκπλήρωτες ανάγκες:

Puddle Dancer Press. Non violent communication books and resources: How Expansive is Your Emotional Vocabulary? Feelings and Needs We All Have, available at: https://www.nonviolentcommunication.com/wp-content/uploads/2019/07/feelings_needs.pdf

Παράρτημα

Παράρτημα 1^ο : Τεστ για να ελέγξετε την συναισθηματική σας νοημοσύνη

Greater Good Science Center, UC Berkeley: Test Your Emotional Intelligence. How well do you read other people?, διαθέσιμο στο: https://greatergood.berkeley.edu/quizzes/ei_quiz

Παράρτημα 2^ο : Φωτογραφίες που αποτυπώνουν 20 συναισθήματα και αισθήματα

ENABLE: How well do you read other people? (Lesson 4), (ENABLE: Πόσο καλά μπορείς να διαβάσεις τους ανθρώπους, Μάθημα 4) διαθέσιμο στο: http://enable.eun.org/c/document_library/get_file?uuid=4b006943-1057-4825-aa8e-c7954aa00a85&groupId=4467490

Παράρτημα 3^ο : Precise answers to the physical manifestations of each of the 20 emotions illustrated in Annex 2 (Ακριβείς απαντήσεις στις σωματικές εκδηλώσεις καθενός από τα 20 συναισθήματα που απεικονίζονται στο Παράρτημα 2)

ENABLE: How well do you read other people? (Lesson 4), (ENABLE: Πόσο καλά μπορείς να διαβάσεις τους ανθρώπους, Μάθημα 4) διαθέσιμο στο: http://enable.eun.org/c/document_library/get_file?uuid=802abd19-3c03-4f99-9907-de47d2033ad4&groupId=4467490

**Κωδικός Εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M2A2

Τι θα γίνει αν συμβεί σε μένα;

Στόχοι

- Κατανόηση του τι είναι ένα έγκλημα μίσους
- Βελτίωση της κατανόησης του τι είναι ένα συναίσθημα και ποια η σχέση του με τις ανάγκες
- Να εντοπιστεί ο συναισθηματικός αντίκτυπος των εγκλημάτων μίσους στα θύματά τους

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: ταινία για κάνετε σημάδια στο δάπεδο, βιντεοπροβολέας / φορητός υπολογιστής, έγγραφα που επισυνάπτονται στη δραστηριότητα (Παραρτήματα 1 έως 4)
- Διάρκεια: 60 - 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 4 - 30 συμμετέχοντες

ΙΟδηγίες

Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και ζητήστε από κάθε ομάδα να αναπτύξει ένα σενάριο ενός περιστατικού εγκλήματος υποκινήμενου από το μίσους, περιγραφόμενο από την οπτική του θύματος, δηλώνοντας μόνο γεγονότα (χωρίς αισθήματα ή συναισθήματα). Επομένως, έχετε τις ακόλουθες επιλογές:

1. **1. Παρουσιάστε ένα σενάριο σε κάθε ομάδα και ζητήστε τους να φανταστούν / γράψουν την υπόλοιπη ιστορία (ανατρέξτε στο Παράρτημα 1).**
2. **2. Προσκαλέστε κάθε ομάδα να δημιουργήσει ένα σενάριο από το μηδέν βάσει των καρτών (ανατρέξτε στο Παράρτημα 2), αναθέτοντας μια κάρτα από κάθε κατηγορία στην ομάδα.**
3. **3. Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε έτοιμα σενάρια (ανατρέξτε στο Παράρτημα 3).**

Εν τω μεταξύ, απλώστε στο δάπεδο φύλλα χαρτιού με ένα συναισθήμα γραμμένο σε κάθε φύλλο (ανατρέξτε στη λίστα των συναισθημάτων στο Παράρτημα 4). Βεβαιωθείτε ότι έχετε όσο το δυνατόν περισσότερα συναισθήματα, θετικά και αρνητικά.

Διαβάστε τα διαφορετικά σενάρια ή ζητήστε από έναν συμμετέχοντα από κάθε ομάδα να το κάνει και καλέστε τους συμμετέχοντες, τον καθένα ατομικά, να βάλουν τους εαυτούς τους στη θέση του θύματος και να τοποθετηθούν επάνω στα διαφορετικά φύλλα χαρτιού σύμφωνα με τα συναισθήματα που ένιωσαν καθώς ξεδιπλωνόταν η ιστορία. Για να επιτρέψετε σε κάθε συμμετέχοντα να προσδιορίσει με ακρίβεια τα συναισθήματα που αισθάνεται και τον τρόπο που αυτά αναπτύσσονται, μπορείτε να κάνετε σύντομα διαλείμματα, ενώ διαβάζετε το κάθε σενάριο. Szenarios kurze Pausen einlegen.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτικούς / επιμορφωτές

- Η επιλογή που έγινε για το πρώτο στάδιο της δραστηριότητας (δημιουργία σεναρίων) εξαρτάται από το μέγεθος και τη δυναμική της ομάδας, το επίπεδο γνώσης των μηχανισμών εγκλημάτων μίσους και τον διαθέσιμο χρόνο για τη δραστηριότητα.
- Εάν τα σενάρια δημιουργούνται / ολοκληρώνονται από τους συμμετέχοντες, φροντίστε να δώσετε όριο λέξεων (1 σελίδα το περισσότερο) ή στο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την αφήγηση του σεναρίου (1 λεπτό το περισσότερο).

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

ΙΣΤΗΝ τελική συζήτηση μπορείτε να κάνετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες:

- Ποια είναι τα κύρια συναισθήματα που ένιωσες; Ποιες οι σχετικές ανάγκες που εκφράσατε;
- Γιατί τα συναισθήματα μπορεί να διαφέρουν από το ένα άτομο στο άλλο, στην ίδια κατάσταση;
- Ποιες είναι οι κύριες συναισθηματικές επιπτώσεις των διαφορετικών σεναρίων εγκλημάτων μίσους στην ομάδα;
- Στόχος αυτής της συζήτησης είναι να:
- δείξετε ότι τα συναισθήματα είναι ατομικά και ότι οι ίδιες συμπεριφορές δεν θα προκαλέσουν τις ίδιες αντιδράσεις. Όμως, σε γενικές γραμμές, μπορεί να εμφανιστούν μοτίβα στον συναισθηματικό αντίκτυπο.
- - προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να κάνουν ένα σύννεφο λέξεων στο τέλος της άσκησης συνοψίζοντας τις συναισθηματικές επιπτώσεις στα θύματα των εγκλημάτων μίσους.

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

Ο/ Η εκπαιδευτής, για να εμβαθύνει και να επισημάνει τη συσχέτιση μεταξύ συναισθημάτων και αναγκών, μπορεί να διαβάσει εκ νέου κάθε σενάριο και να καλέσει τους συμμετέχοντες να τοποθετηθούν σε μη ικανοποιημένες ανάγκες (φύλλα χαρτιού στο πάτωμα με μια ανάγκη σε κάθε φύλλο - ανατρέξτε στον κατάλογο αναγκών του παραρτήματος 4).

Παράρτημα

Παράρτημα 1ο :

SELMA Hacking Hate (2019): SELMA Hacking Hate Toolkit. How does hate speech make me feel, Media Production, Activity "Scenario role-play", (SELMA: Αποκωδικοποιώντας το μίσος (2019): SELMA Οδηγός Αποκωδικοποίησης του Μίσους. Πώς με κάνει να αισθάνομαι η ρητορική μίσους, Σχεδιασμός ψηφιακών μέσω επικοινωνίας, Δραστηριότητα «Σενάριο παιχνιδιού ρόλων»), διαθέσιμο στην κατηγορία πηγές του παρακάτω συνδέσμου: <https://hackinghate.eu/toolkit/content/how-does-hate-speech-make-me-feel/media-production/media-production/?from=themes->

Παράρτημα 2ο :

SELMA Hacking Hate (2019): SELMA Hacking Hate Toolkit. How does hate speech make me feel, Social and Emotional Learning, Activity "How hurtful can it be", (SELMA: Αποκωδικοποιώντας το μίσος (2019): SELMA Οδηγός Αποκωδικοποίησης του Μίσους. Πώς με κάνει να αισθάνομαι η ρητορική μίσους, Συναισθηματική Μάθηση, Δραστηριότητα «Πόσο μπορεί να μας πληγώσει»), διαθέσιμο στην κατηγορία πηγές του παρακάτω συνδέσμου: <https://hackinghate.eu/toolkit/content/how-does-hate-speech-make-me-feel/social-and-emotional-learning/social-and-emotional-learning/?from=themes>

Παράρτημα 3ο :

Show Racism the Red Card (2019): Anti racism education pack, Activity: What is Hate Crime?, Hate Crime Scenarios, p. 52, (Κόκκινη Κάρτα στον Ρατσισμό (2019): Πακέτο αντιρατσιστικής εκπαίδευσης, Δραστηριότητα: Τι είναι το Έγκλημα Μίσους; Περιπτώσεις Εγκλημάτων Μίσους, σ. 52), διαθέσιμο σε: <https://static1.squarespace.com/static/574451fe37013bd0515647ac/t/5c7d0f3eb208fcd4072f8e33/1551699779750/Hate+Crime+scenarios.pdf>

Παράρτημα 4ο :

Puddle Dancer Press. Non violent communication books and resources: How Expansive is Your Emotional Vocabulary? Feelings and Needs We All Have, (Εκδόσεις Puddle Dancer Press. Βιβλία και πηγές για τη μη- βίαιη επικοινωνία: Πόσο διευρυμένο είναι το Συναισθηματικό σου Λεξιλόγιο;) διαθέσιμο σε: https://www.nonviolentcommunication.com/wp-content/uploads/2019/07/feelings_needs.pdf

**Κωδικός Εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M2A3

Ποια είναι τα σημάδια;!

Στόχοι

- Εφαρμογή των γνώσεων από τις δραστηριότητες M2A1 και M2A2
- Εντοπισμός των εξωτερικών ενδείξεων ότι ένα άτομο είναι θύμα εγκλήματος μίσους

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Εργαλεία: σενάρια από την δραστηριότητα M2A2
- Διάρκεια: 40 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 4 - 30 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Ανακοινώστε τους στόχους της δραστηριότητας
- Δημιουργήστε υποομάδες. Σε κάθε υποομάδα έχει ανατεθεί ένα από τα σενάρια που επεξεργάστηκαν στην προηγούμενη δραστηριότητα (M2A2). Βεβαιωθείτε ότι κάθε ομάδα δουλεύει σε ένα σενάριο διαφορετικό από αυτό που δημιούργησε.
- Παροτρύνετε την ομάδα να σκεφτεί και να νιώσει ως εξωτερικός παρατηρητής της σκηνής. Με βάση τα συναισθήματα που βίωσε το θύμα στην περίπτωση του σεναρίου στο οποίο εργάστηκε η υποομάδα και με βάση αυτό που παρατηρήθηκε στη δραστηριότητα M2A1 (σωματικές εκδηλώσεις συναισθημάτων) και τις προσωπικές τους εμπειρίες, ζητήστε από κάθε ομάδα να αναφέρει τα εξωτερικά σημάδια που μπορεί να δείξουν στους εξωτερικούς παρατηρητές της σκηνής ότι το άτομο υπόκειται σε έγκλημα μίσους και ότι πρέπει να δράσουν.
- Για παράδειγμα, εάν τα κύρια συναισθήματα που εξέφρασε η ομάδα για το ένα σενάριο στο οποίο εργάζονται οι συμμετέχοντες ήταν η θλίψη, ο φόβος, η μοναξιά και η ντροπή, οι συμμετέχοντες θα επιστρέψουν στο M2A1 - Παράρτημα 3 για να πάρουν μερικές πρώτες ενδείξεις για τα εξωτερικά σημάδια που μπορεί να εμφανίζονται στο πρόσωπο του θύματος (βλέμμα που κοιτάζει προς τα κάτω, ...). Στη συνέχεια, θα εντοπίσουν επιπλέον εξωτερικά σημάδια (όχι μόνο αυτά του προσώπου, αλλά και στη γλώσσα του σώματος) βάσει των προσωπικών γνώσεων και εμπειριών τους. Πιθανότατα, οι ώμοι προς τα κάτω μπορεί να είναι ένα εξωτερικό σημάδι των συναισθημάτων που αναφέρθηκαν προηγουμένως και στην πραγματικότητα θα μπορούσαν να δείξουν στον εξωτερικό παρατηρητή της σκηνής ότι το άτομο είναι θύμα εγκλήματος μίσους.
- Συλλέξτε τα σχόλια κάθε ομάδας σε ένα φύλλο χαρτιού.

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

- Κινητοποιήστε τις ομάδες για να βοηθήσετε στη διαδικασία προβληματισμού, εάν χρειαστεί.
- Οι δραστηριότητες M2A1 και M2A2 αποτελούν προϋπόθεση για τη διεξαγωγή αυτής της δραστηριότητας, προκειμένου να επιτευχθούν πλήρως οι στόχοι της.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

- Αποτυπώστε τα «αποτελέσματα» της ομαδικής εργασίας στη μορφή έκθεσης: Κρεμάστε τα διαφορετικά φύλλα χαρτιού και ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να διαβάσει τα σημάδια που εντοπίστηκαν από τις άλλες ομάδες. Κατεβαίνοντας προς τα κάτω, κάθε συμμετέχων μπορεί να βάλει ένα ερωτηματικό (;) σε κάθε φύλλο όταν υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω κατανόηση / διευκρίνιση, ένα συν (+) όταν συμφωνεί και μείον (-) όταν διαφωνεί.
- Μετακινηθείτε από φύλλο σε φύλλο με όλες τις ομάδες και οργανώστε την ανασκόπηση κάνοντας ερωτήσεις στους συμμετέχοντες που έγραψαν τα ερωτηματικά, συν και πλην.
- - Πρέπει να αναφέρετε ότι η αξιολόγηση της κατάστασης με βάση τα γεγονότα αφενός και ο προσδιορισμός των συναισθημάτων του ατόμου αφετέρου είναι ουσιαστικής σημασίας για τον εντοπισμό των εξωτερικών ενδείξεων ότι ένα άτομο είναι θύμα εγκλήματος μίσους.

Συνέχεια/ Έμπνευση για το μέλλον

- Για να προχωρήσετε περαιτέρω, μπορείτε να ζητήσετε από κάθε υποομάδα να φανταστεί λύσεις για καθένα από τα σενάρια εγκλήματος μίσους. Εάν ήταν εξωτερικοί παρατηρητές και είχαν εντοπίσει πραγματικά όλα τα σημάδια που αναφέρθηκαν στη συζήτηση της μεγάλης ομάδας, τι θα μπορούσαν να κάνουν για να στηρίξουν το θύμα;

**Κωδικός Εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M2A4

Στην πραγματική ζωή

Στόχοι

- Αναγνώριση των ενδείξεων που βοηθούν στον εντοπισμό των θυμάτων εγκλημάτων μίσους
- Προσδιορισμός του συναισθηματικού αντίκτυπου των διακρίσεων στα θύματα

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: Βίντεο προτζέκτορας, φορητός υπολογιστής, χαρτοπίνακας, κάρτες εποπτείας, βίντεο "Στην πραγματική ζωή" (βλ. Παραπομπές)
- Διάρκεια: 50 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 6 - 30 συμμετέχοντες

Οδηγίες

Κάντε μια εισαγωγή στο βίντεο "Στην πραγματική ζωή", παρουσιάζοντας το πλαίσιο και τον σκοπό του (εγκλήματα μίσους που διαπράττονται στο διαδίκτυο, αναπαραγωγή στην πραγματική ζωή με τρόπο που επιδεινώνει τον συναισθηματικό αντίκτυπο των εγκλημάτων μίσους – στο διαδίκτυο ή εκτός σύνδεσης).

Χωρίστε την ομάδα σε διάφορες υποομάδες (έως 6 συμμετέχοντες ανά ομάδα) και ζητήστε από κάθε υποομάδα να προσδιορίσει έναν εισηγητή, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για τη σύνθεση των απαντήσεων που έδωσαν τα μέλη της δικής του ομάδας και την παρουσίαση τους στη μεγάλη ομάδα. Ο εισηγητής μπορεί να αλλάξει μετά από κάθε γύρο της ομάδας εργασίας ή να παραμείνει ο ίδιος για ολόκληρη τη δραστηριότητα.

Τώρα ακολουθούν τρεις γύροι ομαδικής εργασίας με τις ερωτήσεις που αναφέρονται παρακάτω:

α) Πείτε στους συμμετέχοντες την ερώτηση στην οποία θα δουλέψουν, αφού παρακολουθήσουν το βίντεο, και γράψτε την ερώτηση σε ένα φύλλο χαρτιού, για να είναι ορατή. Οι ερωτήσεις για τους τρεις γύρους είναι:

Γύρος 1: Ποια συναισθήματα θα μπορούσαν να αισθανθούν τα θύματα όταν διαπράχθηκαν εγκλήματα μίσους ενάντια τους;

Γύρος 2: Φανταστείτε ότι αυτά τα εγκλήματα μίσους επαναλαμβάνονται τακτικά, ποια θα μπορούσε να είναι η μακροπρόθεσμη συναισθηματική επίδραση στα θύματά τους;

Γύρος 3: Πώς οι άνθρωποι γύρω, που αντέδρασαν, αναγνώρισαν το άτομο ως θύμα; Τι ήταν τα σημάδια που αντιλαμβάνονται ότι τους ώθησαν να ενεργήσουν;".

β) Παίξτε το βίντεο "Στην πραγματική ζωή". Μπορείτε να αποφασίσετε εάν είναι απαραίτητο να εμφανιστεί το βίντεο για κάθε γύρο ή μόνο στον πρώτο γύρο.

γ) Προσκαλέστε κάθε μία από τις υποομάδες να απαντήσει στην ερώτηση σε 6 λεπτά. Κάθε ομάδα πρέπει προετοιμάσει τις τελικές απαντήσεις της μέσω λέξεων-κλειδιών στις κάρτες εποπτείας (μία λέξη-κλειδί ανά εποπτεία κάρτα).

δ) Προχωρήστε σε μια συλλογική επιστροφή, κολλώντας όλες τις κάρτες εποπτείας στον πίνακα παρουσιάσεων όπου η ερώτηση έχει ήδη γραφτεί.

Συμβουλές για τον διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

- Η διαχείριση του χρόνου σας είναι πολύ σημαντική για μια δυναμική δραστηριότητα (ίσως χρειαστεί να μειώσετε ή να αυξήσετε τον χρόνο των 6 λεπτών).

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

- Συνοψίστε τις αποκαταστάσεις των συναισθηματικών επιπτώσεων που προκαλούνται από εγκλήματα μίσους, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, και τα χαρακτηριστικά σημάδια ενός θύματος τέτοιου εγκλήματος. Συμπληρώστε εάν είναι απαραίτητο.
- Οι ερωτήσεις για έναν τελικό προβληματισμό μπορεί να είναι:
- Πώς βιώσατε τη δραστηριότητα;
- Πώς αισθανθήκατε;
- Τι μάθατε;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Ανάλογα με το επίπεδο εμπιστοσύνης που δημιουργήθηκε προηγουμένως εντός της ομάδας, παροτρύνετε τους συμμετέχοντες να συνδέσουν τις προσωπικές τους εμπειρίες για να εμπλουτίσουν τις απαντήσεις. Αυτό μπορεί να είναι το θέμα μιας 4ης ερώτησης - που μοιάζει περισσότερο με μαρτυρίες- με μεγαλύτερο χρόνο ανταλλαγής (15 λεπτά) σε κάθε ομάδα. Μπορείτε προαιρετικά να επιλέξετε να επιστρέψουν στη μεγάλη ομάδα και να αφηγηθούν τα βιώματα που παρουσιάστηκαν στις επιμέρους ομάδες.

Παραπομπές/ περαιτέρω ανάγνωση

In Real Life. An offline experiment (2017), Video verfügbar in englischer Sprache (mit englischem Untertitel) unter:

https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=URvC6T_xhE0

IO1: Youth2Unite Curriculum

Ενότητα 3η Προκαταλήψεις και διακρίσεις
ως υποκείμενες αιτίες των εγκλημάτων
μίσους

Ενότητα 3η Προκαταλήψεις και διακρίσεις ως υποκείμενες αιτίες των εγκλημάτων μίσους

Το έγκλημα μίσους θα μπορούσε να οριστεί ως οριστούν μια εγκληματική πράξη η οποία τελείει με κίνητρο την προκατάληψη και τη μισαλλοδοξία προς μία κοινωνική ομάδα. Τα ακόλουθα δύο κεφάλαια ασχολούνται με το πώς προκύπτουν οι προκαταλήψεις, πώς και γιατί δημιουργούνται διαφορές μεταξύ (ομάδων) ανθρώπων και ποια λειτουργία εξυπηρετεί η υποτίμηση των "άλλων" (ομάδων) ανθρώπων.

Ενότητα 3Α Πως προκύπτουν οι προκαταλήψεις και η μισαλλοδοξία

Στην καθημερινή μας ζωή ερχόμαστε αντιμέτωποι με πολλούς ανθρώπους, πράγματα, φυτά, ζώα, φαινόμενα ή θεωρίες. Κάθε μέρα ερχόμαστε αντιμέτωποι με νέες παρορμήσεις και επιρροές και ο εγκέφαλός μας είναι συνεχώς απασχολημένος διαχωρίζοντας όλες αυτές τις εντυπώσεις και εμπειρίες.

Όταν γνωρίζουμε νέους ανθρώπους ή αντιλαμβανόμαστε καινούρια πράγματα, ορισμένες νοητικές κατηγορίες «ανοίγουν» στο μυαλό μας όπου κατατάσσουμε κάθε τι νέο. Για παράδειγμα, δεν χρειάζεται να μαθαίνουμε ξανά κάθε φορά τι είναι ένα άτομο (και να απορούμε, για παράδειγμα, που έχει δέκα δάχτυλα ή δύο μάτια). Επίσης, αντιλαμβανόμαστε σε ένα κλάσμα του δευτερολέπτου εάν ο άνθρωπος που στέκεται μπροστά μας είναι άντρας ή γυναίκα, λευκός ή μαύρος, μετανάστης ή όχι, με ή χωρίς αναπηρία. Όλες αυτές οι διαδικασίες συμβαίνουν ασυνείδητα. Και έχουν μια σημαντική λειτουργία: κατηγοριοποιούν και οργανώνουν τη σκέψη μας, την οποία στη συνέχεια χρησιμοποιούμε για να καθοδηγήσουμε τις ενέργειές μας. Ταυτόχρονα, αυτή η κατηγοριοποίηση δεν είναι παγκοσμίως έγκυρη, αλλά σχετίζεται με τις αντίστοιχες εμπειρίες του ατόμου και με διάδρασή του με το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο ανήκει. Επιπλέον, τέτοιες κατηγορίες συχνά είναι αυθαίρετες και δεν προκύπτουν απαραίτητα από πραγματικά γεγονότα. Γιατί, για παράδειγμα, είμαστε σίγουροι ότι το άτομο που στέκεται μπροστά μας είναι γυναίκα; Επειδή το άτομο φορά ψηλά τακούνια; Είναι γυναίκες όλοι οι άνθρωποι που φορούν ψηλά τακούνια;

Δεν θα μπορούσαμε να ζήσουμε χωρίς τις κατατάξεις και τις κατηγορίες που σχετίζονται με αυτές – παρόλο που η ύπαρξή τους

δημιουργεί πολλά προβλήματα. Όταν οι κατηγορίες συνδέονται με κρίσεις, μετατρέπονται εύκολα σε στερεότυπα. Ένα στερεότυπο είναι «μια γενικευμένη υπόθεση για μια ομάδα ανθρώπων που αποδίδει ορισμένα χαρακτηριστικά σχεδόν σε όλα τα μέλη της, ανεξάρτητα από τις πραγματικές διαφορές μεταξύ τους» (Aronson et al., 2008). Αυτό σημαίνει ότι η κυρίαρχη εικόνα για μια ομάδα μεταφέρεται σε όλα τα άλλα μέλη αυτής της ομάδας – ανεξάρτητα από το αν συμμορφώνονται με αυτήν την εικόνα ή όχι. Για παράδειγμα, σε κοινωνίες που είναι χριστιανικές, θεωρείται συχνά ότι όλες οι Μουσουλμάνες φορούν μαντίλα. Στην πραγματικότητα, αυτό δεν συμβαίνει: στη Γερμανία, για παράδειγμα, μόνο περίπου το 28% όλων των μουσουλμάνων γυναικών που ζουν εκεί πραγματικά φορούν hijab (μαντίλα) (BAMF 2009). Μέσω των στερεοτύπων, η εικόνα του αυθύπαρκτου ατόμου χάνεται. Το άτομο μπορεί να διαφέρει πολύ από την υπόλοιπη ομάδα στην οποία έχει κατηγοριοποιηθεί βάσει εξωτερικών χαρακτηριστικών.

Εάν αυτά τα στερεότυπα συνδέονται τώρα με συναισθήματα και κρίσεις, μιλάμε για προκαταλήψεις. Οι προκαταλήψεις μπορεί να είναι αρνητικές ή θετικές, αλλά γενικά σχετίζονται με αρνητικά συναισθήματα (π.χ. θυμός, φόβος, απογοήτευση). Οι προκαταλήψεις είναι κρίσεις για (ομάδες) ανθρώπων που δεν βασίζονται σε γεγονότα, αλλά συνδέονται στενά με προκαθορισμένες κατηγορίες σκέψης και τις γενικεύσεις που προκύπτουν ως αποτέλεσμα. Οι προκαταλήψεις, συνεπώς, συνήθως εισάγουν διακρίσεις και συνήθως έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα άτομα που επηρεάζονται. Για παράδειγμα, στις διαδικασίες υποβολής αιτήσεων, συχνά οι άνθρωποι καταλήγουν βιαστικά σε συμπεράσματα σχετικά με την υποτιθέμενη έλλειψη ικανοτήτων των αιτούντων που έχουν "ξένα ονόματα". Δεν υπάρχει κανένας ορισμός για το τι είναι ένα "ξένο όνομα" και τι θα σήμαινε για το άτομο.

Είναι ενδιαφέρον ότι οι προκαταλήψεις συνεχίζονται ακόμη και αν οι άνθρωποι είχαν ήδη θετικές εμπειρίες που αντικρούουν αυτές τις προκαταλήψεις. Οι προκαταλήψεις μπορούν επομένως να οριστούν ως σταθερές απόψεις που είναι συναισθηματικά φορτισμένες και βασίζονται σε προκαθορισμένες κρίσεις και γενικευμένες κατηγοριοποιήσεις. Δεν αντιστοιχούν σε μια επαληθεύσιμη πραγματικότητα, ούτε δείχνουν μια διαφοροποιημένη, κριτική και αντανakλαστική κατανόηση του κόσμου και του εαυτού μας. Λόγω των παγιωμένων αρνητικών προκαταλήψεων εναντίον ορισμένων

(ομάδων) ανθρώπων, οι άνθρωποι αναπτύσσουν μισαλλόδοξη στάση απέναντι σε μια διαφορετική και δημοκρατική κοινωνία στην οποία άνθρωποι διαφορετικών θρησκειών, φύλων και καταγωγής ζουν ειρηνικά μαζί.

Προκειμένου να μειωθούν και να ξεπεραστούν οι προκαταλήψεις, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε την προέλευσή τους και να διακρίνουμε, αφενός, μεταξύ των στερεοτυπικών εικόνων και αφετέρου των αρνητικών και συναισθηματικά φορτισμένων προκαταλήψεων. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι χρήσιμο να ασχοληθούμε ο καθένας πρώτα με τη δική μας ταυτότητα και τις επίκτητες ή εγγενείς σχέσεις μας με ομάδες και ανθρώπους. Οι δραστηριότητες στην Ενότητα 3α μπορούν να υποστηρίξουν αυτήν τη διαδικασία.

Καθώς οι προκαταλήψεις χρησιμεύουν συνήθως για να επιβεβαιώσουν και να ενισχύσουν την αντίληψη κάποιου για τον εαυτό του και την ομάδα στην οποία ανήκει, μπορεί επίσης να είναι χρήσιμο να ασχοληθούμε με τις δομημένες κοινωνικές ιεραρχίες και να βάλουμε τα άτομα να αμφισβητήσουν τα προνόμιά τους προκειμένου να εγκαταλείψουν τις προκαταλήψεις τους. Αυτό περιλαμβάνεται στις δραστηριότητες της Ενότητας 3Β.

Παραπομπές:

Aronson, E., Wilson, T. & Akert, R. (2008): Sozialpsychologie (6., updated edition). Pearson Deutschland GmbH, München (in German)
Federal Office for Migration and Refugees (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF) (2009): Muslimisches Leben in Deutschland. Im Auftrag der deutschen Islamkonferenz. Forschungsbericht 6 (in German), available at:

https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Forschung/Forschungsberichte/fb06-muslimisches-leben.pdf?__blob=publicationFile&v=11#page=195

Κωδικός Εργαλείου Μάθησης

M3A1

Τίτλος

Ας γνωριστούμε - Bingo

Στόχοι

- Γνωριμία και χτίσιμο της εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων
- Αναγνώριση των διαφορών ακόμη και σε υποτιθέμενες ομοιογενείς ομάδες
- Συνειδητοποίηση ότι ορισμένες διαφορές μεταξύ ανθρώπων αντιμετωπίζονται με διάθεση υποβάθμισης, ενώ άλλες όχι

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: φύλλο εργασίας "Ας γνωριστούμε - Bingo" (δείτε το παράδειγμα στο Παράρτημα)
- Διάρκεια: 20 - 30 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 12 - 25 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Δώστε ένα φύλλο εργασίας «Ας γνωριστούμε - Bingo» σε κάθε συμμετέχοντα και ζητήστε τους να κάνουν βόλτα στο δωμάτιο και να ξεκινήσει μια συζήτηση με άλλα άτομα σχετικά με τις δηλώσεις, τις δραστηριότητες, τις προτιμήσεις και τις κατηγορίες ταυτότητας που περιγράφονται στα πλαίσια του φύλλου εργασίας.
- Εάν μια δήλωση ισχύει για ένα άτομο, οι συμμετέχοντες μπορούν να γράψουν το όνομα του ατόμου στο αντίστοιχο πεδίο. Κάθε όνομα μπορεί να εμφανίζεται μόνο μία φορά.
- Εάν ένα άτομο έχει δύο πλήρεις σειρές γεμάτες ονόματα (οριζόντια, κάθετα ή διαγώνια), το άτομο φωνάζει "Bingo!" και το παιχνίδι τελειώνει.
- Στη συνέχεια, ο νικητής διαβάζει τις σειρές bingo του.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Βεβαιωθείτε ότι υπάρχει ισορροπία μεταξύ των δηλώσεων σχετικά με τις ατομικές προτιμήσεις και των δηλώσεων σχετικά με την κοινωνική θέση.
- Να αναγνωρίζετε το γεγονός ότι ορισμένες δηλώσεις μπορεί να προκαλέσουν έντονα συναισθήματα στους συμμετέχοντες. Καθώς πιθανότατα θα υπάρχουν άνθρωποι διαφορετικών κοινωνικών θέσεων στην αίθουσα, μπορεί να είναι επώδυνο για ορισμένα άτομα να αντιμετωπίσουν κάποιες δηλώσεις.
- Βεβαιωθείτε ότι οι άνθρωποι μιλούν για τα συναισθήματά τους εθελοντικά και μην ζητάτε από κάποιο άτομο να το κάνει εάν δεν το επιθυμεί.
- Προσέξτε να υπάρχει μια ευχάριστη, εμπιστευτική ατμόσφαιρα στην οποία οι δηλώσεις δεν κρίνονται και στην οποία δύσκολα συναισθήματα μπορούν επίσης να αντιμετωπιστούν με ευαισθησία.

Ανασκόπηση / Ενημέρωση

Στην τελική συζήτηση μπορείτε να κάνετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες:

- Πώς ένιωσες κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας;
- Ήταν δύσκολο να κάνεις ή να απαντήσεις σε κάποιες ερωτήσεις; Εάν ναι, γιατί;
- Ήταν ευκολότερο να ρωτήσετε ή να απαντήσετε; Γιατί;
- Σε τι διαφέρουν οι ερωτήσεις; Για παράδειγμα, «σας αρέσει να μαγειρεύετε» ή «έχετε ποτέ διακριθεί σε κάτι»;
- - Τι μπορείτε να μάθετε από αυτήν τη δραστηριότητα;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Αυτή η δραστηριότητα προορίζεται ως εισαγωγή. Στη συνέχεια, η ομάδα μπορεί να εργαστεί στο περιεχόμενο του θέματος.

Παραπομπές/Περαιτέρω ανάγνωση

Rosa-Luxemburg-Stiftung (2016): Intersektionalität. Bildungsmaterialien der Rosa-Luxemburg-Stiftung (in German), available at:

https://www.rosalux.de/fileadmin/rls_uploads/pdfs/Bildungsmaterialien/RLS-Bildungsmaterialien_Intersektionalitaet_12-2016.pdf

Based on the "Bingo" method in „Intersektionalität. Bildungsmaterialien der Rosa-Luxemburg-Stiftung“ (2016), S. 36
(στα Γερμανικά): https://www.rosalux.de/fileadmin/rls_uploads/pdfs/Bildungsmaterialien/RLS-Bildungsmaterialien_Intersektionalitaet_12-2016.pdf

Ξέρεις τι είναι το Κοράνι και μπορείς να εξηγήσεις.	Σου αρέσει να μαγειρεύεις.	Το νοικοκυριό σου λαμβάνει κοινωνικές παροχές από την κυβέρνηση.	Παίζεις κάποιο μουσικό όργανο ή σου αρέσει να τραγουδάς.	Πήγες σε μια διαφορετική χώρα για διακοπές πέρσι.
Έζησες σε μονογονεϊκή οικογένεια.	Τα γενέθλια σου ήταν τον περασμένο μήνα.	Γνωρίζεις τις ομοιότητες μεταξύ του Χριστιανισμού και του Ιουδαϊσμού και μπορείς να απαριθμήσεις μερικές.	Έχεις βιώσει διάκριση στο παρελθόν.	Είσαι ερωτευμένος αυτή την στιγμή.
Θα ήθελες να ζήσεις σε μια διαφορετική χώρα στο μέλλον.	Μπορείς να εξηγήσεις τι σημαίνει ετεροφυλοφιλία.	Σου αρέσει το σχολείο / το πανεπιστήμιο / ο χώρος εργασίας σου και μπορείς να δώσεις τουλάχιστον έναν λόγο για αυτό.	Είχες ήδη μια κακή εμπειρία με την αστυνομία.	Έχεις το δικό σου αυτοκίνητο.
Γνωρίζεις λεσβίες ή γκέι άτομα που έχουν καταγωγή από την Τουρκία.	Σου αρέσει να πηγαίνεις στο σινεμά	Έχεις συγγενείς οι οποίοι δεν ζουν στην χώρα που ζεις εσύ.	Ζεις σε ένα διαμέρισμα που ανήκει σε εσένα ή στην οικογένεια σου.	Σου αρέσουν τα παιχνίδια όπως το ποδόσφαιρο ή το βόλεϊ.
Μιλάς παραπάνω από δυο γλώσσες (ποιες είναι αυτές);	Σου αρέσει η περιοχή στην οποία ζεις/ διαμένεις.	Δεν γεννήθηκες εδώ.	Γνωρίζεις άτομα που βρίσκονται σε αναπηρικό αμαξίδιο.	Οι γονείς σου δεν πήγαν στο πανεπιστήμιο

**Κωδικός εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M3A2

Κύκλοι ταυτότητας

Στόχοι

- Συνειδητοποίηση των σχέσεων των ίδιων των συμμετεχόντων με ομάδες και των ταυτοτήτων τους και αναγνώριση του πώς τα άτομα διαμορφώνονται από τους κανόνες της πλειονότητας στην κοινωνία
- Διάκριση μεταξύ των σχέσεων με ομάδες που επιλέγει κανείς και εκείνων που δεν επιλέγει.

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: φύλλο εργασίας με κύκλους (βλέπε παράδειγμα στο παράρτημα), έτοιμο φύλλο χαρτοπίνακα
- Διάρκεια: 50 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας : 6 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Πριν να ξεκινήσετε τη δραστηριότητα, θα ήταν χρήσιμο να μιλήσετε με τους συμμετέχοντες για τον όρο «ταυτότητα» (Π.χ. Τι σημαίνει ταυτότητα; Πώς η ταυτότητα διαμορφώνει ένα άτομο;)
- Δώστε ένα φύλλο εργασίας (παράδειγμα στο παράρτημα) σε κάθε συμμετέχοντα και ζητήστε του/της να γράψει στους μεμονωμένους κύκλους τις σχέσεις με ομάδες και τις ταυτότητες που είναι σημαντικές γι' αυτόν/η, στην παρούσα στιγμή. Αυτά μπορεί να σχετίζονται με την οικογένεια, τους φίλους, το επάγγελμα, τις πολιτικές πεποιθήσεις, τη θρησκεία, τα χόμπι, τις οργανώσεις, τα μέρη, τις στάσεις κ.λπ. (π.χ. γυναίκα, ορειβάτης, μητέρα δύο παιδιών, μαθητής/φοιτητής κ.λπ.).
- Μετά από αυτό ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μιλήσουν σε ζευγάρια για τις ακόλουθες ερωτήσεις που έχετε γράψει σε ένα flipchart, π.χ
 1. Πόσο διαφορετικές είναι οι σχέσεις και οι ταυτότητές μου; Έχω σχέσεις που έρχονται σε αντίθεση μεταξύ τους;
 2. Ποιοι κύκλοι είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για μένα και γιατί;
 3. Με τα χρόνια, αλλάζουν οι σχέσεις ή αλλάζει η σημασία τους;
 4. Έχω κατονομάσει σχέσεις που θεωρούνται "φυσιολογικές" στην επικρατούσα κοινωνία (λευκή, ετεροφυλόφιλη, μη ανάπηρη κ.λπ.);
 5. Έχω μόνη μου καθορίσει τις σχέσεις μου με συγκεκριμένες ομάδες ή καθορίζονται χωρίς τη δική μου επιλογή; Τι διαφορά έχει αυτό για εμένα;
- Κατά τη διάρκεια της επόμενης συζήτησης, με όλους τους συμμετέχοντες μαζί (δείτε την ανασκόπηση), δείξτε ένα φύλλο εργασίας όπου έχετε συμπληρώσει τους κύκλους με κατηγορίες ταυτότητας που δεν αντιστοιχούν στον κοινωνικό «κανόνα» (queer, lesbian, μονός γονέας, άτομα με ειδικές ανάγκες κ.λπ.)

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

- Βεβαιωθείτε ότι η δραστηριότητα ταιριάζει στην ομάδα. Το «μοίρασμα» (σκέψεων, συναισθημάτων, εμπειριών κλπ.) σε ζευγάρια είναι πολύ προσωπικό και απαιτεί εμπιστοσύνη μεταξύ των συμμετεχόντων.
- Να δείχνετε κατανόηση και προσοχή. Μπορεί να μην νιώθουν όλοι άνετα να μοιραστούν τις σκέψεις για τις ταυτότητές τους.
- Είναι σημαντικό να ενημερώσετε τους συμμετέχοντες ότι δεν υπάρχει λάθος ή σωστό, αλλά πρόκειται για την προσωπική τους αντίληψη για τον εαυτό τους.
- Στη συζήτηση που θα ακολουθήσει με όλους τους συμμετέχοντες μαζί, θα πρέπει να καταστεί σαφές ότι οι σχέσεις με τις διάφορες ομάδες αλλάζουν στη διάρκεια της ζωής μας και ότι ο σχηματισμός της ταυτότητας ενός ατόμου δεν είναι ποτέ πλήρης. Κάνει μεγάλη διαφορά για την αυτοαντίληψη εάν οι σχέσεις είναι αυτοπροσδιοριζόμενες (π.χ. χορευτής) ή αποδίδονται από άλλους (π.χ. ιστορικό μετανάστευσης). Οι σχέσεις με την πλειονότητα της κοινωνίας (π.χ. λευκή) συχνά θεωρούνται αυτονόητες και λιγότερο σημαντικές για την προσωπικότητά του από τις αποκλίσεις από τον κοινωνικό κανόνα (π.χ. έγχρωμα άτομα). Αυτές οι σχέσεις με μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες καταγράφονται επίσης συχνότερα στους κύκλους ταυτότητας.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για την τελική συζήτηση μπορεί να είναι:

- Πώς νιώθεις μετά από αυτήν τη δραστηριότητα;
- Σου άρεσε η δραστηριότητα;
- Ήταν εύκολο ή δύσκολο να συμπληρωθεί το φύλλο εργασίας; Γιατί;
- - Τι παρατηρήσατε στη συνομιλία ένας-προς-έναν;

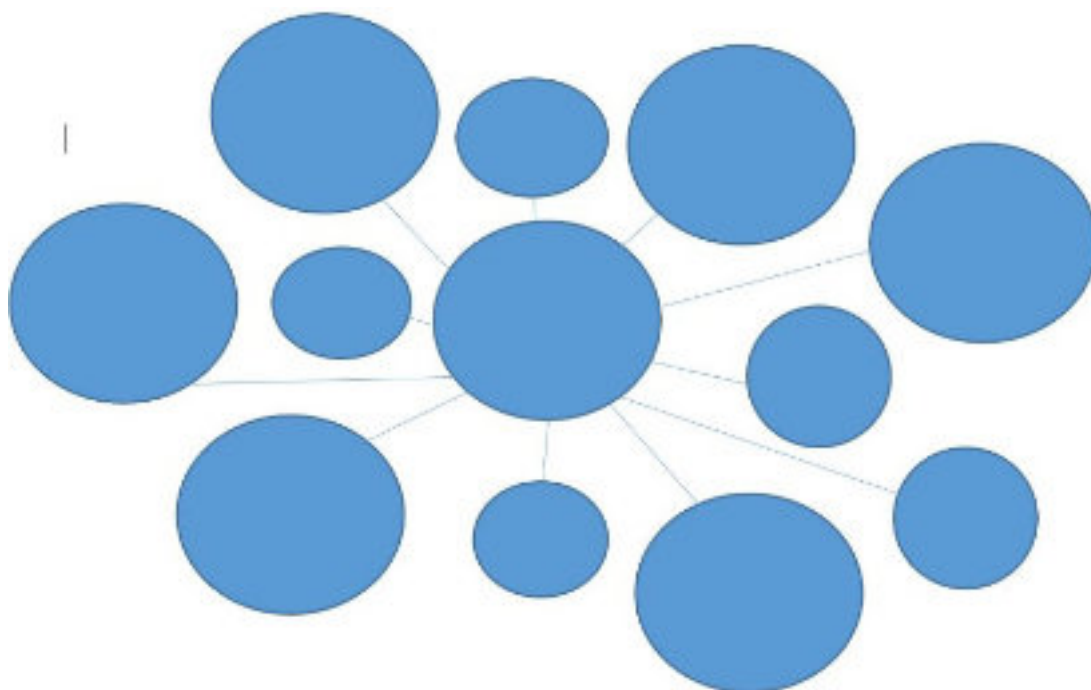
Παραπομπές/ Περαιτέρω Ανάγνωση

SPI Forschung gGmbH Berlin (2018): Drop the Label. Understanding others, respecting diversity (EU's Youth MIND Education project), available at:

http://youth-mind.eu/wp-content/uploads/2020/05/yMIND_Booklet_English.pdf

Παράρτημα:

Παράδειγμα φύλλου εργασίας "Κύκλοι ταυτότητας":

**Κωδικός εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M3A3

Ο φάκελός μου

Στόχοι

- Αναγνώριση της λειτουργίας της διάκρισης
- Συνειδητοποίηση του πόσο επώδυνο είναι να προσδιορίζεται κανείς με βάση ένα μόνο χαρακτηριστικό της ταυτότητάς του.

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: φάκελοι, φύλλα χαρτιού (DINA4), ψαλίδι, κόλλα, υλικά χειροτεχνίας (π.χ. χρωματιστό χαρτί, αυτοκόλλητα, αυτοκόλλητα, περιοδικά, εφημερίδες κ.λπ.)
- Διάρκεια: 50 λεπτά (20 λεπτά στην αρχή, 30 λεπτά στο τέλος της/του δραστηριότητας/εργαστηρίου)
- Αριθμός μελών ομάδας: 6 – 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Οι συμμετέχοντες κάθονται σε έναν κύκλο από καρέκλες, στη μέση υπάρχουν φάκελοι, ψαλίδια, χαρτί και υλικά χειροτεχνίας.
- Κάθε συμμετέχοντας επιλέγει έναν φάκελο και τον διακοσμεί με τον τρόπο που θέλει, γράφει το όνομά του σε αυτόν και φτιάχνει έτσι τον προσωπικό του φάκελο.
- Κάθε συμμετέχοντας διπλώνει και κόβει ένα φύλλο χαρτιού έτσι, ώστε να έχει δέκα μικρά κομμάτια χαρτιού. Σε κάθε ένα από τα κομμάτια, γράφουν μια λέξη που τελειώνει με την πρόταση "Είμαι ..." (π.χ. "... μια γυναίκα", "... μια κόρη" κ.λπ.) Στη συνέχεια τα κομμάτια χαρτιού τοποθετούνται στο φάκελο, κάτω από την καρέκλα τους. Στη συνέχεια συνεχίζετε με το εργαστήριο και άλλες δραστηριότητες.
- Πριν από τον τελικό γύρο του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες παίρνουν ξανά το φάκελο, βλέπουν κάθε δελτίο ταυτότητας και σκέφτονται τι σημαίνει για αυτούς κάθε ταυτότητα. Ζητήστε τους να ταξινομήσουν το ένα κομμάτι χαρτί μετά το άλλο - μέχρι να απομείνει μόνο ένα.

Συμβουλές για τον διαμεσολαβητή/υπεύθυνο

- Είναι σημαντικό να δοθεί στους συμμετέχοντες αρκετός χρόνος ώστε εμπλακούν συναισθηματικά στη δραστηριότητα.
- Κατά τη διαλογή των δελτίων ταυτότητας, είναι σημαντικό από τη μία, να συνοδεύονται σε αυτήν τη διαδικασία, αλλά από την άλλη πλευρά, να αισθάνονται την πίεση ότι πρέπει να αφήσουν τις κάρτες, ακόμα κι αν αυτό τους κάνει να αισθάνονται άβολα.
- Είναι σημαντικό να κατευθύνετε την τελική συζήτηση, δείχνοντας κατανόηση και ευαισθησία. Οι συμμετέχοντες πρέπει να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι η αναγκαστική μείωση ενός ατόμου σε μία μόνο πλευρά του εαυτού του είναι ένας τρόπος με τον οποίο δρουν οι διακρίσεις και είναι οδυνηρός για το άτομο.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για την τελική συζήτηση μπορεί να είναι:

- Πώς νιώσατε όταν σας ζητήθηκε να βάλετε στην άκρη τα φύλλα;
- Γιατί νομίζετε ότι αισθανθήκατε έτσι;
- - Τι πιστεύετε ότι έχει να κάνει η δραστηριότητα με το θέμα του εργαστηρίου; Τι σχέση έχει η δραστηριότητα με τις διακρίσεις;

Παραπομπές/ Περαιτέρω ανάγνωση

SPI Forschung gGmbH Berlin (2018): Drop the Label. Understanding others, respecting diversity (EU's Youth MIND Education project), διαθέσιμο στο:

http://youth-mind.eu/wp-content/uploads/2020/05/yMIND_Booklet_English.pdf

Κωδικός εργαλείου Μάθησης	Τίτλος
M3A4	Κατηγοριοποίηση, στερεότυπο και προκατάληψη
Στόχοι • η διάκριση της κατηγοριοποίησης από το στερεότυπο και την προκατάληψη • η γνώση του τρόπου σχηματισμού των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων • η αντιμετώπιση των αρνητικών προκαταλήψεων	
Λεπτομέρειες δραστηριότητας • Υλικά: έτοιμα φύλλα χαρτοπίνακα, έτοιμες κάρτες με καταστάσεις / υποθέσεις, τοίχος για το τελικό σχέσιο. • Διάρκεια: 30 - 45 λεπτά • Αριθμός μελών ομάδας: 6 - 20 συμμετέχοντες	

Οδηγίες

- Κάντε μια σύντομη παρουσίαση (10 λεπτά) εξηγώντας στους συμμετέχοντες τη διαφορά μεταξύ κατηγοριοποίησης, στερεότυπου και προκατάληψης. Δείξτε τα έτοιμα φύλλα στον χαρτοπίνακα που απεικονίζουν ένα παράδειγμα (ανατρέξτε στο Παράρτημα).
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες (3-4 άτομα). Δώστε σε κάθε ομάδα τρία φύλλα με διαφορετικές δηλώσεις ή καταστάσεις που περιγράφονται πάνω τους (π.χ. η δήλωση "Όλες οι γυναίκες μουσουλμάνες φορούν hijabs (μαντίλες)"). Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συζητήσουν στις μικρές ομάδες ποιες από τις δηλώσεις αντιπροσωπεύουν κατηγοριοποιήσεις, ποιες στερεότυπα και ποιες προκαταλήψεις.
- Ζητήστε από τις μικρές ομάδες να παρουσιάσουν τα αποτελέσματά τους μπροστά στην ολομέλεια και να εξηγήσουν γιατί κατέληξαν στα αντίστοιχα συμπεράσματα. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες εάν συμφωνούν με τα αποτελέσματα των μικρών ομάδων ή εάν έχουν άλλες ιδέες σχετικά με τις αντίστοιχες κάρτες. Είναι σημαντικό – ακόμη κι εάν χρειάζεται τη βοήθειά σας – στο τέλος όλες οι κάρτες να έχουν αντιστοιχηθεί σωστά.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Καθώς οι δηλώσεις των φύλλων του Παραρτήματος διατυπώνουν στερεότυπα και προκαταλήψεις, ενδέχεται η δραστηριότητα να είναι επιζήμια για ορισμένα άτομα που υφίστανται διακρίσεις. Επισημάνετε το στην αρχή και ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να εκφράσουν τυχόν αισθήματα δυσφορίας που μπορεί να προκύψουν. Για να διευκολύνετε τους συμμετέχοντες να το κάνουν αυτό, μπορείτε να ορίσετε έναν κωδικό / σήμα, όπως να υψώσουν μια κόκκινη κάρτα.
- Εάν ένας συμμετέχων εκφράσει δυσφορία, είναι σημαντικό να το λάβετε σοβαρά υπόψη και θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε – για παράδειγμα – μια διαφορετική δήλωση.

Επισκόπηση / Ενημέρωση

Οι ακόλουθες ερωτήσεις μπορούν να καθοδηγήσουν την τελική συζήτηση:

- Γιατί πιστεύετε ότι είναι σημαντικό να γνωρίζετε τη διάκριση μεταξύ κατηγοριοποίησης, στερεότυπου και προκατάληψης;
- Μπορείτε να σκεφτείτε άλλες καταστάσεις όπου δεν σας ήταν σαφές εάν ήταν στερεότυπο ή προκατάληψη;
- Πώς πιστεύετε ότι θα μπορούσατε να αντιδράσετε σε διαφορετικά στερεότυπα / προκαταλήψεις (καταστάσεις / δηλώσεις διαφορετικές από αυτές που συζητούνται εδώ);

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

Εάν υπάρχει περισσότερος χρόνος, μπορείτε να προσθέσετε μια επιπλέον άσκηση κατά την οποία η ομάδα αναπτύσσει από κοινού στρατηγικές κατά των στερεοτυπικών εκφράσεων.

Παραπομπές/ Περαιτέρω ανάγνωση

Council of Europe Portal: Discrimination and intolerance, διαθέσιμο στο: <https://www.coe.int/en/web/compass/discrimination-and-intolerance>

Παράρτημα

Διαφορές μεταξύ κατηγοριοποιήσεων, στερεοτύπων και προκαταλήψεων:

Κατηγοριοποιήσεις: Οι άνθρωποι έχουν ορισμένα χαρακτηριστικά. Με αυτόν τον τρόπο, ο εγκέφαλος μπορεί να επεξεργαστεί πληροφορίες πιο γρήγορα.

Στερεότυπο: Ορισμένα χαρακτηριστικά ή προσδιορισμοί αποδίδονται σε μια ολόκληρη ομάδα ανθρώπων.

Προκατάληψη: Τα στερεότυπα συνδέονται με συναισθήματα όπως ο φόβος ή η δυσπιστία.

Παραδείγματα:

Κατηγοριοποιήσεις	Μουσουλμάνα γυναίκα με μαντίλα.	Το όνομα του αιτούντος ακούγεται Τουρκικό.	Αυτό είναι ένα αγόρι.
Στερεότυπα	Όλες οι Μουσουλμάνες γυναίκες φοράνε μαντίλες	Ο αιτών σίγουρα δεν γνωρίζει τη γλώσσα μας.	Όλα τα αγόρια είναι δυνατά και δεν κλαίνε.
Προκαταλήψεις	Οι Μουσουλμάνες γυναίκες καταπιέζονται από άντρες.	Ο αιτών δεν έχει τα προσόντα για την εργασία.	Τα αγόρια είναι επιθετικά και επικίνδυνα.

**Κωδικός εργαλείου
Μάθησης**

Τίτλος

M3A5

Ο Κίνδυνος μιας Μοναδικής Ιστορίας

Στόχοι

- Διερεύνηση των διακρίσεων (ειδικά του ρατσισμού)
- Αναγνώριση του ότι οι κυρίαρχες αφηγήσεις επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας
- Εξέταση του πώς τα στερεότυπα, οι διακρίσεις και οι αντίστοιχοι τρόποι σκέψης έχουν αναπτυχθεί και εξελιχθεί ιστορικά

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: βίντεο “Ο κίνδυνος μιας μοναδικής ιστορίας” (βλ. Παραπομπές)
- Διάρκεια: 45 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 6 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

Πριν δείξετε το βίντεο στους συμμετέχοντες, πείτε ότι το παρακάτω βίντεο αφορά σε στερεοτυπικές και ρατσιστικές εικόνες που προωθούν τις διακρίσεις. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να δώσουν προσοχή σε όσα λέει ο ομιλητής σχετικά με τον ρατσισμό και τις προκαταλήψεις. Θα πρέπει να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι συναισθήματα βιώνετε κατά την διάρκεια του βίντεο;
- Πώς μιλά ο ομιλητής για τον ρατσισμό και τις διακρίσεις;
- Ποια είναι η στρατηγική της για την καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων;
-

Αφού παρακολουθήσουν το βίντεο, οι συμμετέχοντες ανταλλάσσουν ιδέες σε ζευγάρια (περίπου 10 λεπτά).

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

- Για αυτήν τη δραστηριότητα θα πρέπει να έχετε ήδη εξετάσει το ζήτημα του ρατσισμού σε βάθος.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

- Μια τελική συζήτηση πραγματοποιείται με όλους τους συμμετέχοντες γύρω από τα τρία ερωτήματα. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να κρατήσουν επικεντρωθούν στο βίντεο και τις εμπειρίες της ομάδας και να μην ασχοληθούν με το θέμα του ρατσισμού μόνο σε θεωρητικό επίπεδο.

Παραπομπές/ Περαιτέρω ανάγνωση

Chimamanda Ngozi Adichie: The Danger of a Single Story (TED Talks), διαθέσιμο στο: <https://www.youtube.com/watch?v=D9lhs241zeg>

Module 3b - Γιατί οι διαφορές μας διαχωρίζουν

Στις σύγχρονες κοινωνίες, συχνά δίνεται πολύ μεγαλύτερη σημασία σε αυτά που διακρίνουν και διαχωρίζουν τους ανθρώπους και τις ομάδες τους παρά σε αυτά που τους ενώνουν. Οι περισσότερες διακρίσεις γίνονται σύμφωνα με τις λεγόμενες κατηγορίες ταυτότητας, όπως φυλή, τάξη, φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός, θρησκεία, προέλευση κ.λπ. Ορισμένες από αυτές τις κατηγορίες ταυτότητας είναι καθοριστικές για τη ζωή των ατόμων, ανεξάρτητα από το αν αυτές οι κατηγορίες είναι σημαντικές για αυτούς ή στην πραγματικότητα αποτελούν μόνο ένα μικρό μέρος της ζωής τους. Για παράδειγμα, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, οι μουσουλμάνοι, είτε μη έντονα θρησκευόμενοι είτε ευσεβείς, θεωρούνται κυρίως ως Μουσουλμάνοι - ως διακριτοί από τους Χριστιανούς. Αυτό είναι ο δείκτης ταυτότητας που τονίζεται σε πολλές περιπτώσεις. Αυτές οι συνεχείς (συνειδητές ή ασυνειδητές) διακρίσεις μεταξύ ανθρώπων δεν είναι πραγματικές, αλλά τεχνητά δομημένες. Αυτό γίνεται σαφές με το παράδειγμα του φύλου: Είναι αλήθεια ότι υπάρχουν άνθρωποι με βιολογικά διαφορετικούς οργανισμούς που έχουν διαφορετικές λειτουργίες. Όμως, όλες οι αποδόσεις των φύλων γύρω από αυτά τα σώματα (π.χ. η ιδέα ότι οι γυναίκες είναι συναισθηματικές λόγω των ορμονών και οι άνδρες είναι καλοί ηγέτες λόγω της δύναμης) κατασκευάζονται, δηλαδή δημιουργούνται κοινωνικά. Τα λεγόμενα «τυπικά αρσενικά» και «τυπικά θηλυκά» χαρακτηριστικά δεν βασίζονται στο βιολογικό φύλο των ατόμων, αλλά σε κοινωνικές αποδόσεις και έννοιες ρόλου φύλου. Ως αποτέλεσμα, ένα παιδί που ορίζεται ως κορίτσι κατά τη γέννηση μαθαίνει να συμπεριφέρεται διαφορετικά κατά τη διάρκεια της ζωής του από ένα παιδί που ορίζεται ως αγόρι κατά τη γέννηση. Επιπλέον, σε ορισμένα βιολογικά χαρακτηριστικά δίνεται πολύ μεγαλύτερη προσοχή από άλλα. Γιατί, για παράδειγμα, τα άτομα δεν ομαδοποιούνται κατά μήκος του λοβού τους, αλλά κατά τον τόνο του χρώματος του δέρματος τους; Γιατί αυτή η λειτουργία υποτίθεται ότι λέει πολύ περισσότερα για την ταυτότητα ενός ατόμου από ό, τι άλλη;

Αυτές οι κατασκευασμένες διαφορές είναι προβληματικές. Περιορίζουν τους ανθρώπους στον ατομικό σχεδιασμό ζωής τους επειδή συμβαδίζουν με διαφορετικές προσδοκίες ρόλου και απαιτήσεις. Για παράδειγμα, μια γυναίκα αναμένεται να έχει παιδιά και να τα φροντίζει, ενώ ένας άνδρας αναμένεται να εργάζεται και να παρέχει στην οικογένεια τον μισθό του. Επιπλέον, κανείς δεν επιλέγει ο ίδιος ή η ίδια τις κατηγορίες ταυτότητάς του. Κανείς δεν μπορεί να αποφασίσει εκ των προτέρων σε ποια οικογένεια, σε ποιο μέρος ή με ποιο σώμα θα γεννηθεί. Ωστόσο,

αυτοί οι παράγοντες καθορίζουν αποφασιστικά την πορεία της ζωής ενός ατόμου από την αρχή. Οι κατασκευασμένες διαφορές είναι επίσης προβληματικές επειδή διαφορετικές κατηγορίες ταυτότητας συνδέονται με διαφορετικές κρίσεις και υπάρχει μεγάλη ασυμμετρία δύναμης μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων. Προκειμένου να καθιερωθεί αυτή η κοινωνική ιεραρχία με διαφορετικά είδη θέσεων, υπάρχουν διάφοροι μηχανισμοί διακρίσεων που υποβαθμίζουν επανειλημμένα τα άτομα στην (χαμηλότερη) κοινωνική τους θέση και έτσι τους αρνούνται τις πιθανότητες να διαμορφώσουν τη ζωή τους σύμφωνα με τις δικές τους επιθυμίες και δυνάμεις. Τα άτομα που επηρεάζονται από τις διακρίσεις, για παράδειγμα, συχνά βιώνουν στιγμές όπου μετατρέπονται σε «άλλο/άλλη». Τέτοιες στιγμές «διαφορετικότητας» («διαφοροποίησης») μπορούν να αναφέρονται σε διαφορετικές κατηγορίες ταυτότητας ενός ατόμου, π.χ. την κοινωνική τους προέλευση, τη σωματική τους διάπλαση, τη «φυλή», την εθνικότητα ή το φύλο τους. Έτσι, τα άτομα αναγκάζονται να εκλάβουν τους εαυτούς ως «άλλους», «ξένους», που αντιπροσωπεύουν «απόκλιση από το φυσιολογικό». Αυτή είναι η στιγμή όπου οι άνθρωποι προσδιορίζονται με σημείο αναφοράς άλλα πιο προνομιούχα άτομα που ανήκουν σε διαφορετικές, προνομιούχες ομάδες, και θεωρούν ότι δεν ταιριάζουν στο συγκεκριμένο μέρος ή ότι προκαλούν αναταραχή με την εμφάνισή τους, την ύπαρξη ή / και υποτιθέμενη ακατάλληλη συμπεριφορά τους. Στιγμές μετατροπής σε «άλλο» μπορεί να συμβούν πολύ ανοιχτά, αλλά και πολύ διακριτικά, ενώ πάντα περιλαμβάνουν ανισορροπία δύναμης: Για παράδειγμα, δεν είναι δυνατόν για τις γυναίκες να μετατρέψουν τους άνδρες σε "άλλους" ή για τους μαύρους να κάνουν διακρίσεις σε λευκούς ανθρώπους. Κατά κύριο λόγο, οι συνεχείς διαδικασίες μετατροπής σε «άλλο» χρησιμεύουν για την επικύρωση του εαυτού και της κυρίαρχης ομάδας ενός ατόμου. Με τη διαμόρφωση όλων των άλλων (ομάδων) ατόμων ως απόκλιση από τον κανόνα, η κυρίαρχη ομάδα διασφαλίζει τα προνόμιά της και δικαιολογεί την πιο ισχυρή και με επιρροή θέση της. Αυτό συμβαίνει εν μέρει αόρατα: μερικές φορές τα άτομα από την κυρίαρχη ομάδα δεν γνωρίζουν καν ότι η συμπεριφορά τους προκαλεί διακρίσεις και ότι μετατρέπουν τα άλλα άτομα σε «Άλλους» και ότι η συμπεριφορά τους είναι επώδυνη, προσβλητική και ταπεινωτική για τα άτομα που την υφίστανται.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι διακρίσεις και να αναγνωριστεί και να ξεπεραστεί η διαδικασία της μετατροπής σε «Άλλο», είναι απαραίτητο οι άνθρωποι να εξετάσουν τη δική τους κοινωνική θέση και να αναγνωρίσουν τα προνόμιά που έχουν, καθώς και τις στερήσεις που

ενδεχομένως υφίστανται. Συχνά αυτή η μακρά και οδυνηρή διαδικασία μπορεί να συνοδεύεται από συναισθήματα αδυναμίας, θυμού, ενοχής ή ντροπής. Είναι επίσης σημαντικό να κατανοήσουμε πώς προκύπτει η διάκριση και ποιες είναι οι αιτίες και οι λειτουργίες της. Μόνο με αυτόν τον τρόπο, μπορούν (κοινωνικά και ατομικά) μοτίβα και δομές διάκρισης να διακόπτονται και να τροποποιούνται. Οι ακόλουθες δραστηριότητες μπορούν να αποτελέσουν κίνητρο για αυτό.

Παραπομπές:

Spivak, Gayatri Chakravorty (1985): The Rani of Sirmur. An Essay in Reading the Archives, in: History and Theory, Vol. 24, No. 3, pp. 247–272.

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M3A6

Κάνοντας ένα βήμα προς τα εμπρός

Στόχοι

- Κατανόηση της προβληματικής φύσης των κινήτρων πίσω από εγκλήματα / περιστατικά μίσους
- Κατανόηση των δομικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι και τα οποία ενδέχεται να οδηγήσουν σε εγκλήματα / περιστατικά μίσους
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανισότητα των ευκαιριών και προώθηση της κριτικής σκέψης.

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: κάρτες ρόλων, ανοιχτός χώρος (διάδρομος, μεγάλο δωμάτιο ή σε εξωτερικούς χώρους), φάκελος ή καπέλο, λίστα καταστάσεων και εκδηλώσεων
- Διάρκεια: 60 - 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 10 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

Δημιουργήστε μια ήρεμη ατμόσφαιρα με απαλή μουσική υπόκρουση. Εναλλακτικά, ζητήστε τη σιωπή των συμμετεχόντων.

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να βγάλουν μια κάρτα ρόλων από το καπέλο (Ανατρέξτε στο Παράρτημα, Φυλλάδιο 1). Πείτε τους να την κρατήσουν για τον εαυτό τους και να μην τη δείξουν σε κανέναν άλλο.

Προσκαλέστε τους να καθίσουν (κατά προτίμηση στο πάτωμα) και να διαβάσουν προσεκτικά τι υπάρχει στην κάρτα ρόλων τους.

Τώρα ζητήστε τους να αρχίσουν να μπαίνουν στο ρόλο. Για να τους βοηθήσετε, διαβάστε μερικές από τις ακόλουθες ερωτήσεις, σταματήστε μετά από κάθε μία, για να δώσετε στους συμμετέχοντες τον χρόνο να προβληματιστούν και να δημιουργήσουν μια εικόνα για τον εαυτό τους και τη ζωή τους:

- Πώς ήταν η παιδική σας ηλικία; Σε τι σπίτι κατοικήσατε; Τι είδους παιχνίδια παίζατε; Τι είδους δουλειά έκαναν οι γονείς σου;
- Πώς είναι η καθημερινή σου ζωή τώρα; Που κοινωνικοποιείσαι; Τι κάνεις το πρωί, το απόγευμα, το βράδυ;
- Τι είδους τρόπο ζωής έχεις; Που μένεις; Πόσα χρήματα κερδίζεις κάθε μήνα; Τι κάνεις στον ελεύθερο χρόνο σου; Τι κάνεις στις διακοπές σου;
- Τι σε ενθουσιάζει και τι σε φοβίζει;
- Τώρα ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παραμείνουν απολύτως σιωπηλοί καθώς ευθυγραμμίζονται ο ένας δίπλα στον άλλο (όπως στην αφετηρία).
- Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι πρόκειται να διαβάσετε μια λίστα καταστάσεων ή γεγονότων (Ανατρέξτε στο Παράρτημα, Πίνακας Αναφοράς 1). Κάθε φορά που μπορούν να απαντήσουν «ναι» στη δήλωση, πρέπει να κάνουν ένα βήμα μπροστά. Διαφορετικά, πρέπει να μείνουν εκεί που βρίσκονται και να μην μετακινούνται.
- Διαβάστε τις καταστάσεις μία κάθε φορά. Σταματήστε για λίγο μεταξύ κάθε δήλωσης για να δώσετε χρόνο στους συμμετέχοντες να προχωρήσουν, εάν χρειάζεται. Δεν πρέπει να πάρουν τις θέσεις τους σε σχέση τις θέσεις των άλλων γύρω τους.
- Στο τέλος ζητήστε από όλους να μην πάρουν τη δική τους τελική θέση. Ζητήστε τους να μείνουν εκεί που βρίσκονται για μια σύντομη συζήτηση.

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

- Εάν κάνετε αυτή τη δραστηριότητα σε εξωτερικό χώρο, βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες μπορούν να σας ακούσουν, ειδικά εάν το κάνετε με μια μεγάλη ομάδα!
- Στη φάση φαντασίας στην αρχή, είναι πιθανό μερικοί συμμετέχοντες να λένε ότι γνωρίζουν λίγα για τη ζωή του ατόμου που πρέπει να παίξουν ρόλο. Πείτε τους ότι αυτό δεν έχει σημασία και ότι πρέπει να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους όσο καλύτερα μπορούν.
- Κατά τη διάρκεια της ανασκόπησης/ ενημέρωσης, είναι σημαντικό να διερευνήσουμε πώς οι συμμετέχοντες γνώριζαν τον χαρακτήρα του οποίου τον ρόλο έπρεπε να παίξουν. Ήταν μέσω προσωπικής εμπειρίας ή μέσω άλλων πηγών πληροφοριών (ειδήσεις, βιβλία, αστεία); Είναι σίγουροι ότι οι πληροφορίες και οι εικόνες που έχουν για τους χαρακτήρες είναι αξιόπιστες; Με αυτόν τον τρόπο, μπορείτε να εισαγάγετε πώς λειτουργούν τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

Στην τελική συζήτηση μπορείτε να κάνετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες:

- Πώς νιώθεις για τη δραστηριότητα;
- Πώς ένιωσες όταν προχώρησες - ή όχι;
- Για όσους προχώρουν συχνά, σε ποιο σημείο αρχίσατε να παρατηρείτε ότι οι άλλοι δεν κινούνται τόσο γρήγορα όσο εσείς;
- Ποιοι νομίζετε ότι είναι οι άνθρωποι που έκαναν τα περισσότερα βήματα / αυτοί που βρίσκονται στη μέση / αυτοί που δεν έκαναν κανένα βήμα;
- Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να παίξεις τους διαφορετικούς ρόλους; Πώς φαντάστηκες τον ρόλο σου; (Σε αυτό το σημείο οι συμμετέχοντες μπορούν να αρχίσουν να αποκαλύπτουν τους ρόλους τους. Εάν δεν έχετε αρκετό χρόνο, μπορείτε να επιλέξετε μερικούς από τους ρόλους ανάλογα με τη θέση τους έξω)
- Μήπως η δραστηριότητα αντικατοπτρίζει την κοινωνία με κάποιο τρόπο; Πως;
- Υπάρχουν λόγοι για τους ανθρώπους που βρίσκονται κοντά στο τέλος / στη μέση της γραμμής να έχουν προκαταλήψεις, στερεότυπα, εναντίον αυτών που βρίσκονται στο τέλος της γραμμής;

- Υπάρχουν λόγοι για τους ανθρώπους που βρίσκονται μπροστά να έχουν συμπεριφορές που μπορούν να προκαλέσουν βλάβη σε άλλους ανθρώπους;
- Ένωθε κάποιος ότι υπήρχαν στιγμές που τα ανθρώπινα δικαιώματά του αγνοούνται;

(Ανατρέξτε στο Παράρτημα, Πίνακας Αναφοράς 2 για τη διευκόλυνση της συζήτησης με επιτυχία)

Παραπομπές/ Περαιτέρω ανάγνωση

Για περισσότερες πληροφορίες στις δομικές εξηγήσεις των εγκλημάτων μίσους, παρακαλείστε να δείτε τις σελίδες 30-32 στο: Equality and Human Rights Commission (2016): Causes and Motivations of Hate Crime («Επιτροπή για την Ισότητα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα(2016): Αιτίες και κίνητρα για τα Εγκλήματα Μίσους»): <https://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/research-report-102-causes-and-motivations-of-hate-crime.pdf>

Είσαι μια άνεργη μόνη μητέρα	Είσαι ένα κορίτσι, Μουσουλμάνα με Αραβική καταγωγή, που ζεις με τους γονείς σου που είναι ευσεβείς, θρησκευόμενοι άνθρωποι
Είσαι η κόρη του τοπικού διαχειριστή της τράπεζας. Σπουδάζεις οικονομικά στο πανεπιστήμιο.	Είσαι ο 19χρονος γιος ενός αγρότη σε ένα απομακρυσμένο χωριό στα βουνά
Είσαι στρατιώτης στο στρατό, και είσαι σε υποχρεωτική στρατιωτική θητεία.	Είσαι ένας νεαρός με ειδικές ανάγκες που μπορεί να μετακινηθεί μόνο σε αναπηρικό αμαξίδιο
Είσαι ένα 22χρονο κορίτσι Ρομά που δεν τελείωσε ποτέ το δημοτικό σχολείο	Είσαι ένας 26χρονος αιτών άσυλο που ζει σε μια δομή φιλοξενίας προσφύγων
Είσαι ένας άνεργος σχεδιαστής γραφικών σε μια χώρα της οποίας την επίσημη γλώσσα δεν γνωρίζεις καλά	Είσαι ένας 20χρονος πρόσφυγας από το Αφγανιστάν
Είσαι μετανάστης χωρίς έγγραφα από το Μάλι	Είσαι ο πρόεδρος μιας κομματικής-πολιτικής οργάνωσης νεολαίας (της οποίας το κόμμα είναι τώρα στην εξουσία)
Είσαι ο γιος ενός Κινέζου μετανάστη που διευθύνει μια επιτυχημένη επιχείρηση τροφίμων	Είσαι η κόρη του Αμερικανού πρέσβη στη χώρα όπου ζεις τώρα
Είσαι το μοναχοπαίδι του ιδιοκτήτη μιας επιτυχημένης εταιρείας εισαγωγών-εξαγωγών	Είσαι ένας 16χρονος μαθητής που εκφοβίζεται επειδή είναι υπέρβαρος
Είσαι ένας άστεγος νεαρός	Είσαι ένα μοντέλο μόδας αφρικανικής καταγωγής
Εσυ και ο μικρότερος αδερφός σου είστε ταλαντούχοι σε όλα τα σχολικά μαθήματα. Οι γονείς σας είναι ακαδημαϊκοί. Ενθαρρύνουν τη συμμετοχή σας σε ειδικές τάξεις και εκπαιδευτικά προγράμματα/σχολεία, ώστε να σας προετοιμάσουν για διάφορους διαγωνισμούς	Είσαι ένα μοναχοπαίδι και ζεις με τη μητέρα σου σε ένα διαμέρισμα στην πόλη σας. Η μητέρα σου εργάζεται σε εργοστάσιο. Έχεις εξαιρετικές δεξιότητες στο τραγούδι και τον χορό.
Είσαι ένα αγόρι 14 ετών και οι συμμαθητές σου σε κοροϊδεύουν επειδή δεν σου αρέσει το ποδόσφαιρο και περνάς «πάρα πολύ χρόνο» με τα κορίτσια	Είσαι 20 ετών και ο πατέρας σου είναι στη φυλακή επειδή δεν μπόρεσε να εξοφλήσει τα χρέη του στην τράπεζα. Η μητέρα σου είναι άνεργη και έχεις δύο μικρότερα αδέρφια
Είσαι ένας 85χρονος άνδρας που μένει σε ένα γηροκομείο. Η οικογένειά σου δεν σε επισκέπτεται τόσο συχνά	Είσαι μια 50χρονη γυναίκα που εργάζεται σε μια τράπεζα για όλη της τη ζωή. Μόλις έμαθες ότι θα χάσεις τη δουλειά σου
Είσαι ένα αγόρι με φακίδες και παχιά γυαλιά που μελετά μόνος του στη γωνία της αυλής του σχολείου κατά τη διάρκεια του διαλείμματος	Είσαι το παιδί ενός βουλευτή και πηγαίνεις σε ένα ιδιωτικό σχολείο. Παίζεις τένις το απόγευμα και ο οδηγός του πατέρα σου σε μεταφέρει με το αυτοκίνητο

Καταστάσεις ή Γεγονότα

- Δεν αντιμετωπίσατε ποτέ σοβαρή οικονομική δυσκολία
- Έχετε αξιοπρεπή στέγαση με τηλεφωνική γραμμή και τηλεόραση
- Πιστεύετε ότι η γλώσσα, η θρησκεία και ο πολιτισμός σας γίνονται σεβαστά στην κοινωνία όπου ζείτε
- Πιστεύετε ότι η άποψή σας για κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα έχει σημασία και ακούγονται οι απόψεις σας
- Άλλα άτομα σας συμβουλεύονται για διαφορετικά θέματα
- Δεν φοβάστε να σας σταματήσει η αστυνομία
- Ξέρετε πού να απευθυνθείτε για συμβουλές και βοήθεια εάν τη χρειάζεστε
- Ποτέ δεν αισθανθήκατε διακρίσεις λόγω της καταγωγής σας
- Έχετε επαρκή κοινωνική και υγειονομική περίθαλψη για τις ανάγκες σας
- Μπορείτε να φύγετε για διακοπές μία φορά το χρόνο
- Μπορείτε να προσκαλέσετε φίλους για δείπνο στο σπίτι
- Έχετε μια ενδιαφέρουσα ζωή και είστε αισιόδοξοι για το μέλλον σας
- Πιστεύετε ότι μπορείτε να σπουδάσετε και να ακολουθήσετε το επάγγελμα της επιλογής σας
- Δεν φοβάστε να ότι μπορεί να σας παρενοχλήσουν ή να σας επιτεθούν στον δρόμο ή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Μπορείτε να ψηφίσετε σε εθνικές και τοπικές εκλογές
- Μπορείτε να γιορτάσετε τις πιο σημαντικές θρησκευτικές γιορτές με τους συγγενείς και τους στενούς σας φίλους
- Μπορείτε να συμμετάσχετε σε ένα διεθνές σεμινάριο στο εξωτερικό
- Μπορείτε να πάτε στον κινηματογράφο ή στο θέατρο τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα
- Δεν φοβάστε για το μέλλον των παιδιών σας
- Μπορείτε να αγοράσετε νέα ρούχα τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις μήνες
- Μπορείτε να ερωτευτείτε το άτομο της επιλογής σας
- Πιστεύετε ότι οι ικανότητές σας εκτιμώνται και γίνονται σεβαστές στην κοινωνία στην οποία ζείτε
- Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και να αξιοποιήσετε το Διαδίκτυο

Κώδικας μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M3A7

Ο τροχός των διακρίσεων

Στόχοι

- Κατανόηση του πώς οι διακρίσεις και ο ρατσισμός σε δημόσιους φορείς, όπως σε νοσοκομεία και σχολεία, μπορούν να οδηγήσουν σε μειονεκτική θέση τις διαφορετικές ομάδες ανθρώπων

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Εργαλεία: Απαλή μουσική, εξοπλισμός στην τάξη, μαρκαδόροι, μολύβια, χαρτί, αυτοκόλλητες σημειώσεις, σοκολατάκια / καραμέλες ή κάτι για να δώσουν στους συμμετέχοντες
- Διάρκεια: 60 - 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 15 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να καθίσουν σε κύκλο. Ανακοινώστε ότι θα χωριστούν σε ομάδες ανάλογα με το χρώμα που φορούν - και χωρίς να τους ρωτήσετε, σχηματίστε τις ομάδες. Ονομάστε κάθε ομάδα χρησιμοποιώντας τα γράμματα του αλφαβήτου, ανάλογα με τον αριθμό των ομάδων (π.χ. ομάδα Α, ομάδα Β, ομάδα Γ, κ.λπ.).
- Δώστε σοκολατάκια / καραμέλες στα γκρουπ. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι μόνο οι ομάδες Α και Β δεν θα λάβουν σοκολατάκια / καραμέλες.
- Ζητήστε από τους μαθητές να συζητήσουν μεταξύ τους στις ομάδες τους τα εξής:
 1. Πώς νιώθετε εάν είστε μέλος της ομάδας Α / Β / Γ;
 2. Πώς θα αισθανόσασταν εάν ήσασταν στην ομάδα Α / Β / Γ (ή άλλη ομάδα);
 3. Πιστεύετε ότι είναι λογικό για τον εκπαιδευτή να αποφασίσει ποιος μπορεί να έχει σοκολάτα με βάση το χρώμα που φοράει;

Μετά από αυτό συζητήστε τα ακόλουθα με ολόκληρη την ομάδα:

1. Ποιος αντιμετωπίζεται άδικα σε αυτήν την κατάσταση;
 2. Εάν ήσασταν αυτός/αυτή που υποβλήθηκε σε διακρίσεις, τι θα κάνατε;
 3. Τι θα κάνατε αν βλέπατε έναν φίλο σας να υφίσταται διακρίσεις;
- Διανείμετε τον «Τροχό των διακρίσεων» (βλέπε Παράρτημα). Συζητήστε με την ομάδα πώς ο ρατσισμός (ειδικά σε φορείς και οργανισμούς, π.χ. υγείας, εκπαίδευσης, απασχόλησης) μπορεί να οδηγήσει σε μειονεκτική θέση συγκεκριμένες ομάδες.
 - Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να απαριθμήσουν όλους τους τρόπους που πιστεύουν ότι οι άνθρωποι μπορεί να υποστούν θεσμικές διακρίσεις.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Ενθαρρύνετε τις συζητήσεις και την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των συμμετεχόντων.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν έξω από τα συνηθισμένα πλαίσια.
- Φροντίστε να επισημάνετε ότι πρόκειται για σενάριο και ότι οι συμμετέχοντες δεν πρέπει να εμπλακούν σε διαφωνίες και συγκρούσεις. Εάν προκύψουν διαφωνίες προσπαθήστε να μειώσετε την ένταση προσπαθώντας να δημιουργήσετε μια πιο χαλαρή ατμόσφαιρα.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

Οι συμμετέχοντες γράφουν σε αυτοκόλλητες σημειώσεις λέξεις ή φράσεις που έμαθαν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας και στη συνέχεια τις βάζουν στον πίνακα. Οι ερωτήσεις για τον τελικό προβληματισμό μπορεί να είναι:

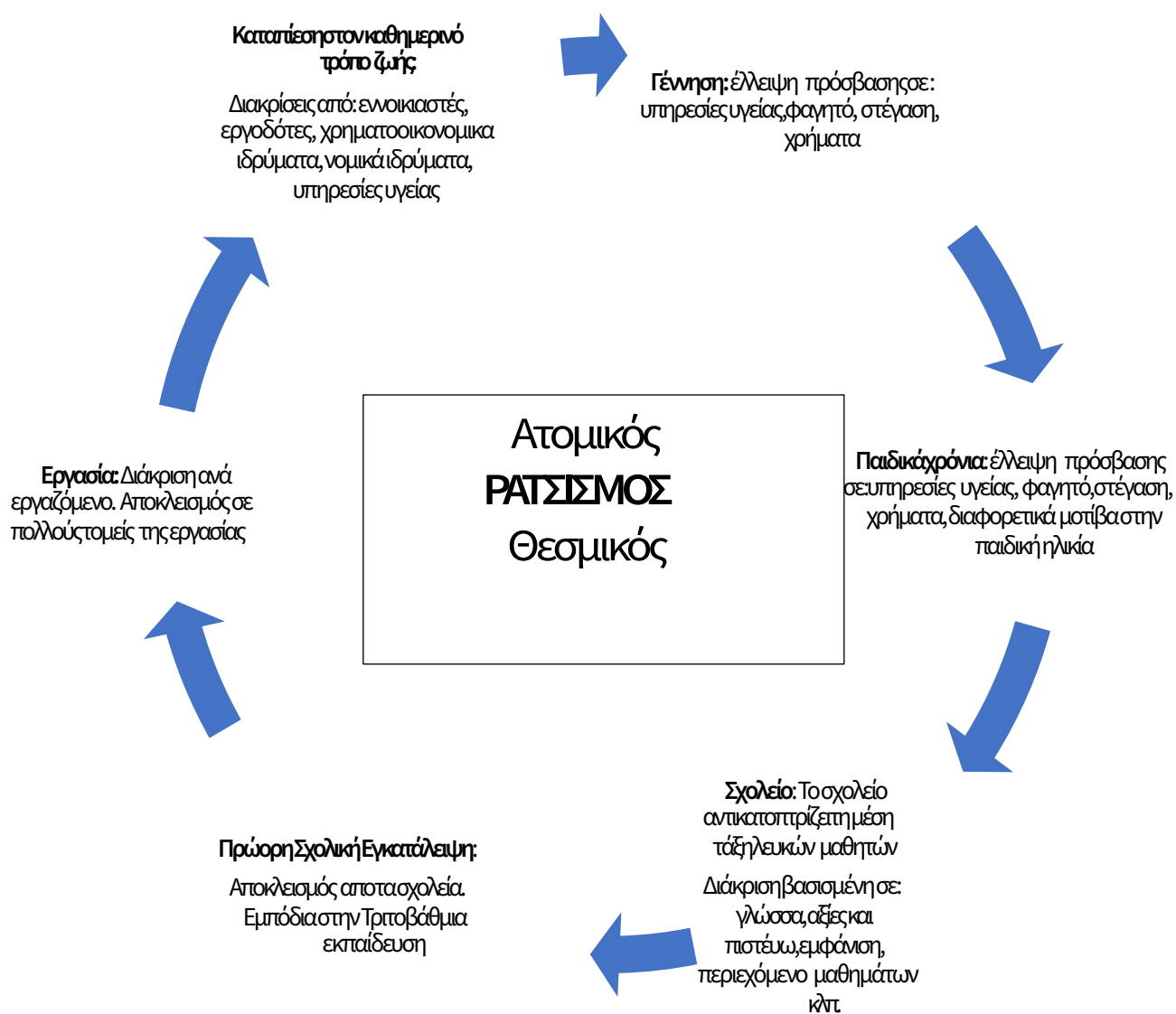
- Σας άρεσε η δραστηριότητα;
- Τι συνέβη στην ομάδα σας; Πώς ένιωσες γι' αυτό;
- Ποια ήταν τα κύρια επιχειρήματα στη συζήτηση της μικρής ομάδας σας; Πώς ένιωσες όταν συζητούσατε;
- Πιστεύετε ότι συμβάντα όπως αυτό που έχετε βιώσει σήμερα συμβαίνουν και στην πραγματική ζωή; Δώστε μερικά παραδείγματα.
- Πώς αντιδράτε συνήθως σε τέτοια περιστατικά; Πώς αντιδρούν οι άνθρωποι γύρω σας;
- - Πιστεύετε ότι πρέπει να λέμε στους γύρω μας πώς αισθανόμαστε όταν αντιμετωπίζουμε διακρίσεις εις βάρος μας;

Παραπομπές/Περαιτέρω ανάγνωση

United Nations Press release (17.06.2020): Stands with Those Fighting 'Today's Sacred Battle' against Systemic Racism, Deputy-Secretary-General Tells Human Rights Council, : <https://www.un.org/press/en/2020/dsgsm1421.doc.htm>

Ross, H./Cook Ross Inc. (2014): Everyday Bias. Further Explorations into How the Unconscious Mind Shapes Our World at Work, : http://www.cookross.com/docs/everyday_bias.pdf

Παράρτημα

Source: McConnochie, K., Hollinsworth, D. and Pettman, J. (1998): *Race and Racism in Australia*, Social Science Press, Wentworth Falls.

Κώδικας μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M3A8

Den Fakten ins Auge sehen

Στόχοι

- Κατανόηση των διαφορετικών στοιχείων των διακρίσεων
- Ενίσχυση της συνεργασίας και πειραματισμός με διαφορετικές μορφές έκφρασης

Λεπτομέρειες δραστηριότητες

- Υλικά: Απαλή μουσική, εξοπλισμός τάξης, μαρκαδόροι, μολύβια, χρωματιστά μολύβια, χαρτί σχεδίασης, αυτοκόλλητες σημειώσεις
- Διάρκεια: 60 - 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 15 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε πέντε ομάδες και εξηγήστε τους τι θα κάνουν κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας.
- Δώστε στους συμμετέχοντες 10 λεπτά για να σκεφτούν παραδείγματα θεσμικών διακρίσεων και να γράψουν τις απαντήσεις τους σε χαρτί.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να διαλέξουν μόνο ένα παράδειγμα θεσμικών διακρίσεων, το οποίο και θα σημειώσουν ως απάντηση στο χαρτί τους. Στη συνέχεια, ζητήστε τους να δημιουργήσουν ένα μικρό θεατρικό/σκετσάκι των 2 λεπτών (ή να ζωγραφίσουν σε χαρτί) για να αναπαραστήσουν το παράδειγμα. Αφήστε τους 20 λεπτά να προετοιμαστούν.
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να ορίσει ένα πλαίσιο για το θεατρικό και να το παρουσιάσει (ή να δείξει τη ζωγραφιά) στις υπόλοιπες ομάδες, χωρίς όμως να πουν τι είδους θεσμική διάκριση παρουσιάζεται.
- Ζητήστε από τους υπόλοιπους μαθητές (το κοινό) να παρατηρήσουν και να εντοπίσουν σιωπηρά τι είδους θεσμική διάκριση παρουσιάζεται.
- Μετά από κάθε παρουσίαση / σκετς, κάντε στις ομάδες τις ακόλουθες ερωτήσεις: Ήταν ρεαλιστικό το σκετσάκι; Γιατί;
- Αφού έχουν ολοκληρωθεί όλα τα σκετσάκια, ζητήστε από όλες τις ομάδες να σηκωθούν και να ξεκινήσουν να παίζουν το σκετς τους (ή να παρουσιάζουν τη ζωγραφιά τους) ταυτόχρονα. Περιμένετε περίπου 20 δευτερόλεπτα.
- Τότε, σταματήστε τα σκετσάκια / παρουσιάσεις και εξηγήστε ότι αυτή είναι η τρέχουσα κατάσταση στην κοινωνία μας σήμερα, και ότι στην προώθηση των θεσμικών διακρίσεων υπάρχουν διάφορα επίπεδα. Στη συνέχεια, ρωτήστε τους μαθητές: Τι μπορεί να γίνει για την εξάλειψη τέτοιων συμπεριφορών;
- Ξεκινήστε μια συνεδρία ανταλλαγής ιδεών με όλους τους συμμετέχοντες μαζί.

Συμβουλές για τον επιμορφωτή / εκπαιδευτή

- Ενθαρρύνετε τις συζητήσεις μεταξύ των μαθητών και την ανταλλαγή απόψεων.
- Παροτρύνετε τους μαθητές να σκεφτούν έξω από τα συνηθισμένα πλαίσια.
- Ενθαρρύνετε τους εάν είναι ντροπαλοί.
- Τα σενάρια που γράφονται στο χαρτί ενδέχεται να κάνουν ορισμένα άτομα να ξαναθυμηθούν παρελθοντικές τραυματικές προσωπικές εμπειρίες. Να είστε προσεκτικοί όταν συντονίζεται αυτήν τη δραστηριότητα για να δημιουργήσετε χώρο όπου όλοι οι συμμετέχοντες θα αισθάνονται άνετα.

Ανασκόπηση/Ενημέρωση

Οι συμμετέχοντες γράφουν στις αυτοκόλλητες σημειώσεις τρόπους περιορισμού των θεσμικών διακρίσεων και στη συνέχεια τις τοποθετούν στον πίνακα. Οι ερωτήσεις για έναν τελικό προβληματισμό μπορεί να είναι:

- Σας άρεσε η δραστηριότητα;
- Ήταν εύκολο για εσάς να αναπαραστήσετε με θεατρικό ή με ζωγραφιά το περιστατικό που επιλέξατε ως ομάδα και γράψατε στο χαρτί; Γιατί; Γιατί όχι;
- Πώς ένιωσες όταν έπαιξες το ρόλο που σου είχε ανατεθεί;
- Πιστεύετε ότι αυτά τα περιστατικά συμβαίνουν συχνά στις κοινωνίες μας σήμερα;
- Πώς μπορούμε να αντιδράσουμε σε αυτά τα συμβάντα;

Παραπομπές/Περαιτέρω ανάγνωση

United Nations (2014): International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination :

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CERD%2fC%2fUSA%2fCO%2f7-9&Lang=en

Κώδικας μαθησιακού εργαλείου

M3A9

Τίτλος

Λειτουργίες και χαρακτηριστικά της μετατροπής σε «Άλλο/η»

Στόχοι

- Η διερεύνηση των γνώσεων των ίδιων των συμμετεχόντων για το θέμα και η διεύρυνση των γνώσεων τους με τη βοήθεια των άλλων συμμετεχόντων.

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: έτοιμα φύλλα χαρτιού σε μέγεθος A3, το καθένα χωρισμένο σε τρία πεδία. Στη μέση είναι η λέξη "Άλλος/η", τα πεδία αριθμούνται 1, 2 και 3.
- Διάρκεια: 45 - 60 λεπτά (ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας)
- Αριθμός μελών ομάδας: 8 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες (3-4 ατόμων). Δώστε τα προετοιμασμένα φύλλα χαρτιού σε κάθε μικρή ομάδα.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συζητήσουν τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- 1. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του «Άλλου»;**
- 2. Ποια είναι η λειτουργία του «Άλλου»;**
- 3. Τι απορίες έχω και τι θέλω να διευκρινίσω περαιτέρω σχετικά με το θέμα;**

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες στη μικρή ομάδα να καταγράψουν τα αποτελέσματα της συζήτησης για καθένα από τα τρία διαφορετικά ερωτήματα (1. Χαρακτηριστικά, 2. Λειτουργίες, 3. απορίες και διευκρινίσεις).
- Στη συνέχεια, οι μικρές ομάδες παρουσιάζουν τα αποτελέσματά τους στη μεγάλη ομάδα παρουσία όλων των συμμετεχόντων. Αναλάβετε να απαντήσετε σε ερωτήσεις και να κάνετε διευκρινίσεις και να ξεκινήσετε συζήτηση για αυτές. Σκεφτείτε τους συμμετέχοντες ως ειδικούς.

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

- Στην αρχή της συζήτησης, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να είναι προσεκτικοί στον λόγο τους, επειδή οι διακρίσεις μπορούν εύκολα να αναπαραχθούν στη σχετική συζήτηση. Η συζήτηση μπορεί να προκαλέσει δυσφορία σε άτομα που πλήττονται από διακρίσεις.
- Είναι σημαντικό όλες οι απορίες και τα σημεία που δεν έγιναν τόσο ξεκάθαρα στους συμμετέχοντες να έχουν διευκρινιστεί έως τη λήξη της δραστηριότητας. Στην αρχή προσπαθήστε να μην επεμβαίνετε ιδιαίτερα στη συζήτηση, αλλά διορθώστε ορισμένες δηλώσεις ή καθοδηγήστε τη συζήτηση εάν οι συμμετέχοντες δεν μπορούν να συνεχίσουν.
- Είναι σημαντικό να είστε εξοικειωμένοι με το θέμα και να είστε σε θέση να απαντήσετε και να διευκρινίσετε πιθανές απορίες των συμμετεχόντων και ασαφή σημεία. Εάν δεν έχετε εμπειρία στον συντονισμό και στη καθοδήγηση συζητήσεων, θα πρέπει να συνεργαστείτε με κάποιον πιο έμπειρο κατά τη διάρκεια των πρώτων σας σεμιναρίων.

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

Στην αρχή της συζήτησης, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να είναι προσεκτικοί στον λόγο τους, επειδή οι διακρίσεις μπορούν εύκολα να αναπαραχθούν στη σχετική συζήτηση. Η συζήτηση μπορεί να προκαλέσει δυσφορία σε άτομα που πλήττονται από διακρίσεις. Είναι σημαντικό όλες οι απορίες και τα σημεία που δεν έγιναν τόσο ξεκάθαρα στους συμμετέχοντες να έχουν διευκρινιστεί έως τη λήξη της δραστηριότητας. Στην αρχή προσπαθήστε να μην επεμβαίνετε ιδιαίτερα στη συζήτηση, αλλά διορθώστε ορισμένες δηλώσεις ή καθοδηγήστε τη συζήτηση εάν οι συμμετέχοντες δεν μπορούν να συνεχίσουν.

Είναι σημαντικό να είστε εξοικειωμένοι με το θέμα και να είστε σε θέση να απαντήσετε και να διευκρινίσετε πιθανές απορίες των συμμετεχόντων και ασαφή σημεία. Εάν δεν έχετε εμπειρία στον συντονισμό και στη καθοδήγηση συζητήσεων, θα πρέπει να συνεργαστείτε με κάποιον πιο έμπειρο κατά τη διάρκεια των πρώτων σας σεμιναρίων.

Ανασκόπηση/ ενημέρωση

Οι ερωτήσεις για έναν τελικό προβληματισμό μπορεί να είναι:

- Θεωρείτε ότι η δραστηριότητα ήταν εύκολη ή δύσκολη;
- Τι σας εξέπληξε;
- - Μπορείτε να δώσετε παραδείγματα μετατροπής ατόμων σε «Άλλο»;

Παραπομπές/ Περεταίρω ανάγνωση

Spivak, Gayatri Chakravorty (2008): Can the Subaltern Speak?:

<https://jan.ucc.nau.edu/~sj6/>

[Spivak%20CanTheSubalternSpeak.pdf](#)

The Othering & Belonging Institute at UC Berkeley: Articles: <https://>

www.otheringandbelonging.org/category/articles/

Hall, Stuart (1992): The west and the Rest: Discourse and Power:

<https://analepsis.files.wordpress.com/2013/08/hall-west-the-rest.pdf>

Reuter, Julia (2002): Ordnungen des Anderen. Zum Problem des Eigenen in der Soziologie des Fremden. Bielefeld: transcript (in German)

Κώδικας μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M3A10

All that we share

Στόχοι

- Ευαισθητοποίηση σχετικά με την κοινωνική απόδοση χαρακτηριστικών
- Συνειδητοποίηση του ότι οι άνθρωποι κατηγοριοποιούνται συχνά μόνο με βάση την εμφάνισή τους
- Μετατόπιση της εστίασης από τις διαφορές στις ομοιότητες μεταξύ των ατόμων

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: βίντεο «Όσα μοιραζόμαστε» (δείτε Πηγές)
- Διάρκεια: 30 - 40 λεπτά
- Αριθμός συμμετεχόντων ομάδας: 6 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δυάδες και ζητήστε τους να συζητήσουν για 5-10 λεπτά για αυτό που είδαν στο βίντεο (βλ. Παραπομπές). Πρέπει να παραμείνουν σε περιγραφικό επίπεδο και να μην μιλήσουν για τα συναισθήματά τους ή για πιθανή ερμηνεία του βίντεο. Κάθε ομάδα καταγράφει τα αποτελέσματά σε χαρτί με τη μορφή λίστας.
- Στη συνέχεια, ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει εν συντομία στους άλλους συμμετέχοντες την άποψή της για το βίντεο. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν κολλήσουν τα χαρτιά τους στον τοίχο ή στον πίνακα. Εάν το περιεχόμενο επαναλαμβάνεται σε διαφορετικές ομάδες, τότε να προσθέτουν μόνο οι νέες πτυχές.
- Στη συνέχεια, πραγματοποιήστε μια κοινή συζήτηση με όλη την ομάδα.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Το βίντεο είναι πολύ συναισθηματικά φορτισμένο και μπορεί να προκαλέσει έντονα συναισθήματα. Να είστε προετοιμασμένοι και ευαισθητοποιημένοι ως προς τα συναισθήματα των συμμετεχόντων.
- Για να βοηθήσετε τους συμμετέχοντες να το καταλάβουν, μπορείτε να τονίσετε ότι είναι ένα προωθητικό σποτάκι από τη Δανική τηλεόραση και ότι έχει δημιουργηθεί για να προκαλεί συναισθηματική φόρτιση.
- Δείτε το βίντεο μόνοι σας και σκεφτείτε τις δικές σας ερωτήσεις για τη συζήτηση.

Ανασκόπηση/ Ενημέρωση

Στην τελική συζήτηση μπορείτε να κάνετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες:

- Πώς αντιδρούν τα άτομα στο βίντεο κατά τη διάρκεια της άσκησης;
- Ποια στιγμή από το βίντεο σας εντυπωσίασε περισσότερο; Γιατί;
- Τι συναισθήματα προκύπτουν όταν παρακολουθείτε το βίντεο;
- Τι σας δείχνουν αυτά τα συναισθήματα; Γιατί είσαι συγκινημένος / λυπημένος / χαρούμενος κ.λπ.;
- Αναγνωρίζετε καταστάσεις από τη ζωή σας σε αυτό το βίντεο;
- Τι μπορείτε να μάθετε από το βίντεο;
- Θα μπορούσατε να φανταστείτε να κάνετε την ίδια άσκηση εδώ στην ομάδα; Γιατί; γιατί όχι; Τι θα μπορούσε να μάθει η ομάδα από αυτήν;
- - Τι σχέση έχει το βίντεο με το ζήτημα των διακρίσεων / της μετατροπής ατόμων σε «Άλλο»;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Εάν τα μέλη της ομάδας έχουν αποκτήσει οικειότητα και οι συμμετέχοντες θέλουν να συνεχίσουν να εργάζονται δημιουργικά, η άσκηση από το βίντεο κλιπ μπορεί να γίνει και στην ομάδα. Δημιουργήστε μικρές ομάδες συμμετεχόντων για να σκεφτούν διαφορετικές ερωτήσεις. Η ομάδα μπορεί να σκεφτεί ποιο είναι το κοινό χαρακτηριστικό όλων των μελών της. Στη συνέχεια, η ομάδα διορίζει έναν συντονιστή που υποβάλλει τις ερωτήσεις στην ομάδα. Η ομάδα μπορεί επίσης να δημιουργήσει ένα σύντομο βίντεο.
- Μια άλλη άσκηση θα μπορούσε να επικεντρωθεί στα σχόλια του YouTube που δημοσιεύονται κάτω από το βίντεο. Για παράδειγμα: Ποια κατεύθυνση έχουν τα σχόλια των περισσότερων χρηστών; Τι τους προκάλεσε το βίντεο; Γιατί;

Παραπομπές /Περαιτέρω ανάγνωση

TV 2 Danmark: All That We Share, video : <https://www.youtube.com/watch?v=jD8tjhVO1Tc>

Newhope Church: Don't put people in boxes, video : <https://www.youtube.com/watch?v=zRwt25M5nGw> (other version with religious ending)

Κώδικας μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M3A11

Stille Diskussion

Στόχοι

- Περίληψη του τι έχουν μάθει οι συμμετέχοντες και ποιες ερωτήσεις έχουν παραμείνει αναπάντητες

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: 4-5 χαρτιά με ένα ερώτημα το καθένα, 1 στυλό (μαρκαδόρος) ανά άτομο
- Διάρκεια: 30 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 6 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Απλώστε τα χαρτιά στο δωμάτιο, κάθε άτομο παίρνει ένα στυλό. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να πάνε γύρω από το δωμάτιο, να διαβάσουν τις ερωτήσεις στα φύλλα χαρτί και να γράψουν τις απαντήσεις και τις σκέψεις τους. Μπορούν να αναφέρονται σε όσα έχουν γράψει άλλοι συμμετέχοντες, αλλά δεν χρειάζεται.
 - Πιθανές ερωτήσεις είναι:
1. Τι είναι η διάκριση και γιατί το να μετατρέπεις κάποιον σε «Άλλο» είναι προβληματικό;
 2. Πώς με αφορά το θέμα προσωπικά;
 3. Τι έμαθα για τον εαυτό μου από αυτή τη συνεδρία;
 4. Τι με άγγιξε / με επηρέασε;
 5. Σε ποιες ερωτήσεις δεν έχω λάβει ακόμη απάντηση και ποιες θα ήθελα να συνεχίσω να προσπαθώ να τις απαντήσω;

Συμβουλές για τους εκπαιδευτικές / επιμορφωτές

- Δώστε στους συμμετέχοντες αρκετό χρόνο για να διαβάσουν τις ερωτήσεις και να βρουν απαντήσεις. Στο μεταξύ, μπορείτε να παίξετε απαλή μουσική υπόκρουση για να δημιουργήσετε μια ευχάριστη ατμόσφαιρα.
- Η συζήτηση θα πρέπει να παραμείνει σιωπηλή μετά και δεν πρέπει να διαβάσετε τις αφίσες.

Ανασκόπηση

- Σε έναν τελικό γύρο στη συζήτηση με όλους τους συμμετέχοντες, μπορείτε να τους ρωτήσετε εάν κάποιος άλλος θα ήθελε να μοιραστεί μια σκέψη με τους άλλους.

IO1: Youth2Unite Curriculum
Ενότητα 4η Ρητορική μίσους

Η ελεύθερη έκφραση απόψεων ή ιδεών, ακόμη και αν είναι προσβλητικές, ενοχλητικές ή σοκαριστικές, αποτελεί θεμελιώδες χαρακτηριστικό του δημοκρατικού κράτους και αποτελεί τον πυρήνα του δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης, το οποίο προστατεύεται σε κάθε δημοκρατικό κράτος. Ωστόσο, η ρητορική μίσους αποτελεί δημόσια έκφραση ρατσιστικού / ξενοφοβικού / σεξιστικού / ομοφοβικού / χονδροφοβικού κλπ. λόγου που αμφισβητεί το δικαίωμα μιας ομάδας ανθρώπων να συμμετέχει εξίσου στην κοινωνική ζωή λόγω της φυλετικής ή εθνικής τους καταγωγής ή άλλων χαρακτηριστικών που δεν συμμορφώνονται με αυτό που θεωρείται «φυσιολογικό». Έτσι, η ρητορική μίσους είναι μια επίθεση στην ταυτότητα. Ο δράστης δεν επιτίθεται στο θύμα για κάτι που κάνει, αλλά για κάτι που είναι. Η ρητορική μίσους συνήθως υποκινεί πράξεις βίας ή εκδηλώσεις μίσους εναντίον μελών των ομάδων που υφίστανται διακρίσεις και ως εκ τούτου, η ρητορική μίσους δεν προστατεύεται από την ελευθερία του λόγου, αλλά αντίθετα απαγορεύεται και τιμωρείται.

Σύμφωνα με τη Σύσταση αριθ. R (97) 20 που εγκρίθηκε στις 30 Οκτωβρίου 1997, η «ρητορική μίσους» θεωρείται ότι «καλύπτει όλες τις μορφές έκφρασης που εξαπλώνουν, υποκινούν, προωθούν ή δικαιολογούν το φυλετικό μίσος, την ξενοφοβία, τον αντισημιτισμό ή άλλα μορφές μίσους που βασίζονται στη μισαλλοδοξία, συμπεριλαμβανομένων: της μισαλλοδοξίας που εκφράζεται από τον ακραίο και επιθετικό εθνικισμό και τον εθνοκεντρισμό, τις διακρίσεις και την εχθρότητα εναντίον των μειονοτήτων, των μεταναστών και των ανθρώπων με μεταναστευτική καταγωγή» (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2016, σ. 7). Η ρητορική μίσους προκύπτει από τη μεροληψία, τις προκαταλήψεις και τα αρνητικά στερεότυπα ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων σε βάρος ενός άλλου ατόμου ή ομάδας ατόμων. Εμφανίζεται τόσο διαδικτυακά όσο και εκτός σύνδεσης. Δεν περιορίζεται μόνο στον προφορικό ή τον γραπτό λόγο, αλλά μπορεί να περιλαμβάνει εικόνες, σύμβολα, ηλεκτρονικά παιχνίδια ή άλλα παιχνίδια, καθώς και άλλες ενέργειες που στοχεύουν στην έκφραση ή τη μετάδοση ενός μηνύματος μίσους.

Η ρητορική μίσους ευθύνεται για την πρόκληση διακρίσεων, περιθωριοποίησης και αποξένωσης, ενώ στοχεύει άτομα ή ομάδες ανθρώπων σε προσωπικό, ομαδικό και κοινωνικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, η ρητορική μίσους έχει επιζήμια επίδραση στα άτομα ή τις κοινωνικές ομάδες που πέφτουν θύματα της. Μπορεί να προκαλέσει κατάθλιψη, απελπισία, άγχος και θυμό, ενώ απειλεί τη σωματική ακεραιότητα του θύματος και προκαλεί περισσότερη βία. Επιπλέον, η ρητορική μίσους δημιουργεί εντάσεις στην κοινότητα, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η κοινωνία στο σύνολό της.

Η ισορροπία μεταξύ της ρητορικής μίσους και της ελευθερίας της έκφρασης

Η ισορροπία μεταξύ της ρητορικής μίσους και της ελευθερίας της έκφρασης είναι ένας πεδίο διαρκούς προβληματισμού. Αυτό που διαφοροποιεί την πρώτη από τη δεύτερη είναι, κυρίως, η υποκίνηση σε πράξεις βίας ή η άμεση στόχευση ατόμων ή κοινωνικών ομάδων λόγω ενός συγκεκριμένου κοινωνικού, φυσικού ή πνευματικού χαρακτηριστικού τους.

Η αντιμετώπιση και η εξάλειψη του φαινομένου της ρητορικής μίσους είναι πραγματικά δύσκολο καθήκον, καθώς μπορεί να έρθει σε αντίθεση με το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Υπάρχει ανησυχία σχετικά με τη βάση στην οποία μια φιλελεύθερη κοινωνία μπορεί να απαγορεύσει τη μισαλλοδοξία με τέτοιο τρόπο ώστε να μην περιορίζει ταυτόχρονα το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης. Αν και το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ορίζει ότι κάθε άτομο έχει δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει αποδεχθεί ότι μπορεί να θεωρηθεί απαραίτητο σε ορισμένες δημοκρατικές κοινωνίες να επιβάλουν κυρώσεις ή ακόμη και να αποτρέψουν κάθε μορφή έκφρασης που εξαπλώνει, προωθεί ή δικαιολογεί το μίσος με βάση τη μισαλλοδοξία (συμπεριλαμβανομένης της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας), υπό την προϋπόθεση ότι οι «διατυπώσεις», «προϋποθέσεις», «περιορισμοί» ή «κυρώσεις» που επιβάλλονται είναι ανάλογες με τον επιδιωκόμενο θεμιτό στόχο. Η ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης προστατεύεται, επίσης, βάσει του άρθρου 19 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Παρόλο που στο άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα επιβεβαιώνεται «το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης», αναφέρεται επίσης ότι τα κράτη μπορούν να περιορίσουν την ελευθερία της έκφρασης εάν «(...) είναι απαραίτητο σε μια δημοκρατική κοινωνία (...)» προς το συμφέρον του δημοσίου αγαθού.

Στοιχεία της ρητορικής μίσους

Στις παραπάνω ενότητες, έχουμε αναφέρει έναν σημαντικό αριθμό στοιχείων που αποτελούν ρητορική μίσους. Η ακόλουθη λίστα, αν και δεν είναι εξαντλητική, αποκρυσταλλώνει με συνοπτικό τρόπο ορισμένα από τα βασικά στοιχεία της ρητορικής μίσους:

- Εξίσωση: για παράδειγμα το ευρέως διαδεδομένο στερεότυπο ότι όλοι οι μουσουλμάνοι είναι ισλαμιστές / εξτρεμιστές. Η απόδοση σταθερών χαρακτηριστικών σε μια ομάδα ανθρώπων που την εξισώνει με μια απειλή.

- Θεωρίες συνωμοσίας: ένα σύνολο παραδοχών που δεν βασίζονται σε απτά στοιχεία αλλά μάλλον τείνουν να χρησιμοποιούν τους φόβους των ανθρώπων ως μέσο εναντίον ευάλωτων και / ή περιθωριοποιημένων ομάδων. Για παράδειγμα, η νόσος Covid-19 ήρθε από την Κίνα για να καταστρέψει την οικονομία των ΗΠΑ.
- Αποπραγματοποίηση που σημαίνει μια παραμορφωμένη, μη ρεαλιστική αντίληψη του κόσμου, με την απόκρυψη των γεγονότων και την έκφραση ψευδών δηλώσεων. Για παράδειγμα, το γνωστό μάντρα «οι μετανάστες κλέβουν τις δουλειές μας».
- Η κοινωνία διακρίνει τους ανθρώπους στις ομάδες των «εμείς» και «εσείς»– οι τελευταίοι θεωρούνται οι άλλοι-. Οι «εμείς» είναι συνήθως η προνομιούχος ομάδα που αισθάνεται απειλή από τους περιθωριοποιημένους άλλους, τους οποίους η κοινωνία θεωρεί απειλή. Με βάση αυτό, καθιερώνεται μια λανθάνουσα δύναμη για δράση που οδηγεί σε πράξεις βίας και υποκινεί το μίσος. Για παράδειγμα, η δήλωση «Εάν αφήσουμε τις ορδές των προσφύγων να συνεχίσουν να έρχονται στις χώρες μας, όλοι θα υποφέρουμε» υπονοεί ότι η ομάδα που αυτοπροσδιορίζεται ως «εμείς» πρέπει να δράσει για την προστασία των συνόρων της εμποδίζοντας τους πρόσφυγες να εισέλθουν στη χώρα της.
- Η κανονικοποίηση των υπάρχουσών διακρίσεων σχετίζεται με απόπειρες καθορισμού και ταξινόμησης του ποιος και τι είναι "φυσιολογικό", καθώς και εξαίρεσης ατόμων, ιδεών και αντικειμένων που προφανώς δεν θεωρούνται "φυσιολογικά". Η κανονικοποίηση θεωρείται μια διαδικασία από την κορυφή προς τη βάση. Οι στρατηγικές στιγματισμού ή υπερβολικής επισήμανσης κοινωνικών παραγόντων ή ζητημάτων – ή ακόμη και δημιουργίας «ηθικού πανικού» γύρω από αυτά συχνά αποτελούν τον πυρήνα των τάσεων κανονικοποίησης.

Οι δραστηριότητες σε αυτήν την ενότητα συμβάλλουν στην πιο ολοκληρωμένη αντίληψη για τη ρητορική μίσους, μέσω της κατανόησης του ορισμού της, των αιτιών της και της διαφοροποίησής της από την ελευθερία της έκφρασης.

Παραπομπές

Council of Europe (2016): Hate Speech – Recommendation No. R(97)20, Council of Europe, p. 7: <https://book.coe.int/en/legal-instruments/7126-pdf-hate-speech-recommendation-no-r9720.html>

Council of Europe (1988): Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (European Convention on Human Rights) as Amended by Protocol No. 11, Council of Europe Treaty Series 155, Council of Europe.

De Latour, A., Perger, N., Salaj, R., Tocchi, C. and P. Viejo Ortero (Council of Europe, 2017): We Can! Taking Action against Hate Speech through Counter and Alternative Narratives.

The United Nations (1948): Universal Declaration of Human Rights, United Nations.

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

ίτλος

M4A1

Τι είναι η ρητορική μίσους;

Στόχοι

- Βελτίωση της γνώσης σχετικά με τη ρητορική μίσους
- Συζήτηση και ενεργητική ακρόαση άλλων απόψεων
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαλόγου με επιχειρήματα και αναλυτική σκέψη

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: Ευρύχωρο δωμάτιο, χαρτοπίνακας και μαρκαδόροι, αποκοπές ορισμών
- Διάρκεια: 40 – 60 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 15 – 30 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι καταλαβαίνουν με τον όρο ρητορική μίσους. Σημειώστε στον χαρτοπίνακα σημαντικές λέξεις-κλειδιά που αναφέρουν οι συμμετέχοντες. Συζητήστε τις εν συντομία με τους άλλους συμμετέχοντες (μπορείτε να ανατρέξετε στο κεφάλαιο 2 του «Μπορούμε! Αναλαμβάνοντας δράση κατά της ρητορικής μίσους μέσω αντίθετων και εναλλακτικών αφηγήσεων», δείτε τις Παραπομπές.
- Διασκορπίστε στο πάτωμα διαφορετικούς ορισμούς της ρητορικής μίσους (ανατρέξτε στο Παράρτημα) και ζητήστε από τους συμμετέχοντες αφού τους διαβάσουν προσεκτικά και να σταθούν δίπλα σε αυτόν που πιστεύουν ότι είναι ο πιο κατάλληλος.
- Οι συμμετέχοντες κάθε ομάδας πρέπει να συζητήσουν μεταξύ τους τους λόγους για τους οποίους επέλεξαν τον συγκεκριμένο ορισμό.
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να διαβάσει δυνατά τον ορισμό που επέλεξε και να παρουσιάσει στις άλλες ομάδες γιατί επέλεξε τον συγκεκριμένο ορισμό. Μπορούν να τον παρουσιάσουν όπως προτιμούν, είτε προφορικά (παρουσίαση, τραγούδι / ραπ, ερμηνεία) είτε σε γραπτή μορφή (χαρτί).
- Μετά τις ομαδικές παρουσιάσεις, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αφιερώσουν ένα λεπτό και να σκεφτούν τα επιχειρήματα που άκουσαν από τις άλλες ομάδες. Πείτε τους ότι μπορούν να συμμετάσχουν σε μια άλλη ομάδα, αν το επιθυμούν, γιατί τα επιχειρήματα που άκουσαν είναι πιο πειστικά.
- Επαναφέρετε τους συμμετέχοντες στην ολομέλεια και συνεχίστε με την δραστηριότητα της ανασκόπησης/ενημέρωσης.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Πείτε στους συμμετέχοντες ότι αυτή η δραστηριότητα είναι σαν μια συζήτηση με επιχειρήματα για την επιλογή του ορισμού που περιγράφει καλύτερα τι είναι η ρητορική μίσους. Πρέπει να υπερασπιστούν τον ορισμό που επέλεξαν ως εκείνον που περιγράφει καλύτερα τη ρητορική μίσους.
- - Πείτε στους συμμετέχοντες ότι πρέπει να σέβονται τις απόψεις των άλλων και να μην διακόπτουν ο ένας τον άλλον.

Ανασκόπηση

Στην τελική συζήτηση μπορείτε να κάνετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες:

- Σας άρεσε η δραστηριότητα;
- Πιστεύετε ότι είναι χρήσιμο να υπάρχει ένας μόνο ορισμός της ρητορικής μίσους;
- Πιστεύετε ότι υπάρχουν σημαντικές παραλείψεις που πρέπει να συμπεριληφθούν στους τρέχοντες ορισμούς;

Συνέχεια/ Έμπνευση για το μέλλον

- Χαρτογραφήστε διαφορετικούς ορισμούς σχετικά με τη ρητορική μίσους που περιλαμβάνονται σε έγγραφα και κανονισμούς των νομοθετικών και κανονιστικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, στη συνέχεια, παρουσιάστε τους στις ομάδες.

Παραπομπές/Περαιτέρω Ανάγνωση

De Latour, A.; Perger, N.; Salaj, R.; Tocchi, C.; Viejo Otero, P. (Council of Europe, 2017): We Can! Taking Action against Hate Speech through Counter and Alternative Narratives, pp. 30-44: <https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/we-can-alternatives>

Titely, G.; Keen, E.; Földi, L. (Council of Europe, 2014): Starting Points for Combating Hate Speech Online, <https://edoc.coe.int/en/fundamental-freedoms/6478-starting-points-for-combating-hate-speech-online.html>

Παράρτημα

Ορισμοί της ρητορικής μίσους

Η ρητορική μίσους, όπως ορίζεται από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, καλύπτει από «όλες τις μορφές έκφρασης που εξαπλώνουν, υποκινούν, προωθούν ή δικαιολογούν το φυλετικό μίσος, την ξενοφοβία, τον αντισεμιτισμό ή άλλες μορφές μίσους που βασίζονται στη μισαλλοδοξία, όπως εκφράζεται από τον επιθετικό εθνικισμό και τον εθνοκεντρισμό, τις διακρίσεις και την εχθρότητα κατά των μειονοτήτων, των μεταναστών και των ανθρώπων με μεταναστευτική καταγωγή». (Σύσταση Αρ. R (1997) 20 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης προς τα κράτη-μέλη για τη «ρητορική μίσους»).

Η ρητορική μίσους είναι η ομιλία που εκφράζει μίσος ή ενθαρρύνει βία απέναντι σε ένα άτομο ή μια ομάδα με βάση χαρακτηριστικά όπως το φύλο, την εθνική καταγωγή, τη θρησκεία, τη φυλή, την αναπηρία ή το γενετήσιο προσανατολισμό. Ρητορική μίσους θεωρείται η ομιλία, χειρονομία ή συμπεριφορά, τα κείμενα ή οι παρουσιάσεις οι οποίες είναι απαγορευμένες, επειδή υποκινούν βία ή επιζήμια δράση εναντίον του προστατευόμενου ατόμου ή της ομάδας, είτε γιατί υποτιμούν ή εκφοβίζουν ένα προστατευόμενο άτομο ή ομάδα. Η ρητορική μίσους είναι ο προκατειλημμένος, εχθρικός, κακόβουλος λόγος που απευθύνεται σε ένα άτομο ή μια ομάδα ανθρώπων λόγω ορισμένων

από τα πραγματικά ή αντιληπτά έμφυτα χαρακτηριστικά τους (Βικιπαίδεια για τη ρητορική μίσους). Η ρητορική μίσους Εεφράζει διακρίσεις, εκφοβιστικές, αποδοκιμαστικές, ανταγωνιστικές ή/και προκατειλημμένες στάσεις απέναντι σε αυτά τα χαρακτηριστικά, που περιλαμβάνουν το φύλο, τη φυλή, τη θρησκεία, την εθνικότητα, το χρώμα, την εθνική καταγωγή, την αναπηρία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Η ρητορική μίσους αποσκοπεί στον τραυματισμό, την απάνθρωπη συμπεριφορά, την παρενόχληση, τον εκφοβισμό, τον εξευτελισμό, την υποβάθμιση και τη θυματοποίηση των ομάδων που γίνονται θύματα και την υποκίνηση της αδιαφορίας και της βίας εναντίον τους. (Raphael Cohen-Amalgor (2011): Fighting Hate and Bigotry on the Internet, Policy and Internet, Vol. 3(3).)

[...] Η ανοχή και ο σεβασμός στην αξιοπρέπεια εξ' ίσου όλων των ανθρώπων αποτελούν τα θεμέλια μιας δημοκρατικής, πλουραλιστικής κοινωνίας. Ωστόσο, ως ζήτημα αρχής, μπορεί να θεωρηθεί απαραίτητο σε ορισμένες δημοκρατικές κοινωνίες να επιβάλουν κυρώσεις ή ακόμη και να αποτρέψουν όλες τις μορφές έκφρασης που εξαπλώνουν, υποκινούν, προωθούν ή δικαιολογούν το μίσος που βασίζεται στη μισαλλοδοξία (συμπεριλαμβανομένης της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας), υπό την προϋπόθεση ότι τυχόν «διατυπώσεις "," Όροι "," περιορισμοί "ή" κυρώσεις "που επιβάλλονται είναι ανάλογοι προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο στόχο (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων).

**Κωδικός Μαθησιακού
Εργαλείου**

Τίτλος

M4A2

Ποια είναι η υπόθεσή μου;

Στόχοι

- Να διερευνηθούν οι υπάρχουσες δυσκολίες και αντιπαραθέσεις μεταξύ της ελευθερίας του λόγου και του μίσους
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων συζήτησης και κριτικής ανάλυσης

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: Πολύς χώρος για να εργαστούν 4 ή 5 ομάδες, Πίνακας παρουσιάσεων με φύλλα χαρτιού και μαρκαδόροι
- Διάρκεια: 50 – 70 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 15 – 30 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε 4 ή 5 ομάδες (ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας) και διανείμετε σε κάθε ομάδα μια υπόθεση (ανατρέξτε στο Παράρτημα) σχετικά με την υποκίνηση μίσους και την ελευθερία έκφρασης, που παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συνεργαστούν δουλέψουν σε ομάδες και να παρουσιάσουν την υπόθεσή τους στις υπόλοιπες ομάδες. Πείτε τους να αναφέρουν ποια ήταν η υπόθεση, ποια ήταν η απόφαση του Δικαστηρίου, ποια ήταν τα κύρια επιχειρήματα και αν η απόφαση παραβίαζε την ελευθερία έκφρασης των εναγόμενων.
- Μετά τις ατομικές παρουσιάσεις, συζητήστε σε ολομέλεια τα όρια μεταξύ αμφιλεγόμενου χιούμορ, ελευθερίας λόγου και ρητορικής μίσους (βλ. Ανασκόπηση/ Ενημέρωση).

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές/υπεύθυνους

- Πρέπει πάντα να είστε πρόθυμοι να καθοδηγήσετε και να υποστηρίξετε όλες τις ομάδες, οπότε θα πρέπει να είστε γνωρίζετε πολύ καλά τις υποθέσεις που θα συζητηθούν.

Ανασκόπηση/ Ενημέρωση

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για την τελική συζήτηση μπορεί να είναι:

- Πώς νιώθετε για αυτήν τη δραστηριότητα; Ποιες ήταν οι πιο δύσκολες πτυχές της υπόθεσής σας ή τα πιο δύσκολα πράγματα που πρέπει να ανακαλύψετε και να παρουσιάσετε;
- Υπήρξαν θεμελιώδεις διαφωνίες εντός των ομάδων; Πώς επιλύθηκαν;
- Σας εκπλήσσουν τα αποτελέσματα των αποφάσεων των Δικαστηρίων; Συμφωνήσατε ή όχι; Γιατί;
- Γιατί πιστεύετε ότι η ελευθερία του λόγου είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα; Τι σημαίνει για τα ανθρώπινα δικαιώματα να υποστηρίζουν ορισμένους τύπους ελευθερίας του λόγου;
- Καταλήξατε σε γενικές αρχές για να αποφασίσετε πότε μπορεί (ή θα έπρεπε) να περιοριστεί η ελευθερία της έκφρασης; Ποιοι είναι οι κίνδυνοι να είναι υπερβολικά περιοριστικοί; Ποιοι είναι οι κίνδυνοι από την υπερβολική ανεκτικότητα;
- Πιστεύετε ότι τα όρια μεταξύ αμφιλεγόμενου χιούμορ, ελευθερίας λόγου και ρητορικής μίσους είναι πάντα ορατά;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να διαβάσουν προσεκτικά την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και αναφέρετε ότι τα άρθρα 10 και 17 προσπαθούν να επιλύσουν αυτήν την ασάφεια μεταξύ της ελευθερίας του λόγου και της ρητορικής μίσους.

Παραπομπές / Περαιτέρω Ανάγνωση

Joint Declaration on Freedom of Expression and the Internet (2011), signed by the UN Special Rapporteur on Freedom of Opinion and Expression, OSCE Representative on Freedom of the Media, OAS Special Rapporteur on Freedom of Expression and ACHPR Special Rapporteur on Freedom of Expression and Access to Information: <https://www.osce.org/fom/78309>

Council of Europe (2012): Survey on young people's attitudes and experience of online hate speech, more information : http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/news/news_47.html

Sturges, Paul (2006): Limits to Freedom of Expression? Considerations Arising from the Danish Cartoons Affair, IFLA Journal, 32, pp. 181-188: <http://www.ifla.org/files/assets/faife/publications/sturges/cartoons.pdf>

Council of Europe (2008): Factsheet on hate speech, p.3: www.coe.int/t/DC/Files/Source/FS_hate_en.doc

European Court of Human Rights (2020): Factsheet – Hate speech: https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Hate_speech_ENG.pdf?fbclid=IwAR2KN6C1j0De4FPvJdh0lhZeaZC7IBc6a6juxTMf1badCCwiMJAl-epvVw

Παράρτημα

Υποθέσεις

Ibragim Ibragimov και άλλοι κατά Ρωσίας, 28 Αυγούστου 2018

Η υπόθεσή του αφορούσε την αντι-εξτρεμιστική νομοθεσία στη Ρωσία και την απαγόρευση έκδοσης και διανομής ισλαμικών βιβλίων. Οι αιτούντες παραπονέθηκαν ότι τα ρωσικά δικαστήρια είχαν αποφανθεί το 2007 και το 2010 ότι τα βιβλία του Said Nursi, ενός γνωστού Τούρκου μουσουλμάνου θεολόγου και σχολιαστή του Κορανίου, ήταν εξτρεμιστικά και απαγόρευσαν τη δημοσίευση και διανομή τους. Οι αιτούντες είτε είχαν δημοσιεύσει μερικά από τα βιβλία του Nursi είτε τα είχαν αναθέσει για δημοσίευση. Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 10 (ελευθερία έκφρασης) της Σύμβασης. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ειδικότερα ότι τα ρωσικά δικαστήρια δεν αιτιολόγησαν γιατί ήταν αναγκαία η απαγόρευση. Απλώς υποστήριξαν τα συνολικά ευρήματα μιας έκθεσης εμπειρογνομόνων που εκπονήθηκε από γλωσσολόγους και ψυχολόγους, χωρίς να κάνουν τη δική τους ανάλυση ή, κυρίως, να καθορίσουν τα βιβλία ή ορισμένες από τις εκφράσεις τους που θεωρούνται προβληματικές στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Επιπλέον, είχαν απορρίψει συνοπτικά όλα τα αποδεικτικά στοιχεία των αιτούντων που εξηγούν ότι τα βιβλία του Nursi είχαν συνολικά μια μετριοπαθή προσέγγιση. Συνολικά, η ανάλυση των δικαστηρίων στις υποθέσεις των προσφευγόντων δεν έδειξε πώς τα βιβλία του Nursi, που είχαν ήδη εκδοθεί για επτά χρόνια πριν από την απαγόρευσή τους, είχαν προκαλέσει ή διακινδυνεύσει να προκαλέσουν, θρησκευτικές εντάσεις, πόσο μάλλον βία, στη Ρωσία ή, σε οποιαδήποτε από τις άλλες χώρες, όπου ήταν ευρέως διαθέσιμα.

Vejdeland και άλλοι κατά Σουηδίας, 9 Φεβρουαρίου 2012

Η υπόθεση αφορούσε την καταδίκη των αιτούντων για διανομή σε ένα γυμνάσιο περίπου 100 φυλλάδιων που θεωρήθηκαν από τα δικαστήρια προσβλητικά για τους ομοφυλόφιλους. Οι αιτούντες είχαν διανείμει τα φυλλάδια της οργάνωσης National Youth, αφήνοντάς τα μέσα ή πάνω στα ερμάρια των μαθητών. Οι δηλώσεις στα φυλλάδια περιελάμβαναν ισχυρισμούς ότι η ομοφυλοφιλία ήταν «αποκλίνουσα σεξουαλική τάση», είχε «ηθικά καταστρεπτική επίδραση στην ουσία της κοινωνίας» και ήταν υπεύθυνη για την ανάπτυξη του HIV και του AIDS. Οι αιτούντες ισχυρίστηκαν ότι δεν είχαν την πρόθεση να εκφράσουν περιφρόνηση για τους ομοφυλόφιλους ως ομάδα και δήλωσαν ότι ο σκοπός της δραστηριότητάς τους ήταν να ξεκινήσουν μια συζήτηση σχετικά με την έλλειψη αντικειμενικότητας στην εκπαίδευση στα σουηδικά σχολεία. Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι αυτές οι δηλώσεις συνιστούσαν σοβαρούς και προκατειλημμένους ισχυρισμούς, ακόμη και αν δεν ήταν άμεση έκκληση για μίσος. Το Δικαστήριο τόνισε ότι οι διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού ήταν τόσο σοβαρές όσο οι διακρίσεις λόγω φυλής, καταγωγής ή χρώματος. Κατέληξε, όμως, στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 10 (ελευθερία της έκφρασης) της Σύμβασης, καθώς η παρέμβαση στην άσκηση του δικαιώματος της ελευθερίας έκφρασης από τους αιτούντες θεωρήθηκε εύλογα από τις σουηδικές αρχές ως «απαραίτητη σε μια δημοκρατική κοινωνία» για την προστασία της φήμης και των δικαιωμάτων των άλλων.

**Glimmerveen και Haqenbeek κατά Ολλανδίας,
11 Οκτωβρίου 1979 (απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων)**

Σε αυτήν την υπόθεση, οι αιτούντες είχαν καταδικαστεί για την κατοχή φυλλαδίων που απευθύνονταν στους «Λευκούς Ολλανδούς» και καλούσαν όλους τους μη λευκούς να φύγουν από τις Κάτω Χώρες. Η Επιτροπή κήρυξε την αίτηση απαράδεκτη, θεωρώντας ότι το άρθρο 17 (απαγόρευση κατάχρησης δικαιωμάτων) της σύμβασης δεν επέτρεπε τη χρήση του άρθρου 10 (ελευθερία έκφρασης) για τη διάδοση ιδεών που προωθούν τις φυλετικές διακρίσεις.

**Norwood κατά Ηνωμένου Βασιλείου, 16 Νοεμβρίου 2004
(απόφαση για το παραδεκτό)**

Ο αιτών είχε κολλήσει στο παράθυρό του μια αφίσα του Βρετανικού Εθνικού Κόμματος, του οποίου ήταν μέλος, που έδειχνε τους Δίδυμους Πύργους να φλέγονται. Η εικόνα συνοδεύτηκε από τις λέξεις «Το Ισλάμ έξω από τη Βρετανία – Προστατέψτε τον Βρετανικό Λαό». Ως αποτέλεσμα, καταδικάστηκε για σοβαρή εχθρότητα έναντι μιας θρησκευτικής ομάδας. Ο αιτών υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι παραβιάστηκε το δικαίωμά του στην ελευθερία της έκφρασης. Το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή του απαράδεκτη (ασυμβίβαστη με τη φύση). Διαπίστωσε ειδικότερα ότι μια τέτοια γενική, έντονη επίθεση εναντίον μιας θρησκευτικής ομάδας, που συνδέει την ομάδα στο σύνολό της με μια σοβαρή τρομοκρατική πράξη, ήταν ασυμβίβαστη με τις αξίες που διακήρυξε και εγγυάται η Σύμβαση, ιδίως την ανοχή, την κοινωνική ειρήνη και τη μη διάκριση. Συνεπώς, το Δικαστήριο έκρινε ότι η τοποθέτηση της αφίσας από τον αιτούντα στο παράθυρό του ήταν πράξη που υπάγεται στο Άρθρο 17 της Σύμβασης (απαγόρευση κατάχρησης δικαιωμάτων) και ότι ο αιτών δεν μπορούσε, επομένως, να αξιώσει την προστασία του υπό το άρθρο 10 της Σύμβασης (ελευθερία της έκφρασης).

**Sürek (αρ.1) v. Τουρκία, 8 Ιουλίου 1999 (Τμήμα Μείζονος
Συνθέσεως)**

Ο αιτών ήταν ο ιδιοκτήτης ενός εβδομαδιαίου περιοδικού που δημοσίευσε επιστολές δύο αναγνωστών που καταδίκάζαν έντονα τις στρατιωτικές ενέργειες των αρχών στη νοτιοανατολική Τουρκία και τις κατηγορήσαν για βάνναυση καταστολή του κουρδικού λαού

στον αγώνα του για ανεξαρτησία και ελευθερία. Ο αιτών καταδικάστηκε για «διάδοση προπαγάνδας ενάντια στο αδιαίρετο κράτος και πρόκληση εχθρότητας και μίσους μεταξύ των ανθρώπων». Παραπονήθηκε ότι παραβιάστηκε το δικαίωμά του στην ελευθερία έκφρασης. Το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 10 (ελευθερία της έκφρασης). Σημείωσε ότι οι επίμαχες επιστολές ισοδυναμούσαν με έκκληση για αιματηρή εκδίκηση και ότι μία από αυτές αναφέρθηκε σε άτομα με τα ονόματά τους, προκάλεσε μίσος για αυτούς και τους εξέθεσε σε πιθανό κίνδυνο σωματικής βίας. Αν και ο αιτών δεν είχε προσωπικά συσχετιστεί με τις απόψεις που περιέχονται στις επιστολές, είχε παράσχει, ωστόσο, στους συγγραφείς τους το μέσο για να υποκινήσουν βία και μίσος. Το Συνέδριο θεώρησε ότι ο αιτών ως ιδιοκτήτης του περιοδικού, έφερε έμμεσα τις ευθύνες του συντακτικού και δημοσιογραφικού προσωπικού της αναθεώρησης στη συλλογή και διάδοση πληροφοριών στο κοινό, ευθύνη που έγινε ακόμη πιο σημαντική σε καταστάσεις εντάσεων και σύγκρουσης.

Πηγή: *European Court of Human Rights (2020): Factsheet – Hate speech*, https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Hate_speech_ENG.pdf?fbclid=IwAR2KN6C1j0De4FPvJdh0lhZeaZC7lBc6a6juxTMf1badCCwiMJAil-epvVw

**Κωδικός Μαθησιακού
Εργαλείου**

Τίτλος

M4A3

Οι ρίζες του μίσους

Στόχοι

- Να εξεταστούν οι ρίζες, τα αποτελέσματα και οι διαρκείς αιτίες της ρητορικής μίσους.
- Να εξεταστεί ο αντίκτυπος της συνεχιζόμενης φτώχειας, του ρατσισμού, του σεξισμού και του αντισεμιτισμού στον πολλαπλασιασμό της ρητορικής μίσους.

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: πίνακας παρουσιάσεων με φύλλα χαρτιού, αυτοκόλλητες σημειώσεις, στυλό, μαρκαδόροι
- Διάρκεια: 60 – 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 15 – 25 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε 4 ή 5 μικρότερες ομάδες (ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας). Δώστε σε κάθε ομάδα ένα φύλλο χαρτιού και ζητήστε τους να σχεδιάσουν ένα δέντρο (ανατρέξτε στο Παράρτημα 1).
- Υποδείξτε ότι ο κορμός του δέντρου υποδηλώνει το πρόβλημα που εξετάζουν επί του παρόντος (δηλαδή τη ρητορική μίσους), ενώ τα φύλλα δηλώνουν τις μορφές εκδήλωσης του προβλήματος (αποτέλεσμα ή έκβαση του προβλήματος · αυτό που βλέπετε ως πρόβλημα, αυτό που είναι ορατό) και οι ρίζες σημαίνουν τις αιτίες του προβλήματος (σύστημα κάτω από την επιφάνεια, που προκαλεί το πρόβλημα / μη ορατό).
- Έχοντας αυτά κατά νου, πείτε στους συμμετέχοντες να εργαστούν στα δέντρα τους για να εντοπίσουν τις ρίζες του μίσους.
- Στη συνέχεια, ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει τα δέντρα τους στις υπόλοιπες ομάδες.
- Μετά το τέλος των παρουσιάσεων, συζητήστε όλοι μαζί τις μορφές εκδήλωσης και τις αιτίες της ρητορικής μίσους (βλ. Παράρτημα 2).

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

Αφού δώσετε τις οδηγίες, δώστε ένα παράδειγμα ανάλυσης μιας ριζικής αιτίας χρησιμοποιώντας την τεχνική της προσέγγισης «Τα 5 Γιατί». Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το παράδειγμα της διάσεισης στο ποδόσφαιρο για να δείξετε αυτήν την προσέγγιση. Μη διστάσετε να χρησιμοποιήσετε την ακόλουθη διατύπωση:

Παράδειγμα: Ας ξανασκεφτούμε ένα περιστατικό διάσεισης κατά τη διάρκεια ενός ποδοσφαιρικού αγώνα. Πρώτα, ο παίκτης μας θα παρουσιάσει ένα πρόβλημα: Γιατί έχω τόσο έντονο πονοκέφαλο; Αυτό είναι το πρώτο μας «Γιατί»;

Πρώτη απάντηση: Επειδή δεν μπορώ να δω ευθεία.

Δεύτερο γιατί: Γιατί δεν μπορείς να δείς ευθεία;

Δεύτερη απάντηση: Επειδή το κεφάλι μου χτύπησε στο έδαφος.

Τρίτο γιατί: Γιατί χτύπησες το κεφάλι σου στο έδαφος;

Τρίτη απάντηση: Επειδή μου έκαναν τάκλιν, έπεσα στο έδαφος και χτύπησα το κεφάλι μου άσχημα.

Τέταρτο γιατί: Γιατί σου προκάλεσε τόσο μεγάλο πρόβλημα η πρόσκρουση με το έδαφος;

Τέταρτη απάντηση: Επειδή δεν φορούσα κράνος.

Πέμπτο γιατί: Γιατί δεν φορούσες κράνος;

Πέμπτη απάντηση: Επειδή δεν είχαμε αρκετά κράνη στο αποδυτήριο μας

Ανασκόπηση/ Ενημέρωση

Κάποιες ερωτήσεις που μπορούν να κατευθύνουν τη συζήτηση που θα κάνετε ολοκληρώνοντας τη δραστηριότητα είναι οι ακόλουθες:

- Πόσο εύκολο / δύσκολο ήταν να εντοπίσετε τις μορφές εκδήλωσης και τις αιτίες του προβλήματος της ρητορικής μίσους; Ήταν ευκολότερο να εντοπίσετε τις μορφές εκδήλωσης από τις αιτίες; Ή το αντίθετο; Γιατί;
- Πιστεύετε ότι η αντιμετώπιση των μορφών εκδήλωσης ενός προβλήματος μας βοηθά να δούμε τις ρίζες; Ή το αντίθετο; Μήπως το γεγονός ότι δεν μπορούμε να δούμε τις ρίζες ενός προβλήματος οδηγεί σε παρανοήσεις και σε υποκίνηση του μίσους;
- Πόσα άλλα πράγματα συνήθως αγνοούμε επειδή δεν είναι ορατά;
- - Τι μπορούμε να κάνουμε για να είναι οι ρίζες πιο ορατές και προφανείς; Υπάρχουν συστημικές δομές που θα μπορούσαν να φέρουν αλλαγή προς αυτήν την κατεύθυνση;

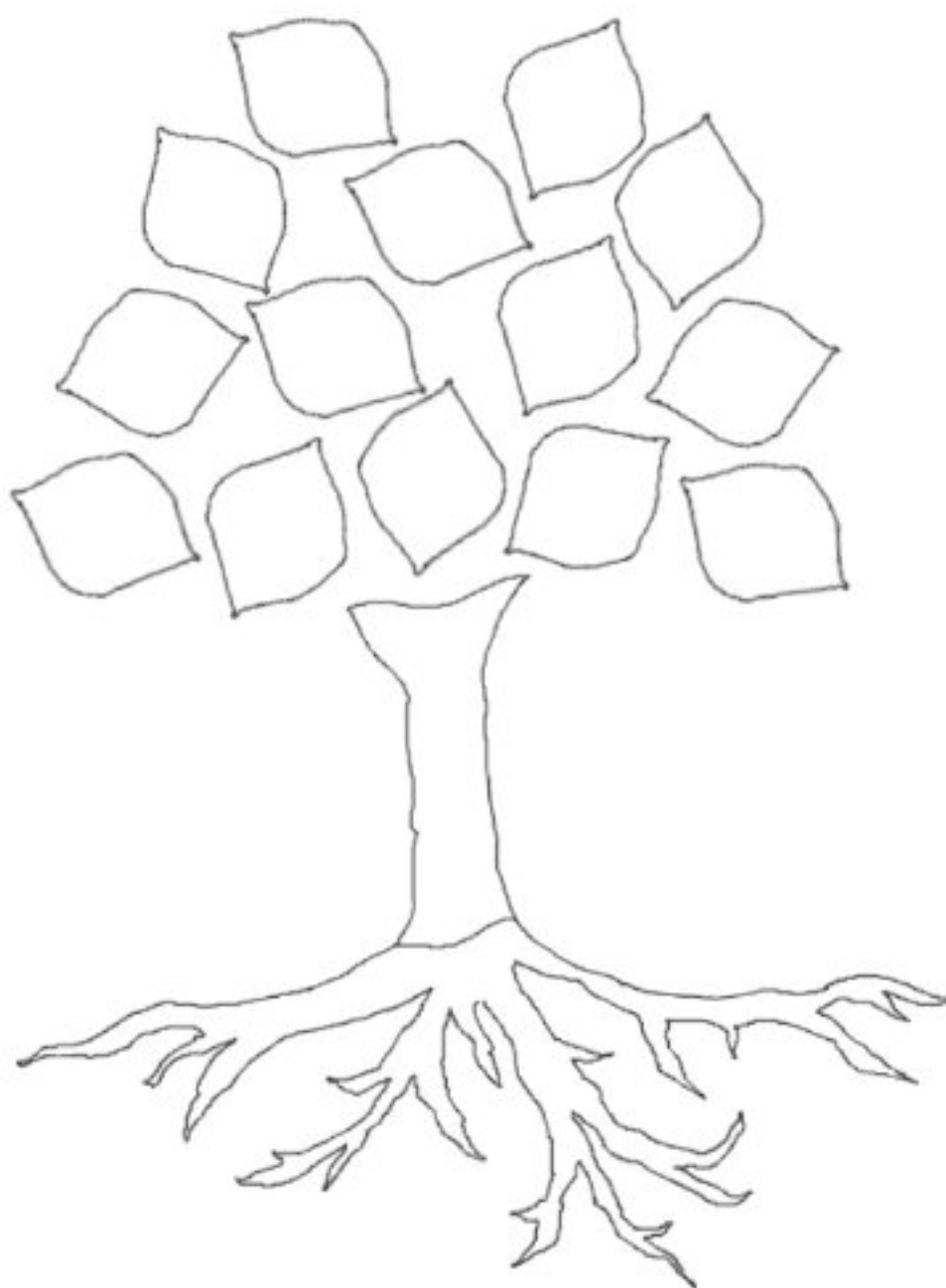
Συνέχεια/ Έμπνευση για το μέλλον

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παρατηρήσουν πόσο εύκολα ή όχι τείνουν να βιώνουν μια έκφανση ενός προβλήματος χωρίς να προσπαθούν να κατανοήσουν τις υποκείμενες αιτίες. Προτρέψτε τους να γράψουν τις πιθανές αιτίες των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν καθημερινά.

Παραπομπές/ Περαιτέρω Ανάγνωση

European Commission against Racism and Intolerance: Hate speech and violence, : <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/hate-speech-and-violence>

Παράρτημα 1ο : Παράδειγμα για το δέντρο

Παράρτημα 2ο : Ενδεικτικές αιτίες (που θα χρησιμοποιηθούν για τις ρίζες)

Ρατσισμός / Σεξισμός / Ομοφοβία / Ισλαμοφοβία :

Μια κοινωνική πρακτική ή / και ένα πολιτικό σύστημα, το οποίο, αναπαράγοντας στερεότυπα και προκαταλήψεις και χρησιμοποιώντας δύναμη ή εξαναγκασμό υποστηρίζει την ανωτερότητα και προωθεί την κυριαρχία μιας συγκεκριμένης ομάδας ατόμων έναντι άλλων ομάδων. Είναι ένας ιστός αντιλήψεων, στάσεων, συμπεριφορών ή / και θεσμικών δομών που αναγκάζει μερικούς ανθρώπους σε μια υποτακτική διαβίωση, και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ανήκουν σε μια διακριτή κοινωνική / εθνοτική ομάδα. Η αιτιολόγηση των διακρίσεων έγκειται στην ποικιλομορφία της ομάδας, η οποία συνήθως κατηγορείται για φερόμενη κατωτερότητα ή απειλή. Σε γενικές γραμμές, η κατάληξη -ισμός, όπως στις λέξεις ρατσισμός, σεξισμός, εθνικισμός και η λέξη -φοβία, π.χ., ομοφοβία, ισλαμοφοβία, λιποφοβία, αναφέρεται στη χρήση της κοινωνικής δύναμης για τη συστηματική άρνηση πρόσβασης των ανθρώπων σε πόρους, δικαιώματα, σεβασμό και εκπροσώπηση με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Βασίζεται στην εσφαλμένη πεποίθηση ότι μια ομάδα ανθρώπων είναι ανώτερη από την άλλη.

Μισαλλοδοξία:

Μίσος και έλλειψη ανεκτικότητας και σεβασμού για διαφορετικές συμπεριφορές, αντιλήψεις ή ιδέες.

Προκατάληψη:

Αρνητική προδιάθεση για ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων, βάσει αυθαίρετων γενικεύσεων και στερεοτυπικών πεποιθήσεων.

Στερεότυπα:

Οποιαδήποτε συλλογική αντίληψη, εικόνα ή παραμορφωμένη αλήθεια για ένα άτομο ή ομάδα ατόμων, συνήθως σε σχέση με τις πεποιθήσεις ή τις συμπεριφορές τους. Τα στερεότυπα έχουν οριστεί ως υπερβολικά γενικά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τα μέλη μιας κοινωνικής ομάδας, και εσφαλμένα θεωρούνται ότι ισχύουν για όλα τα μέλη της ομάδας.

IO1: Youth2Unite Curriculum

Ενότητα 5η Ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης στη διασπορά της ρητορικής μίσους και στην άνοδο των εγκλημάτων μίσους

Η άνοδος της διαδικτυακής διασύνδεσης είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο που έχει αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνουμε, προωθούμε και επικοινωνούμε ιδέες. Με πολλούς τρόπους, η αυξανόμενη χρήση του Διαδικτύου μας επέτρεψε να ενημερωνόμαστε καλύτερα σε σύγκριση με το παρελθόν όταν η ενημέρωση προερχόταν αποκλειστικά από την τηλεόραση, το ραδιόφωνο και την έντυπη δημοσιογραφία. Το Διαδίκτυο και ιδίως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης άνοιξαν νέους ορίζοντες στην αλληλεπίδραση των ανθρώπων και, κατ' επέκταση, στην επικοινωνία. Τον Ιούνιο του 2019, υπήρχαν 4,5 δισεκατομμύρια χρήστες διαδικτύου στον κόσμο, 5 δισεκατομμύρια χρήστες κινητών τηλεφώνων και 3,5 δισεκατομμύρια λογαριασμοί μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Simon Kemp, 2019).

Ειδικά για τους νέους, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν γίνει ο τρόπος με τον οποίο αλληλεπιδρούν με τον κόσμο, με τις ομάδες φίλων τους και αλλά και με μεμονωμένους ανθρώπους. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο στην παρούσα ενότητα θα επικεντρωθούμε αποκλειστικά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και όχι στα άλλα μέσα, όπως εφημερίδες, ραδιόφωνο κ.λπ. Ο μέσος άνθρωπος αφιερώνει στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κατά μέσο όρο 153 λεπτά - ή αλλιώς 2.5 ώρες - ημερησίως. Δεδομένου ότι αυτός ο μέσος όρος περιλαμβάνει όλες τις ηλικίες, είναι πιθανό οι νέοι να ξοδεύουν καθημερινά στο διαδίκτυο πολύ περισσότερο χρόνο σε σχέση με τον παραπάνω μέσο όρο. Τα θετικά από αυτό είναι ότι αισθάνονται ενημερωμένοι, συνδεδεμένοι και σε θέση να ανταλλάσσουν απευθείας απόψεις με ανθρώπους που ζουν στην άλλη άκρη της γης. Επιπλέον, ο ακτιβισμός των νέων που εξαπλώνεται σε όλο τον κόσμο δεν θα ήταν τόσο αποτελεσματικός χωρίς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ωστόσο, τα αρνητικά που μπορεί να προκύψουν είναι καταρχήν ότι αυτά τα μέσα επιτρέπουν στα εγκλήματα μίσους, όπως τη διαδικτυακή ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό, να διαδίδονται πολύ πιο εύκολα από ό, τι σε φυσικά περιβάλλοντα. Πράγματι, η ανωνυμία που προσφέρει το Διαδίκτυο κρύβει πολλούς κινδύνους. Ένας από αυτούς είναι η εύκολη εξάπλωση της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού από οπαδούς ακραίων ιδεολογιών και η ανεξέλεγκτη πρόσβαση σε αυτήν από χρήστες όλων των ηλικιών, λόγω του ελλιπούς ελέγχου του κυβερνοχώρου.

Ενώ ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο συνήθως παρενοχλεί, προσβάλλει, απειλεί ή εκθέτει ένα μόνο άτομο για μεγάλο χρονικό διάστημα, η διαδικτυακή ρητορική μίσους αναφέρεται συνήθως σε ομάδες ανθρώπων (εχθρότητα που εστιάζεται για παράδειγμα σε μετανάστες, ομοφυλόφιλους, γυναίκες κλ.π.). Ο δράστης μπορεί να παραμείνει ανώνυμος και στις δύο περιπτώσεις, αλλά συνήθως προέρχεται από το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον του θύματος σε περίπτωση εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο. Ακόμη, ο ψηφιακός

εκφοβισμός συχνά συνοδεύεται από εκφοβισμό και στον «πραγματικό κόσμο». Σύμφωνα με την UNESCO, το 2017, εκτιμάται ότι 246 εκατομμύρια παιδιά και έφηβοι παγκοσμίως έπεσαν θύματα εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο. Τα προκλητικά σχόλια, η παρενόχληση, η υποτίμηση, η κλοπή ταυτότητας, η αποκάλυψη προσωπικών ή εμπιστευτικών πληροφοριών, ο αποκλεισμός, η παρενόχληση στον κυβερνοχώρο, η διαδικτυακή παρενόχληση, η κακοποίηση ενός ατόμου από έναν ή περισσότερους θύτες με σκοπό τη βιντεοσκόπηση και δημοσίευση του βίντεο στο διαδίκτυο (όπως για παράδειγμα το λεγόμενο happy slapping) είναι όλα εκφάνσεις του διαδικτυακού εκφοβισμού (Cazalla Intercultural, REPLAY network, Pistes Solidaires, Info-Front, IIS Piaget Diaz & Ayuntamiento de Lorca, 2018).

Οι συνέπειες τόσο της διαδικτυακής ρητορικής μίσους όσο και του διαδικτυακού εκφοβισμού στην ψυχική υγεία των ανθρώπων που γίνονται θύματα μπορεί να είναι καταστροφικές. Τόσο η διαδικτυακή ρητορική μίσους όσο και ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο έχουν γίνει ευμετάβλητες. Ξεπερνούν κατά πολύ τη λεκτική έκφραση, ιδίως με τη χρήση εικόνων και βίντεο. Μπορεί να λάβουν τη μορφή παρενόχλησης, απειλών ή βίας. Μπορεί επίσης να υποκινήσουν τέτοιες πράξεις. Ο τρόπος λειτουργίας των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, με τις επισημάνσεις "μου αρέσει", τα σχόλια και τα κουμπιά κοινής χρήσης επιτρέπει μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα τη διάδοση αρνητικών και θετικών εικόνων και ιδεών, προσομοιάζοντας με το φαινόμενο της χιονοστιβάδας. Δεν είναι μόνο το αρχικό μήνυμα που επιτίθεται σε μια ομάδα, στο οποίο μπορεί κανείς να πατήσει «μου αρέσει» ή να το μοιραστεί – είναι και αυτοί που κάνουν τις παραπάνω ενέργειες που με τη σειρά τους έχουν δικούς τους «ακολουθούς», οι οποίοι ειδοποιούνται με τη σειρά τους για το αρχικό μήνυμα. Όσο περισσότερο επαναλαμβάνεται ή προβάλλεται το μήνυμα, τόσο πιο «φυσιολογικές» γίνονται οι εσφαλμένες αναπαραστάσεις για άτομα και ομάδες. Και, έτσι, η ρητορική μίσους οδηγεί σε σωματικές επιθέσεις εναντίον ατόμων ή ομάδων. Η αναφορά στη διαδικτυακή ρητορική μίσους και στον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο απαιτεί επίσης κατανόηση του γεγονότος ότι διάφορα άτομα εμπλέκονται και δίνουν δυναμική στα παραπάνω αρνητικά φαινόμενα: ο πρωταγωνιστής στην αρχή της ρητορικής μίσους, οι βοηθοί που μεταδίδουν ή / και υπερβάλλουν, οι υποστηρικτές που συμφωνούν, οι μάρτυρες που παρατηρούν.

Τι μπορούμε να κάνουμε για να αντιταχθούμε στα εγκλήματα μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης:

=> Αναγνώριση και αναφορά
Που σημαίνει συγκεκριμένα:

(1). έλεγχος των όρων χρήσης του ιστότοπου ή / και των εθνικών και διεθνών κανονισμών (π.χ. «Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων», ο οποίος ρυθμίζει τη διαχείριση προσωπικών δεδομένων σε ευρωπαϊκή κλίμακα, Κωδικός δεοντολογίας της ΕΕ κατά των ρητορικών μίσους σε πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης).

(2). προσδιορισμός της ρητορικής μίσους,

(3). μη κοινοποίησή της,

(4). αναφορά της (στον ιστότοπο, την αστυνομία, σε επίσημες διαδικτυακές πύλες για αναφορά παράνομου διαδικτυακού περιεχομένου, π.χ. PHAROS στη Γαλλία) και αποκλεισμός του περιεχομένου που περιέχει ρητορική μίσους,

(5). ανοιχτή αντίδραση: να ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μιλήσουν αν αισθάνονται άνετα και ασφαλείς να το κάνουν,

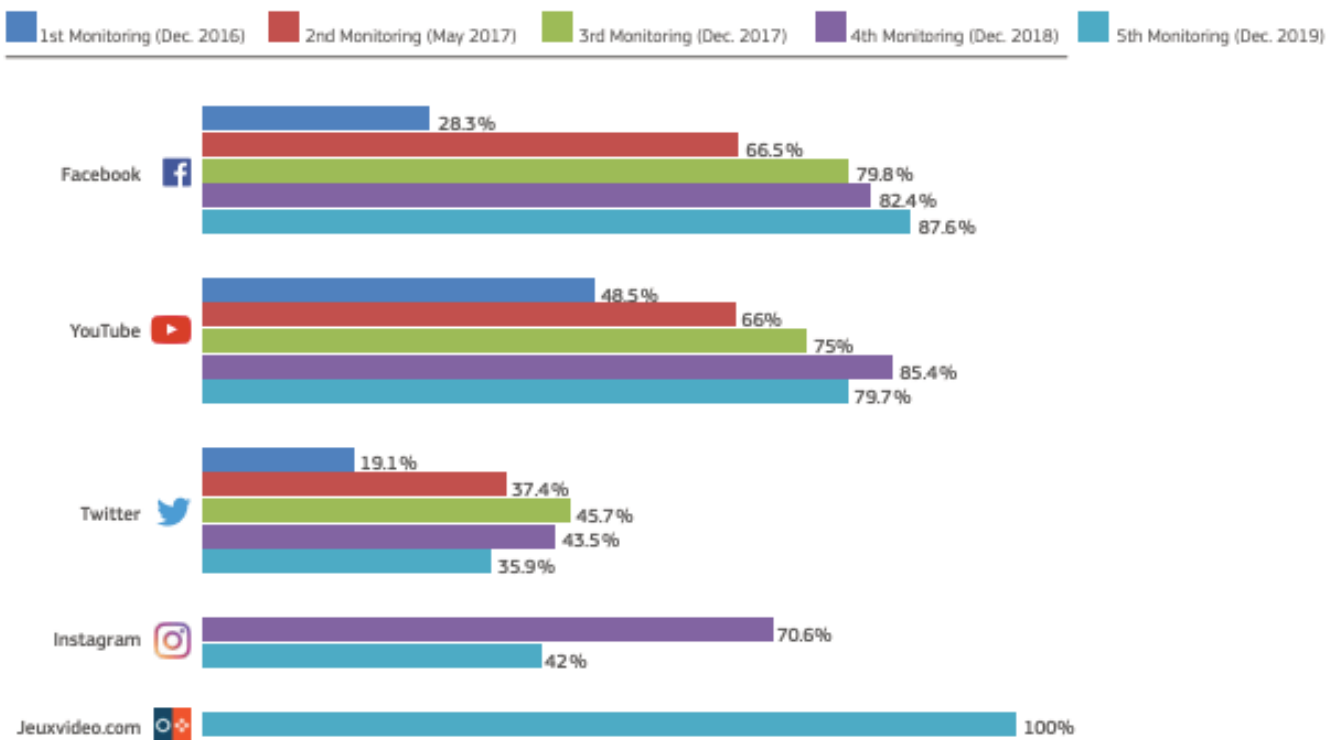
(6). περιοδικός έλεγχος: η ρητορική μίσους δεν είναι κάτι που συμβαίνει μια φορά και τελειώνει.

Τρεις είναι οι παράγοντες που πρέπει να δράσουν, να συνεργαστούν πλήρως και να επικοινωνήσουν μεταξύ τους σε όλα τα επίπεδα, προκειμένου να βελτιώσουν τους μηχανισμούς αναγνώρισης και αναφοράς της ρητορικής μίσους στο Διαδίκτυο και να δημιουργήσουν αποτελεσματικές στρατηγικές: η Κυβέρνηση με τη θεσμοθέτηση αντίστοιχης νομοθεσίας, οι ενδιαμέσιοι (εταιρείες πληροφορικής, πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ.) και οι ίδιοι οι πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των νέων ανθρώπων που μπορούν να κάνουν τη διαφορά μέσα από τη χρήση των ίδιων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Τα τελευταία χρόνια, μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας, πληροφορικής και επικοινωνιών όπως το Facebook και το Twitter έχουν λάβει μέτρα για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στις πλατφόρμες τους, είτε αποκλείοντας λογαριασμούς μίσους ή καταργώντας αναρτήσεις / σχόλια στο Twitter που περιέχουν ακατάλληλο κείμενο (συμπεριλαμβανομένων και ακατάλληλων εικόνων και βίντεο). Το παρακάτω γράφημα δείχνει ότι συνολικά το 2019, οι εταιρείες πληροφορικής κατάργησαν το 71% του περιεχομένου για το οποίο ειδοποιήθηκαν ότι παραβίαζε κανόνες χρήσης της πλατφόρμας τους, ενώ μόνο το 29% παρέμεινε στο διαδίκτυο.

Τα ποσοστά κατάργησης διέφεραν ανάλογα με τη σοβαρότητα του περιεχομένου μίσους. Κατά μέσο όρο, το 83,5% του περιεχομένου που ζητούσε δολοφονία ή βία κατά συγκεκριμένων ομάδων καταργήθηκε,

Removals per IT Company

Reynders, R. (2020): Countering illegal hate-speech online. 5th monitoring of the Code of Conduct, available at:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/codeofconduct_2020_factsheet_12.pdf

Χρησιμοποιώντας αντίθετες και εναλλακτικές αφηγήσεις

Εκτός από τις διαδικασίες όπως η διαγραφή και η αναφορά, υπάρχει επίσης η δυνατότητα άμεσης αντίδρασης σε ό, τι λέγεται. Ακόμη και οι ερωτήσεις κρίσεως μπορούν να ενθαρρύνουν τους άλλους να προβληματιστούν σχετικά με την ανάρτησή τους. Είναι επίσης σημαντικό να κατονομάζουμε περιστατικά διακρίσεων και περιστατικά ρατσισμού, ώστε η ρητορική μίσους να μην παραμείνει να θεωρείτε μια φυσιολογική και νόμιμη έκφραση της γνώμης. Ένας χιουμοριστικός τρόπος αντίδρασης στη ρητορική μίσους είναι η δημοσίευση ενός ειρωνικού σχολίου ή meme (σύνδεσμος, εικόνα, βίντεο ή αρχείο ήχου που εξαπλώνεται γρήγορα στο διαδίκτυο). Περαιτέρω δυνατότητες είναι η αποκάλυψη της αλήθειας πίσω από ψέματα ή ψευδείς πληροφορίες, η παράθεση αντικειμενικών γεγονότων, καθώς και η διάδοση των αφηγήσεων που αντικρούουν τις προβληματικές διατυπώσεις, π.χ. με τη μορφή βίντεο, εικόνων ή σχολίων.

Εξίσου σημαντική με την αναγνώριση και την αποκάλυψη της αληθινής ταυτότητας των αφηγήσεων (π.χ. με τη μορφή θεωριών συνωμοσίας, φημών και μύθων) στη ρητορική μίσους, είναι και η αντιμετώπιση αυτών των αφηγήσεων με θετικές αφηγήσεις, τις λεγόμενες εναλλακτικές αφηγήσεις, π.χ. αφηγήσεις της δημοκρατίας, της συμμετοχής, της διαφορετικότητας και της αλληλεγγύης. Αυτές οι εναλλακτικές αφηγήσεις μιλούν θετικά για κάτι (δημοκρατία, ποικιλομορφία κ.λπ.) αντί να εναντιώνονται σε κάτι.

Οι δραστηριότητες σε αυτήν την ενότητα βοηθούν στην κατανόηση του ρόλου των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διάδοση της ρητορικής μίσους, δίνουν στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να δοκιμάσουν τρόπους αντιμετώπισης της ρητορικής μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και με αυτόν τον τρόπο τους ενισχύουν να το πράξουν.

Για οποιεσδήποτε πρόσθετες δραστηριότητες, πρακτικά εργαλεία ή / και τμήματα πληροφοριών, ανατρέξτε στο εγχειρίδιο για τους επαγγελματίες που εργάζονται με νέους, που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο αυτού του ίδιου έργου Youth2Unite, με ιδιαίτερη έμφαση στα εγκλήματα μίσους στο Διαδίκτυο. Προτείνει, μεταξύ άλλων, ένα σύνολο διαδικτυακών και εκτός σύνδεσης επικοινωνιακών και εκπαιδευτικών προσεγγίσεων και εργαλείων για την υπονόμευση των αφηγήσεων, οι οποίες διατηρούν και νομιμοποιούν τη ρητορική μίσους. Υπό αυτήν την έννοια, η ενότητα 4 του προγράμματος σπουδών και το σύνολο του «Εγχειριδίου του Επαγγελματία που εργάζεται με νέους» είναι συμπληρωματικά μεταξύ τους και παρέχουν συμπληρωματικά εργαλεία στους επαγγελματίες που εργάζονται με νέους για να δουλέψουν σε θέματα γύρω από τη ρητορική μίσους στο διαδίκτυο.

Παραπομπές:

Simon Kemp (30.01.19): Digital 2019. Global Internet use accelerates; available at <https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital-2019-global-internet-use-accelerates>

BroadbandSearch (2020): Average time spent daily on social media (latest 2020 data), available at: <https://www.broadbandsearch.net/blog/average-daily-time-on-social-media>

Cazalla Intercultural, REPLAY network, Pistes Solidaires, Info-Front, IIS Piaget Diaz & Ayuntamiento de Lorca; supported by Erasmus+ (2018): Online. A guide to preventing and combatting cyberbullying – Cyberbullying & its typologies: <https://drive.google.com/file/d/136ZUsbAj3JiWbKtZkJw8V3tcmGysiKJI/view?usp=sharing>

Reynders, R. (2020): Countering illegal hate speech online. 5th monitoring of the Code of Conduct: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/codeofconduct_2020_factsheet_12.pdf

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M5A1

Εγκλήματα μίσους στο Διαδίκτυο ... Τι εννοούμε;

Στόχοι

- Αντίληψη του ρόλου των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διάδοση εγκλημάτων μίσους
- Ενίσχυση των γνώσεων σχετικά με διαδικτυακά εγκλήματα μίσους, ρητορική μίσους και διαδικτυακό εκφοβισμό .
- Γνώση του πώς τα εγκλήματα μίσους εκδηλώνονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: σενάρια μίσους και εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο (ανατρέξτε στο Παράρτημα), πίνακας παρουσιάσεων με φύλλα χαρτιού, μαρκαδόροι
- Διάρκεια: 60 – 80 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: έως και 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Χωρίστε την ομάδα σε 2 μικρές υποομάδες. Ζητήστε από μια ομάδα να εντοπίσει όσο το δυνατόν περισσότερα επιχειρήματα υπέρ των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Ζητήστε από την άλλη ομάδα να εντοπίσει όσο το δυνατόν περισσότερα επιχειρήματα κατά των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
- Συντονίστε τη συζήτηση με θέμα “τα υπέρ και τα κατά των μέσων κοινωνικής δικτύωσης” με βάση τα επιχειρήματα που συλλέγει κάθε ομάδα. Σημειώστε τις λέξεις-κλειδιά που προκύπτουν από τη συζήτηση και ολοκληρώστε με τους κινδύνους που ενέχουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στα εγκλήματα μίσους. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι πρέπει τώρα να δουλέψουν πάνω στον ορισμό των «διαδικτυακών εγκλημάτων μίσους».
- Διανείμετε σε κάθε μία από τις 2 ομάδες ένα σύνολο σεναρίων ή / και αποσπασμάτων από δημοσιεύσεις που συλλέγονται από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (ανατρέξτε στο Παράρτημα) και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προσδιορίσουν ποια σενάρια αφορούν σε περιστατικά ρητορικής μίσους και ποια σε διαδικτυακό εκφοβισμό/παρενόχληση.
- Συλλέξτε τις απαντήσεις και ζητήστε από κάθε ομάδα να διατυπώσει έναν ορισμό αφενός για τη διαδικτυακή ρητορική μίσους και τα χαρακτηριστικά της και αφετέρου για τον διαδικτυακό εκφοβισμό και την παρενόχληση και των χαρακτηριστικών του.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

Εάν ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι μεγαλύτερος από 10, μην διστάσετε να δημιουργήσετε περισσότερες από 2 ομάδες για να διευκολύνετε τη ροή του διαλόγου.

Ανασκόπηση/ Ενημέρωση

Μερικές ερωτήσεις που μπορεί να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να καταλήξουν σε έναν ορισμό της διαδικτυακής ρητορικής μίσους και του διαδικτυακού εκφοβισμού είναι οι ακόλουθες:

- Ποια είναι τα κοινά σημεία μεταξύ διαδικτυακής ρητορικής μίσους και του διαδικτυακού εκφοβισμού; Ποιες είναι οι κύριες διαφορές μεταξύ τους;
- Ποιο είναι το περιεχόμενο αυτών των δύο μορφών εγκλημάτων μίσους;
- Ποιοι είναι οι στόχοι του διαδικτυακού εκφοβισμού και ποιοι της διαδικτυακής ρητορικής μίσους;

Τα στοιχεία που θα προκύψουν από την ενημέρωση είναι τα εξής:

Διαδικτυακός εκφοβισμός:

- Διαδικτυακή παρενόχληση, προσβολή, απειλή ή έκθεση ενός ατόμου για μεγάλο χρονικό διάστημα (π.χ. μέσω μέσων κοινωνικής δικτύωσης) και μέσω φορητών κινητών.
- Ο δράστης μπορεί να παραμείνει ανώνυμος, αλλά συνήθως προέρχεται από το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον του θύματος.
- Ο ψηφιακός εκφοβισμός συχνά συνοδεύεται από εκφοβισμό στον "πραγματικό κόσμο".
- Οι προσβολές, η παρενόχληση, η δυσφήμιση, η κλοπή ταυτότητας, η αποκάλυψη ευαίσθητων ή εμπιστευτικών πληροφοριών, ο αποκλεισμός, η κακοποίηση ενός ατόμου από έναν ή περισσότερους θύτες με σκοπό τη βιντεοσκόπηση και δημοσίευση του βίντεο στο διαδίκτυο (όπως για παράδειγμα το λεγόμενο *happy slapping*) είναι όλες οι μορφές διαδικτυακής παρενόχλησης (βλ. κόμικ που αναφέρονται στο Παράρτημα και είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο).

Διαδικτυακή ρητορική μίσους:

- Μισάνθρωπα σχόλια
- Υποτίμηση ατόμων που ανήκουν σε μια συγκεκριμένη ομάδα (δεν είναι τα άτομα αυτά καθ' αυτά που θεωρούνται κατώτερα, αλλά η ομάδα στην οποία ανήκουν που θεωρείται κατώτερη και μεταδίδει τον χαρακτηρισμό στα άτομα αδιακρίτως, π.χ. μετανάστες, ομοφυλόφιλοι, γυναίκες).
- Έκκληση για βία, μίσος και διακρίσεις

Στοιχεία της ρητορικής μίσους:

(βασισμένο στον: Amadeu Antonio Stiftung (2015)): «Geh sterben!»
Umgang mit Hate Speech und Kommentaren im Internet (στα
Γερμανικά), διαθέσιμο στο: <https://www.amadeu-antonio-stiftung.de/publikationen/geh-sterben/>)

- Εξίσωση (μουσουλμάνοι = ισλαμιστές)
- Θεωρίες συνωμοσίας ("Η νόσος Covid-19 δημιουργήθηκαν από την Κίνα για να καταστρέψει την οικονομία των ΗΠΑ")
- Αποπραγμάτωση (μία παραμορφωμένη, μη ρεαλιστική αντίληψη του κόσμου με τη μορφή της απόκρυψης των γεγονότων και των ψευδών δηλώσεων "Οι μετανάστες κλέβουν τις δουλειές μας").
- Συγκρίνοντας την ομάδα μας («εμείς») και την ομάδα των άλλων («εσείς») και κατασκευάζοντας μια δύναμη για δράση ("Αν τους αφήσουμε να συνεχίσουν να τριγυρίζουν ανάμεσά μας, όλοι θα πεθάνουμε").
- Κανονικοποίηση των υφιστάμενων διακρίσεων ("Δεν είναι περίεργο ότι οι μαύροι αντιμετωπίζονται με αυτόν τον τρόπο.").

Συνέχεια / Έμπνευση για το μέλλον

- Ο διαμεσολαβητής μπορεί να συνεχίσει τη δραστηριότητα ρωτώντας τις ομάδες σχετικά με τους παράγοντες που εμπλέκονται σε διαδικτυακά εγκλήματα μίσους, τον ρόλο (τους ρόλους) που πρέπει να παίξουν στο επίπεδό τους και τις πιθανές ενέργειες για την καταπολέμησή των εγκλημάτων μίσους.

Παραπομπές/Περαιτέρω Ανάγνωση

Cazalla Intercultural (Publ.) (2018): Onlive. Ένας οδηγός για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαδικτυακού εκφοβισμού, (ορισμός του διαδικτυακού εκφοβισμού και των τυπολογιών του από τη σελίδα 8 έως 24) διαθέσιμο στο: https://issuu.com/replaynetwork/docs/guida_finale_en

SELMA Hacking Hate Toolkit, διαθέσιμο στο: <https://hackinghate.eu/toolkit/>

Συμβούλιο της Ευρώπης (2001): Σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (Η σύμβαση, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2004, είναι η πρώτη διεθνής συνθήκη για τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν μέσω του Διαδικτύου και άλλων δικτύων υπολογιστών και ασχολείται ιδίως με παραβιάσεις πνευματικών δικαιωμάτων, απάτες που σχετίζονται με υπολογιστές, παιδική πορνογραφία και παραβιάσεις της ασφάλειας του δικτύου, διαθέσιμο στο <http://conventions.coe.int> (ψάξτε για τη σύμβαση No. 185).

Παράρτημα

Διαδικτυακός εκφοβισμός και οι τυπολογίες του: κομικ (από: Cazalla Intercultural (Publ.) (2018): Onlive. Ένας οδηγός για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαδικτυακού εκφοβισμού): <https://drive.google.com/file/d/136ZUsbAj3JiWbKtZkJw8V3tcmGysiKJl/view?usp=sharing>

Σενάρια εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο και ρητορικής μίσους (από: SELMA Hacking Hate toolkit – Assume a role): <https://drive.google.com/file/d/1G6Z-fDhfjFr88bkrVkJtZHWYtuiEaFcw/view?usp=sharing> (σενάρια από 3 έως 6).

Άλλα παραδείγματα για ομιλίες μίσους στο Διαδίκτυο (μπορείτε να εκτυπώσετε κάθε πρόταση σε 1 κομμάτι χαρτί): «Παίρνουν τη δουλειά μας!». «Αυτές οι αδερφές;» «Μαζέψτε τα και γυρίστε πίσω». «Οι πρόσφυγες δεν είναι ευπρόσδεκτοι». «Το Ισλάμ έξω από τη Βρετανία». «Είσαι μια θλιβερή γυναικούλα που τρέχει μια καμπάνια για να έχει περισσότερες γυναίκες πάνω στα τραπεζογραμμάτια;». "Οι ανάπηροι πρέπει να πυροβοληθούν." "Όλοι οι πρόσφυγες έχουν ακριβά κινητά τηλέφωνα ». "Οι πρόσφυγες είναι παράσιτα που θέλουν μόνο τα χρήματά μας". "Σηκωθείτε και πολεμήστε τον εξισλαμισμό!" "Αυτά τα παράσιτα πρέπει να λιθοβοληθούν και να στηθούν στον τοίχο!"; "Ψηφίζω να ανοίξουμε εκ νέου τους θαλάμους αερίου και να βάλουμε ολόκληρη τη φυλή τους εκεί πέρα!" «Οι γυναίκες είναι για την κουζίνα!». Κάποιος που δείχνει τον χαιρετισμό του Χίτλερ σε μια φωτογραφία. Κάποιος που δημοσιεύει μια ταινία που δείχνει αποκεφαλισμό από υποστηρικτές της Αλ Κάιντα. Ένα άτομο που φωτογραφίζεται με σβάστικα.

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M5A2

Στα βήματα του Όλι ...

Στόχοι

- Αναγνώριση του ρόλου όλων των εμπλεκομένων στην πρόκληση και διάδοση εγκλημάτων μίσους σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Συνειδητοποίηση του βασικού ρόλου των νέων και των δικτύων τους στη ανάσχεση των εγκλημάτων μίσους.
- Παρουσίαση συγκεκριμένων ενέργειων που μπορούν να πράξουν οι νέοι για την καταπολέμηση εγκλημάτων μίσους.

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: Σετ καρτών "Το σενάριο του Όλι" (ανατρέξτε στο Παράρτημα), φύλλα χαρτονιού, μαρκαδόροι
- Διάρκεια: 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 4 – 30 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Χωρίστε την ομάδα σε υποομάδες με 4 έως 5 συμμετέχοντες. Διανείμετε σε καθεμία από τις υποομάδες το σετ καρτών με τίτλο "Η κατάσταση". Ζητήστε τους να δουν όλες τις κάρτες και να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:
 1. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά που κάνουν το έγκλημα του οποίου το θύμα είναι ο Όλι ένα διαδικτυακό έγκλημα μίσους;
 2. Ποιοι παράγοντες (που είτε αναφέρονται είτε όχι) είναι υπεύθυνοι για αυτό το έγκλημα μίσους και τη διάδοσή του; Ποιοι είναι οι ρόλοι τους;
- Συλλέξτε τις απαντήσεις στη μεγάλη ομάδα και σχολιάστε εάν είναι απαραίτητο. Στη συνέχεια ζητήστε την επιστροφή στην εργασία σε υποομάδες.
- Διανείμετε σε καθεμία από τις υποομάδες το σετ καρτών με τίτλο "Οι απαντήσεις", ζητήστε τους να δουν όλες τις κάρτες και να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:
 1. Ποιοι είναι οι παράγοντες που μπορούν να βοηθήσουν την καταπολέμηση της εξάπλωσης του εγκλήματος μίσους; Ποιοι είναι οι ρόλοι τους;
 2. Ποιες συγκεκριμένες ενέργειες μπορούν να ληφθούν για την καταπολέμηση του διαδικτυακού εγκλήματος μίσους, διασφαλίζοντας παράλληλα την ασφάλεια όσων εφαρμόζουν αυτές τις ενέργειες;
- Λάβετε τις απαντήσεις στην ολομέλεια, σχολιάστε αν χρειάζεται. Στη συνέχεια ζητήστε την επιστροφή στην εργασία σε υποομάδες.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες στις υποομάδες να φανταστούν το υπόλοιπο της ιστορίας ή να κάνουν κάποια έρευνα στο διαδίκτυο για να βρουν συγκεκριμένα και τοπικά παραδείγματα απαντήσεων σε εγκλήματα μίσους - με βάση τις γενικές απαντήσεις που δόθηκαν προηγουμένως.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Γράψτε κάθε ερώτηση σε ένα χαρτόνι. Σε κάθε συζήτηση της μεγάλης ομάδας, γράψτε τις βασικές λέξεις που προκύπτουν από καθεμία από τις υποομάδες ως απαντήσεις. Αυτό θα διευκολύνει τη συνολική ολοκλήρωση της δραστηριότητας.
- Φροντίστε να αναφέρεται κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στην ολομέλεια:
- τους παράγοντες που εμπλέκονται στη δημοσίευση και διάδοση εγκλημάτων μίσους (εκείνους που τα δημοσιεύουν, εκείνους που τα μεταδίδουν, εκείνους που τα υποστηρίζουν, εκείνους που τα παρατηρούν χωρίς να πουν τίποτα, εκείνους που υποφέρουν) και τους παράγοντες που εμπλέκονται στον περιορισμό των εγκλημάτων μίσους (δημόσιες αρχές, μεγάλες εταιρίες του διαδικτύου, δημοσιογράφοι, πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης, πολίτες συμπεριλαμβανομένων φίλων, κύκλοι φίλων που συνδέονται με επαγγελματίες που εργάζονται με νέους, γονείς).
- -τις συγκεκριμένες δράσεις που μπορούν να εφαρμόσουν οι νέοι από τη δική τους θέση (βλ. εισαγωγή σε αυτήν την ενότητα).

Ανασκόπηση / Ενημέρωση

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για την τελική συζήτηση μπορεί να είναι:

- Ποιος θα μπορούσε να είναι ο ρόλος σας - ως ένα νέο άτομο - για την καταπολέμηση εγκλημάτων μίσους στο Διαδίκτυο;
- Ποιες είναι οι συγκεκριμένες ενέργειες που μπορείτε να κάνετε;
- Τι πρέπει να κάνετε για να διασφαλίσετε την ασφάλειά σας ενώ παρεμβαίνετε;
- Ξέρετε τι είναι τα αντίθετες και τα εναλλακτικά αφηγήματα (εάν αυτό δε συζητήθηκε προηγουμένως);

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

Ανάλογα με τον στόχο και τον διαθέσιμο χρόνο, μπορούν να γίνουν και άλλες ερωτήσεις στις επιμέρους ομάδες για να επισημάνουν διαφορετικά φαινόμενα (γρήγορη εξάπλωση της ρητορικής μίσους, ψεύτικες ειδήσεις, στερεότυπα, αντίκτυπος) και χαρακτηριστικά των διαδικτυακών εγκλημάτων μίσους.

Παραπομπές/ Περαιτέρω Ανάγνωση

Το σενάριο του Όλι λήφθηκε από: De Latour, A.; Perger, N.; Salaj, R.; Tocchi, C.; Viejo Otero, P. (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2017): Μπορούμε! Αναλαμβάνοντας δράση κατά της ρητορικής μίσους μέσω αντίθετων και εναλλακτικών αφηγημάτων, διαθέσιμο στο:

<https://rm.coe.int/wecan-eng-final-23052017-web/168071ba08>

Παράρτημα

Σύνολο καρτών "Η κατάσταση" και σύνολο καρτών "Οι απαντήσεις":

<https://drive.google.com/drive/folders/1bl9qfLCnZ1K0LekMtdsFCBBuRovwqlZ0?usp=sharing>

Το σενάριο του Olis εξάγεται από:

De Latour, A.; Perger, N.; Salaj, R.; Tocchi, C.; Viejo Otero, P. (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2017): Μπορούμε! Ανάληψη δράσης κατά της ρητορικής μίσους μέσω των αντίθετων και των εναλλακτικών αφηγημάτων (βλ. Παραπομπές)

Ο Όλι βιώνει τη ρητορική μίσους και μιλά με έναν φίλο.

Λαμβάνω μηνύματα όπως «Μάζεψέ τα και γύρνα στην χώρα σου», «Είσαι άχρηστος, αυτή είναι η χώρα μας», «Φύγε αλλιώς θα δεις τι θα πάθεις». Ακόμα και οι φίλοι μου κοροϊδεύουν τους Ρολόνιους στη ομάδα του σχολείου στο Facebook. Φοβάμαι, τι είναι αυτό;

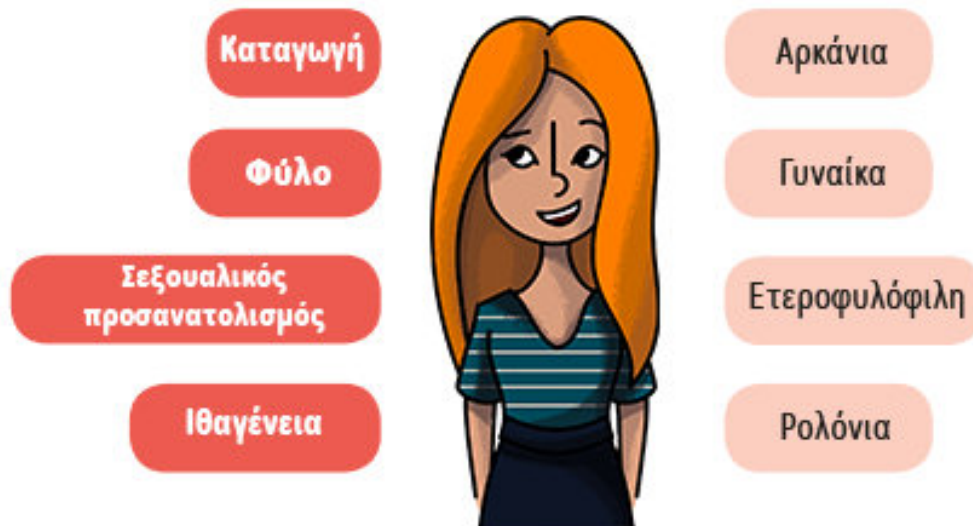

Δεν είναι αστείο. Αυτά τα σχόλια διαδίδουν και διακινούν το μίσος. Στη δική σου περίπτωση, το μίσος έχει να κάνει με την καταγωγή σου. Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται ρητορική μίσους.

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΥΤΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΛΙΑ;

Στην περίπτωση της, η Όλια θα μπορούσε να αναφέρει το συμβάν στην αστυνομία αφού στην χώρα της υπάρχει νομοθεσία σχετική με τη ρητορική του μίσους. Όμως, προβληματίζεται για τον λόγο που προέκυψαν αυτά τα σχόλια και αναρωτιέται για το περιεχόμενό τους. Γιατί προέκυψαν τώρα και από ποιον προέρχονται. Πιστεύει πως είναι οι συμμαθητές της. Πώς όμως βρήκαν τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού της ταχυδρομείου; Οι γονείς της Όλια μετανάστευσαν στην χώρα αυτήν αναζητώντας ένα καλύτερο μέλλον με καλύτερες οικονομικές προοπτικές. Προσφέρθηκε στον μπαμπά της μια θέση εργασίας σε μια βιομηχανία επεξεργασίας τροφίμων. Στην χώρα, υπάρχουν πολλά αρνητικά στερεότυπα για τους Ρολόνιους, όπως για παράδειγμα το στερεότυπο του Ρολόνιου εγκληματία. Η χώρα δεν έχει επανέλθει ακόμα πλήρως από την οικονομική κρίση και τα ποσοστά ανεργίας των νέων είναι ακόμα υψηλά. Κάποιοι πολιτικοί εκμεταλλεύονται τους φόβους που υπάρχουν – και σε συνδυασμό με το μεταναστευτικό – διαμορφώνουν ένα αφήγημα που παρουσιάζει τη μετανάστευση ως τη βασική αιτία για όλα τα κοινωνικά προβλήματα και προτείνουν να αλλάξουν οι νόμοι που αφορούν τους μετανάστες. Οι Ρολόνιοι νιώθουν ανεπιθύμητοι και αδύναμοι. Η Όλια συνειδητοποιεί ότι δεν είναι αυτή η ίδια το πρόβλημα, αλλά το γεγονός ότι σχετίζεται με μια ομάδα που περιγράφεται ως ξένη και επικίνδυνη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της Όλια, μπορούμε να δούμε ότι η κοινωνική της θέση βρίσκεται στη μέση του να είναι νέα ετεροφυλόφιλη γυναίκα και πολίτης αυτής της χώρας με γονείς από τη Ρολόνια. Αυτά τα χαρακτηριστικά επηρεάζουν την πορεία της ζωή της. Δέχεται ρητορική μίσους για την καταγωγή της, αλλά αναρωτιέται αν θα την αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο αν ήταν αγόρι.

Λαμβάνοντας υπόψη τα αναγνωριστικά χαρακτηριστικά του Λουκά, η κοινωνική του θέση βρίσκεται στη μέση του να είναι ένας ομοφυλόφιλος νέος άνδρας και πολίτης της Αρκάνιας με γονείς από την Αρκάνια. Παρ' όλα αυτά γνωρίζει πως ένας από τους προ παππούδες του ήταν από την γειτονική Ρολόνια. Αυτά τα χαρακτηριστικά επηρεάζουν την πορεία της ζωής του. Δεν αντιμετωπίζει ρητορική μίσους για την καταγωγή του αλλά για τον σεξουαλικό προσανατολισμό του.

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΥΤΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΛΙΑ;

Στην περίπτωση της τηλεόρασης, αυτοί που διακινούν ρητορική μίσους χρησιμοποιούν τακτικές για να διαδώσουν τις απόψεις τους και στον χώρο του διαδικτύου. Στην περίπτωση της Όλια, δεν είναι ξεκάθαρο σε ποιο βαθμό οι απειλές οργανώθηκαν από κάποιο πολιτικό κόμμα ή αν αποτελούν ηπιότερης μορφής ρητορική μίσους, κατά την οποία συμμαθητές αναδημοσίευσαν χλευαστικά σχόλια και περιεχόμενο μίσους.

Η Όλια απογοητεύτηκε καθώς δεν περίμενε τέτοιο πράγμα από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριάς της, ούτε και από άλλους γνωστούς της. Πώς ένας χώρος στον οποίο περνούσε καλά και συνομιλούσε με τους φίλους της έγινε ένας χώρος διχασμού; Είναι απαραίτητος ο έλεγχος των ομάδων του σχολείου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Το έβλεπαν οι εκπαιδευτικοί; Θα μπορούσαν να είχαν κάνει κάτι; Θα μπορούσαν να έχουν σχολιάσει κάποιοι άλλοι φίλοι ώστε να το σταματήσουν και να δείξουν αλληλεγγύη προς τους μαθητές από τη Ρολόνια;

Προσπαθώντας να την καθησυχάσει, ο Λουκάς της είπε ότι πολλοί από αυτούς που δημοσίευσαν τα σχόλια δεν ήθελαν να την βλάψουν με αυτόν τον τρόπο. Δεν καταλάβαιναν μάλλον τις συνέπειες των πράξεων τους και αναδημοσίευσαν το περιεχόμενο χωρίς να αντιλαμβάνονται τον διαχωρισμό μεταξύ του κακής ποιότητας περιεχόμενο από το καλής ποιότητας περιεχόμενο ή δεν καταλαβαίνουν ότι αυτά που δημοσίευσαν δεν είχαν λογική και πως ήταν πολύ σκληρά. Θυμάται επίσης αυτούς που δεν συμμετείχαν στην κοροϊδία. Ο Λουκάς ομολογεί, «Τους είδα αλλά δεν τόλμησα να σχολιάσω κάτι εναντίον τους. Σκέφτηκα ότι δεν άξιζε να ασχοληθώ. Μήπως έπρεπε»

The answers

Η Όλια αποφασίζει να αναφέρει τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην αστυνομία.

Έχεις κάποια ιδέα για το ποιος μπορεί να τα έστειλε; Πόσοι ενεπλάκησαν στο συμβάν;

Όλοι τους χρησιμοποιούν ψευδώνυμα...οπότε δεν μπορώ να ξέρω. Έλαβα δύο μηνύματα αλλά είδα και παρόμοια σχόλια στις ομάδες του σχολείου στο Facebook. Νομίζω πως είναι κάποιοι συμμαθητές μου...Λένε ότι πρόκειται απλά για μια πλάκα.

Νομίζουν πως λόγω της ανωνυμίας δεν θα τους συμβεί τίποτα. Αλλά οι πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης παρέχουν διευθύνσεις IP για κάθε προφίλ από το οποίο έγιναν τα σχόλια. Θα ξεκινήσουμε μια έρευνα. Πρέπει να επίσης να το αναφέρεις και στις πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης όπου το είδες.

Η Όλια εξακολουθεί να ψάχνει απαντήσεις και συζητά με τον καθηγητή της ιστορίας.

Η αστυνομία βρήκε ότι η διεύθυνση IP του υπολογιστή από όπου προήλθαν τα μηνύματα ήταν ενός από τους υπολογιστές του σχολείου. Αλλά γιατί; Γιατί οι συμμαθητές μου σκέφτονται έτσι; Αφού γεννήθηκα εδώ.

Μα γιατί; Δεν είμαστε επικίνδυνοι! Λένε ότι τους κλέβουμε τις δουλειές και ότι ζούμε με επιδόματα. Δεν είναι αλήθεια αυτό όμως.

Ναι, αλλά έχουν αυτή την αντίληψη εξαιτίας των αρνητικών στερεοτύπων και των προκαταλήψεων που υπάρχουν. Ακούνε διαστρεβλωμένες ιστορίες ξανά και ξανά χωρίς να ελέγχουν τα δεδομένα. Πιστεύουν τις μεροληπτικές αφηγήσεις γιατί οι ιστορίες αυτές καλύπτουν τα προβλήματά τους. Δεν έχει να κάνει μόνο με γεγονότα. Έχει να κάνει και με συναισθήματα.

Άρα, λέτε ότι για να σταματήσουμε τη ρητορική μίσους πρέπει να αλλάξουμε τις αντιλήψεις τους και να ανταποκριθούμε στα συναισθήματα και τα προβλήματά τους; Πώς γίνεται αυτό;

Ίσως μέσω εναλλακτικών αφηγημάτων... Ξέρω κάποια που μπορεί να σε βοηθήσει... η Σάρα δουλεύει σε μια ένωση για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Θέλεις να συναντηθείς μαζί της; Ίσως μπορούμε να οργανώσουμε ένα μάθημα μαζί.

Η Όλια και ο Λουκάς μαθαίνουν για τα εναλλακτικά αφηγήματα.

Τα εναλλακτικά αφηγήματα είναι ιστορίες που δείχνουν ότι μια ομάδα ατόμων δεν είναι απαραίτητα έτσι όπως παρουσιάζεται; Ότι υπάρχουν και άλλες οπτικές;

Ακριβώς! Τα εναλλακτικά αφηγήματα αποτελούν εργαλεία αντιμετώπισης της ακραίας ρητορικής του μίσους και προωθούν τη ρητορική που προάγει την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το επιτυγχάνουν αυτό αντιμετωπίζοντας τα αρνητικά στερεότυπα, υπονομεύοντας τα βίαια μηνύματα, για παράδειγμα, μέσω του χιούμορ ή άλλων μεθόδων, ώστε να αποδείξουν ότι υπάρχει και μια άλλη ερμηνεία της πραγματικότητας.

Μπορείς να μου δώσεις ένα παράδειγμα;

Κάποια παραδείγματα περιλαμβάνουν την αντιστροφή των ρόλων - για καταλάβει κανείς πώς είναι να είσαι το θύμα ρητορικής μίσους και πόσο αστεία ή και γελοία μπορεί να είναι τα στερεότυπα. Μπορεί ακόμα να είναι η δημιουργία μιας ιστορίας στην οποία οι χαρακτήρες συμπεριφέρονται διαφορετικά από τον τρόπο που παρουσιάζονται στα αφηγήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Για παράδειγμα, ένα αφήγημα κατά το οποίο οι μετανάστες δεν παρουσιάζονται ως εισβολείς ή τρομοκράτες, αλλά ως εργαζόμενοι, μαθητές, ενεργοί πολίτες κ.λπ.

Άρα, τα εναλλακτικά αφηγήματα είναι ιστορίες που δείχνουν ότι μια ομάδα ατόμων δεν είναι απαραίτητα έτσι όπως παρουσιάζεται; Ότι αυτές οι ομάδες μπορούν να είναι και κάτι διαφορετικό;

Μπορεί να πάρει πολλές μορφές και μπορεί να είναι όσο γενική ή βαθυστόχαστη θέλει κανείς. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς διάσημος. Μπορείς κι εσύ να αναπτύξεις εναλλακτικά αφηγήματα!

Η Όλια και οι φίλοι της ετοιμάζονται να λάβουν δράση.

Θέλετε να ξεκινήσετε μια εκστρατεία στο σχολείο σας; Για παράδειγμα, μέσω των ομάδων του σχολείου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Ναι, θέλουμε πάρα πολύ να το κάνουμε. Αλλά εγώ φοβάμαι λιγάκι. Κι αν θυμώσουν και το κάνουν ακόμα περισσότερο;

Κατανοητές οι ανησυχίες σου, αλλά δεν πρέπει να το κάνεις μόνη σου. Δεν πρόκειται για δράση που θα πραγματοποιηθεί μόνο από την Όλια και τον Λουκά. Πρόκειται για μια ομαδική δράση.

Θέλουμε να κάνουμε κάτι. Δεν ξέρουμε όμως πώς ακριβώς να το κάνουμε ή από που να ξεκινήσουμε...

Πράγματι, χρειάζεται κάποια σκέψη και προετοιμασία. Το δύσκολο, όμως, είναι μέχρι να ξεκινήσεις. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου κι εγώ θα σας βοηθήσουμε. Είπες ότι η Ειρήνη έχει οργανώσει εκστρατείες στο παρελθόν, έτσι;

Ναι, θα έρθει στην επόμενη συνάντηση.

Τέλεια, θα στείλω μερικές ιστοσελίδες και ένα νέο εγχειρίδιο για το πώς μπορεί να αναπτυχθεί ένα νέο αφήγημα.

Δημιουργήθηκε η ομάδα «Εμείς Μπούμε» και ξεκινά την πρώτη της δράση.

Νιώθω ότι πλέον είμαστε ομάδα και έχουμε πολλές ιδέες. Πρέπει να σχεδιάσουμε την πρώτη μας δράση.

Ναι, αλλά τι να πρωτοκάνουμε; Έχουμε ήδη πολλές ιδέες.

Νομίζω το πρώτο βήμα είναι να κατανοήσουμε το τι συνέβη και ποιες είναι οι ιδέες γύρω από τα μηνύματα. Τι προσπαθούσαν να πετύχουν; Και γιατί το έκαναν;

Οι αναλύσεις παίρνουν χρόνο, πρέπει να λάβουμε δράση τώρα.

Πρέπει και να αναλύσουμε και να πράξουμε. Η δράση μας βρίσκεται κάπου στη μέση. Γιατί δεν συνεργάζονται κάποιοι από εμάς με την κυρία Χατζή πάνω στην ιδέα της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο και κάποιοι άλλοι να βρουν πληροφορίες για τις δράσεις της καμπάνιας Κατά της Ρητορικής Μίσους;

Ναι, ας κάνουμε αυτό. Το #ΕμείςΜπορούμε είναι καλό hashtag! Είναι μια καλή ιδέα που μπορούμε να προωθήσουμε.

Άρα είμαστε η ομάδα #ΕμείςΜπορούμε;

Ναι, Άγγελε! Θα μπορούσες να δημιουργήσεις μια ομάδα στο διαδίκτυο για να συνεργαζόμαστε;

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

M5A3

Τίτλος

Καταγγέλλοντας τη ρητορική μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: οδηγίες χρήσης!

Στόχοι

- Γνωριμία με στρατηγικές αντιμετώπισης εγκλημάτων μίσους σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- Εξοικείωση με τους τρόπους αναφοράς/ καταγγελίας των περιστατικών διαδικτυακών εγκλημάτων μίσους

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: Υπολογιστής ή smartphone (έξυπνο κινητό τηλέφωνο) για διαδικτυακή έρευνα, φύλλα χαρτονιού, μαρκαδόροι.
- Διάρκεια: 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 12 – 30 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Απαντήστε στην ερώτηση "Αναγνωρίζετε ένα διαδικτυακό έγκλημα μίσους σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης - τι κάνετε στο μέσο κοινωνικής δικτύωσης σε αυτήν την περίπτωση;" με τη μέθοδο του καταιγισμού ιδεών. Βεβαιωθείτε ότι προκύπτουν από τη συζήτηση οι έννοιες: (α). των όρων και πολιτικής χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, (β). οι στρατηγικές (παθητικότητα, δράση κ.λπ.) που υιοθετούν οι νέοι και (γ). τα βήματα που μπορούν να εφαρμόσουν για την αντιμετώπιση αυτού του εγκλήματος μίσους.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρότερες υποομάδες. Κάθε υποομάδα ομάδα αναλύει σε βάθος ένα μέσο κοινωνικό δικτύωσης: Facebook, Instagram, Youtube, Twitter, Tiktok, Snapchat. Βεβαιωθείτε ότι σε κάθε υποομάδα, τουλάχιστον ένα άτομο γνωρίζει άριστα το συγκεκριμένο μέσο κοινωνικής δικτύωσης.
- Ζητήστε από κάθε υποομάδα να εξοικειωθεί με τους όρους και τις πολιτικές χρήσης του μέσου κοινωνικής δικτύωσης που της έχει ανατεθεί και να προετοιμάσει μια παρουσίαση με τα αποτελέσματα της έρευνάς της, απαντώντας στις ακόλουθες ερωτήσεις:
 1. Είναι εύκολο να βρείτε τους όρους χρήσης;
 2. Είναι σαφείς και περιεκτικοί οι όροι χρήσης σχετικά με τη ρητορική μίσους;
 3. Αναφέρεται τα είδη των σχολίων ή οι συνεισφορές που δεν επιτρέπονται; Εάν ναι, τι αναφέρεται εκεί;
 4. Υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το τι μπορείτε να κάνετε ως χρήστης εάν ανακαλύψετε παραβιάσεις των όρων χρήσης;
 5. Υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το πώς αντιδρούν οι χειριστές του ιστότοπου σε παραβιάσεις;
 6. Προσδιορίστε ένα πράγμα που πρέπει να επαινεθεί και ένα πράγμα που πρέπει να βελτιωθεί.
- Όταν η ομάδα έλθει πάλι σε ολομέλεια, παρακινήστε τους συμμετέχοντες να κάνουν συγκρίσεις, εντοπίζοντας αφενός συγκεκριμένα θετικά στοιχεία και αφετέρου στοιχεία προς βελτίωση.
- Ζητήστε την επιστροφή στην εργασία σε υποομάδες. Με βάση τα προηγούμενα συμπεράσματα και την επιπρόσθετη διαδικτυακή έρευνα, ζητήστε από κάθε ομάδα να προσδιορίσει τα συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αναφορά υποθέσεων εγκλημάτων μίσους στο μέσο κοινωνικής δικτύωσης που της έχει ανατεθεί. Εναπόκειται σε κάθε ομάδα να φανταστεί μια πρωτότυπη και δυναμική λύση, όπως οδηγίες χρήσης για φίλους που δεν ξέρουν πώς να το κάνουν.
- Μετά από αυτό ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν καθεμία από τις οδηγίες χρήσης μπροστά σε όλους τους συμμετέχοντες.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Ανάλογα με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τους αντίστοιχους όρους και πολιτικές χρήσης, τα εγκλήματα μίσους μπορεί να είναι είτε λιγότερο είτε περισσότερο εύκολο να εντοπιστούν. Για παράδειγμα, οι οδηγίες της κοινότητας του Facebook αποτελούν επίσης μια εξαιρετική πηγή πληροφοριών. Επομένως, ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να διαφοροποιήσουν τις λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιούνται στις διαδικτυακές έρευνές τους.
- Εάν ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι μικρότερος από 12, δώστε σε κάθε ζευγάρι να αναλύσει 2 κοινωνικά μέσα και αφιερώστε περισσότερο χρόνο για τη δραστηριότητα.

Ανασκόπηση/ Ενημέρωση

Οι καθοδηγητικές ερωτήσεις που μπορείτε να κάνετε κατά τη διάρκεια του καταιγισμού ιδεών μπορεί να είναι οι ακόλουθες:

- Έχετε παρατηρήσει ποτέ περιστατικά μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;
- Ποιες ήταν οι αντιδράσεις των χρηστών;
- Τι αντίκτυπο έχουν τα κοινωνικά μέσα στη διάδοση σχολίων μίσους; Τι πιστεύετε;
- Πιστεύετε ότι οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης έχουν ευθύνη για τη μείωση της διάδοσης περιστατικών διαδικτυακού μίσους;
- Μπορείτε να φανταστείτε να κάνετε κάτι μόνοι σας στο μέλλον όταν εντοπίσετε σχόλια μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Οι ακόλουθες ερωτήσεις μπορούν να γίνουν κατά την ολοκλήρωση της συζήτησης για τη σύνοψη της δραστηριότητας:

- Πιστεύετε ότι είναι σημαντικό να υπάρχουν διαδικασίες αναφοράς/ καταγγελίας;
- Αναφέρατε/Καταγγείλατε ποτέ περίπτωση διαδικτυακής ρητορικής μίσους;
- Ήταν εύκολο να προηγηθείτε;
- Ποια ήταν τα στοιχεία που θα χρειαζόσασταν για να διευκολυνθείτε;
- Πιστεύετε ότι αυτές οι διαδικασίες είναι αποτελεσματικές; Γιατί ναι; Γιατί όχι;

Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα παρουσιάζοντας το γράφημα στο παράρτημα, που δείχνει πόσο σημαντική είναι η αναφορά του διαδικτυακού εγκλήματος μίσους από τον καθέναν από εμάς και πως μπορεί να κάνει τη διαφορά.

References/Further Reading

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016): Κωδικός συμπεριφοράς της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο Διαδίκτυο, διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_en

Youth2Unite " Εγχειρίδιο Επαγγελματιών που εργάζονται με νέους "(βλ. Δραστηριότητες S4A8 και S4A10)

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M5A4

Μπορώ να σκεφτώ διαφορετικά!

Στόχοι

- Εξερεύνηση των διαφορετικών μορφών διαδικτυακής ρητορικής μίσους
- Ενθάρρυνση της κριτικής σκέψης σε διαφορετικές περιπτώσεις διαδικτυακής ρητορικής μίσους
- Βελτίωση των γνώσεων σχετικά με τον τρόπο χρήσης αντίθετων και εναλλακτικών αφηγήσεων όταν γίνεται κανείς μάρτυρας σ' ένα περιστατικό διαδικτυακής ρητορικής μίσους

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: περίπου 4-5 αντίγραφα των φυλλαδίων 1 και 2 (ανατρέξτε στο Παράρτημα), διάφορα φύλλα χαρτιού, μαρκαδόροι
- Διάρκεια: 60 – 80 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 6 - 20 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι καταλαβαίνουν με τον όρο "αντίθετα και εναλλακτικά αφηγήματα" και πώς μπορούν αυτές να καταπολεμήσουν τη ρητορική μίσους. Κάντε μια σύντομη συζήτηση με τους συμμετέχοντες (ανατρέξτε στο Παράρτημα, Πίνακας Αναφοράς 1).
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 ατόμων και πείτε τους ότι σήμερα θα εργαστούν σε αντίθετα και εναλλακτικά αφηγήματα. Οι μισές από τις ομάδες θα αναπτύξουν ένα αντίθετο αφήγημα και οι άλλες μισές θα αναπτύξουν ένα εναλλακτικό αφήγημα «εναντίον» συνηθισμένων αφηγημάτων που βασίζονται στο μίσος. Εκχωρήστε σε κάθε ομάδα μια υπόθεση διαδικτυακής ρητορικής μίσους (ανατρέξτε στο Παράρτημα, Φυλλάδιο 1). (Σημειώστε ότι οι μελέτες περιπτώσεων δείχνουν πώς επιλύθηκε η υπόθεση, αλλά δεν πρέπει να το αποκαλύψετε στις ομάδες εργασίας σας · αντ' αυτού, μπορείτε να το συζητήσετε κατά τη διάρκεια της παρουσίασής τους ή/και της ενημέρωσης).
- Δώστε σε όλες τις ομάδες το Φυλλάδιο 2 (ανατρέξτε στο Παράρτημα) και πείτε τους να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία και τις κατευθυντήριες ερωτήσεις που προτείνονται για να αλλάξουν τα αφηγήματα της ρητορικής μίσους. Οι μισοί από αυτούς θα επικεντρωθούν στην ανάπτυξη ενός αντίθετου αφηγήματος, ενώ οι άλλοι μισοί θα επικεντρωθούν στην ανάπτυξη ενός εναλλακτικού αφηγήματος.
- Στη συνέχεια θα πρέπει να παρουσιάσουν παραστατικά τα αποτελέσματα της ομαδικής εργασίας τους σε ένα φύλλο χαρτί. Όταν οι ομάδες έχουν τελειώσει, κάθε ομάδα θα παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εργασίας τους σε όλους τους υπόλοιπους συμμετέχοντες.
- - Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα με την ανασκόπηση/ ενημέρωση

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές/επιμορφωτές

- Πρέπει να πηγαίνετε από ομάδα σε ομάδα και να τις βοηθάτε στη δημιουργία ιδεών
- Αυτά είναι αρκετά ευαίσθητα ζητήματα και θα πρέπει να είστε προετοιμασμένοι για το ενδεχόμενο ορισμένοι συμμετέχοντες να γίνουν συναισθηματικοί καθώς θυμούνται κακές εμπειρίες. Προετοιμαστείτε καλά και σκεφτείτε αν θέλετε να καλέσετε κάποιον με εμπειρία στο ζήτημα να σας βοηθήσει.

Ανασκόπηση

- Μόλις κάθε ομάδα παρουσιάσει το αποτέλεσμα της ομαδικής συζήτησης σε όλους τους συμμετέχοντες, ζητήστε από τους υπόλοιπους συμμετέχοντες να θέσουν τις ερωτήσεις τους. Αφού παρουσιάσει όλες οι ομάδες, συζητήστε μαζί τους πώς επιλύθηκε η υπόθεση.
- Μετά την παρουσίαση όλων των ομάδων, μπορείτε να κάνετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες:
 - Σας άρεσε η δραστηριότητα;
 - Ήταν εύκολο να αναπτυχθούν οι αντίθετες και εναλλακτικές αφηγήσεις τους; Γιατί;
 - Πώς αισθάνεστε αφού έχετε συνεργαστεί για να αναπτύξετε εναλλακτικά επιχειρήματα;
 - Αυτό συμβαίνει και στην πραγματική ζωή; Πως;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Ο ακόλουθος ιστότοπος συλλέγει πολλά παραδείγματα αντίθετων αφηγημάτων, εναλλακτικών αφηγημάτων και εκστρατειών που οδήγησαν στην καταπολέμηση εγκλημάτων μίσους στο Διαδίκτυο. Μπορείτε να τα μοιραστείτε με τους συμμετέχοντες στο τέλος της δραστηριότητας, ζητώντας από κάθε ομάδα να προσδιορίσει και να μοιραστεί με τους άλλους ένα παράδειγμα ιδιαίτερα ισχυρό γι' αυτήν. Ζητήστε τους να δικαιολογήσουν την επιλογή τους. <https://www.campaigntoolkit.org/inspiration/>
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να διατηρήσουν μια λίστα με περιστατικά ρητορικής μίσους που συναντούν στο διαδίκτυο, π.χ. στις πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον ακόλουθο ιστότοπο ως παράδειγμα: <https://americasvoice.org/trumphatemap/>

Παραπομπές/Περαιτέρω ανάγνωση

De Latour, A.; Perger, N.; Salaj, R.; Tocchi, C.; Viejo Otero, P. (Council of Europe, 2017): We Can! Taking Action against Hate Speech through Counter and Alternative Narratives (Μπορούμε! Λήψη δράσης κατά της μίσους μέσω των μετρητών και των εναλλακτικών αφηγημάτων), διαθέσιμο στο:

<https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/we-can-alternatives>

Παράρτημα: Πίνακας αναφοράς 1

ΑΝΤΙΘΕΤΑ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΑΦΗΓΗΜΑΤΑ

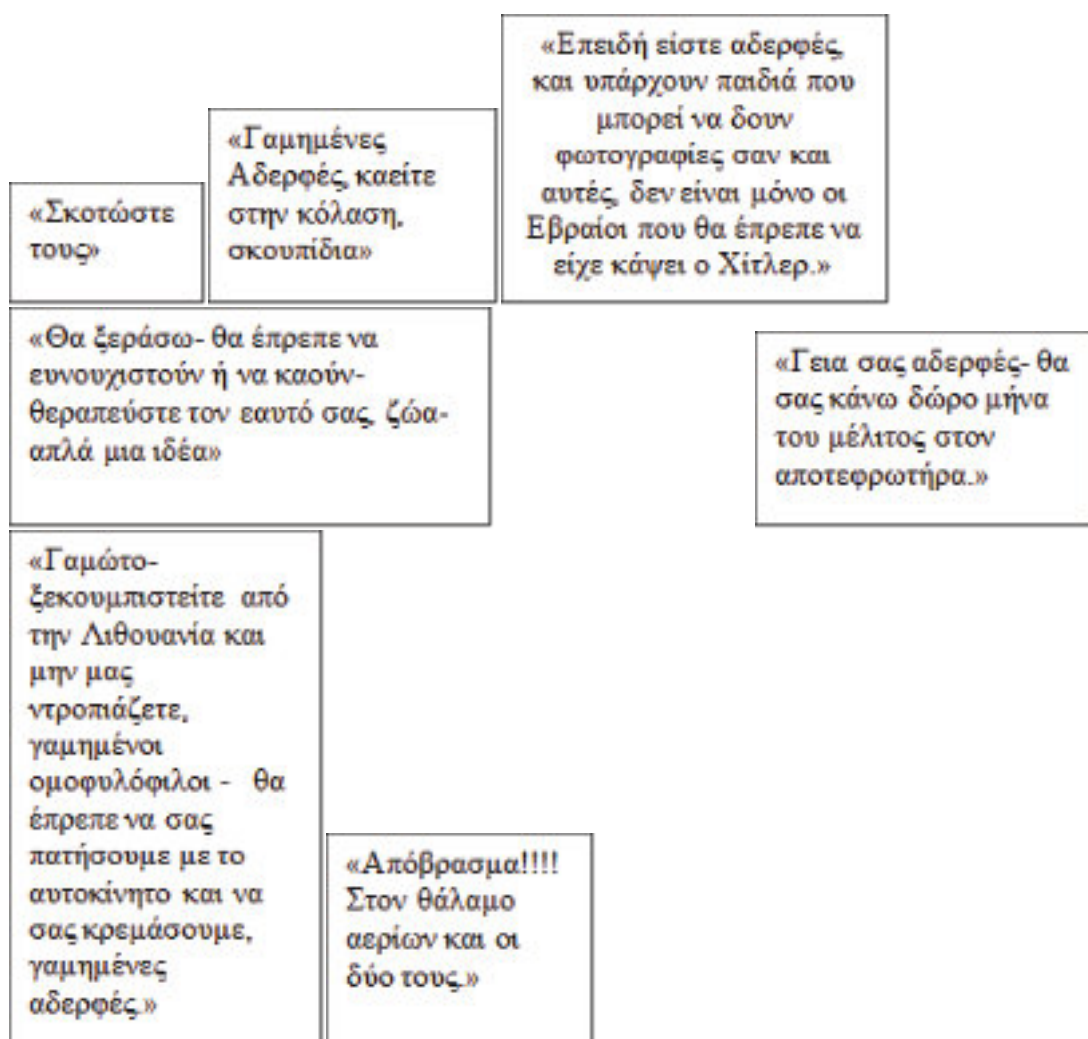
Τα αντίθετα και εναλλακτικά αφηγήματα καταπολεμούν τη ρητορική μίσους παρουσιάζοντας την αναξιοπιστία της και αποδομώντας τις βίαιες αφηγήσεις που τη δικαιολογούν. Αυτό το επιτυγχάνουν προβάλλοντας αντιλήψεις για τον κόσμο που δεν αποκλείουν κανέναν και βασίζονται σε αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως ο σεβασμός για το διαφορετικό, η ελευθερία και η ισότητα. Το επιτυγχάνουν αυτό με πολλούς τρόπους. Ορισμένες παρέχουν στοιχεία από διαφορετικές και αξιόπιστες πηγές για να θέσουν υπό αμφισβήτηση αρνητικές παρερμηνείες. Ωστόσο, η έρευνα και η πρακτική έχουν δείξει ότι η παροχή περισσότερων πληροφοριών ή γεγονότων συχνά δεν είναι αποτελεσματική. Οι αφηγήσεις πρέπει να συνδεθούν με τις αντιλήψεις των ανθρώπων και τις συνθήκες της ζωής τους, δημιουργώντας καινούριο νόημα που μπορεί να συσχετιστεί με τα συναισθήματα και τις ανάγκες τους. Συχνά, αυτό μπορεί να γίνει με τη χρήση του χιούμορ και της σάτιρας, την επίκληση στη συναισθηματική σύνδεση των ανθρώπων με το θέμα, τη δημιουργία χώρων όπου είναι δυνατή η άμεση προσωπική επαφή με άτομα με διαφορετικές οπτικές ή με τη δημιουργία ευκαιριών να βιώσουμε μια διαφορετική εναλλακτική αφήγηση συνολικά.

Πηγή: De Latour, A. ; Perger, N. ; Salaj, R. ; Tocchi, C.; Viejo Otero, P. (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2017): Μπορούμε! Αναλαμβάνοντας δράση κατά της μίσους μέσω του Counter και Alternative Narratives, σελ. 78.

Ενημερωτικό Έντυπο 1ο

Μελέτη Περίπτωσης

Μελέτη περίπτωσης 1: Οι Pijus Beizaras και Mangirdas Levickas (γεννήθηκαν το 1996 και 1995), είναι δύο Λιθουανοί υπήκοοι που έχουν ομοφυλοφιλική σχέση. Στις 8 Δεκεμβρίου 2014, ο κ. Beizaras δημοσίευσε δημόσια στη σελίδα του στο Facebook μια φωτογραφία που φιλούσε τον σύντροφό του. Δημοσιεύοντας τη φωτογραφία, οι δύο άνδρες ήθελαν να ανακοινώσουν την έναρξη της σχέσης τους, καθώς και να ελέγξουν το επίπεδο ανεκτικότητας του λιθουανικού πληθυσμού. Η εικόνα συγκέντρωσε περίπου 800 σχόλια, τα περισσότερα από τα οποία ήταν μίσος. Μερικά παραδείγματα:

Μελέτη περίπτωσης 1: Οι Pijus Beizaras και Mangirdas Levickas (γεννήθηκαν το 1996 και 1995), είναι δύο Λιθουανοί υπήκοοι που έχουν ομοφυλοφιλική σχέση. Στις 8 Δεκεμβρίου 2014, ο κ. Beizaras δημοσίευσε δημόσια στη σελίδα του στο Facebook μια φωτογραφία που φιλούσε τον σύντροφό του. Δημοσιεύοντας τη φωτογραφία, οι δύο άνδρες ήθελαν να ανακοινώσουν την έναρξη της σχέσης τους, καθώς και να ελέγξουν το επίπεδο ανεκτικότητας του λιθουανικού πληθυσμού. Η εικόνα συγκέντρωσε περίπου 800 σχόλια, τα περισσότερα από τα οποία ήταν μίσος. Μερικά παραδείγματα:

Πηγή: <https://strasbourgobservers.com/2020/02/07/a-picture-of-a-same-sex-kiss-on-facebook-wreaks-havoc-beizaras-and-levickas-v-lithuania/>

ΠΩΣ ΕΠΙΛΥΘΗΚΕ (μόνο για τους εκπαιδευτές): Σε μια υπόθεση σχετικά με τη ρητορική μίσους εναντίον των ομοφυλοφίλων στο Facebook, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ECtHR) εξέδωσε μια σημαντική και καλά τεκμηριωμένη απόφαση (61 σελίδων.) Το ECtHR διαπίστωσε ότι οι Αρχές της Λιθουανίας είχαν παραβιάσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ΕΣΔΑ) επειδή δεν είχαν εκπληρώσει τις θετικές τους υποχρεώσεις για την προστασία των θυμάτων από διακρίσεις (άρθρο 14) και από παραβίαση της ιδιωτικής ζωής τους (άρθρο 8) ατόμων. Το ΕΔΑΔ κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι η Λιθουανία δεν απάντησε αποτελεσματικά στις καταγγελίες των αιτούντων για διάκριση λόγω του σεξουαλικού τους προσανατολισμού και ότι αυτό ισοδυναμούσε με παράβαση του άρθρου 13 της ΕΣΔΑ (το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής). Σε αυτήν την περίπτωση, οι λιθουανικές αρχές αρνήθηκαν να ξεκινήσουν προδικαστικές έρευνες για τα καταγγελλόμενα μηνύματα που υποκινούν το μίσος και τη βία βάσει σεξουαλικού προσανατολισμού. Η ΕΔΑΔ βάσισε τα πορίσματά της στη θετική υποχρέωση των κρατικών αρχών να διασφαλίζουν αποτελεσματικά την απόλαυση των δικαιωμάτων και ελευθεριών στο πλαίσιο της ΕΣΔΑ, ενώ η υποχρέωση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για άτομα που έχουν λιγότερο διαδεδομένες και δημοφιλείς απόψεις ή ανήκουν σε μειονότητες, επειδή είναι πιο ευάλωτα στη θυματοποίηση. Σύμφωνα με την απόφαση, οι αρχές καταπολεμούν τη ρητορική μίσους και τα ομοφοβικά εγκλήματα μίσους, εφαρμόζοντας το ποινικό δίκαιο, ως δικαιολογημένη και αναγκαία παρέμβαση στο δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης.

Μελέτη περίπτωσης 2: Ένας Έλληνας Ορθόδοξος Μητροπολίτης της Εκκλησίας της Ελλάδας δημοσίευσε στο ιστολόγιο του ένα ομοφοβικό κείμενο που κοινοποιήθηκε ευρέως. Σε ένα οργισμένο παραλήρημα ενθάρρυνε τους αναγνώστες και τους «ακολουθούς» του να «τους φτύνουν» και «να τους μαυρίσουν στο ξύλο», δηλώνοντας ότι δεν είναι άνθρωποι. Μεταξύ άλλων, έγραψε:

“Η ομοφυλοφιλία είναι μια εκτροπή από τους νόμους της φύσης! Είναι ένα κοινωνικό έγκλημα! Είναι αμαρτία! Έτσι, όσοι το βιώνουν ή το υποστηρίζουν δεν είναι φυσιολογικοί άνθρωποι! Είναι σκουπίδια της Κοινωνίας! [...] Σας συμβουλεύω: Να μην τους ακούτε! Μην τους εμπιστευέστε! Είναι καταραμένοι! Είναι δικαίωμά τους, φυσικά, να ζουν όπως θέλουν κρυφά, ιδιωτικά! Αλλά μερικοί εξευτελισμένοι άνθρωποι δεν μπορούν να υπερασπίζονται δημόσια τα πάθη της ψυχής τους!”
 Πηγή: http://mkka.blogspot.com/2015/12/blog-post_9.html (μόνο στα Ελληνικά)

ΠΩΣ ΕΠΙΛΥΘΗΚΕ (μόνο τον/την εκπαιδευτή/τρια): Η ανάρτησή του Μητροπολίτη στο ιστολόγιό του οδήγησε στη θέσπιση νομοθεσίας από την τότε κυβέρνηση για να επεκτείνει το καθεστώς του συμφώνου συμβίωσης σε ομοφυλόφιλα ζευγάρια, παρέχοντάς τους παρόμοια δικαιώματα με τα παντρεμένα ζευγάρια. Επίσης, ο πρώην μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας έφτασε στο Ανώτατο Δικαστήριο, ζητώντας την ανατροπή της καταδίκης για ρητορική μίσους και κακοποίησης κατά της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας από το εκκλησιαστικό του γραφείο σε ένα εξαιρετικά ομοφοβικό κείμενο που δημοσίευσε στο ιστολόγιό του, το οποίο καταγγέλθηκε από 9 ΛΟΑΤΚΙ ακτιβιστές. Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την έφεση του Αμβρόσιου, σύμφωνα με απόφαση που ανακοινώθηκε τον Ιούνιο του 2020.

Μελέτη περίπτωσης 3: Η Reham Saeed, μια Αιγύπτια τηλεοπτική παρουσιάστρια, στην τηλεοπτική της εκπομπή «Sabaya» είπε ότι τα υπέρβαρα άτομα είναι «ένα βάρος για τις οικογένειές τους και το κράτος». Κατά τη διάρκεια της εκπομπής της ίδιας με τίτλο «Sabaya» στο κανάλι al-Hayah TV, είπε ότι πολλές υπέρβαρες γυναίκες χάνουν τη θηλυκότητα και την ευτυχία τους «λόγω των τοξινών στο σώμα τους». Πρόσθεσε ότι οι άνδρες δεν προσελκύονται από υπέρβαρες γυναίκες και συχνά εγκαταλείπουν τις παχύσαρκες συζύγους τους ή διαλύουν τον αρραβώνα μαζί τους.
 Πηγή: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-49510051>

ΠΩΣ ΕΠΙΛΥΘΗΚΕ (μόνο για τον/την εκπαιδευτή/τρια): Η ρυθμιστική αρχή της χώρας για τα ΜΜΕ αποφάνθηκε ότι η Saeed χρησιμοποίησε λέξεις και φράσεις που ήταν σαφώς προσβλητικές για τις γυναίκες στην Αίγυπτο. Η Saeed υπερασπίστηκε τα σχόλιά της σε μια ανάρτηση στο λογαριασμό της στο Instagram και δήλωσε ότι θα έπαιρνε σύνταξη.

Μελέτη περίπτωσης 4: Ο Louis Duxbury, ένας 22χρονος μαθητής, ζητούσε οι Μουσουλμάνοι να «εξαφανιστούν από προσώπου γης» σε ένα βίντεο 17 λεπτών στο Facebook, το 2017. Ο Louis Duxbury κάλεσε τον κόσμο να «πάρει τα όπλα» κατά τη διάρκεια ενός

ξεσπάσματος που ακολούθησε μια σειρά τρομοκρατικών επιθέσεων το 2017, στο Westminster, σε μια συναυλία της Ariana Grande στο Manchester Arena, στο London Bridge και στο Finsbury Park.

Πηγή: <https://metro.co.uk/2019/12/06/student-jailed-facebook-post-saying-muslims-wiped-off-earth-11280501/?ito=cbshare>

ΠΩΣ ΕΠΙΛΥΘΗΚΕ (μόνο για τον/την εκπαιδευτή/τρια): Ο Louis βρέθηκε υπόδικος, στα τέλη του 2019, στο Βασιλικό Δικαστήριο του Γιόρκ, όπου οι δικαστές τον έκριναν ένοχο για υποκίνηση θρησκευτικού μίσους μετά από τριαντάλεπτη συνδιάσκεψη.

Μελέτη περίπτωσης 5: Για δεύτερη φορά τους τελευταίους μήνες, το Σχολικό δίκτυο του Baldwin County διερευνά ένα πολιτικά φορτισμένο περιστατικό σε ένα από τα σχολεία του. Η τελευταία έρευνα έγινε για μια φωτογραφία που ανέβηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και δείχνει δύο μαθήτριες του Λυκείου Robertsdale να ποζάρουν χαμογελαστές. Ένα από τα κορίτσια κρατά μια ταμπέλα που γράφει το σύνθημα του Προέδρου Ντόναλντ Τραμπ «Ας κάνουμε την Αμερική πάλι Σπουδαία». Η άλλη κρατά μια αυτοσχέδια πινακίδα που γράφει: «Σπείρετε τον πανικό στους Λατινοαμερικάνους».

Πηγή: https://www.al.com/news/mobile/2017/09/baldwin_school_officials.html

ΠΩΣ ΕΠΙΛΥΘΗΚΕ (μόνο για τον/την εκπαιδευτή/τρια): Ο επιθεωρητής της κομητείας Baldwin, Eddie Tyler, δήλωσε ότι "Οι διοικητικοί υπάλληλοι του σχολείου, καθώς και του γραφείου μου, παρακολουθούν το θέμα."

Ενημερωτικό Έντυπο 2

	Αντίθετη Αφήγηση	Εναλλακτική Αφήγηση
Πως;	Άμεση αντιμετώπιση μια αφήγησης καταπίεσης	Στόχος η δημιουργία ενός εναλλακτικού οράματος για την κοινωνία
Τι;	Υπονόμευσης της εξουσίας και των μύθων στους οποίους βασίζεται η καταπίεση	Παρουσίαση του ερωτήματος «τι υποστηρίζουμε» ως διαφορετική προοπτική στο ζήτημα
Που και πότε;	Μικρή κλίμακα, βραχυπρόθεσμα	Ευρύ έργο, μακροπρόθεσμα
Για παράδειγμα;	- Εξάλειψη των μύθων που εισάγουν διακρίσεις για μια συγκεκριμένη ομάδα στην κοινωνία μέσω μιας δημόσιας ενημερωτικής εκστρατείας. - Μαρτυρίες πρώην οπαδών του μίσους για τις αρνητικές επιπτώσεις των εξτρεμιστικών κινήματων στη ζωή τους. - Δημιουργία μιας τοιχογραφίας που εκφράζει την νίκη της ποικιλομορφίας αντί των ρατσιστικών σχολίων πάνω στους τοίχους.	- Εκστρατεία «Όλοι Διαφορετικοί – Όλοι Ίσοι», για την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων - Εκθέσεις σχετικά με τις διαθρησκευτικές συναντήσεις νέων για διάλογο - Ντοκιμαντέρ για τη ζωή των προσφύγων που τους απεικονίζουν ως ανθρώπινα όντα και όχι ως εγκληματίες - Σειρά αφισών που δείχνουν πώς οι πατέρες μπορούν επίσης να απολαμβάνουν άδεια πατρότητας και να φροντίζουν τα παιδιά (ένας ρόλος που συχνά αναλαμβάνουν οι μητέρες).

IO1: Youth2Unite Curriculum

Ενότητα 6 - Αναστοχασμός, ακρόαση και σύνδεση για την πρόληψη και την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους

Ενότητα 6 - Αναστοχασμός, ακρόαση και σύνδεση για την πρόληψη και την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους

Για την πρόληψη και την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους είναι προφανές ότι κανείς θα πρέπει να είναι σε θέση να τα εντοπίσει και να ξέρει πώς να αντιδράσει σε αυτά. Εξίσου σημαντικό, όμως, είναι οι άνθρωποι να αποκτήσουν κάποιες προσωπικές δεξιότητες. Η ενότητα 6Α επικεντρώνεται σε μια προοπτική ενδοσκόπησης, συμπεριλαμβανομένου του αναστοχασμού (π.χ. για τις αξίες και συμπεριφορές του ίδιου του ατόμου) και στην ακρόαση άλλων και άλλων απόψεων. Η ενότητα 6Β επικεντρώνεται στη συνέχεια σε δεξιότητες που είναι απαραίτητες για ομαδική εργασία, όπως δεξιότητες επικοινωνίας και διαχείρισης ή δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, έχοντας κατά νου ότι είναι ευκολότερο να καταπολεμήσουμε όλοι μαζί τα εγκλήματα μίσους.

Module 6a - Αναστοχασμός αξιών και διαμόρφωση συμπεριφορών

Η σύγχρονη κοινωνία αναγνωρίζει την εμφάνιση του μίσους. Οι άνθρωποι κατανοούν τη σημασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και την ανάγκη προστασίας και επέκτασής τους. Η δυναμική κοινωνία δεν ανέχεται τη μισαλλοδοξία, ενώ οι άνθρωποι μαθαίνουν να μισούν το μίσος, δημιουργώντας αυτό το παράδοξο όπου το μίσος είναι εμφανές, αλλά είναι πρόβλημα «των άλλων». Η αποτυχία της κοινωνίας να αναγνωρίσει ότι το μίσος είναι πρόβλημα όλων είναι στο επίκεντρο της συντήρησής του. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι αυτή η κουλτούρα του μίσους όταν βιώνεται από νωρίς – όσο το άτομο αναπτύσσει την προσωπικότητά το, μετατρέπεται τελικά σε συνήθεια. Έτσι, το άτομο δεν έχει συνείδηση του λάθους στη συμπεριφορά του. Η πορεία αυτή προς το μίσος οδηγεί τα άτομα στο να θεωρούν ότι είναι ανώτερα και να αγνοούν υποκριτικά την αλήθεια. Αυτή η αντίληψη ανωτερότητας ή/και εθελουφλίας προς την αλήθεια είναι τα στοιχεία που εκμεταλλεύονται πολλές οργανωμένες ομάδες και πολιτικά λόμπι που προσπαθούν να προωθήσουν τη δική τους ατζέντα. Δηλαδή, εκμεταλλεύονται την προκατάληψη των ατόμων και την αντίστοιχη ανάγκη τους να ανήκουν σε μια ομάδα ανθρώπων με παρόμοιες αντιλήψεις. Με την έλευση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και την ευκολία πρόσβασης που παρέχουν σε μια πληθώρα απόψεων και γνώμων, τα άτομα μπορούν να βρουν υποστήριξη στις πεποιθήσεις τους και να δικαιολογήσουν τις ενέργειές τους σε άτομα εκτός της κοινότητας τους. Τα οφέλη αυτής της δυνατότητας πρόσβασης είναι πολλά για την γνωριμία και την κατανόηση διαφορετικών απόψεων. Όμως, το ανεκπαίδευτο και χωρίς αυτό-έλεγχο άτομο μπορεί να εκτεθεί σε πολλούς κινδύνους, εάν δεν έχει την κριτική σκέψη και τη θεμελιώδη κατανόηση των κινήτρων που κρύβονται πίσω από τη ρητορική μίσους, ενώ αυτή μεταμφιέζεται σε δύναμη για βελτίωση της ανθρωπότητας.

Εδώ θα πρέπει να τονιστεί η σημασία των εξαιρετικών κοινωνικών προτύπων και των υψηλών προτύπων στην εκπαίδευση, στο σπίτι και στο σχολείο, καθώς και στις εξωσχολικές δραστηριότητες. Η διαφυγή των κινδύνων που προκαλούνται από το μίσος είναι μια διαδικασία δια βίου μάθησης. Η κοινωνία στο σύνολό της έχει την ευθύνη να διδάξει ανοχή, αλληλεγγύη και συμπόνοια. Αυτές οι συμπεριφορές και οι ενέργειες πρέπει να λάβουν την απαραίτητη θετική ενίσχυση, προκειμένου να αναπτυχθούν ακόμη περισσότερο. Αλλά πώς μπορεί η κοινωνία να παρέχει τη βάση για την ανάπτυξη αυτών των αξιών, όταν το πρόβλημα βρίσκεται, πράγματι, τόσο βαθιά στα θεμέλια του σύγχρονου πολιτισμού;

Οι πράξεις καλοσύνης, αποδοχής και κατανόησης είναι συνηθισμένες, αλλά συχνά παραβλέπονται. Αυτό επιδεινώνεται περαιτέρω από την αλτρουιστική φύση αυτών των ενεργειών που τις αποσυνδέει από την ανάγκη να λάβουν αναγνώριση. Αυτά τα ιδανικά πρέπει να τοποθετηθούν ψηλότερα στην ιεραρχία αξιών που ορίζουν την κοινωνία.

Όλοι κάνουν λάθη. Η συγγνώμη είναι αξιέπαινη, αλλά δεν είναι πάντα αρκετή. Μόνο μέσω της ενεργού δέσμευσης και της ενδοσκόπησης του ατόμου μπορεί η κοινωνία να μεταμορφωθεί ως σύνολο. Είμαστε όλοι προϊόντα της εποχής μας και του πολιτισμού μας, αλλά είμαστε και αυτοί που τον διαμορφώνουμε.

Για να επιλυθεί το ζήτημα του μίσους, η κοινωνία πρέπει να παρέχει ένα ασφαλές πνευματικό καταφύγιο στους ανθρώπους για να μιλούν ήρεμα για τους φόβους και τις ανησυχίες τους. Για να γίνει πραγματικότητα κάτι τέτοιο, κάθε άτομο πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσει τα συναισθήματα και τις λέξεις που σχετίζονται με το μίσος και τις συμπεριφορές που απορρέουν από αυτήν. Μέσω μιας προσεκτικής αναδιάρθρωσης της προσέγγισης για την αντιμετώπιση εγκλημάτων και περιστατικών μίσους μπορούν οι προκαταλήψεις να ανατραπούν. Με αρκετή ορμή, το πέπλο του μίσους μπορεί να φύγει και όλοι να δούμε με μάτια που δεν τα θολώνει το μίσος.

Έχοντας όλα αυτά κατά νου, οι δραστηριότητες αυτής της ενότητας παρέχουν δυνατότητες να μοιραστείτε τη γνώμη σας και να ακούσετε άλλες απόψεις και να προβληματιστείτε σχετικά με τις αξίες και τις ταυτότητες.

Παραπομπές:

McLaughlin, K. A., Malloy, S. M., Brilliant, K. J., & Lang, C. (2000) Responding to Hate Crime: A Multidisciplinary Curriculum for Law Enforcement and Victim Assistance Professionals. Newton, MA: National Center for Hate Crime Prevention, Education Development Center, Inc.

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M6A1

Περιστρεφόμενες καρέκλες

Στόχοι

- Εξοικείωση με τις απόψεις της ομάδας
- Συνειδητοποίηση των τρόπων με τους οποίους μπορούμε να κατανοήσουμε τα υποκείμενα συναισθήματα, λέξεις και συμπεριφορές που εμπλέκονται σε εγκλήματα μίσους και περιστατικά μίσους
- Κατανόηση της ύπαρξης πολυφωνίας και κριτική και ενεργητική ακρόαση των διαφόρων απόψεων (έχοντας κατά νου ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αδιαίρετα, αλληλεξαρτώμενα και αλληλένδετα)

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: Κουδούνι, χαρτί Α4 ή σημειωματάρια, στυλό
- Διάρκεια: 30 – 40 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 20 – 30 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δύο ομάδες. Η μία ομάδα κάθεται σε έναν κύκλο που βλέπει προς τα έξω και η άλλη ομάδα κάθεται σε έναν άλλο κύκλο που βλέπει προς τα μέσα. Αυτό σημαίνει ότι ένα μέλος κάθε ομάδας αντιμετωπίζει πάντα ένα μέλος της άλλης ομάδας.
- Διαβάστε την πρώτη ερώτηση ή δήλωση (ανατρέξτε στο Παράρτημα) και τα ζευγάρια έχουν 2-3 λεπτά για να συζητήσουν το συγκεκριμένο ζήτημα (και τα δύο άτομα πρέπει να μιλήσουν εξίσου).
- Κάθε φορά που χτυπάτε το κουδούνι, τα ζεύγη πρέπει να περιστρέφονται. Αυτό τους δίνει την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις με περισσότερα άτομα.
- - Γυρίστε στη μεγάλη ομάδα και συζητήστε τις διαφορετικές απόψεις στην αίθουσα μετά την ενημέρωση/ανασκόπηση.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Αφήστε τους συμμετέχοντες να συζητήσουν την ίδια ερώτηση ή δήλωση για 3-4 γύρους. Αυτό θα τους βοηθήσει να εξερευνήσουν διαφορετικές απόψεις.

Ανασκόπηση/ Ενημέρωση

Οι ερωτήσεις για έναν τελικό προβληματισμό μπορεί να είναι:

- Τι έχετε μάθει για τις απόψεις στο δωμάτιο κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας;
- Υπήρχε κάτι που σας εξέπληξε και το ακούσατε για πρώτη φορά; Ή κάτι που δεν είχατε σκεφτεί πριν; Πώς άλλαξε τη γνώμη σας;
- - Ρωτήστε τους εάν η διαφορετικότητα των απόψεων είναι θετική ή αρνητική. Θα ήταν αυτή η πιθανή αιτία συγκρούσεων και προβλημάτων; Πώς επιλύουμε ζητήματα που μπορεί να προκύψουν από τόσες διαφορετικές προσωπικότητες και απόψεις; (Πρέπει να δώσετε στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να συζητήσουν ότι οι διαφορετικές απόψεις δεν είναι επιβλαβείς, αλλά ότι πρέπει να αναπτύξουμε ορισμένες αξίες, ικανότητες και συμπεριφορές για να κατανοήσουμε σε βάθος τι συμβαίνει πίσω από τα περιστατικά μίσους.).

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Πείτε στους συμμετέχοντες να βρουν στις ειδήσεις τυχόν περιπτώσεις εγκλημάτων μίσους που συνέβησαν πρόσφατα και να τις αξιολογήσουν κριτικά για να προσδιορίσουν τα κίνητρα πίσω από αυτές.

Παράρτημα

Ερωτήσεις και Δηλώσεις

1. Ποιες είναι οι σημαντικότερες αξίες για εσάς;
2. Πιστεύετε ότι η ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα ισχύουν εξίσου για κάθε άτομο στον κόσμο;
3. Η πολιτιστική πολυμορφία είναι σημαντική στην κοινωνία μας σήμερα. Συμφωνείτε ή όχι;
4. Η ρητορική μίσους είναι μια μορφή ελευθερίας λόγου. Ποια είναι η γνώμη σου;
5. Ο γείτονάς σας πιστεύει ότι η εισροή μεταναστών μπορεί να αλλοιώσει τον χαρακτήρα της χώρας σας. Μπορείτε να αναλύσετε και να σκεφτείτε κριτικά τι παρακινεί αυτή την πεποίθηση;
6. Πιστεύετε ότι με την ενεργητική ακρόαση μπορείτε να καταλάβετε καλύτερα τι παρακινεί τα εγκλήματα που προκαλούνται από μίσος; Γιατί;
7. Ένας φίλος πιστεύει ότι οι πεπιοθήσεις, οι απόψεις και οι πρακτικές που είναι ανοιχτές στην πολιτισμική ετερότητα προκαλούν την απώλεια της πραγματικής εθνικής και θρησκευτικής ταυτότητάς. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι η στάση του μπορεί να οδηγήσει σε εγκλήματα μίσους; Ποιες άλλες στάσεις μπορείτε να προτείνετε που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αλλαγή της στάσης του;

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M6A2

Η γραμμή της γνώμης/άποψης

Στόχοι

- Αναστοχασμός του ατόμου πάνω στις απόψεις του
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για συζήτηση και συλλογισμό

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: Τρία φύλλα χαρτί διαφορετικού χρώματος (κάθε φύλλο χαρτί πρέπει να αναφέρει μία από τις ακόλουθες δηλώσεις: "Συμφωνώ", "Δεν είμαι σίγουρος", "Διαφωνώ"), κασέτα
- Διάρκεια: 60 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 15-20 συμμετέχοντες.

Οδηγίες

- Πείτε τους συμμετέχοντες ότι θέλετε να μάθετε τη γνώμη τους σχετικά με ορισμένες ερωτήσεις / δηλώσεις (Ανατρέξτε στο Παράρτημα).
- Δημιουργήστε μια γραμμή στο πάτωμα τοποθετώντας το φύλλο χαρτιού "Συμφωνώ" στο ένα άκρο της γραμμής, το φύλλο χαρτιού "Δεν είμαι σίγουρος" στη μέση και το φύλλο χαρτιού "Διαφωνώ" στο άλλο άκρο της γραμμής.
- Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα διαβάσετε μια δήλωση και ότι αυτοί θα πρέπει να αποφασίσουν, ο καθένας από μόνος τους, εάν συμφωνούν ή διαφωνούν με αυτό και στη συνέχεια να σταθούν στο σημείο όπου βλέπουν την αντίστοιχη ετικέτα.
- Οι συμμετέχοντες μπορούν να τοποθετηθούν οπουδήποτε θέλουν στη γραμμή γνώμης, ακόμη και μεταξύ των τριών δηλώσεων.
- Ο στόχος είναι να πεισθούν οι άλλοι συμμετέχοντες να αλλάξουν τη γνώμη και τη θέση τους στη γραμμή, αφού επιχειρηματολογήσουν για τη δική τους γνώμη.
- Πείτε στους συμμετέχοντες ότι οι ίδιοι πρέπει να σκεφτούν τι πιστεύουν για τη συγκεκριμένη δήλωση και να λάβουν θέση χωρίς να μιλήσουν μεταξύ τους.
- Περιμένετε μέχρι ο καθένας να πάρει θέση για να ρωτήσετε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα συμμετεχόντων από όλες τις πλευρές για τον λόγο για τον οποίο τοποθετήθηκαν με τον τρόπο που το έκαναν. Αφήστε τους συμμετέχοντες να εκφράσουν τη γνώμη τους και ενθαρρύνετε πολλούς από αυτούς να το πράξουν.
- Μετά τη συζήτηση, ζητήστε από όποιον θέλει να αλλάξει τη θέση του να το κάνει. Εάν πολλοί από τους συμμετέχοντες αλλάξουν θέσεις, ρωτήστε τους τι επιχείρημα τους έκανε να αλλάξουν γνώμη και γιατί.
- Συνεχίστε τη διαδικασία για όλες τις δηλώσεις.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Προσαρμόστε τις δηλώσεις ανάλογα με το πλαίσιο και τις ευαισθησίες της ομάδας σας.
- Μην κρίνετε ή παρεμβαίνετε όταν οι συμμετέχοντες εκφράζουν τη γνώμη τους. Ο στόχος είναι να κατανοήσουν οι συμμετέχοντες τη σημασία της συμμετοχής και του σεβασμού και της κατανόησης των ιδεών των άλλων – όχι να συμφωνήσουν με τις πεποιθήσεις ή τις προοπτικές σας.
- - Θέστε ερωτήσεις αντί να δώσετε απαντήσεις.

Ανασκόπηση/ Ενημέρωση

Στην τελική συζήτηση μπορείτε να κάνετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες:

- Τι γνώμη έχετε για τη δραστηριότητα;
- Μήπως δυσκολευτήκατε να λάβετε θέση σε ορισμένες περιπτώσεις; Σε ποιες;
- Μήπως αλλάξατε τη θέση σας κάποια στιγμή; Τι σας έκανε να το κάνετε;
- Είναι εντάξει για τους ανθρώπους να αλλάζουν τις απόψεις τους ή να εμμένουν σε μια γνώμη;
- - Μάθατε κάτι νέο από αυτήν τη δραστηριότητα; Αν ναι, τι;

Παράρτημα

Δηλώσεις

1. Οι άνθρωποι πρέπει να δίνουν λιγότερη προσοχή στις λέξεις, αφού σε τελική ανάλυση οι λέξεις δεν μπορούν να κάνουν κακό.
2. Είναι μάταιο να αναζητούμε τα κίνητρα, οι άνθρωποι διαπράττουν εγκλήματα μίσους επειδή έχουν βίαιες τάσεις.
3. Μια ιδέα δεν μπορεί να είναι υπεύθυνη για τις ενέργειες των ανθρώπων που την πιστεύουν.
4. Οι άνθρωποι δεν πρέπει να αναζητούν εξηγήσεις στην κοινωνία, το κλειδί είναι στο μυαλό των δραστών.
5. Το μίσος δεν μπορεί να υποκινήσει το έγκλημα εκτός αν έρθει η κατάλληλη ευκαιρία.

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M6A3

Ο Ήλιος της Ταυτότητας

Στόχοι

- Κατανόηση υποκείμενων αιτιών της ρητορικής μίσους, δηλαδή τα αρνητικά στερεότυπα, τα οποία βλέπουν ορισμένες ομάδες ή άτομα, ως κατώτερα, διαφορετικά και λιγότερο αξία σεβασμού
- Κατανόηση του ρόλου που έχουν οι ταυτότητες στη διάδοση του μίσους
- Κατανόηση του ότι κάθε άτομο ανήκει σε πολλές ομάδες και ότι η ταυτότητά του / της επηρεάζεται από αυτήν την περίπλοκη εμπλοκή σε πολλές ομάδες
- Κατανόηση του ποιες είναι οι πιθανές επιπτώσεις του να ανήκει κανείς σε ορισμένες ομάδες
- Απόκτηση κατανόησης προς εκείνους που είναι διαφορετικοί από εμάς

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Υλικά: Χαρτί A4, αυτοκόλλητες σημειώσεις, στυλό, κορδέλα, ταινία.
- Διάρκεια: 60 – 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 15 – 25 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχεδιάσουν έναν ήλιο με έξι ηλιαχτίδες σε ένα κομμάτι χαρτί και να γράψουν το όνομά τους στη μέση.
- Δώστε τους 3-4 λεπτά για να γράψουν ένα χαρακτηριστικό του εαυτού τους (μία πτυχή της ταυτότητάς τους) που είτε παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή τους είτε έχει κάποια σημασία για αυτούς. Για να γίνει ευκολότερο, ίσως μπορούν να σκεφτούν τι είναι ενδιαφέρον ή σημαντικό να γνωρίζουν όταν συναντούν κάποιον για πρώτη φορά και να σκεφτούν γενικές κατηγορίες πληροφοριών (π.χ. ηλικιακή ομάδα, φύλο, εθνικότητα, θρησκεία, σπουδές, χόμπι, οικογενειακή σχέση, ποδοσφαιρική ομάδα κλπ.) που τους καθιστούν μέλος μιας ομάδας ανθρώπων.
- Μετά από αυτό, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αφιερώσουν πέντε λεπτά για να περπατήσουν γύρω από το δωμάτιο και να μοιραστούν αυτές τις πτυχές της ταυτότητάς τους / αυτό που έχουν σημειώσει με τους ανθρώπους που συναντούν στο δρόμο τους. Κάθε φορά που συναντούν κάποιον/α που έχει το ίδιο χαρακτηριστικό, γράφουν το όνομά του/της στην αντίστοιχη ηλιαχτίδα.
- Συζητήστε μαζί με όλους τους συμμετέχοντες πώς ορισμένες ταυτότητες είναι κοινές, αλλά και πώς ο καθένας μας έχει κάποια μοναδικά χαρακτηριστικά. Αυτός είναι ένας τρόπος να ξεκινήσετε να συζητάτε για την ποικιλομορφία και τις ταυτότητες.
- Στη συνέχεια, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν και να σκεφτούν τα εξής:

- 1. Μια πτυχή της ταυτότητάς τους, η οποία τους ενδυναμώνει ή τους κάνει να νιώθουν άνετα με τον εαυτό τους ή ακόμη και σημαντικοί στην κοινωνία / κοινότητα στην οποία ζουν.**
- 2. Μια άλλη πτυχή της ταυτότητάς τους που τους κάνει να νιώθουν αδύναμους ή τους κάνει να νιώθουν άβολα.**

- Πείτε τους να γράψουν αυτά τα δύο χαρακτηριστικά σε δύο διαφορετικές αυτοκόλλητες σημειώσεις.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συλλέξουν τα στοιχεία ενδυνάμωσης μαζί σε έναν χώρο πάνω από μια γραμμή (κορδέλα) στον τοίχο και να τοποθετήσουν τα στοιχεία αδυναμίας κάτω από τη γραμμή.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να διερευνήσουν και να συζητήσουν τυχόν χαρακτηριστικά που επαναλαμβάνονται σε κάθε κατηγορία ή στοιχεία που βρίσκονται και στις δύο κατηγορίες ή οτιδήποτε άλλο θεωρούν ενδιαφέρον.

- Αφού συζητήσετε τις ομάδες ταυτοτήτων που ενδυναμώνουν και αποδυναμώνουν τους συμμετέχοντες, ξεκινήστε μια συζήτηση σχετικά με το ρόλο των ταυτοτήτων στη διάδοση του μίσους (βλ. Παράρτημα).

Συμβουλές για τους διαμεσολαβητές

- Όταν ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να γράψουν τις έξι ταυτότητές τους, θα πρέπει να καταστήσετε σαφές ότι αυτό δεν ισχύει για τα επίθετα που περιγράφουν τον χαρακτήρα τους (π.χ. δυναμικός/ή, καταθλιπτικός/η, όμορφος/η κ.λπ.) - μπορείτε να τους δώσετε παραδείγματα κατηγοριών όπως φύλο, εθνικότητα, θρησκευτικές πεποιθήσεις, ποδοσφαιρική ομάδα, ηλικία, θέση στην οικογένειά τους, τυχόν τίτλους που έχουν στο σχολείο ή σε συλλόγους (π.χ. πρόεδρος τάξης κ.λπ.).
- Μία ιδέα για να ξεκινήσετε είναι να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να συζητήσουν ως παράδειγμα τις ταυτότητές κάποιου διάσημου (π.χ. Madonna, Nelson Mandela, Beyonce).

Ανασκόπηση/ Ενημέρωση

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για την τελική συζήτηση μπορεί να είναι:

- Πόσο εύκολο / δύσκολο ήταν να εντοπίσετε στοιχεία που μας ενδυναμώνουν ή μας κάνουν αδύναμους; Ποιο ήταν το πιο εύκολο να εντοπίσετε;
- Πώς επηρεάζεται η ταυτότητά μας από την αλληλεπίδρασή μας με άλλα άτομα ή με την κοινωνία στην οποία γεννηθήκαμε;
- Σε ποιο βαθμό κρίνονται οι άνθρωποι από το σύνολο των χαρακτηριστικών τους και σε ποιο βαθμό κρίνονται για ορισμένες πτυχές της ταυτότητάς τους; Ποια αποτελέσματα μπορεί να προκύψουν εστιάζοντας μόνο σε ένα στοιχείο της ταυτότητάς μας;
- Ποια είναι η σχέση μεταξύ ταυτοτήτων και διάδοσης μίσους;
- Η συζήτηση πρέπει να επικεντρωθεί στις πολλαπλές διαστάσεις των ταυτοτήτων και στο πώς η εστίαση σε μια συγκεκριμένη πτυχή της ταυτότητας δημιουργεί κοινωνικά φαινόμενα, όπως ο ρατσισμός, ο αποκλεισμός, η βία και ούτω καθεξής. Μπορείτε να παρουσιάσετε το παράδειγμα με τους οπαδούς του ποδοσφαίρου των οποίων η τυφλή πίστη σε έναν συγκεκριμένο σύλλογο τους οδηγεί σε ακραίες

συμπεριφορές και το παράδειγμα των στερεοτυπικών έμφυλων ρόλων. Συνοψίζοντας, πρέπει να υπενθυμίσετε ότι αυτά είναι τα αποτελέσματα της εστίασης σε μια μόνο διάσταση των ταυτοτήτων των ατόμων, αντί στην ολότητα του ατόμου που αποτελείται από πολλαπλούς δείκτες ταυτότητας.

Συνέχεια/ Έμπνευση για το μέλλον

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παρατηρήσουν πώς διαμορφώνονται οι ταυτότητές τους σε σχέση με το κοινωνικό τους περιβάλλον και σημειώστε εάν έχουν επισημάνει ή κρύψει ορισμένα στοιχεία της ταυτότητάς τους για να γίνουν μέλη σε μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα.

Παραπομπές / Παραιτέρω ανάγνωση

Jan E. Stets and Peter J. Burke (2003): A Sociological Approach to Self and Identity, in: Mark Leary and June Tangney, Handbook of Self and Identity, Guilford Press:

<https://pdfs.semanticscholar.org/b6a3/3134c18536f4fb36d95db050ec43d871cde7.pdf>

Παράρτημα

Η ρητορική μίσους μπορεί να νοηθεί ως εκδήλωση άνισων κοινωνικών σχέσεων και σχέσεων εξουσίας και ως μηχανισμός αναπαραγωγής τους. Η ανισότητα αναπαράγεται με τρόπους που γίνονται δύσκολα αντιληπτοί, για παράδειγμα, από μηχανισμούς που δίνουν διαφορετική πρόσβαση σε ευκαιρίες και πόρους σε διαφορετικές ομάδες, δημιουργώντας προνόμια για ορισμένες, με αποτέλεσμα την περιθωριοποίηση για άλλες.

Κανείς δεν είναι ποτέ αποκλειστικά προνομιούχος ή περιθωριοποιημένος. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ένα άτομο δεν ανήκει μόνο σε μία κοινωνική ομάδα αλλά έχει ταυτόχρονα σχέσεις με πολλές ομάδες. Για παράδειγμα, ένας ομοφυλόφιλος μαύρος φοιτητής Ιατρικής μπορεί να αισθάνεται ταυτόχρονα συνδεδεμένος με διάφορες κοινωνικές ομάδες: άνδρες, «Μαύρος» ή Αφρικανός, ΛΟΑΤ, φοιτητές πανεπιστημίου στη χώρα του, φοιτητές Ιατρικής σε όλο τον κόσμο και ούτω καθεξής. Αυτό σημαίνει ότι ένα άτομο βρίσκεται πάντα στη διασταύρωση πολλαπλών ταυτοτήτων. Καθένας ανήκει σε πολλές κοινωνικές ομάδες ταυτόχρονα. Για παράδειγμα, το να είσαι άνδρας μπορεί να σημαίνει κάποια οφέλη, ενώ το να είσαι ομοφυλόφιλος μπορεί να μην έχει. Τα οφέλη μας καθορίζονται σε σχέση με άλλα. Για παράδειγμα, μια ομάδα έχει προνόμια, λευκοί, ενώ άλλες όχι, μη λευκοί.

Πηγή: De Latour, A.; Perger, N.; Salaj, R.; Tocchi, C.; Viejo Otero, P. (Council of Europe, 2017): We Can! Taking Action against Hate Speech through Counter and Alternative Narratives, p.35:

<https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/we-can-alternatives>

Module 6b - Δημιουργία συνασπισμών για την προώθηση της κοινωνικής αλλαγής

Η κοινωνική αλλαγή είναι – με απλά λόγια – η αλλαγή στην κοινωνία και τις κοινωνικές σχέσεις, εάν υποθέσουμε ότι η κοινωνία είναι ένας ιστός κοινωνικών σχέσεων. Ο κόσμος αλλάζει συνεχώς με πολλούς τρόπους, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας. Βλέπουμε αλλαγές σε πολιτιστικά σύμβολα, κανόνες συμπεριφοράς, κοινωνικές οργανώσεις ή συστήματα αξιών που χαρακτηρίζουν την αλλαγή μηχανισμών που οδηγούν στην κοινωνική αλλαγή μέσα στην κοινωνία. Δεχόμαστε ότι η αλλαγή είναι διαρκής, αλλά δεν θυμόμαστε πάντα ότι μπορούμε να προσπαθήσουμε να καθοδηγήσουμε την κατεύθυνση της κοινωνικής αλλαγής και να την αλλάξουμε, να τη διαμορφώσουμε και να την δομήσουμε με τέτοιο τρόπο, που θα φέρουμε το είδος αλλαγής που θέλουμε να δούμε.

Άτομα και ολόκληρες κοινότητες μπορούν να γίνουν οι κινητήριες δυνάμεις προς τη θετική αλλαγή. Ένα από τα κύρια συστατικά της κοινωνικής αλλαγής είναι η αλληλεπίδραση, η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των ατόμων για η δημιουργία συνασπισμών. Όταν μιλάμε για αποτροπή του μίσους και των πράξεων που υποκινούνται από στερεότυπα και μίσος, πρέπει να επισημάνουμε τη σημασία των συνασπισμών μεταξύ κοινωνικών, πολιτιστικών και θρησκευτικών ομάδων, οργανώσεων για την ενημέρωση της νεολαίας, ΜΚΟ και της κοινωνικής οικονομίας, ατόμων επιρροής και άλλων ενδιαφερομένων. Οι συνασπισμοί χρησιμοποιούνται ως μέρος εκστρατειών υποστήριξης και δράσεων για να επηρεάσουν ομάδες ή περιβάλλοντα και για την πρόληψη και την καταπολέμηση συμπεριφορών μίσους, διακρίσεων και βίας. Είναι πολύ πιθανό να μειωθεί η άγνοια και να αποκατασταθούν οι βλάβες που προκαλούνται από το μίσος και τις προκαταλήψεις μεταξύ των μελών της κοινότητας, όταν υπάρχει χώρος για διάλογο και δράση. Σύμφωνα με την Τελική Έκθεση του έργου Sussex Hate Crime, οι παρεμβάσεις που βασίζονται στην κοινότητα είναι σημαντικά εργαλεία για τη μείωση της ανησυχίας και των εντάσεων μέσα στις ομάδες που εμφανίζονται σε κοινοτικό επίπεδο (Walters et al., 2018).

Υπό αυτήν την έννοια, οι συνασπισμοί είναι εξαιρετικά σημαντικοί για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των εγκλημάτων μίσους. Ωστόσο, για να λειτουργούν ομαλά οι συνασπισμοί, είναι σημαντικό να καθιερωθούν σαφείς μηχανισμοί για τη συμμετοχή, τη λήψη αποφάσεων και την επιλογή ηγεσίας (OSCE/ODIHR, 2009). Επιπλέον, ένα σημαντικό πρώτο βήμα για τη δημιουργία συνασπισμού πρέπει να είναι ο εντοπισμός ενός συγκεκριμένου στόχου γύρω από τον οποίο διάφορες ομάδες μπορούν να ενωθούν. Είναι αναπόφευκτο να υπάρχουν διαφορετικές ιδέες, απόψεις, τρόποι εργασίας, τρόποι

αντιμετώπισης των ομάδων που στοχεύει η παρέμβαση και άλλα θέματα που ενδέχεται να προκαλούν διαφωνίες όταν εργάζεστε μέσα σε μια ομάδα και αντιμετωπίζετε/απευθύνεστε σε διαφορετικές ομάδες –στόχους της παρέμβασης. Για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων και την αποτελεσματική απόδοση σε σχέση με τους κύριους στόχους, τα άτομα πρέπει να διαθέτουν ένα σύνολο συγκεκριμένων δεξιοτήτων και ικανοτήτων, όπως:

- Ικανότητες ηγεσίας και διοίκησης
- Ικανότητα ανάληψης πρωτοβουλίας, έκφρασης και αποδοχής απόψεων και ιδεών
- Ικανότητα εργασίας ατομικά και εντός ομάδας
- Λήψη αποφάσεων και επίλυση προβλημάτων
- Δυνατότητα ανάθεσης και αποδοχής καθηκόντων και ευθυνών
- Προσαρμοστικότητα και ικανότητα συμβιβασμού
- Δεξιότητες επικοινωνίας, ενεργή ακρόαση και ενεργή συμμετοχή
- Ικανότητα αξιολόγησης της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων και ικανότητα προσδιορισμού δυνατών σημείων, αδυναμιών και πιθανών λύσεων.

Το να επιτευχθεί κλίμα ομόνοιας και να υιοθετηθεί η κοινωνική αλλαγή είναι ένας δύσκολος, αλλά όχι ακατόρθωτος στόχος! Αυτή η ενότητα παρέχει ένα σύνολο δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη των παραπάνω δεξιοτήτων και ικανοτήτων και για την παροχή κινήτρων για τη δημιουργία και τη διατήρηση αποτελεσματικών συνασπισμών με στόχο τη θετική κοινωνική αλλαγή.

Παραπομπές:

Paterson, Jennifer, Walters, Mark A, Brown, Rupert and Fearn, Harriet (2018): The Sussex Hate Crime Project: final report. Project Report. University of Sussex.

OSCE/ODIHR (2009): Preventing and responding to hate crimes: A resource guide for NGOs in the OSCE region: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/a/39821.pdf>

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M6A4

Απίθανη αποστολή - Πιθανή!

Στόχοι

- Απόκτηση δεξιοτήτων ομαδικής λήψης αποφάσεων και εκμάθηση δεξιοτήτων ανάθεσης και αποδοχής ευθύνης για την ολοκλήρωση μιας σειράς ασκήσεων σε σύντομο χρονικό διάστημα
- Ενθάρρυνση επικοινωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων (να νιώσουν άνετα) για την ανάπτυξη εμπιστοσύνης και συνέργειας μεταξύ των συμμετεχόντων
- Αξιολόγηση της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της δραστηριότητας, καθώς και των δυνατών και αδύναμων σημείων της ομάδας και του ίδιου ατόμου μέσα στην ομάδα
- Απόκτηση εμπειρίας για ανάληψη πρωτοβουλιών, ανάδειξη δεξιοτήτων, ικανοτήτων και ταλέντων του ίδιου του ατόμου και ολοκλήρης της ομάδας.

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: Φύλλο εργασιών (παράδειγμα στο Παράρτημα), μεγάλος εσωτερικός ή εξωτερικός χώρος, χαρτιά, χαρτοπίνακες, παλιά περιοδικά, πολύχρωμο χαρτί, πολύχρωμα στυλό, μολύβια, μαρκαδόροι υπογραμμίσης, μαρκαδόροι / κηρομπογιές) κ.λπ., ηχεία και πρόσβαση στο Διαδίκτυο (δεν είναι υποχρεωτικό), δημιουργικότητα των συμμετεχόντων (υποχρεωτικό) 😊.
- Διάρκεια: 90 λεπτά (50 λεπτά εφαρμογή, 20 λεπτά παρουσιάσεις, 20 λεπτά
- ανασκόπηση).
- Αριθμός μελών ομάδας: τουλάχιστον 12 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Προετοιμάστε το φύλλο εργασίας και κόψτε το σε κομμάτια σαν παζλ (Μπορείτε να βρείτε ένα παράδειγμα του φύλλου εργασιών στο Παράρτημα.).
- Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι όλοι οι κανόνες και τα καθήκοντα της δραστηριότητας βρίσκονται σε ένα φάκελο στη μέση του δωματίου. Παραλλαγή: Εάν οι συμμετέχοντες κάθονται σε καρέκλες, μπορείτε να κόψετε το φύλλο εργασίας σε τόσα πολλά κομμάτια όσοι και οι συμμετέχοντες και να κολλήσετε ένα κομμάτι κάτω από την καρέκλα κάθε συμμετέχοντα.
- Τώρα οι συμμετέχοντες πρέπει να βάλουν μαζί τα κομμάτια του «παζλ» για να μάθουν τα καθήκοντά τους και να αρχίσουν να τα εφαρμόζουν. Μην παρεμβαίνετε στην εκτέλεση των καθηκόντων, ούτε στον καταμερισμό ευθυνών.
- - Μετά από 50 λεπτά, καλέστε τους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν τα αποτελέσματά τους.

Συμβουλές για τους επιμορφωτές / εκπαιδευτές

- Οι εργασίες μπορούν να προσαρμοστούν ανάλογα με το προφίλ των συμμετεχόντων, τις διεθνείς ομάδες, τη δυναμική της ομάδας, τον τόπο της δραστηριότητας κ.λπ. Μπορείτε να κάνετε αλλαγές, σε περίπτωση που θεωρείτε ότι ορισμένες από τις εργασίες είναι ακατάλληλες για μια συγκεκριμένη ομάδα.
- Εάν οι συμμετέχοντες γνωρίζουν ο ένας τον άλλον, μπορεί να είναι πιο εύκολο να εκτελέσουν όλες τις εργασίες. Εάν οι συμμετέχοντες δεν γνωρίζουν ο ένας τον άλλον, τότε η δραστηριότητα θα λειτουργήσει ως μέσο να χαλαρώσουν, διευκολύνοντας τη θετική δυναμική της ομάδας και τη δημιουργία μιας ισχυρής ομάδας.
- Μπορείτε να βάλετε κάποια συναρπαστική μουσική ως υπόκρουση για να κάνετε την ατμόσφαιρα να μοιάζει με αποστολή.
- Δεν πρέπει να συμμετέχετε στην εκτέλεση των καθηκόντων για να επιτρέψετε στους συμμετέχοντες να βρουν μόνοι τους τις καλύτερες λύσεις.
- Θα πρέπει να δώσετε σημασία στη συμμετοχή όλων των συμμετεχόντων και να την αναφέρεται κατά τη διάρκεια της ανασκόπησης/ενημέρωσης.
- Βεβαιωθείτε ότι τους υπενθυμίζετε τον χρόνο που απομένει. Να είστε αυστηροί με το χρόνο - αυτό θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να παραμείνουν συγκεντρωμένοι και παρακινημένοι.

Ανασκόπηση

Οι ερωτήσεις για έναν τελικό προβληματισμό μπορεί να είναι:

- Σας άρεσε η δραστηριότητα;
- Ήταν αδύνατη η αποστολή; Ήταν εύκολο ή δύσκολο να ολοκληρωθούν οι εργασίες; Γιατί;
- Ποιος ήταν ο ρόλος σας και πώς τον εκπληρώσατε;
- Πώς σας φάνηκε η εργασία στην ομάδα; Ήταν εύκολη ή δύσκολη; Γιατί;
- Πώς μοιραστήκατε το έργο και τις ευθύνες;
- Τι θα κάνατε διαφορετικά αν μπορούσατε να κάνετε ξανά αυτήν τη δραστηριότητα;
- - Ποιες είναι οι αδύνατες αποστολές που εσείς ή οι φίλοι / η οικογένειά σας αντιμετωπίζετε;

Συνέχεια/έμπνευση για το μέλλον

- Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να εκτελεστεί στην αρχή του εργαστηρίου / της ανταλλαγής μεταξύ νέων κλπ. Με αυτόν τον τρόπο οι συμμετέχοντες θα μπορούν να γνωρίσουν ο ένας τον άλλον και τις ικανότητες του άλλου, ώστε να συνεργαστούν καλύτερα στις επόμενες δραστηριότητες.
- Ανάλογα με την ομάδα, η δραστηριότητα μπορεί επίσης να περιλαμβάνει ορισμένες σωματικές δραστηριότητες.

Παραπομπές/ Περαιτέρω ανάγνωση

YOUTRAIN (Video-Tutorial): Team Building Group Challenge: Mission Impossible (YOUTRAIN, Διαθέσιμο στο: https://www.youtube.com/watch?v=jTo_4D9Ghlw&feature=youtu.be&fbclid=IwAR2DXG2ags_qXlnMRHbJ9f-xGYPxGr44270f_hCwnCcZ33KgC8ljRFS_LfQ)

Institute for Analysis and Development (2016): Training course "European Minority Youth Inclusion", / Ινστιτούτο Ανάλυσης και Ανάπτυξης (2016): Εκπαιδευτικό σεμινάριο «Ένταξη της Ευρωπαϊκής μειονοτικής νεολαίας» Διαθέσιμο στο: <https://minorityinclusion.files.wordpress.com/2016/02/mission-impossible.pdf>

Matrioska.CY (2018): Together we can draw a better future. Handbook, p. 11, / Μαζί μπορούμε να σχεδιάσουμε ένα καλύτερο μέλλον. Εγχειρίδιο, σελ. 11 διαθέσιμο στο: https://2a81c709-5422-4db3-a08e-51ca3e799541.filesusr.com/ugd/7cd403_4d2bc60931e64e0bbc6c83df233fcdca.pdf

MISSION IMPOSSIBLE – POSSIBLE

[the tasks below are used as an example and can be adapted according to the group's needs, as well as the time dedicated to this activity]

Dear participants,
Welcome to the [workshop title]!

You have [50 minutes] to complete all the tasks.
All you need is your creativity, team spirit and motivation. Besides that, you can use all the materials available in the box/ on the table.

Can you make Tom Cruise faint?
Do you have what it takes to make Mission impossible is POSSIBLE?

Have fun! THE TIME STARTS NOW!

MISSION IMPOSSIBLE – POSSIBLE

[the tasks below are used as an example and can be adapted according to the group's needs, as well as the time dedicated to this activity]

1. Create a symbol/ logo to represent positive social changes.
(physical & graphic versions are acceptable)

2. Come up with a catchy and inclusive slogan/ motto to fight hate based violence!
(OR SLOGAN/ MOTTO OF THE PROJECT)

3. Create an anti-hate anthem and choreography.
Be ready to present it!

4. Find out what languages your team mates can speak.
Create a chart and Translate "Youth2Unite" in the languages represented.

5. Find 5 organisations/ agencies/ public bodies (local, European, and Global) that are dealing with prevention & combating of bias crime and hate-motivated incidents.
Prepare a short visual presentation!

6. What is your (as a team) definition of social change?

7. Make a photo collage of all the participants & publish it on social media (individual accounts or the account of specific project/ organisation)

8. When do you feel happy?
Find out and create a poster/ or perform it.

9. Create a calendar including the dates of all participants birthdays and the international days related to the topic (eg. Zero Discrimination Day, International Day of Non-Violence etc)

10. What is your least favourite dish/ food you dislike?
Prepare a menu including all participants least favourite dishes.

11. Make a list of energisers & responsible people who will lead them.

12. Find out all participants favourite animals. Prepare a detailed chart with names and %.

13. What is the weather forecast for this week? Prepare a performance!

14. Team hobby! Find out all participants hobbies – combine them in one to create 1 hobby for all the team. All hobbies must be included.

15. Secret task!

You can reveal it during/after the presentations. For example, hug the person on your left, smile to the person on your right, high five each other ect.

**Κωδικός μαθησιακού
εργάλειου**

Τίτλος

M6A5

Καφετέρια χωρίς μίσος

Στόχοι

- Ύπαρξη συνεργατικού διάλογου, ενεργή συμμετοχή σε συνομιλίες και έκφραση της προσωπικής άποψης του καθενός.
- Ευαισθητοποίηση και κατανόηση της σημασίας δημιουργίας συνασπισμών για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους.
- Ανάπτυξη συλλογικής γνώσης, εντοπισμός δυνατοτήτων για ατομικές και συνεργατικές δράσεις για κοινωνικές αλλαγές.

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: 5 τραπέζια και καρέκλες (όσο και οι συμμετέχοντες), σε κάθε τραπέζι: χαρτόνι, στυλό, μολύβια, μαρκαδόροι, επιπλέον: σνακ και αναψυκτικά σε κάθε τραπέζι για μια ατμόσφαιρα καφετέριας, μουσική υπόκρουση
- Διάρκεια: 90 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: τουλάχιστον 12 συμμετέχοντες

Οδηγίες

- Προετοιμάστε το χώρο και δημιουργήστε ένα περιβάλλον καφέ: Ρυθμίστε τραπέζια και καρέκλες - βάλτε ένα τραπεζομάντιλο σε κάθε τραπέζι, ετοιμάστε μερικά σνακ και αναψυκτικά.
- Τοποθετήστε μεγάλα φύλλα χαρτιού πάνω σε κάθε τραπεζομάντιλο μαζί με πολύχρωμους μαρκαδόρους.
- Δημιουργήστε ένα φιλόξενο περιβάλλον.
- Προετοιμάστε «δυνατά» ερωτήματα (ένα ερώτημα ανά τραπέζι). Μερικά από τα ερωτήματα που θα μπορούσαν να τεθούν είναι τα ακόλουθα, αλλά μπορείτε να τις αλλάξετε για να καλύψετε τις ανάγκες του κοινού σας:

1. **Γιατί το έγκλημα μίσους διαχέεται τόσο στις κοινωνίες μας σήμερα;**
2. **Πώς μπορούμε να καταπολεμήσουμε το έγκλημα μίσους; Με τι είδους μέσα; Είναι καθόλου σημαντικό να καταπολεμήσουμε το μίσος;**
3. **Τι είδους δυνατότητες μας προσφέρουν σήμερα οι κοινωνίες μας για την καταπολέμηση του εγκλήματος μίσους;**
4. **Με ποιον τρόπο θα καταπολεμήσουμε το έγκλημα μίσους: ατομικά ή συλλογικά; Ποια εργαλεία μπορεί να χρησιμοποιήθουν για κάθε δίοδο;**
5. **Πώς μπορούμε να οικοδομήσουμε συνασπισμούς με άλλα μέλη / ενδιαφερόμενους φορείς των κοινοτήτων μας; Θα μπορούσατε να αναφέρετε μερικές πιθανές ενέργειες;**

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες και βάλτε μία ομάδα να καθίσει ανά τραπέζι. Σε μια ομάδα πρέπει να είναι 4 έως 5 άτομα. Αυτές είναι οι "ομάδες συζήτησής" σας.
- Εξηγείστε στους συμμετέχοντες ότι θα έχουν τώρα 3 (ή περισσότερους) γύρους συζήτησης που σχετίζονται με την ερώτηση που τίθεται στο τραπέζι. Κάθε γύρος είναι περίπου 10-15 λεπτά.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να γράψουν, να σκισάρουν και να σχεδιάσουν βασικές ιδέες στα τραπεζομάντιλα / φύλλα χαρτιού τους.
- Αφού ολοκληρώσετε τον 1ο γύρο συζήτησης, ζητήστε από κάθε τραπέζι να συμφωνήσει σε έναν «οικοδεσπότη του τραπέζιού» που θα παραμένει στο τραπέζι ενώ οι άλλοι μετακινούνται σε διαφορετικά τραπέζια.
- Οι «ταξιδιώτες» μετακινούνται τώρα στο επόμενο τραπέζι / επόμενη ερώτηση (π.χ. πίνακας 1 -> πίνακας 2, πίνακας 2 -> πίνακας 3 κ.λπ.) μεταφέροντας μαζί τους, στις νέες συνομιλίες τους, βασικές ιδέες, θέματα και ερωτήσεις από τον παλιό τους τραπέζι.
- Ζητήστε από τους "Οικοδεσπότες του τραπέζιού" να καλωσορίσουν

τους νέους καλεσμένους τους και να μοιραστούν εν συντομία τις κύριες ιδέες, θέματα και ερωτήσεις από την αρχική συζήτηση. Ενθαρρύνετε τους καλεσμένους να συνδέσουν ιδέες που προέρχονταν από τις συζητήσεις στα προηγούμενα τραπέζια - ακούγοντας προσεκτικά και συνεισφέροντας στη συζήτηση βασισμένοι στις συνεισφορές των άλλων.

- Οι «ταξιδιώτες» πρέπει να επισκεφθούν όλα τα τραπέζια και να συμμετάσχουν σε όλες τις συζητήσεις μέχρι να επιστρέψουν στον αρχικό τους πίνακα.
- Κατά τη διάρκεια ενός επιπλέον γύρου, οι "οικοδεσπότες του τραπέζιου" παρουσιάζουν στους συμπαίκτες τους με τις συζητήσεις, τα βασικά θέματα και τις απόψεις που μοιράστηκαν οι άλλοι "ταξιδιώτες".
- - Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συνοψίσουν τα πάντα για να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της δραστηριότητας. Αφήστε χρόνο για πρόσθετες ερωτήσεις, απαντήσεις, συζητήσεις που επιτρέπουν την ανάδειξη νέων ιδεών.

Συμβουλές για τους επιμορφωτές / εκπαιδευτές

- Δώστε προσοχή στον λόγο για τον οποίο φέρνετε κοντά τους νέους ανθρώπους και τι θέλετε να πετύχετε.
- Μόλις μάθετε τι θέλετε να επιτύχετε και το χρονικό διάστημα με το οποίο πρέπει να εργαστείτε, μπορείτε να αποφασίσετε τον κατάλληλο αριθμό και τη διάρκεια των κύκλων συζήτησης.
- Δημιουργήστε έναν ασφαλή και φιλόξενο χώρο που επιτρέπει στις ιδέες και απόψεις όλων να αναπτύσσονται και να αλληλοσυνδέονται.
- Βρείτε ερωτήσεις που έχουν σημασία, που σχετίζονται με τις πραγματικές ανησυχίες της ομάδας. Ένα «δυνατό» ερώτημα είναι απλό και σαφές ερώτημα που προκαλεί σκέψεις, παράγει ενέργεια, εστιάζει την έρευνα, φέρνει στην επιφάνεια ασυνείδητες υποθέσεις και ανοίγει νέες δυνατότητες
- - Ενθαρρύνετε όλους να συμμετάσχουν και να συνεισφέρουν με τις ιδέες και τις σπιντικές τους, αλλά και επιτρέψτε σε όποιον θέλει να συμμετάσχει με το να ακούει μόνο να το κάνει.

Ανασκόπηση/ Ενημέρωση

Στην τελική συζήτηση μπορείτε να κάνετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες:

- Πώς λειτούργησε η δραστηριότητα για εσάς;
- Ήταν αρκετά ξεκάθαρες και ανοιχτές οι ερωτήσεις για να οδηγήσουν σε διερεύνησή τους συμμετέχοντες;
- Συντονιστές των τραπεζιών, πώς νιώσατε για τις συνομιλίες στο τραπέζι σας;
- Ήταν εύκολο / δύσκολο να συμμετάσχετε σε συζήτηση; Γιατί;
- Τι είδους ενέργειες / εργαλεία / μέσα προτείνονται για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους; Είναι εφικτό να επιτευχθούν στις σημερινές κοινωνίες; Γιατί; Γιατί όχι;
- Πιστεύετε ότι οι κοινωνίες μας επιτρέπουν την εμφάνιση συνεργασιών και συνασπισμών κατά των εγκλημάτων μίσους; Γιατί ναι; Γιατί όχι;
- - Πιστεύετε ότι είναι ευκολότερο να καταπολεμηθούν τα εγκλήματα μίσους σε ατομικό ή συλλογικό επίπεδο; Γιατί;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Συνιστάται να γράψετε μια περίληψη των κύριων πληροφοριών από τις συζητήσεις και να τη μοιραστείτε με τους συμμετέχοντες στη συνέχεια, ανάλογα με την περίπτωση, ως μέρος των πρακτικών του εργαστηρίου ή ως ξεχωριστό έγγραφο. Η περίληψη θα αποτελέσει ένα από τα αποτελέσματα από τις συνεδρίες. Είναι σημαντικό να αποτυπώσετε λεπτομερώς τα σχόλια και τις συνεισφορές των συμμετεχόντων.

Παραπομπές/ Περαιτέρω ανάγνωση

Αυτή η δραστηριότητα έχει προσαρμοστεί από:

The World Café Community Foundation (2015): A Quick Reference Guide for Hosting World Café, (Ένας γρήγορος οδηγός αναφοράς για τη φιλοξενία του World Café) διαθέσιμο στο: <http://www.theworldcafe.com/wp-content/uploads/2015/07/Cafe-To-Go-Revised.pdf>

The World Café Community Foundation website and hosting toolkit, (Ο ιστότοπος και το πακέτο εργαλείων φιλοξενίας του World Café Community Foundation) διαθέσιμα στο: <http://www.theworldcafe.com/tools-store/hosting-tool-kit/>

UNICEF (2015): UNICEF Knowledge Exchange Toolbox (Εργαλειοθήκη ανταλλαγής γνώσεων), διαθέσιμο στο: https://www.unicef.org/knowledge-exchange/index_82053.html (World Café: https://www.unicef.org/knowledge-exchange/files/World_Cafe_production.pdf)

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M6A6

Augmented Co-Operation

Στόχοι

- Μετατροπή της εμπειρίας σε πρωτοβουλία, έκφραση ιδεών, σκέψεων και απόψεων,- και σε ακρόαση και σεβασμό για τις ιδέες των άλλων, προσαρμογή και συμβιβασμό – όποτε χρειάζεται - για την επίτευξη ενός στόχου από κοινού.
- Καταιγισμός ιδεών, σχεδιασμός και πραγματοποίηση δραστηριοτήτων και εύρεση λύσεων για την πρόληψη και εξάλειψη εγκλημάτων μίσους εντός των κοινοτήτων.

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: Κομμάτια χαρτιού, χαρτοπίνακας, μαρκαδόροι
- Διάρκεια: 60 λεπτά
- Αριθμός μελών ομάδας: 8, 16 ή 24 συμμετέχοντες.

Οδηγίες

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν σε ένα κομμάτι χαρτί τουλάχιστον μια ιδέα μιας δράσης για την πρόληψη και την εξάλειψη των εγκλημάτων μίσους μεταξύ των νέων (ατομική εργασία).
- Στη συνέχεια, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να βρουν έναν συνεργάτη και να εργαστούν σε ζευγάρια. Παρουσιάζουν τις ιδέες τους ο ένας στον άλλο και στη συνέχεια προσπαθούν να συμφωνήσουν σε μια κοινή δράση βασισμένη σε ιδέες και των δύο.
- Έπειτα, τα ζευγάρια σχηματίζουν ομάδες των τεσσάρων. Κάθε ζευγάρι παρουσιάζει τις ιδέες του για δράσεις και στη συνέχεια και τα δύο ζευγάρια πρέπει να συμφωνήσουν σε μια δράση με βάση τις δραστηριότητες και των δύο ζευγαριών. Αυτή η δραστηριότητα πρέπει να είναι αποδεκτή και από τα τέσσερα μέλη της ομάδας.
- Κατόπιν, οι ομάδες των τεσσάρων σχηματίζουν ομάδες των οκτώ. Κάθε ομάδα παρουσιάζει την ιδέα της για μια δράση στην άλλη ομάδα και οι ομάδες των οκτώ πρέπει να καταλήξουν σε μια κοινή ιδέα δράσης στην οποία όλοι να συμφωνούν. (Εάν υπάρχουν συνολικά 8 συμμετέχοντες, θα υπάρχει μια τελική ιδέα, εάν υπάρχουν, για παράδειγμα, 16 ή 24 συμμετέχοντες στην ομάδα, μπορεί να υπάρχουν 2 ή 3 διαφορετικές ιδέες.).
- Στη συζήτηση της ομάδας όλων των συμμετεχόντων, οι ομάδες παρουσιάζουν τις ιδέες τους για δράση σχετικά με τον τρόπο πρόληψης και εξάλειψης εγκλημάτων μίσους μεταξύ των νέων.
- Άλλοι συμμετέχοντες μπορούν να κάνουν σχόλια και προτάσεις και να προτείνουν τροποποιήσεις που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στη βελτίωση της ιδέας.

ΤΣυμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Ίσως είναι ενδιαφέρον να έχετε μερικούς παρατηρητές που θα παρακολουθήσουν τη διαδικασία και έπειτα θα κάνουν σχόλια για το πώς προχώρησαν οι διάφορες ομάδες και ποιες στρατηγικές χρησιμοποίησαν. Οι άνθρωποι δεν έχουν απαραίτητα συνείδηση των ρόλων τους ή των τρόπων συμπεριφοράς τους.

Ανασκόπηση

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για τη συζήτηση σχετικά με τις ιδέες για δράση:

- Σε ποιο βαθμό οι ιδέες των δράσεων είναι διαφορετικές ή παρόμοιες σε κάθε ομάδα;
- Ποιες είναι οι κύριες διαφορές και ομοιότητες;
- Με ποιες πτυχές της πρόληψης και της εξάλειψης των εγκλημάτων μίσους σχετίζονται αυτές οι δράσεις;
- Πόσο δύσκολο ήταν να βρείτε κοινές ιδέες και δράσεις; Γιατί;
- Σε ποιο βαθμό ήσασταν έτοιμοι να συμβιβαστείτε ή να εγκαταλείψετε μέρος των ιδεών σας για να καταλήξετε σε μια κοινή συμφωνία;

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για την ανασκόπηση των διαδικασιών της συνεργασίας και της συμμετοχής μπορεί να είναι:

- Ποιος ήταν ο ρόλος σας στη διαμόρφωση ιδεών στα διάφορα στάδια (σε ζευγάρια, ομάδες των τεσσάρων κ.λπ.); Πώς νιώσατε γι' αυτό;
- Είχατε τόσο χώρο για να συμμετάσχετε όσο θα θέλετε ή χρειάζεστε; Εάν όχι, γιατί όχι;
- Τι σας βοήθησε να συμμετάσχετε και να συνεργαστείτε με άλλους; Τι εμπόδισε τη συμμετοχή σας;
- Πώς σχετίζεται η τελική ιδέα που παρουσιάστηκε στη συζήτηση μαζί με όλους τους συμμετέχοντες με την προσωπική σας ιδέα; Είστε ευχαριστημένοι με το αποτέλεσμα; Γιατί;
- - Πώς πιστεύετε ότι η συνεργασία και η ενεργός συμμετοχή μπορούν να κάνουν τη διαφορά;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτήν τη δραστηριότητα ως δραστηριότητα προετοιμασίας για να εφαρμόσετε αργότερα τις δράσεις που πρότειναν οι συμμετέχοντες.
- Εάν υπάρχουν περισσότερες από μία ιδέες, οι συμμετέχοντες μπορούν να ψηφίσουν και να εφαρμόσουν αυτή που έλαβε τις περισσότερες ψήφους ή να επιλέξουν τυχαία σε ποια δραστηριότητα θα πρέπει να συνεργαστούν με άλλους συμμετέχοντες. Στο τέλος θα πραγματοποιήσουν τις επιλεγμένες δραστηριότητες. Εάν είναι δυνατόν, μέσω μιας ανοιχτής εκδήλωσης (εργαστηρίου, έκθεσης ή άλλου) μπορούν να εμπλέξουν την κοινότητα και άλλους νέους.

Παραπομπές/Περαιτέρω ανάγνωση

Η δραστηριότητα βασίστηκε στο παράδειγμα της δραστηριότητας «Χιονόμπαλα Συμμετοχής» στο:

Council of Europe (2015): Have your say! Manual on the Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life, p. 113: <https://rm.coe.int/16807023e0>

Συμβούλιο της Ευρώπης (2015): Πείτε τη γνώμη σας! Εγχειρίδιο για τον αναθεωρημένο ευρωπαϊκό χάρτη για τη συμμετοχή των νέων στην τοπική και περιφερειακή ζωή, σελ. 113, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://rm.coe.int/16807023e0>

Κωδικός μαθησιακού εργαλείου

Τίτλος

M6A7

Διάλογος στον δρόμο

Στόχοι

- Να ενθαρρυνθεί το άτομο να συνεργαστεί με διαφορετικούς τύπους ανθρώπων σε διαφορετικούς τομείς, να είναι σε θέση να ξεκινήσει μια συνομιλία και να διεξάγει επικοινωνιακή συζήτηση με ξένους, περαστικούς των οποίων οι απόψεις μπορεί να διαφέρουν από τη δική του.
- -Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών απαραίτητων για την αλληλεπιδράσεων και την ανταλλαγή απόψεων.

Λεπτομέρειες Δραστηριότητας

- Υλικά: Χώρος - δημόσιος χώρος (άδεια, εάν είναι απαραίτητο), πολύχρωμοι πίνακες, δυνατό σχοινί για να συγκρατεί τους πίνακες, μικροί και μεγάλοι πίνακες, σκούρος και λευκός μαρκαδόρος, πτυσσόμενο τραπέζι.
- Διάρκεια: Ολοήμερη δραστηριότητα (είναι πιθανόν να χρειαστεί και άλλη μια ημέρα για την προετοιμασία της δραστηριότητας).
- Αριθμός μελών ομάδας: 20 συμμετέχοντες οργανώνουν τον Διάλογο στον Δρόμο, όπου πρέπει να συμμετάσχουν όσο το δυνατόν περισσότεροι περαστικοί γίνεται.

Οδηγίες

Εξηγήστε τη διαδικασία της δραστηριότητας στους συμμετέχοντες. Στη συνέχεια, ακολουθήστε τα βήματα.

Βήματα για να οργανώσετε τη δραστηριότητα «Διάλογος στον Δρόμο»:

1. Διαλέξτε ένα θέμα και μία ερώτηση.

Όλοι πρέπει να είναι σε θέση να απαντήσουν στην ερώτηση, ανεξάρτητα από το επίπεδο εκπαίδευσης, το κοινωνικό υπόβαθρο, την ηλικία ή το φύλο. Λίγα παραδείγματα: α). Έχω βιώσει αντιδράσεις μίσους όταν... β). Ο κόσμος θα είχε λιγότερο μίσος αν... γ). Μπορούμε όλοι να ζήσουμε μαζί; δ). Πότε αισθανθήκατε διαφορετικός/-ή; ε). Έχω νιώσει αποκλεισμένος/-η όταν... στ). Μπορούμε να αλλάξουμε την κοινωνία προς το καλύτερο;

2. Δοκιμάστε, επικυρώστε και επιβεβαιώστε την ερώτηση

Οι ερωτήσεις πρέπει να διατυπωθούν κατά τρόπο που να ενθαρρύνει την ελεύθερη σκέψη χωρίς να καθοδηγεί ακούσια τις απαντήσεις σε συζητήσεις σε μια συγκεκριμένη απάντηση.

Για να επιβεβαιώσετε ότι η ερώτηση είναι ενδιαφέρουσα και μπορεί να ενδιαφέρει ένα μεγάλο κοινό, μπορείτε να τη δοκιμάσετε με την οικογένεια, σας συγγενείς και σας φίλους σας, οποιασδήποτε ηλικίας.

3. Συλλέγοντας τις πρώτες απαντήσεις

- Για να ξεκινήσετε τη συζήτηση στον δρόμο, θα χρειαστεί να παρουσιάσετε την ερώτηση και μερικές «πρώτες απαντήσεις» για να καταστήσετε το εργαστήριο κατανοητό στους περαστικούς: μία ερώτηση, διαφορετικές απαντήσεις. Για να το κάνετε αυτό, μπορείτε να αξιοποιήσετε τις απαντήσεις που λάβατε κατά τη διάρκεια της πιλοτικής εφαρμογής.
- Για να ξεκινήσετε το εργαστήριο, χρειάζεστε το λιγότερο 4-5 σελίδες με μια απάντηση πάνω τους με την απάντηση και το μέγιστο 8-10 (για να αφήσετε λίγο χώρο για νέες απαντήσεις).

4. Καθορισμός του χώρου για το εργαστήριο

- Είναι σημαντικό να βρείτε μια περιοχή κατάλληλη για το εργαστήριο. Η περιοχή πρέπει να είναι φιλόξενη για τους ανθρώπους που θα σταματήσουν και θα αφιερώσουν χρόνο για να διαβάσουν, καθώς και να συνομιλήσουν με τους συνεντευξιαζόμενους.

- Είναι απαραίτητο να φανταστείτε πώς θα κάνετε το εργαστήριο ορατό σε όλους και πώς θα το κάνετε ελκυστικό.

5. Επιλέξτε τον χρόνο με σύνεση

Η επιλογή του χρόνου μπορεί να σχετίζεται με τον συγκεκριμένο στόχο σας, πολλούς διαφορετικούς τοπικούς και πολιτιστικούς παράγοντες κ.λπ. Εάν στοχεύετε να προσεγγίσετε νέους, το βράδυ του Σαββάτου μπορεί να είναι μια καλή επιλογή και αν θέλετε να προσεγγίσετε τους μαθητές, μια ημέρα της σχολικής εβδομάδας θα ήταν περισσότερο κατάλληλη. Πρέπει να επιλέξετε εσείς τον χρόνο τους εργαστηρίου και να μην γίνει τυχαία επιλογή.

6. Οργανώστε την ομάδα

Η δραστηριότητα «Διάλογος στον Δρόμο» γίνεται για να διευκολύνει τη συμμετοχή πολιτών από ποικίλα περιβάλλοντα στη συζήτηση. Θα πρέπει επίσης να προσαρμοστεί στην ποικιλομορφία της ομάδας. Είναι σημαντικό κάθε μέλος να αναλάβει κάποιο ρόλο, όπως άμεσος διευκολυντής / συνεντευκτής, συγγραφέας, σκηνογράφος, γραμματέας κ.τ.λ. Η ενεργή ακρόαση, η λήψη σημειώσεων και η συμμετοχή στη συζήτηση είναι κουραστικές δραστηριότητες και ο διαμεσολαβητής πρέπει να κάνει συχνά διαλείμματα. Συνιστάται να δημιουργηθεί ένα σύστημα σχεδιασμού και ένα χρονοδιάγραμμα αλλαγών καθηκόντων για να διασφαλιστεί ότι συμμετέχουν όλοι, και οι ευθύνες και ο φόρτος εργασίας κατανέμονται ισότιμα.

7. Ρυθμίστε τον χώρο

Η επιλογή του τόπου είναι απαραίτητη. Ο εξοπλισμός πρέπει να είναι έτοιμος. Πρέπει να έχει στηθεί κοντά ένας πίνακας για να μεταγραφούν οι περισσότερες απαντήσεις που συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων σε επιπλέον πίνακες καθώς το εργαστήριο προχωρά.

8. Το εργαστήριο

Ο στόχος είναι να εξαχθεί η ουσία των απόψεων και οι ερευνητές θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους συμμετέχοντες να αναλογιστούν το παρελθόν τους, την καθημερινή τους εμπειρία ή τις οπτικές τους για τον κόσμο.

Οι σημειώσεις που ελήφθησαν πρέπει να διαβαστούν στους περαστικούς στο τέλος της συνέντευξης. Μαζί, μπορούν στη συνέχεια να επιλέξουν τι ακριβώς θα εμφανίζεται στον πίνακα. Αυτό δίνει τη σιγουριά ότι η φωνή των συμμετεχόντων θα παραμείνει η δική τους και ότι η άποψή τους εκφράζεται με τρόπο που συμφωνούν.

Κρέμασμα των πινάκων: Τα ταμπλό είναι διατεταγμένα με διάφορα χρώματα και ποικιλία στο περιεχόμενό.

Μεταγραφή συλλεγμένων απαντήσεων: Μόλις τελειώσουν οι συνεντεύξεις και έχει συνταχθεί το τελικό κείμενο, το περιεχόμενο μεταφέρεται στον γραμματέα του οποίου η δουλειά είναι τώρα να τα γράφει όλα σε πολύχρωμους πίνακες. Ο γραμματέας μπορεί να διαφοροποιήσει το μέγεθος των πινάκων, τις γραμματοσειρές και τα χρώματα για να τονίσει τμήματα του μηνύματος και να το κάνει ευανάγνωστο, καθώς και να επισημάνει την ποικιλομορφία στις απόψεις, προβάλλοντας ριζικά διαφορετικές προοπτικές. Αυτές οι παρεμβάσεις θα επιτρέψουν στους περαστικούς να διαβάσουν το κείμενο από μακριά.

Η ανάγνωση: Κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων, ορισμένοι πεζοί μπορούν να συγκεντρωθούν για να διαβάσουν τις απαντήσεις που έχουν ήδη εμφανιστεί. Μια συγκέντρωση ανθρώπων μπροστά από το εργαστήριο θα προκαλέσει περιέργεια σε άλλους, επιτρέποντας στο κοινό να μεγαλώσει χωρίς κανείς να αισθάνεται εκτεθειμένος ή απειλούμενος.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές / επιμορφωτές

- Ολόκληρη η διαδικασία μπορεί να πάρει χρόνο (από μία μέρα έως πάρα πολλές). Διαφέρει ανάλογα με τον στόχο, την εμπειρία της ομάδας, εάν το εργαστήριο είναι μέρος μιας εκδήλωσης, τους στόχους των διοργανωτών και ούτω καθεξής.
- Λάβετε υπόψη ότι ο στόχος δεν είναι να επηρεάσετε τις απόψεις ή να λάβετε συγκεκριμένες απαντήσεις από τους ανθρώπους, αλλά να λάβετε τη γνώμη ενός εκάστου συμμετέχοντα για ένα συγκεκριμένο θέμα.
- Μια ομάδα του εργαστηρίου θα πρέπει ιδανικά να αποτελείται από περισσότερους από 2 διαμεσολαβητές για να επιβλέπουν τις συζητήσεις και για να βεβαιώνονται ότι οι συνεντευκτές αισθάνονται σίγουροι και ασφαλείς με τους συνεντευξιζόμενους και να είναι έτοιμοι να παρέμβουν σε περίπτωση σύγκρουσης.
- - Όντας σε εξωτερικό χώρο, ο καιρός είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία του της δραστηριότητας. Η βροχή ή οι δυσμενείς συνθήκες δεν θα ευνοούν τους ανθρώπους που σταματούν να συζητήσουν τις απόψεις τους, επομένως θα ήταν σκόπιμο να οργανωθεί ένα τέτοιο εργαστήριο εάν οι καιρικές προγνώσεις είναι ευνοϊκές - εκτός εάν υπάρχει εφεδρική περιοχή όπου το εργαστήριο μπορεί να πραγματοποιηθεί ή ο χώρος έχει σκέπαστρο.

Ανασκόπηση

Μετά την ολοκλήρωση του εργαστηρίου, βεβαιωθείτε ότι συζητάτε με τους συμμετέχοντες (συνεντευκτές, γραμματείς κ.λπ.) τα συναισθήματά τους, τις παρατηρήσεις τους κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας. Οι καθοδηγητικές ερωτήσεις μπορεί να είναι:

Βρήκατε τη δραστηριότητα χρήσιμη / ενδιαφέρουσα;

- Νιώσατε άνετα (ή όχι) ενώ προετοιμαζόσασταν για το εργαστήριο και κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου;
- Πώς νιώσατε κατά τη διάρκεια της αλληλεπίδρασης με ξένους, με άτομα με διαφορετικές απόψεις και πεποιθήσεις;
- Λάβατε αρνητικά σχόλια κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων; Πώς σας έκανε να νιώσετε;
- Ποιο ήταν το πιο εύκολο / πιο δύσκολο κομμάτι; Γιατί; Τι θα κάνατε διαφορετικά την επόμενη φορά;
- - Κατά τη γνώμη σας, μπορεί η μέθοδος του Διαλόγου στον Δρόμο ή οποιαδήποτε άλλη αλληλεπίδραση με την κοινότητα να είναι χρήσιμη και αποτελεσματική στο να βοηθήσει τους ανθρώπους να εντοπίσουν / παρακολουθήσουν / αποτρέψουν τις ενέργειες γύρω τους που προκαλούνται από το μίσος; Πώς; Τι πρέπει να γίνει;

Συνέχεια/Εμπνευση για το μέλλον

- Εάν επιτρέπεται, οι πίνακες μπορούν να παραμείνουν ως εκθέματα μετά το εργαστήριο. Χρησιμοποιούν για να προκαλέσουν τη σκέψη και τη συζήτηση για το περιεχόμενό τους, ενεργώντας ως δικοί τους εμπυχωτές καθώς οι πεζοί περπατούν και αναλογίζονται τι σκέφτονται οι άλλοι.
- Οι συζητήσεις στο δρόμο μπορούν να οργανωθούν με πολλούς τρόπους και να αντιμετωπίσουν πολλά θέματα. Επίσης, είναι ένας πολύ καλός τρόπος για να ενδυναμώσετε τους νέους να ξεκινήσουν συνομιλίες για δύσκολα θέματα με άτομα που δεν γνωρίζουν καν.

Παραπομπές/Περαιτέρω ανάγνωση

Municipality of Tiggiano (Ed.) (2019): Street Debate – The Word Carrier. A Discovery Guide, (Δημόσιος Διάλογος στον Δρόμο – Ο μεταφορικός λόγος. Ένας οδηγός ανακάλυψη) διαθέσιμο στο https://www.spacetwinning.eu/pdf/Guideline_for_street_debate.pdf

Association Lojtra (Ed.) (2018): Global Education Agora newsletter, (Ενημερωτικό δελτίο παγκόσμιας εκπαίδευσης Agora) διαθέσιμο στο: https://geagora.eu/wp-content/uploads/2019/03/Newsletter-GeAgora-EN_02.pdf

Diritti a Sud (Ed.) (2017): Street views. Youth for Diversity. Guideline how to raise awareness on diversity in the street, (Θέα στο δρόμο. Νεολαία για την ποικιλομορφία. Κατευθυντήρια γραμμή για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ποικιλομορφία στο δρόμο) διαθέσιμο στο: https://www.agenziagiovani.it/images/files/Erasmus/Guideline_Street_Views_Youth_for_Diversity.pdf

Παράρτημα

Σχέδια μαθήματος

Στις επόμενες σελίδες θα βρείτε οκτώ σχέδια μαθήματος. Αυτά είναι παραδείγματα για το πώς οι μέθοδοι σε αυτό το πρόγραμμα σπουδών μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εργαστήρια.

Έξι από αυτά δείχνουν πώς μπορούν να συνδυαστούν διαφορετικές μέθοδοι από μία ενότητα, ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν την ευκαιρία να εργαστούν εντατικά σε ένα θέμα. Δύο άλλα δείχνουν πώς μπορούν να συνδυαστούν οι μέθοδοι μεταξύ των ενοτήτων, ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν μια συνολική εικόνα όλων των πτυχών που περιλαμβάνει το θέμα του εγκλήματος μίσους. Και οι δύο επιλογές είναι εφικτές και χρήσιμες .

Όλα τα σχέδια είναι παραδείγματα και πρέπει φυσικά να προσαρμοστούν στη συγκεκριμένη κατάσταση. Για παράδειγμα, μπορεί να είναι χρήσιμο να ξεκινήσετε με τη μέθοδο «Ας γνωριστούμε» όταν οι συμμετέχοντες έρχονται στην ομάδα για πρώτη φορά. Ο αριθμός και η διάρκεια των διαλειμμάτων μπορεί επίσης να ποικίλει, π.χ. αν υπάρχει μεσημεριανό γεύμα. Συνιστάται επίσης η προσθήκη σύντομων μεθόδων ως προθέρμανση ή κινητοποίηση και η αξιοποίηση ατομικά σχεδιασμένων κύκλων κλεισίματος και ανατροφοδότησης.

Μη διστάσετε να δοκιμάσετε, να αναμίξετε, να προσαρμόσετε και να προσθέσετε!

Μάθημα: Οι συναισθηματικές επιπτώσεις των εγκλημάτων μίσους στα θύματα

Απαιτούμενος χρόνος: 4,5 - 5,5 ώρες

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
10 min	Αρχή	Καλωσόρισμα και παρουσίαση του σχεδίου που θα ακολουθήσει το μάθημα	Χαρτοπίνακας με το σχέδιο μαθήματος
50 min	Γνωριμία με την ποικιλομορφία και τις λεπτές αποχρώσεις των συναισθημάτων -Ανάπτυξη του λεξικού πεδίου των συναισθημάτων για να τα (ξανα)γνωρίσουν καλύτερα και έμμεσα να ενεργήσουν με τον κατάλληλο τρόπο Αναγνώριση των σωματικών ενδείξεων των συναισθημάτων - Ορισμός του τι είναι ένα συναίσθημα και σύνδεση του με τις ανάγκες	Όταν το σώμα μιλάει για σένα... (M2A1), p.46	Για κάθε μικρή ομάδα περίπου 20 (πλαστικοποιημένες) φωτογραφίες που αντιπροσωπεύουν διάφορα συναισθήματα (για παράδειγμα ανατρέξτε στο Παράρτημα 2 του M2A1) τα ονόματα των αντίστοιχων συναισθημάτων (1 συναίσθημα = γραμμένο σε 1 φύλλο χαρτιού) αυτοκόλλητες σημειώσεις ή κάρτες εποπτείας Ταινία διπλής όψεως
10 min	Διάλειμμα		
60 – 90 min	Κατανόηση του τι είναι ένα έγκλημα μίσους Βελτιωθεί της κατανόησης του τι είναι ένα συναίσθημα και της σχέσης του με τις ανάγκες Εντοπισμός των συναισθηματικών επιπτώσεων των εγκλημάτων μίσους στα θύματά τους	Τι θα γίνει αν συμβεί σε μένα; p.50	ταινία για σήμανση στο δάπεδο βιντεοπροβολέας φορητός υπολογιστής έγγραφα που επισυνάπτονται στη δραστηριότητα M2A2 (Παράρτημα 1 έως 4)
10 min	Διάλειμμα		
40 min	- Εφαρμογή των γνώσεων από τις δραστηριότητες M2A1 και M2A2 - Εντοπισμός των εξωτερικών ενδείξεων του ότι ένα άτομο είναι θύμα εγκλήματος μίσους	Ποια είναι τα σημάδια;! (M2A3), p.54	Σενάρια από τη δραστηριότητα M2A2
10 min	Διάλειμμα		
50 minutes	- Γνωριμία με τις ενδείξεις που βοηθούν στον εντοπισμό των θυμάτων εγκλημάτων μίσους - Προσδιορισμός του συναισθηματικού αντίκτυπου των διακρίσεων στα θύματα	Στην πραγματική ζωή (M2A4), p.57	βιντεοπροβολέας φορητός υπολογιστής χαρτοπίνακας κάρτες εποπτείας βίντεο "Στην πραγματική ζωή" (ανατρέξτε στο Παράρτημα του M2A4)
15 minutes	Κλείσιμο	Σχόλια και κλείσιμο	

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
10 min	Αρχή	Καλωσόρισμα και παρουσίαση του σχεδίου του μαθήματος	Χαρτοπίνακας με το σχέδιο του μαθήματος
20 - 30 min	Γνωριμία και χτίσιμο της εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων Αναγνώριση των διαφορών ακόμη και σε υποτιθέμενες ομοιογενείς ομάδες Συνειδητοποίηση ότι ορισμένες διαφορές μεταξύ ανθρώπων αντιμετωπίζονται με διάθεση υποβάθμισης, ενώ άλλες όχι	Ας γνωριστούμε - Bingo (M3A1), p. 64	Φύλλο εργασίας «Ας γνωριστούμε - Bingo» (ανατρέξτε στο Παράρτημα του M3A1)
20 min	Αναγνώριση της λειτουργίας της διάκρισης Συνειδητοποίηση του πόσο επώδυνο είναι να προσδιορίζεται με βάση ένα μόνο χαρακτηριστικό της ταυτότητάς σου.	My envelope (M3A3) – part 1, p. 72	- envelopes - sheets of paper (DINA4) - scissors - glue - handicraft materials (e.g., coloured paper, stickers, glitter, magazines, newspapers etc.)
10 min	Διάλειμμα		
30 – 45 min	Εκμάθηση του διαχωρισμού μεταξύ κατηγοριοποίησης, στερεοτύπου και προκατάληψης Εκμάθηση του πώς σχηματίζονται στερεότυπα και προκαταλήψεις Εκμάθηση αντιμετώπισης αρνητικών προκαταλήψεων	Κατηγοριοποίηση, στερεότυπο και προκατάληψη (M3A4), p.75	έτοιμοι χαρτοπίνακες (ανατρέξτε στο Παράρτημα του M3A4) έτοιμες κάρτες με καταστάσεις τοίχος μετά-σχεδιασμού
45 min	Διερεύνηση των διακρίσεων (ειδικά του ρατσισμού) Αναγνώριση του ότι οι κυρίαρχες αφηγήσεις επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας Εξέταση του πώς τα στερεότυπα, οι διακρίσεις και οι αντίστοιχοι τρόποι σκέψης έχουν αναπτυχθεί και εξελιχθεί ιστορικά	Ο κίνδυνος μιας μοναδικής ιστορίας (M3A5), p.79	Βίντεο «Ο Κίνδυνος μιας μοναδικής Ιστορίας» (βλ. Παραπομπές του M3A5)
15 min	Διάλειμμα		

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
30 min	Αναγνώριση του πώς λειτουργούν οι διακρίσεις Συνειδητοποίηση του πόσο επώδυνο είναι να μειώνεσαι σε ένα μόνο ένα χαρακτηριστικό της ταυτότητάς σου.	Ο φάκελός μου (M3A3) – μέρος 2ο p.72	worksheet “Get to know-Bingo” (refer to Annexe of M3A1)
15 min	Κλείσιμο	Σχόλια και κλείσιμο	

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
10 min	Αρχή	Καλωσόρισμα και παρουσίαση του σχεδίου του μαθήματος	Χαρτοπίνακας με το σχέδιο του μαθήματος
60 - 90 min	Κατανόηση της μπερδεμένη φύσης των κινήτρων πίσω από εγκλήματα / περιστατικά μίσους Κατανόηση των διαρθρωτικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι και τα οποία ενδέχεται να οδηγήσουν σε εγκλήματα / περιστατικά μίσους Ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανισότητα ευκαιριών και την προώθηση της κριτικής σκέψης	Κάνοντας ένα βήμα προς τα εμπρός (M3A6), p. 84	- ανοιχτός χώρος (διάδρομος, μεγάλο δωμάτιο ή εξωτερικός χώρος) - φάκελος ή καπέλο - κάρτες ρόλων - κατάλογος καταστάσεων και γεγονότων (βλ. Παράρτημα του M3A6)
15 min	Διάλειμμα		
60 - 90 min	Κατανόηση των διαφορετικών στοιχείων των διακρίσεων Ενίσχυση της συνεργασίας και πειραματισμός με διαφορετικές μορφές έκφρασης	Κάνοντας ένα βήμα προς τα εμπρός (M3A6), p. 95	ανοιχτός χώρος (διάδρομος, μεγάλο δωμάτιο ή εξωτερικός χώρος) φάκελος ή καπέλο κάρτες ρόλων -κατάλογος καταστάσεων και γεγονότων (βλ. Παράρτημα του M3A6)
10 min	Διάλειμμα		
45 - 60 min	Η διερεύνηση των γνώσεων των ίδιων των συμμετεχόντων για το θέμα του «Άλλου» και η διεύρυνση των γνώσεων τους με τη βοήθεια των άλλων συμμετεχόντων.	Λειτουργίες και χαρακτηριστικά της μετατροπής σε «Άλλο/η» (M3A9), p. 99	- έτοιμα φύλλα χαρτιού A3, το καθένα χωρισμένο σε τρία πεδία. Στη μέση είναι η λέξη "Άλλος", τα πεδία αριθμούνται 1, 2 και 3
30 - 40 min	Συνειδητοποίηση των κοινωνικών αποδόσεων Συνειδητοποίηση του ότι οι άνθρωποι κατηγοριοποιούνται συχνά μόνο με βάση την εμφάνισή τους - Αλλαγή της εστίαση από τις διαφορές στις ομοιότητες μεταξύ των ξένων	Όλα όσα μοιραζόμαστε (M3A10), p. 103	βίντεο "Όλα όσα μοιραζόμαστε" (βλ. Παραπομπές του M3A10)

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
10 min	Διάλειμμα		
30 min	Περίληψη του τι έχουν μάθει οι συμμετέχοντες και ποιες ερωτήσεις έχουν παραμείνει αναπάντητες	Σιωπηλή συζήτηση (M3A11), p. 107	- 4-5 έτοιμα χαρτιά με ένα ερώτημα το καθένα (βλ. Εισαγωγή του M3A11) - 1 μαρκαδόρος ανά άτομο
15 min	Κλείσιμο	Σχόλια και κλείσιμο	

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
10 min	Αρχή	Καλωσόρισμα και παρουσίαση του σχεδίου του μαθήματος	Χαρτοπίνακας με το σχέδιο μαθήματος
40 - 60 min	- Ενίσχυση της γνώσης σχετικά με τη ρητορική μίσους - Συζήτηση και ακρόαση άλλων απόψεων - Ανάπτυξη δεξιοτήτων συζήτησης και ανάλυσης	Τι είναι η ρητορική μίσους; (M4A1), p. 114	- Ευρύχωρο δωμάτιο - Χαρτί και μαρκαδόροι - Αποκοπές ορισμών
10 min	Διάλειμμα		
50 - 70 min	Διερεύνηση των υπαρχοντών περιορισμών και αντιπαραθέσεων μεταξύ της ελευθερίας του λόγου και της ρητορικής μίσους - Ανάπτυξη δεξιοτήτων συζήτησης και κριτικής ανάλυσης	Ποια είναι η υπόθεσή μου; (M4A2), p. 119	- Ευρύχωρο δωμάτιο - Χαρτί και μαρκαδόροι - Αποκοπές ορισμών
10 min	Διάλειμμα		
60 – 90 min	- Να εξεταστούν οι ρίζες, τα αποτελέσματα και οι συνεχιζόμενες αιτίες της ρητορικής μίσους - Να εξεταστεί ο αντίκτυπος της συνεχιζόμενης φτώχειας, του ρατσισμού, του σεξισμού και του αντισημιτισμού στην έκρηξη των φαινομένων της ρητορικής μίσους	Οι ρίζες του μίσους (M4A3), p. 127	- φύλλα χαρτοπίνακα - αυτοκόλλητες σημειώσεις - στυλό - μαρκαδόροι
15 min	Κλείσιμο	Σχόλια και κλείσιμο	

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
10 min	Αρχή	Καλωσόρισμα και παρουσίαση του σχεδίου του μαθήματος	Χαρτοπίνακας με το σχέδιο μαθήματος
60 - 80 min	- Ευαισθητοποίηση σχετικά με τον ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διάδοση εγκλημάτων μίσους - Ενίσχυση της γνώσης σχετικά με διαδικτυακά εγκλήματα μίσους, τη ρητορική μίσους και τον διαδικτυακό εκφοβισμό - Εκμάθηση του πώς τα εγκλήματα μίσους εκδηλώνονται σε συγκεκριμένα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	Εγκλήματα μίσους στο Διαδίκτυο ... Τι εννοούμε; (M5A1), p. 140	- σενάρια μίσους και διαδικτυακού εκφοβισμού (βλ. Παράρτημα του M5A1) - φύλλα χαρτοπίνακα - μαρκαδόροι
15 min	Διάλειμμα		
90 min	- Γνώση των διαφορετικών εμπλεκόμενων μερών σε περιστατικά εγκλημάτων μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης - Συνειδητοποίηση του βασικού ρόλου των νέων και των δικτύων τους στη διακοπή των εγκλημάτων μίσους - Εξοικείωση με συγκεκριμένες ενέργειες που μπορούν να κάνουν οι νέοι για την καταπολέμηση περιστατικών εγκλημάτων μίσους	Στα βήματα του Όλι... (M5A2), p. 146	- Σετ καρτών "Το σενάριο του Όλι" (ανατρέξτε στο Παράρτημα του M5A2) - φύλλα χαρτοπίνακα - μαρκαδόροι
15 min	Διάλειμμα		
90 min	- Εξοικείωση με τις στρατηγικές αντιμετώπισης εγκλημάτων μίσους σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης - Γνωριμία τρόπων αναφοράς αυτών των ιδίων εγκλημάτων μίσους	Καταγγέλλοντας τη ρητορική μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: οδηγίες χρήσης! (M5A3), p. 158	- Η/Υ ή smartphone για διαδικτυακή έρευνα - φύλλα χαρτοπίνακα - μαρκαδόροι
15 min	Διάλειμμα		
60 – 80 minutes	-- Εξερεύνηση των διαφορετικών μορφών διαδικτυακής ρητορικής μίσους - Ενθάρρυνση της κριτικής σκέψης σε διάφορες περιπτώσεις διαδικτυακής ρητορικής μίσους - Βελτίωση των γνώσεων σχετικά με τον τρόπο χρήσης αντίθετων και εναλλακτικών αφηγημάτων όταν οι συμμετέχοντες γίνονται μάρτυρες σε ένα περιστατικό διαδικτυακής ρητορικής μίσους	Μπορώ να σκεφτώ διαφορετικά! (M5A4), p. 162	- περίπου 4-5 αντίγραφα των φυλλαδίων 1 και 2 (ανατρέξτε στο Παράρτημα του M5A4) - πολλά φύλλα χαρτιού - μαρκαδόροι
15 min	Κλείσιμο	Σχόλια και Κλείσιμο	

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
10 min	Αρχή	Καλωσόρισμα και παρουσίαση του σχεδίου του μαθήματος	Χαρτοπίνακας με το σχέδιο του μαθήματος
30 min	- Γνωριμία με τις απόψεις της ομάδας - Συνειδητοποίηση των τρόπων με τους οποίους μπορούμε να κατανοήσουμε τα υποκείμενα συναισθήματα, λέξεις και συμπεριφορές που εμπλέκονται σε εγκλήματα και περιστατικά μίσους - Κατανόηση της ύπαρξης πολυφωνίας και κριτικής και ενεργητική ακρόαση των διαφόρων απόψεων (έχοντας κατά νου ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αδιαίρετα, αλληλεξαρτώμενα και αλληλένδετα) - Ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης - Ανάπτυξη δεξιοτήτων για συζήτηση και συλλογισμό	Περιστρεφόμενες καρέκλες (M6A1), p. 174	Κουδουνάκι, χαρτί A4 ή τετράδια, στυλό
15 min	Διάλειμμα		
90 min	Ύπαρξη συνεργατικού διάλογου, ενεργή συμμετοχή σε συνομιλίες και να έκφραση της προσωπικής άποψης του καθενός. Ευαισθητοποίηση και κατανόηση της σημασίας δημιουργίας συνασπισμών για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους. Ανάπτυξη συλλογικής γνώσης, εντοπισμός δυνατοτήτων για ατομικές και συνεργατικές δράσεις για κοινωνική αλλαγή.	Η καφετέρια χωρίς μίσος (M6A5), p. 195	5 τραπέζια και καρέκλες σε κάθε τραπέζι φύλο χαρτοπίνακα στυλό, μολύβια, μαρκαδόροι Επιπροσθέτως: σνακ και αναψυκτικά σε κάθε τραπέζι για μια ατμόσφαιρα καφέ μουσική υπόκρουση
15 - 30 min	Διάλειμμα		
60 min	Μετατροπή της εμπειρίας σε πρωτοβουλία, έκφραση ιδεών, σκέψεων και απόψεων - και σε ακρόαση και σεβασμό για τις ιδέες των άλλων, προσαρμογή και συμβιβασμό – όποτε χρειάζεται- για την επίτευξη ενός στόχου από κοινού.	Συνεργασία με επιχειρήματα (M6A6), p. 200	- Κομμάτια χαρτί - φύλλα χαρτοπίνακα - μαρκαδόροι
15 min	Κλείσιμο	Σχόλια και κλείσιμο	

Απαιτούμενος χρόνος: 6-7 ώρες (συμπεριλαμβανομένου ενός μεγάλου διαλλείματος); υπάρχει η δυνατότητα να το χωρίσετε σε 2 μαθήματα

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
10 min	Αρχή	Καλώς ήλθατε και παρουσίαση του σχεδίου του μαθήματος	Χατοπίνακας με το σχέδιο του μαθήματος
20 - 30 min	Γνωριμία και χτίσιμο της εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων Αναγνώριση των διαφορών ακόμη και σε υποτιθέμενες ομοιογενείς ομάδες Συνειδητοποίηση ότι ορισμένες διαφορές μεταξύ ανθρώπων αντιμετωπίζονται με διάθεση υποβάθμισης, ενώ άλλες όχι	Ας γνωριστούμε- Bingo (M3A1), p. 64	φύλλο εργασίας «Ας γνωριστούμε- Bingo» (ανατρέξτε στο Παράρτημα του M3A1)
40 - 60 min	- Ενίσχυση της γνώσης σχετικά με τη ρητορική μίσους - Συζήτηση και ακρόαση άλλων απόψεων - Ανάπτυξη δεξιοτήτων συζήτησης και ανάλυσης	Τι είναι η ρητορική μίσους; (M4A1), p. 114	Ευρύχωρο δωμάτιο Χαρτί και μαρκαδόροι Αποκοπές ορισμών
15 min	Διάλειμμα		
50 min	Γνωριμία με τις ενδείξεις που βοηθούν στον εντοπισμό των θυμάτων εγκλημάτων μίσους Προσδιορισμός του συναισθηματικού αντίκτυπου των διακρίσεων στα θύματα	Στην πραγματική ζωή (M2A4), p. 57	- βιντεοπροβολέας φορητός υπολογιστής χαρτοπίνακας κάρτες εποπτείας βίντεο "Στην πραγματική ζωή" (ανατρέξτε στο Παράρτημα του M2A4)
15 min	Διάλειμμα		
60 - 90 min	Να εξεταστούν οι ρίζες, τα αποτελέσματα και οι συνεχιζόμενες αιτίες της ρητορικής μίσους Να εξεταστεί ο αντίκτυπος της συνεχιζόμενης φτώχειας, του ρατσισμού, του σεξισμού και του αντισημιτισμού στον πολλαπλασιασμό της ρητορικής μίσους	Οι ρίζες του μίσους (M4A3), p. 127	φύλλα χαρτοπίνακα αυτοκόλλητες σημειώσεις στυλό μαρκαδόροι
30 - 60 min	Διάλειμμα		

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
90 min	Ύπαρξη συνεργατικού διάλογου, ενεργή συμμετοχή σε συνομιλίες και να έκφραση της προσωπικής άποψης του καθενός. Ευαισθητοποίηση και κατανόηση της σημασίας δημιουργίας συνασπισμών για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους. Ανάπτυξη συλλογικής γνώσης, εντοπισμός δυνατοτήτων για ατομικές και συνεργατικές δράσεις για κοινωνική αλλαγή.	Η καφετέρια χωρίς μίσος (M6A5), σ. 100 p. 195	- 5 τραπέζια και καρέκλες (οι συμμετέχοντες) σε κάθε τραπέζι: - φύλο χαρτπίνακα - στυλό, μολύβια, μαρκαδόροι Επιπροσθέτως: - σνακ και αναψυκτικά σε κάθε τραπέζι για μια ατμόσφαιρα καφέ - μουσική υπόκρουση
15 min	Κλείσιμο	Σχόλια και Κλείσιμο	

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
10 min	Αρχή	Καλωσόρισμα και παρουσίαση του σχεδίου του μαθήματος	Χαρτοπίνακας και σχέδιο μαθήματος
30 min	Να καθοριστεί και να γίνει κατανοητό τι είναι το έγκλημα μίσους Να γίνει αντιληπτή η σχέση μεταξύ ρατσισμού, διακρίσεων και εγκλημάτων μίσους Να υπάρξει συνειδητοποίηση της διαφοράς μεταξύ μιας επιθετικής συμπεριφοράς και ενός αδικήματος Να γίνει αντιληπτή η ποικιλία των ομάδων που αποτελούν τον συνηθισμένο στόχο εγκλημάτων μίσους και συμπεριφορών μίσους Να υπάρξει σκέψη και συζήτηση σχετικά με τον ρόλο των παρευρισκόμενων ή των μαρτύρων εγκλημάτων και συμπεριφορών μίσους	Δεν είναι απλά προσβλητικό. Είναι επίθεση.(M1A2), p. 23	- φορητός Η/Υ - βιντεοπροβολέας - χαρτοπίνακας - Βίντεο: "Εγκλημα Μίσους– Εθνική Καμπάνια " (ανατρέξτε στο Παράρτημα του M1A2)
30 - 45 min	- Εκμάθηση του διαχωρισμού μεταξύ κατηγοριοποίησης, στερεοτύπου και προκατάληψης - Εκμάθηση του πώς σχηματίζονται στερεότυπα και προκαταλήψεις - Εκμάθηση τρόπων αντιμετώπισης αρνητικών προκαταλήψεων	Κατηγοριοποίηση, στερεότυπο και προκατάληψη (M3A4) p. 75	- έτοιμοι χαρτοπίνακες (ανατρέξτε στο Παράρτημα του M3A4) - έτοιμες κάρτες με καταστάσεις - τοίχος μετά-σχεδιασμού
15 min	BREAK		
30 min	Αναστοχασμός του ατόμου πάνω στις απόψεις του Ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης Ανάπτυξη δεξιοτήτων για συζήτηση και συλλογισμό	Η γραμμή της γνώμης/άποψης (M6A2), p. 178	Τρία φύλλα χαρτί διαφορετικού χρώματος (κάθε φύλλο χαρτί πρέπει να αναφέρει μία από τις ακόλουθες δηλώσεις: Συμφωνώ, δεν είμαι σίγουρος, διαφωνώ) Κασέτα
45 min	Διερεύνηση των διακρίσεων (ειδικά του ρατσισμού) Αναγνώριση του ότι οι κυρίαρχες αφηγήσεις επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας Εξέταση του πώς τα στερεότυπα και οι εικόνες διακρίσεων και οι αντίστοιχοι τρόποι σκέψης έχουν αναπτυχθεί και εξελιχθεί ιστορικά	Ο Κίνδυνος μιας μοναδικής Ιστορίας (M3A5), p. 79	Βίντεο «Ο Κίνδυνος μιας μοναδικής Ιστορίας» (βλ. Παραπομπές του M3A5)

Διάρκεια	Στόχοι	Δραστηριότητα	Υλικά
30 min	Διάλειμμα		
60 min	Μετατροπή της εμπειρίας σε πρωτοβουλία, έκφραση ιδεών, σκέψεων και απόψεων - και σε ακρόαση και σεβασμό για τις ιδέες των άλλων, προσαρμογή και συμβιβασμό –όποτε χρειάζεται- για την επίτευξη ενός στόχου από κοινού. Κатаιγισμός ιδεών, σχεδιασμός και πραγματοποίηση δραστηριοτήτων και εύρεση λύσεων για την πρόληψη και εξάλειψη εγκλημάτων μίσους εντός των κοινοτήτων	Συνεργασία με επιχειρήματα (Μ6Α6), p. 200	- Κομμάτια χαρτί - φύλλα χαρτοπίνακα - μαρκαδόροι
15 min	Κλείσιμο	Σχόλια και Κλείσιμο	

9 Βήματα για την αντιμετώπιση περιστατικών μίσους και προκαταλήψεων

Προτεινόμενα βήματα και δράσεις

Βήμα 1: Έχετε επίγνωση του ορισμού των περιστατικών μίσους, εντοπισμός διαφορετικών δράσεων, δραστηριοτήτων, εκφράσεων, λόγου στο διαδίκτυο και εκτός διαδικτύου. Λάβετε υπόψη τις πολιτισμικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες διατηρώντας τους ήδη υπάρχοντες ορισμούς.

Βήμα 2: Αξιολογήστε τις δραστηριότητες, τις δράσεις, τις εκφράσεις, τις συμπεριφορές και τον λόγο σύμφωνα με το αν αναπαριστούν, παρακινούν, προωθούν ή ενθαρρύνουν τη ρητορική και τα εγκλήματα μίσους.

Βήμα 3: Αξιολογήστε την παρουσία ή την επικείμενη παρουσία κινδύνου στη ζωή και την ακεραιότητα ορισμένων ατόμων ή ομάδες. Στις περιπτώσεις όπου υπάρχει ή πιθανώς υπάρξει κίνδυνος ειδοποιείτε την αστυνομία.

Βήμα 4: Αξιολογήστε την ύπαρξη κινδύνου δυσφήμισης κάποιων ατόμων ή ομάδων. Σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος, ειδοποιήστε τις σχετικές αρχές και/ή τα εμπλεκόμενα μέρη.

Βήμα 5: Στις περιπτώσεις που τυπικά δεν υπάρχει επικείμενος κίνδυνος, τα υποκείμενα μπορεί να βιώσουν αμηχανία, γι' αυτό πρέπει να ληφθούν περιοριστικές δράσεις ώστε α. να απομακρυνθεί το υποκείμενο από την κατάσταση που προκαλεί αμηχανία, β. απομάκρυνση των υποκινητών και διακοπή των πράξεων που σχετίζονται / περιέχουν στοιχεία μίσους.

Βήμα 6: Εντοπίστε τα αίτια της ρητορικής / εγκλημάτων μίσους: τα πολιτισμικά και κοινωνικά αίτια (προκαταλήψεις, ξενοφοβία, ομοφοβία, ρατσισμός) αντιμετωπίζονται με την ευαισθητοποίηση και με τις εκπαιδευτικές καμπάνιες. Τα αίτια που σχετίζονται με τις εγκληματικές πράξεις, τη ρητορική και τα εγκλήματα μίσους, χρειάζονται παρεμβάσεις στο νομικό, το νομοθετικό και το πολιτικό επίπεδο.

Βήμα 7: Λάβετε δράσεις για την προστασία των ευάλωτων ομάδων / ατόμων

Βήμα 8: Άσκηση πιέσεων κατά της ρητορικής και των εγκλημάτων μίσους όπως παρουσιάζονται σε σειρές, ταινίες, και διαδικτυακά παιχνίδια κλπ.

Βήμα 9: Ευαισθητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων μερών και διατήρηση της επαφής μέσω συχνής επικοινωνίας και δραστηριοτήτων προβολής.

youth2unite

stand-up against
hate and violence

Erasmus+